

Obsah

Úvodní slovo.....	5
<i>RNDr. Petr Nečas, předseda Vlády České republiky</i>	
Úvodní slovo.....	6
<i>MUDr. Přemysl Sobotka, 1. místopředseda Senátu PČR</i>	
Úvodní slovo.....	7
<i>Mgr. Radek John, ministr vnitra</i>	
Úvodní slovo.....	8
<i>MUDr. Leoš Heger, ministr zdravotnictví</i>	
Úvodní slovo.....	9
<i>Ing. Kamil Jankovský, ministr pro místní rozvoj</i>	
Úvodní slovo.....	10
<i>Mgr. Michal Hašek, předseda Asociace krajů ČR a hejtmán Jihomoravského kraje</i>	
Úvodní slovo.....	11
<i>RNDr. Tomáš Renčín, výkonný ředitel konference</i>	

Informace

Seznam vystavovatelů a partnerů konference.....	15
Orientační plán kongresového centra ALDIS.....	16
Programový výbor a realizační tým konference ISSS/LORIS/V4DIS 2011	19
Informace pro účastníky konference.....	20

Program

Program konference ISSS/LORIS/V4DIS 2011	23
Program výročního zasedání Připraveného eÚřadu.....	31

Dokumenty

Rozjezd projektu základních registrů.....	35
<i>Ondřej Felix, hlavní architekt eGovernmentu, Ministerstvo vnitra</i>	
<i>Martina Slaninová, právní poradce Odboru hlavního architekta, Ministerstvo vnitra</i>	
V roce 2011 končí analog téměř v polovině ČR.....	40
<i>Tadeáš Novák, tiskový mluvčí projektu „Přecházíme na digitální TV“</i>	
Průzkum NKS: Digitalizace chování diváků nezměnila, ale na HD se těší.....	42
<i>Tadeáš Novák, tiskový mluvčí projektu „Přecházíme na digitální TV“</i>	
České národní fórum pro eHealth	43
<i>MUDr. Milan Cabrnach, České Národní Fórum pro eHealth</i>	
Zlatý erb 2011 – 13. ročník soutěže.....	47
<i>Roman Milner, Sdružení Zlatý erb, WEBHOUSE, s. r. o.</i>	
Dvanáct ročníků soutěže o nejlepší webové stránky českých knihoven Biblioweb	51
<i>Ing. Aleš Brožek, Severočeská vědecká knihovna</i>	
JuniorErb – Mladí lidé se aktivně zapojují do správy věcí veřejných	54
<i>Kamil Zeman, Together Czech Republic, o. s.</i>	
Soutěž Český zavináč	56
<i>RNDr. Tomáš Renčín, sdružení Český zavináč</i>	
Komise pro informatiku (KISMO) Svazu měst a obcí (SMO ČR).....	58
<i>Jaroslav Šolc, člen Komise pro informatiku Svazu měst a obcí ČR</i>	

Přednášky

Digitalizace – základ efektivní správy a ochrany dokumentů.....	63
<i>Patrik Arnošt, Senior project manager a Strategy IT architect, NESS Czech s. r. o.</i>	
Česká pošta nabízí vylepšený Bezpečný klíč k datové schránce	65
<i>Ing. Petr Blažek, Česká pošta, s. p.</i>	
ePD (elektronická Provozní Dokumentace) – případová studie MPSV.....	66
<i>Stanislav Borecký, ANECT a. s.</i>	
Quo vadis eGovernment?	71
<i>Ing. Miroslav Čejka, GORDIC spol. s r. o.</i>	
Geografické podklady Zeměměřického úřadu pro státní správu a samosprávu.....	74
<i>Ing. Petr Dvořáček, Zeměměřický úřad</i>	
Projekty eSbírka a eLegislativa – modernizace tvorby práva a přístupu k právu ČR a EU.....	80
<i>Mgr. Aleš Gola, odbor legislativy a koordinace předpisů, Ministerstvo vnitra</i>	
Přínosy standardizace správy dokumentů dle ISO 15489	86
<i>Vladimír Görner, Information and records management society</i>	
Portál nemovitého majetku Pardubického kraje.....	91
<i>Ing. Martin Halámka, Krajský úřad Pardubického kraje</i>	
Jak mapy pomáhaly při povodních na Liberecku.....	97
<i>kpt. Ing. Jana Havrdová, HZS Libereckého kraje</i>	
Identity pod kontrolou.....	98
<i>Ing. Viktor Horák, ředitel Divize IT řešení a služeb, AG COM, a. s.</i>	
<i>Ing. Miloš Hurdálek, Certified Senior Consultant, AG COM, a. s.</i>	
Pokračující příprava obcí na aplikaci Národního standardu pro elektronické systémy spisových služeb	103
<i>Mgr. Věra Hottmarová, Město Smiřice, Mgr. Tomáš Lechner, Triada, spol. s r. o.</i>	
SONEF – elektronické schvalování dokumentů	106
<i>Martin Janček, KOMIX s. r. o.</i>	
Řízení výkonnosti organizace ve veřejném sektoru.....	109
<i>Ing. Vladislav Kalous, ředitel oddělení Financí a řízení výkonnosti, Accenture</i>	
Důvěryhodné uchovávání elektronických dokumentů.....	113
<i>Roman Kratochvíl, ICZ a. s.</i>	
eTender – systém pro správu veřejných zakázek na MHMP	115
<i>Jiří Langr, Jiří Tománek, KOMIX s. r. o.</i>	
Potenciál datových schránek pro rozvoj e-Governmentu v České republice	121
<i>Mgr. Tomáš Lechner, Vysoká škola ekonomická v Praze, Národohospodářská fakulta, Katedra práva</i>	
Přínos integrace multifunkčních zařízení se systémy pro správu dokumentů.....	125
<i>Ing. Jaroslav Lubas, aplis.cz, a. s.,</i>	
<i>Ing. Vojtěch Krejčíř, Konica Minolta Business Solutions Czech, spol. s r. o.</i>	
Hromadné rozesílání SMS zpráv nejen v době krize	128
<i>Ivana Melicharová, Jiří Hudeček, Obec Lety, Mgr. Tomáš Lechner, Triada, spol. s r. o.</i>	
Informační systém datových schránek	131
<i>Ing. Ondřej Menoušek, Ministerstvo vnitra</i>	
Souvztažnosti v informačním systému města	132
<i>Ing. Radek Moulis, Město Velvary, Mgr. Tomáš Lechner, Triada, spol. s r. o.</i>	
Outsourcing jako jedna z forem provozu ICT ve veřejné správě.....	135
<i>Antonín Neubauer, ředitel odboru Konzultanti, ČD-Telematika a. s.</i>	
Praktické zkušenosti s pilotním nasazením silné autentizace ALUCID na Krajském úřadu kraje Vysočina v oblasti eHealth.....	137
<i>Libor Neumann, ANECT a. s., Petr Pavlinec, Krajský úřad kraje Vysočina</i>	
Komunikace na úřadech s osobami se sluchovým postižením.....	143
<i>Ing. Martin Novák, Jaroslav Winter, Centrum zprostředkování simultánního přepisu České unie neslyšících</i>	
Praktické aspekty přístupnosti.....	147
<i>Mgr. Radek Pavlíček, TyfloCentrum Brno, o. p. s., projekt Blind Friendly Web</i>	
Systém pro monitoring řízení projektů financovaných ze Strukturálních fondů EU	149
<i>Ing. Eva Pecháčková, ITEG a. s.</i>	

Výjimečná budova Úřadu městské části Praha 6.....	150
<i>Jiří Plátek, AV MEDIA, a. s.</i>	
Provázání s controllingem zvýší efektivitu datového skladu.....	153
<i>Ing. Vladimír Přeck, GORDIC spol. s r. o.</i>	
Jak Evropská unie vidí a hodnotí český eGovernment?	156
<i>Mgr. Jiří Průša, ředitel odboru koncepce a koordinace ICT ve veřejné správě, Ministerstvo vnitra</i>	
Financování eGovernmentu z komunitárních programů.....	159
<i>Mgr. Jiří Průša, ředitel odboru koncepce a koordinace ICT ve veřejné správě, Ministerstvo vnitra</i>	
Přístupnost jako komplexní problematika eGovernmentu.....	162
<i>Michal Rada, Iniciativa Informatiky pro Občany</i>	
Internet v české společnosti	163
<i>Mgr. Eva Skarlandtová, Český statistický úřad</i>	
Elektronická komunikace: klíč k efektivní péči o pacienta	170
<i>Mgr. Tomáš Staněk, IZIP a. s.</i>	
„eÚřad“ na platformě Adobe	173
<i>Vladimír Střálka a kolektiv, Adobe Systems, s. r. o.</i>	
Elektronická tržiště (e-tržiště).....	178
<i>RNDr. Jiří Svoboda, Ministerstvo pro místní rozvoj</i>	
Národní infrastruktura pro elektronické zadávání veřejných zakázek (NIPEZ).....	182
<i>RNDr. Jiří Svoboda, Ministerstvo pro místní rozvoj</i>	
Systém vzdělávání eGovernmentových dovedností podle Strategie implementace eGovernmentu do území.....	187
<i>Ing. Zdeňka Šilhová, Institut pro místní správu Praha</i>	
Czech POINT – kontaktní místo veřejné správy	190
<i>Mgr. Jarmila Šmardová, Ministerstvo vnitra</i>	
Co jsou Chytrá města a jak využívají moderní technologie?.....	191
<i>Ing. Jaroslav Šolc, SIKS a. s.</i>	
Turistické aktivity v rámci přeshraniční spolupráce na území Krkonoš.....	195
<i>Petra Šťastná, Správa Krkonošského národního parku</i>	
Řízení rizik ve státní správě.....	196
<i>RNDr. Ilona Štěpánková, ITEG a. s.</i>	
Generační změna IT MZe	200
<i>Ing. Martina Tomešová, Telefónica O2 Czech Republic, a.s.</i>	
Už máte svou datovou schránku?	203
<i>Mgr. Najah Torbová a Ing. Petr Blažek, Česká pošta, s. p.</i>	
Společný GIS v ochraně přírody KRNAP a KPN.....	205
<i>Mgr. Miroslav Válek, Správa Krkonošského národního parku</i>	

Katalog

Generální partner konference.....	211
Hlavní partneři konference	212
Partneři konference	213
Odborný partner konference	215
Partneři odborných bloků.....	216
Instituce a sdružení	219
Kraje a města.....	221
Ministerstva	222
Prezentace firem.....	223
Pořadatelé.....	234

Úvodní slovo Petra Nečase, předsedy vlády České republiky

Při loňské příležitosti jsem na úvod říkal, že přestože vystupuji na konferenci internet ve státní správě a samosprávě, nejlépe se mi přemýšlí s papírem a tužkou v ruce. To se nezměnilo, můj vztah k informačním a komunikačním technologiím je nadále obezřetný. To není nic proti těmto technologiím – jen k nim přistupuji jako k prostředku (pomocníkovi v práci).

Od loňska se také v mém životě dost změnilo a mobilní telefon a internet v něm nebo v počítačích používám ještě intenzivněji. Prostě není zbylí. Nejde ale jen o to, jak tyto nástroje používá předseda vlády nebo ministři a další špičky státní správy. Jde o to, zda tím efektivním pomocníkem budou komunikační technologie pro celou státní správu, samosprávné celky (kraje), obce a města, ale především pro občany.

Jen tak dojde naplnění jediná správná idea, a to ta, že nové technologie mají především sloužit.

V posledních letech se v zavádění informačních a komunikačních technologií a internetizaci státní správy a samosprávy stalo mnohé. A dovolte mi i nadále drobnou skepsi – není to primárně proto, že bychom dostáli svým plánům zavádět širší využití ICT v řízení státu a samospráv, tedy skutečného pokroku (jakkoli toto slovo podleho inflaci), ale hlavně proto, že jde o celosvětový trend a tyto moderní technologie si prostě svým vlastním, a dá se říci revolučním vývojem, razí cestu samy.

I přesto ale tvrdím, že internet a elektronická komunikace má ve státní správě a samosprávě ještě kus cesty před sebou (možná, že státní správa není v tomto případě jen tradičně „zkostratělá“, ale že se i trochu bránila). Může totiž velmi výrazně pomoci naplňovat klíčové úkoly nejen této vlády, ale i dalších kabinetů, tj.:

1. efektivněji spořit,
2. stavět účinnější překážky korupci a kriminalitě,
3. zvýšit míru svobody každého z nás.

O tom prvním z těchto bodů jsem mluvil už loni. Zefektivnění státní správy i pomocí moderních komunikačních prostředků vede už samo o sobě k lepšímu přehledu například o zbytečnosti té či oné instituce nebo zákona. A přiznejme si, že o tom se dosud stále jen mluvilo.

Elektronizace zadávání veřejných zakázek je téma samo o sobě a odborníci z Národní ekonomické rady vlády nad tímto tématem strávili už desítky nebo možná i nějakou tu stovku hodin. Vláda je odhodlána naplnit své závazky, že upřednostní elektronické nástroje při realizaci veřejných zakázek, zejména elektronické tržiště, aukce a že zakázky, které nebudou takto realizovány, budou probíhat prostřednictvím jiného elektronického prostředku – například Informačního systému datových schránek.

Stejnou podporu má elektronické trestní řízení a informační systémy v rámci Policie ČR tak, abychom docílili větší transparentnosti jejího řízení. Chceme například vytvořit podmínky pro vznik registru přestupků.

Informační společnost je společnost, která se ve stále větší míře opírá o shromažďování, využívání a šíření informací.

Základem je "informovaná" společnost bez zbytečných administrativních překážek, ať už jde o e-government, e-health, e-justice či e-turismus. Mít k dispozici maximum informací znamená větší tlak na každého z nás, abychom je uměli lépe hodnotit a využívat, což vede k větší osobní zodpovědnosti. Její odvrácenou stranou je ale větší svoboda a to je hodnota ze všech nejsilnější.

Tato idea má být cílem i např. reformy zdravotnictví. Tak silně veřejné téma jako zdravotnictví je přitom tak skoupé na informace pro širokou veřejnost. Všichni jsme přece pacienti. Musíme mít co nejvíce informací například o hodnocení jednotlivých zdravotnických zařízení.

Slovo Information (informace) ve své podstatě znamená „utváření myslí“ – učení a vzdělání.

*RNDr. Petr Nečas,
předseda Vlády České republiky*

Úvodní slovo Přemysla Sobotky, 1. místopředsedy Senátu Parlamentu ČR

Rychlost, jak se střídá rok s rokem, si v posledních letech velice výrazně uvědomuji i díky Hradci Králové a skutečnosti, že zde každoročně bývám hostem konference „Internet ve státní správě a samosprávě“ a s ní propojené mezinárodní konference „Visegrad Four Developing Information Society“.

Přesto jsem rád, že se budu moci i letos zúčastnit této tradiční akce, která beze sporu patří mezi nejvýznamnější konference svého druhu v regionu střední a východní Evropy. Je to dáno především tím, že se český Senát i já osobně vždy upřímně zajímal o problematiku zlepšování komunikace státu s občanem, snižování byrokratické zátěže a zvyšování transparentnosti správy věcí veřejných.

Jsem proto přesvědčen o tom, že i letošní bohatý program, který je doplněn i prestižním ICT Summitem, jehož hlavním organizátorem je ICT Unie, opět nabídne všem návštěvníkům inspirační témata, která je budou motivovat v další práci až do roku 2012, kdy se zde, jak věřím, opět setkáme...

*MUDr. Přemysl Sobotka,
1. místopředseda Senátu PČR*

Úvodní slovo Radka Johna, ministra vnitra

Vážené dámy, vážení pánové, milí přátelé,

zatímco mnozí z Vás se konference Internet ve státní správě a samosprávě účastní už počtrnácté, já jsem dnes mezi Vámi v Hradci Králové poprvé. Přesto mi dovozte, abych Vás na 14. ročníku jedné z nejvýznamnějších konferencí o elektronizaci veřejné správy co nejsrdečněji přivítal a vyjádřil naději, že Vás zde nevitám naposledy.

V oblasti eGovernmentu má za sebou tato konference, Ministerstvo vnitra i celá veřejná sféra už mnohé. Věřím, že stejně jako na minulých ročnicích, tak i letos dosvědčí představené projekty, že elektronizace není sama o sobě cílem, ale pouze potřebným prostředkem, jak pomocí moderních technologií usnadnit občanům život.

Současně je však nutné připomenout, že před sebou máme také množství ne zcela jednoduchých výzev. Na jedné straně musíme dokončit některé projekty, které byly odstartovány už v minulosti, například základní registry či elektronické doklady. Na druhé straně některé stávající projekty dále rozvíjíme v zájmu jejich uživatelů, občanů – zvyšujeme komfort služeb datových schránek nebo Czech POINTů. Současně ale tvrdě pracujeme na realizaci nových projektů, např. elektronických voleb či eSbírky, eLegislativy. Společným jmenovatelem všech připravovaných novinek jsou jednoduchost, úspora času, přehlednost a pohodlná dostupnost služby. Proč trávit dlouhé hodiny hledáním starých a nových verzí zákona, když vše pohodlně najdu na internetu na jednom místě a přehledně?

Jednoduchý tedy nebude ani tento rok, ani roky následující. Všichni víme, že státní finance nejsou v nejlepším stavu a šetření se nám nevyhne ani do budoucna. To však neznamená, že by se rozvoj eGovernmentu zastavil a přestal být naší prioritou. Aktivně sledujeme především plány na evropské úrovni, neboť naše současné kroky a jejich adaptace na vize Evropské komise v oblasti digitální agendy nás ovlivní na dlouhou dobu dopředu.

Máme nové vize a nové cíle, při jejich formulacích a naplňování však musíme mít na zřeteli jejich účelnost a užitečnost. Nemůžeme si dovolit drahé a zbytečné hračky. Realizace i následný provoz všech projektů musí být ekonomicky reálné.

Chtěl bych Vám tedy, milí hosté, na závěr popřát mnoho invence a zrealizovaných vizí, které pomohou v brzkém budoucnu dále zvyšovat kvalitu veřejné správy.

*Mgr. Radek John,
ministr vnitra*

Úvodní slovo Leoše Hegera, ministra zdravotnictví

Vážení účastníci konference ISSS.

Informatizace veřejné správy představuje v současné době nesmírně široké spektrum aktivit, které zasahují prakticky všechny oblasti života občanů této země, do níž samozřejmě patří i zdravotnictví a sociální problematika. Je tedy více než logické, že v programu konference ISSS, která se rozvoji e-governmentu a nasazování moderních technologií do správy věcí veřejných dlouhodobě věnuje, dožívají tato témata poměrně značný prostor.

Pokud se na tuto problematiku podíváme z pohledu celé veřejné správy, největší účast na zdravotnictví a jeho organizaci mají kraje, které výrazně zasahují do sítě poskytovatelů, zejména do té nemocniční. Na této úrovni hrají klíčovou roli také zdravotní pojišťovny. Jako v řadě dalších případů ani zde není legislativa zcela dokonalá a objevují se zde menší či větší střety – podobná diskusní platforma, jakou tato konference bezesporu je, však může k jejich řešení výrazným způsobem přispět. Souvisejících bodů je zde ale daleko více – horkým tématem je třeba využívání registrů, které jsou zatím velmi nedokonalé...

Jako jednoznačně pozitivní vidím fakt, že o eHealth se v poslední době nejen hodně hovoří, ale konečně nejen hovoří – vzniká spousta zajímavých projektů, které řeší konkrétní segmenty zdravotní péče, máme možnost studovat případové studie ze zahraničí a inspirovat se jimi, objevují se nové a nové možnosti. Navíc mám dojem, že zde konečně zavládla i určitá ochota všech zúčastněných dohodnout se na určitých standardech, postupných krocích a celkové spolupráci. A schopnost se dohodnout je vedle rychlosti realizace jednotlivých kroků asi nejdůležitější součástí celého procesu.

Témata, o kterých se zde bude v poměrně rozsáhlém bloku věnovaném elektronizaci zdravotnictví hovořit, jsou ale podle mého názoru velice zajímavá nejen pro zástupce krajských samospráv, úřadů či centrálních orgánů, ale i pro představitele menších měst a obcí. Vedle toho, že i oni musejí v praxi čas od času řešit například dostupnost lékařské péče, je tu velké téma týkající se především stárnutí populace a potřeby postarat se o své občany seniory.

Domnívám se, že právě toto je největší výzva, která před Ministerstvem zdravotnictví ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí v současné době leží... Mohu všechny ujistit, že na tom intenzivně pracujeme. Počítáme s tím, že veřejná správa brzy dostane do rukou nové nástroje, které jí umožní lépe zvládat komunitní péči, a to jak zdravotní, tak sociální. Kraje, města i obce náklady na institucionální péči značně zatěžují a nedá se předpokládat, že v dohledné době budou k dispozici větší kapacity nebo více finančních prostředků. Uvědomujeme si, že musíme veřejné správy, občanům samotným a všem, kdo chtějí zdravotní a sociální služby v nějaké formě poskytovat, dodat prostředí, kde budou moci využívat možnosti, které nabízí moderní technologie. Mám na mysli třeba monitorování pohybu klientů, monitoring životních funkcí, služby call-center nebo koordinace práce dobrovolníků, kteří budou mít určitá dispoziční pověření.

Dobře, efektivně a rozumně provedená elektronizace zdravotnictví a sociálních služeb může veřejné správě přinést velkou řadu výhod, samozřejmě za předpokladu spolupráce více obou rezortů a spolupracujících subjektů. Věřím ale, že tato konference, setkání s kolegy a partnery i diskuse v rámci bloku věnovanému eHealth přinesou další urychlení spolupráce v této tak důležité oblasti a hmatatelné benefity pro všechny.

*MUDr. Leoš Heger,
ministr zdravotnictví*

Úvodní slovo Kamila Jankovského, ministra pro místní rozvoj

Vážení návštěvníci,

rád bych Vás pozval do expozice ministerstva pro místní rozvoj, jejímž centrálním tématem je spojení internetu a veřejných zakázek. Právě internet může sehrát klíčovou úlohu v naší snaze o dosažení co největší transparentnosti při nakládání s rozpočtovými prostředky, ať již na úrovni státní nebo veřejné správy. Vedle prezentace velmi pečlivě připravované Národní infrastruktury pro elektronické zadávání veřejných zakázek (NIPEZ) a dalších nástrojů, jako jsou například eTržiště, u kterých před několika týdny skončilo historicky první koncesní řízení, jsme se proto rozhodli poměrně široký prostor věnovat připravované velké novele zákona o veřejných zakázkách. Tuto normu jsme začali připravovat v širší expertní skupině loni na podzim a po usilovné práci jsem rád, že mohu říci, že stojíme velmi blízko cílové čáře, kterou je pro nás předložení návrhu ke schválení Parlamentu České republiky.

I díky široké společenské diskusi mohu bez váhání říci, že se nám podařilo připravit velmi dobrý zákon, který pomůže „pročištění“ občas velmi nepřehledné sféry veřejných zakázek v České republice. I když si samozřejmě musíme přiznat, že tou nejdůležitější „novelizací“ musí projít česká společnost jako celek. Sebelepší zákon totiž neodnaučí lidi krást.

*Ing. Kamil Jankovský,
ministr pro místní rozvoj*

Úvodní slovo Michala Haška, předsedy Asociace krajů ČR

Vážení účastníci konference ISSS 2011,

jsem rád, že letos již potřetí nad konferencí Internet ve státní správě a samosprávě převzala záštitu Asociace krajů České republiky, jejímž jsem předsedou. Již loni jsem na tomto místě konstatoval, že to není náhoda, protože informační technologie a jejich možnosti se vyvíjejí stále rychlejším tempem, inovační kroky jsou stále kratší a my nechceme, aby veřejná správa jako aplikační sféra na tyto výzvy nereagovala odpovídajícím tempem.

Není to dávno, co jsme zaváděli informační systém datových schránek a někteří z nás při tom měli určité pochybnosti, zda se podaří tento systém učinit organickou a bezproblémovou součástí komunikace veřejné správy s dalšími subjekty. Neuplynulo mnoho času a můžeme konstatovat, že se to podařilo. Podobné je to s dalšími výzvami, které dříve vypadaly jako vzdálená hudba budoucnosti a nyní se staly běžným nástrojem komunikace – například videokonference spojující hejtmany celé republiky navzájem při nejrůznějších příležitostech, naposledy například při koordinaci řešení hrozcí krize ve zdravotnictví.

Proto já i moji kolegové v čele krajů vítáme příležitost diskutovat na této platformě problémy, které chceme řešit v zájmu efektivnějšího a levnějšího fungování státní správy a samosprávy v regionech, v zájmu maximálního zjednodušení a zrychlení komunikace mezi kraji, obcemi a občany.

Mnohé se už podařilo, svědčí o tom pohled na webové stránky obcí i krajů s tematickými portály věnovanými například cestovnímu ruchu a dalším oblastem, které veřejnost zajímají. Projekty typu eHealth, eJustice, eTurismus a další se již staly běžnou součástí naší praxe a pomáhají nám v práci. V tuto chvíli si v regionech mnohé slibujeme také od postupného využití digitalizace televizního vysílání k novým formám komunikace veřejné správy a samosprávy s občany. Podobné je to s využitím nových technologií v informačních systémech obcí, měst a krajů. To jsou ostatně také témata Vaší v pořadí již čtrnácté konference.

Za sebe i za své kolegy z Rady Asociace krajů rád slibuji podporu racionálních projektů, které povedou k rozvoji eGovernmentu, ke zlepšování komunikace mezi státem a občany a k dalšímu rozvoji našich regionů. Přeji Vaší čtrnácté konferenci úspěch a hodně podnětných myšlenek.

*Mgr. Michal Hašek,
předseda Asociace krajů ČR
a hejtman Jihomoravského kraje*

Úvodní slovo Tomáše Renčina, výkonného ředitele konference

Dámy a pánové, milí hosté a vážení kolegové,

již počtrnácté se setkáváme na konferenci Internet ve státní správě a samosprávě, v jarním Hradci Králové a znovu v důvěrně známém prostředí kongresového centra Aldis. Ohlédneme se za tím, co se v průběhu uplynulých dvanácti měsíců událo v oblasti informatizace veřejné správy nejen v České republice, budeme diskutovat o tom, co se mohlo udělat lépe nebo jinak, a samozřejmě se budeme zabývat i tím, co nás v následujícím období čeká. Je ale jasné, že nyní jsme v trochu jiné etapě – je zde nová vláda, nový přístup k hospodaření s finančními prostředky i nové vize. Koncipuje se Rada vlády pro konkurenceschopnost a informační společnost, odlaďují se nové strategie, očekávání široké veřejnosti roste...

V rámci organizačního týmu konference jsme se snažili připravit celý dvoudenní program tak, aby co nejaktuálněji odrážel současný stav rozvoje e-governmentu a informatizace všech ostatních oblastí, které se státní správou a samosprávou úzce souvisejí. Nejde nám samozřejmě jen o to, jak udělat programové schéma co nejzajímavější. Chceme dát důraz na klíčová témata a zaměřit se na to, co může informatizaci veřejné správy skutečně posunout kupředu. Právě v současné době, kdy roste tlak na krácení rozpočtů a maximální úspory, se ukazuje, že dobře realizované ICT projekty mohou nejen výrazně zvýšit efektivitu veřejné správy, ale také uspořit nemalé prostředky. V každém případě je jasné, že informatizaci v této oblasti už zastavit nelze, zbývá nám tak najít co nejlepší cestu, jak dál.

Jsem přesvědčen, že právě letošní konference může k těmto diskusím výrazně přispět. O tom, že celá platforma ISSS si v uplynulých létech vydobyla mimořádné postavení, ostatně svědčí neutu-chající zájem o účast na hradeckém setkání, a to jak mezi politiky, zástupci státních institucí i samospráv a odborníky na danou problematiku, ale také mezi dodavateli služeb a technologií do tohoto segmentu.

Konferenci ISSS 2011 poskytují svoji záštitu předseda vlády ČR Petr Nečas, ministr vnitra Radek John, ministr zdravotnictví Leoš Heger a Asociace krajů ČR. Visegrádskou konferenci V4DIS zajišťuje tradičně 1. místopředseda Senátu Parlamentu ČR Přemysl Sobotka. Garanty jednotlivých programových bloků je většina odborných ministerstev a státních organizací, mezi registrovanými účastníky nechybí ani hosté ze zahraničí a zástupci renomovaných institucí a asociací z ČR i mnoha států světa.

Je jasné, že tento sborník není schopen kompletně pokrýt všechna projednávaná témata – i vzhledem k tomu, že řada závěrů bude výsledkem diskusí, které nejsou dopředu detailně připravovány. Přesto ale doufám, že zde najdete řadu zajímavostí, potřebných informací i podnětů pro vaši další práci. Rozšířená elektronická podoba tohoto materiálu, stejně jako podrobné informace z dění na konferenci včetně tiskových zpráv, audio- a videozáznamů, prezentací, komentářů přítomných osobností i závěrečných statistik budete postupně nacházet na webových stránkách www.issc.cz.

Dovolte, abych vám jménem celého týmu organizátorů popřál příjemné a inspirativní prožití čtrnáctého ročníku konference ISSS/LORIS/V4DIS.

*RNDr. Tomáš Renčín,
výkonný ředitel konference*

Konference ISSS
4. - 5. dubna 2011
Hradec Králové

iss[®]
SSS

Internet ve státní správě a samosprávě
**LOCAL AND REGIONAL
INFORMATION SOCIETY**

Visegrádská konference V4DIS

INFORMACE

PRO TY, KTERÍ SE OBRACELI NA SVATEHO VAČLAVA S PROSBOU, ABY ZA NÁS ORODOVAL,
DNEŠNÍ ZPRÁVA ČTK. NEORODOVAL.

Seznam vystavovatelů

Plánek KC ALDIS a seznam vystavovatelů je platný ke dni uzávěrky sborníku 7. 3. 2011.

Partneři konference

Generální partner	Umístění	Číslo stánku
Česká spořitelna, a. s.	1. patro	26

Hlavní partner	Umístění	Číslo stánku
Česká pošta, s. p.	1. patro	17
IBM Česká republika, spol. s r. o.		
ICZ a. s.	1. patro	25
Oracle Czech, s. r. o.		
Siemens IT Solutions and Services, s. r. o.		

Partneři	Umístění	Číslo stánku
Accenture Central Europe B.V., org. sl.		
ANECT a. s.		
Asseco Central Europe, a. s.		
AutoCont CZ a. s.		
ČD - Telematika a. s.		
GORDIC spol. s r. o.	Přízemí	43
HEWLETT - PACKARD s. r. o.		
ITEG a.s.		
Novell-Praha, s. r. o.	1. patro	29

Odborný partner	Umístění	Číslo stánku
Telefónica O2 Czech Republic, a. s.		

Partneři odborných bloků	Umístění	Číslo stánku
Adobe Systems s. r. o.	Přízemí	49
Národní koordináční skupina pro digitalizaci televizního vysílání		
T-SOFT, a. s.	1. patro	18
Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR	Přízemí	46

Abecední seznam expozic

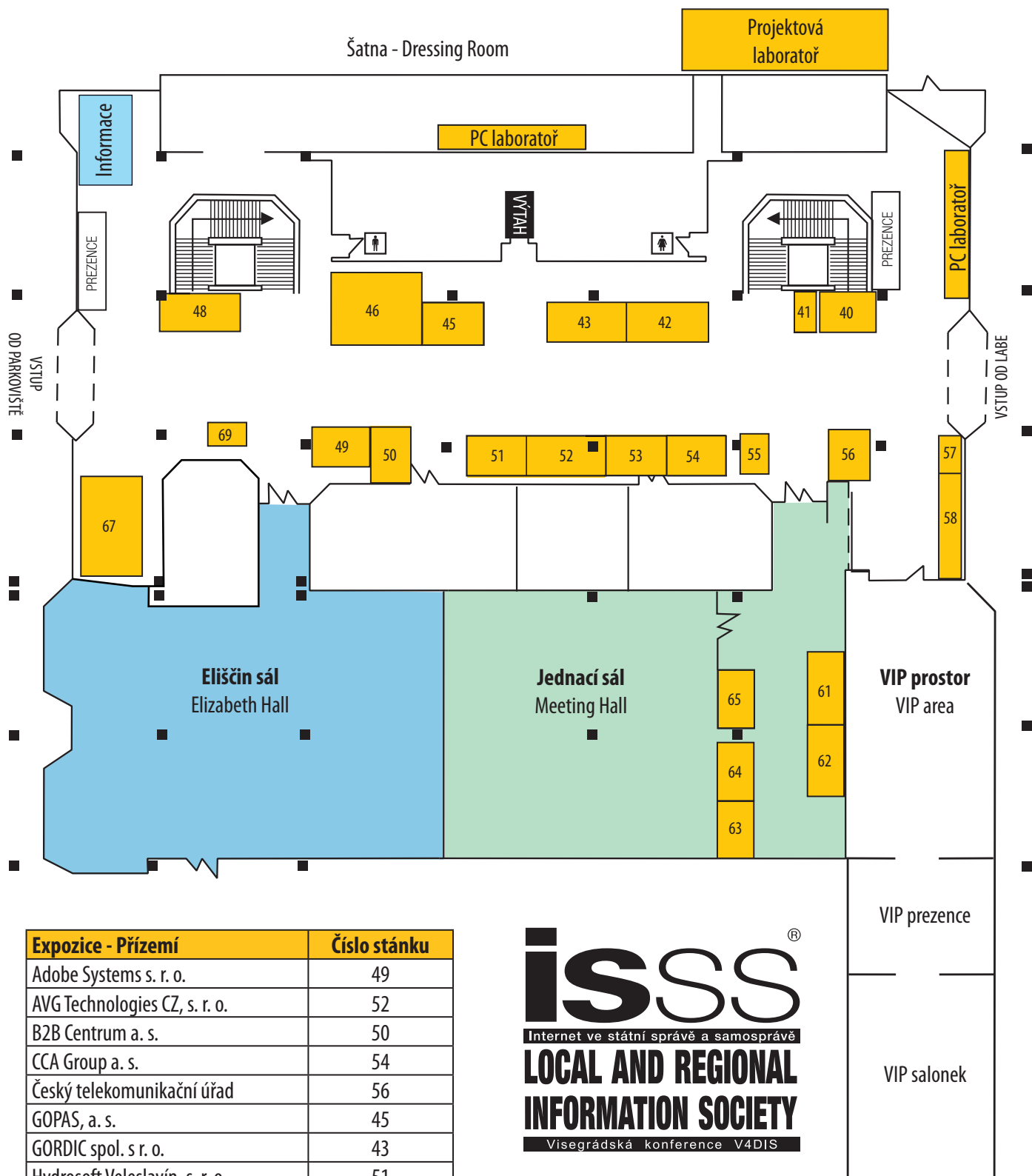
Expozice	Umístění	Číslo stánku
Adobe Systems s. r. o.	Přízemí	49
ADVANTeach s.r.o.	Přízemí - Jednací sál	61
AG COM, a. s.	1. patro	5
aplis.cz, a. s.	1. patro	4
ARCDATA PRAHA, s. r. o.	1. patro	20
AV MEDIA, a. s.	1. patro	11
AVG Technologies CZ, s. r. o.	Přízemí	52
B2B Centrum a. s.	Přízemí	50
CCA Group a. s.	Přízemí	54
CNS a. s.	1. patro	6
Corpus Solutions, a. s.	1. patro	30
	Přízemí - Jednací sál	64
Česká pošta, s. p.	1. patro	17
Česká spořitelna, a. s.	1. patro	26
Český telekomunikační úřad	Přízemí	56
Český úřad zeměměřický a katastrální	2. patro	82
DAIN s. r. o.	1. patro	10

Abecední seznam expozic

Expozice	Umístění	Číslo stánku
DIGIS spol. s r. o.	1. patro	21
eNovation, s. r. o.	1. patro	23
GEODIS BRNO, spol. s r. o.	1. patro	3
GEOVAP, spol. s r. o.	1. patro	9
GEPRO, spol. s r. o.	1. patro	2
GOPAS, a. s.	Přízemí	45
GORDIC spol. s r. o.	Přízemí	43
Hydrosoft Veleslavín, s. r. o.	Přízemí	51
ICZ a. s.	1. patro	25
IDS Scheer ČR, s. r. o.	Přízemí	48
INVEA-TECH a. s.	Přízemí - Jednací sál	62
Intergraph CS s. r. o.	1. patro	16
Krajský úřad kraje Vysočina	1. patro	33
Magnus Regio s. r. o.	Přízemí	55
MARBES CONSULTING s. r. o.	1. patro	13
Ministerstvo práce a sociálních věcí	1. patro	31
Ministerstvo pro místní rozvoj	1. patro	1
Ministerstvo vnitra	2. patro	80
NEWTON Media, a. s.	Přízemí	69
Novell-Praha, s. r. o.	1. patro	29
OKI Systems (Czech and Slovak), s. r. o.	Přízemí - Jednací sál	65
OKsystem s. r. o.	1. patro	27
Orion IT s. r. o.	přízemí	57
ORTEX, spol. s r. o.	1. patro	8
QCM, s. r. o.	1. patro	22
SITWELL s. r. o.	1. patro	24
SODATSW spol. s r. o.	Přízemí	41
Software602, a. s.	1. patro	7
Státní tiskárna cenin, státní podnik	1. patro	32
T - MAPY spol. s r. o.	1. patro	14
TESCO SW a. s.	1. patro	12
Triada, spol. s r. o.	1. patro	39
Trusted Network Solutions, a. s.	1. patro	28
T-SOFT, a. s.	1. patro	18
T-Systems Czech Republic a. s.	1. patro	15
Tyflocentrum Brno, o. p. s.	Přízemí - Jednací sál	63
Vema, a. s.	1. patro	19
VERA, spol. s r. o.	Přízemí	40
Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR	Přízemí	46
VUMS Legend s. r. o.	Přízemí	53
Webhouse, s. r. o.	Přízemí	58
Wolters Kluwer ČR, a. s.	Přízemí	42
Zeměměřický úřad	2. patro	81

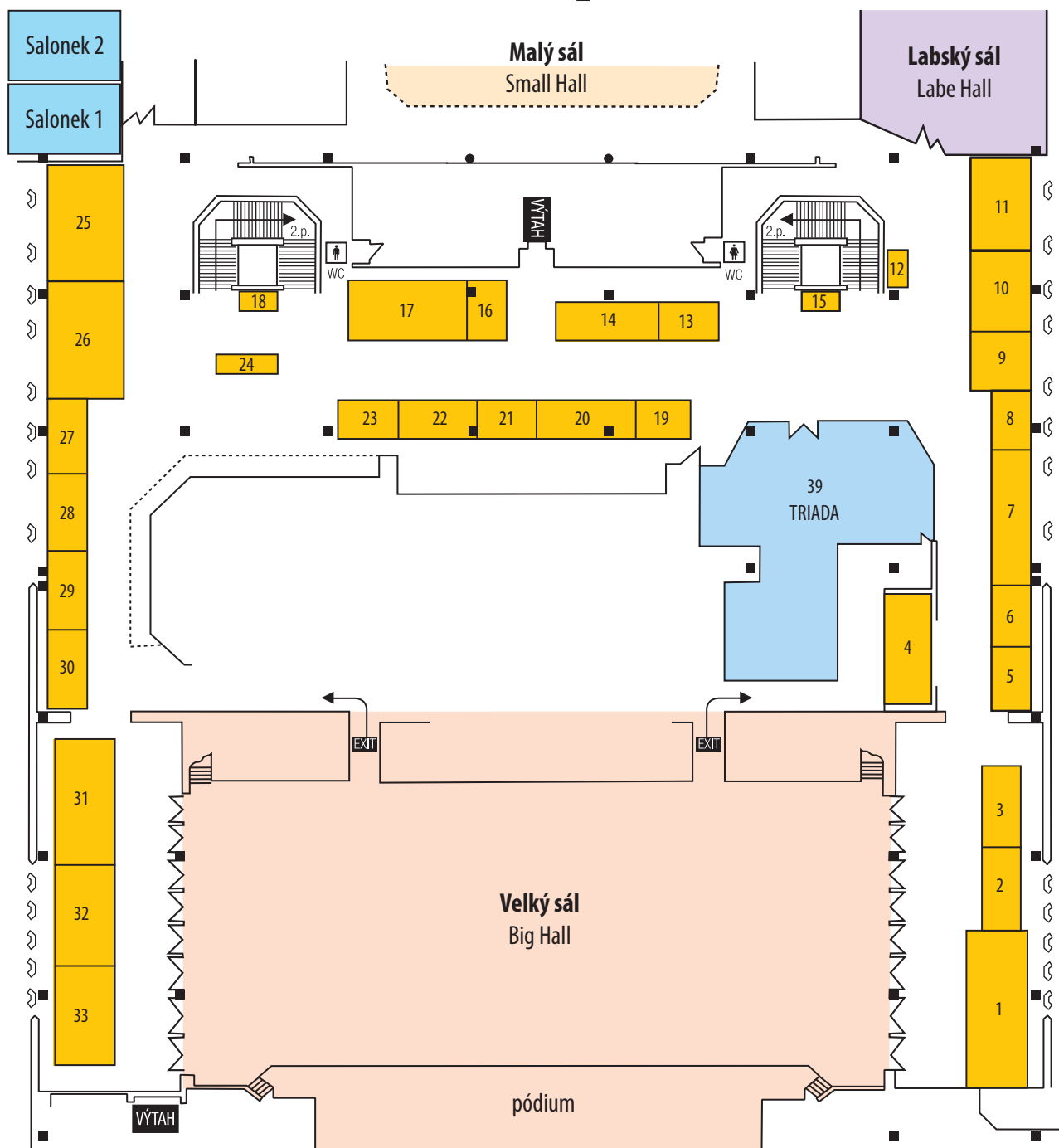
Přízemí - 1st floor

Expozice - Přízemí	Číslo stánku
Adobe Systems s. r. o.	49
AVG Technologies CZ, s. r. o.	52
B2B Centrum a. s.	50
CCA Group a. s.	54
Český telekomunikační úřad	56
GOPAS, a. s.	45
GORDIC spol. s r. o.	43
Hydrosoft Veleslavín, s. r. o.	51
IDS Scheer ČR, s. r. o.	48
Magnus Regio s. r. o.	55
NEWTON Media, a. s.	69
Orion IT s. r. o.	57
SODATSW spol. s r. o.	41
VERA, spol. s r. o.	40
Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR	46
VUMS Legend s. r. o.	53
Webhouse, s. r. o.	58
Wolters Kluwer ČR, a. s.	42

iss®
Internet ve státní správě a samosprávě
**LOCAL AND REGIONAL
INFORMATION SOCIETY**
Visegrádská konference V4DIS

Expozice - Jednací sál	Číslo stánku
ADVANteach s. r. o.	61
Corpus Solutions, a. s.	64
INVEA-TECH a. s.	62
OKI Systems (Czech and Slovak), s. r. o.	65
Tyflocentrum Brno, o. p. s.	63

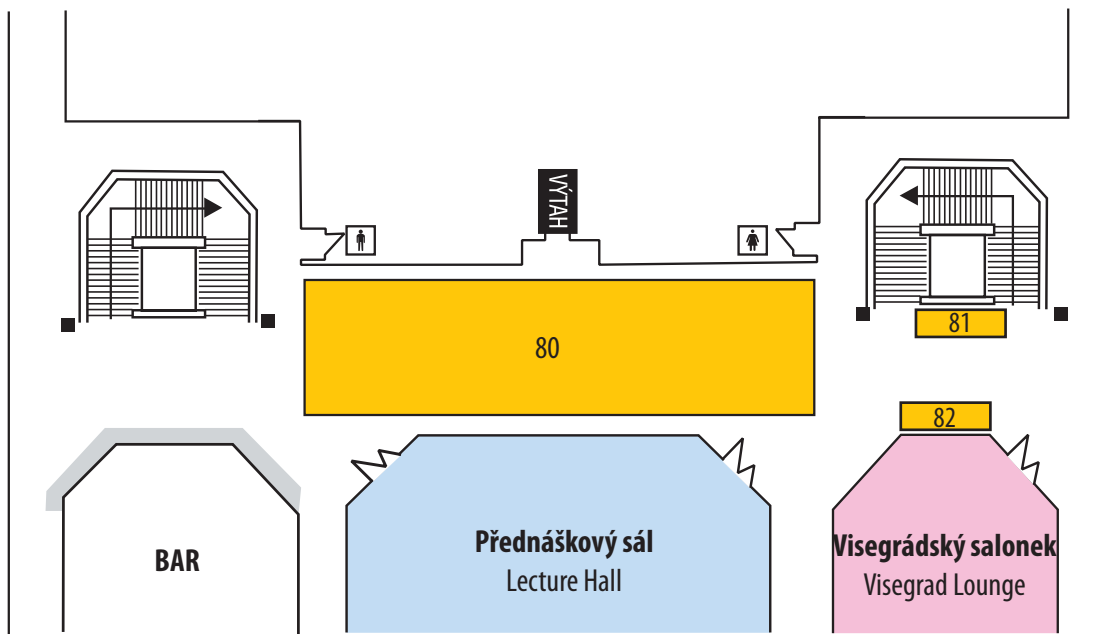

Expozice	Číslo stánku
AG COM, a. s.	5
aplis.cz, a. s.	4
ARCDATA PRAHA s. r. o.	20
AV MEDIA, a. s.	11
CNS a. s.	6
Corpus Solutions, a. s.	30
Česká pošta, s. p.	17
Česká spořitelna, a. s.	26
DAIN s. r. o.	10
DIGIS spol. s r. o.	21
eNovation, s. r. o.	23
GEODIS BRNO, spol. s r. o.	3
GEOVAP, spol. s r. o.	9

Expozice	Číslo stánku
GEPRO, spol. s r. o.	2
ICZ a. s.	25
Intergraph CS s. r. o.	16
Krajský úřad kraje Vysočina	33
MARBES CONSULTING s. r. o.	13
Ministerstvo práce a sociálních věcí	31
Ministerstvo pro místní rozvoj	1
Novell-Praha, s. r. o.	29
OKsystem s. r. o.	27
ORTEX, spol. s r. o.	8
QCM, s. r. o.	22
SITWELL s. r. o.	24
Software602, a. s.	7

Expozice	Číslo stánku
Státní tiskárna cenin, státní podnik	32
T - MAPY spol. s r. o.	14
TESCO SW a. s.	12
Triada, spol. s r. o.	39
Trusted Network Solutions, a. s.	28
T-SOFT, a. s.	18
T-Systems Czech Republic a. s.	15
Vema, a. s.	19

2. patro - 3rd floor

Expozice	Číslo stánku
Český úřad zeměměřický a katastrální	82
Ministerstvo vnitra	80
Zeměměřický úřad	81

Programový výbor a realizační tým konference ISSS/LORIS/V4DIS 2011

Programový výbor

RNDr. Tomáš Renčín
předseda

Mgr. Vojtěch Dvořáček
zástupce předsedy

Ing. Petr Pavlinec
Krajský úřad kraje Vysočina

Ing. Svatoslav Novák
ICT UNIE, o. s.

RNDr. Jiří Schlanger
Ministerstvo zdravotnictví

Bc. Vít Pechanec
World Media Partners, s. r. o.

Ing. Ivo Bělonohý
Sdružení tajemníků městských a obecních úřadů

Ing. Pavel Rous
Svaz měst a obcí ČR

Ing. Simona Rákosová
Magistrát města Kladna

Petr Říha
koordinátor programu Ministerstva vnitra

Realizační tým

RNDr. Tomáš Renčín
výkonný ředitel konference

Marek Zubr
asistent

Ing. Martina Rojková
koordinátor projektu LORIS

Blanka Brychtová
*manažer výstavních prostor, registrace
účastníků a organizační zajištění*

Ing. Arnošt Hanzl
organizační zajištění

Mgr. Vojtěch Dvořáček
*programový ředitel
koordinátor projektu V4DIS*

Roman Falhar, DiS.
projektový manažer

PhDr. Prokop Konopa
public relations

JUDr. Ing. Antonín Eliáš
časopis Obec a finance

Mgr. Jan Brychta
technické zabezpečení

Ing. Eva Šusteková
editorka sborníku konference

Ing. Petr Palisa
webmaster

Sekretariát konference

U svobodárny 12, 190 00 Praha 9
tel.: 284 001 284
fax: 284 818 027
e-mail: iss@iss.cz
<http://www.iss.cz>

Informace pro účastníky konference

Místo konání konference:

Kongresové centrum ALDIS

Eliščino nábřeží 375

500 02 Hradec Králové

GPS souřadnice: 15,83272°, 50,21572°

Městská hromadná doprava

- pro účastníky konference je ve spolupráci s Dopravním podnikem města Hradec Králové zajištěna **zdarma**
- účastníci se prokazují konferenční kartičkou, kterou obdrží při registraci
- nejbližší zastávka u KC Aldis – Aldis (přímo před KC)
- zastávky MHD do 500 m – Muzeum, Adalbertinum
- pro více informací navštivte <http://www.dpmhk.cz/mhd.htm>

Aquacentrum – Městské lázně

- pro účastníky konference je jako možnost relaxace po náročném konferenčním programu zajištěno koupání v Městských lázních, které se nacházejí v těsném sousedství KC Aldis
- účastníci se prokazují vstupenkou, kterou obdrží při registraci
- provozní doba:

pondělí	4. 4. 2011	10.00–21.00
úterý	5. 4. 2011	10.00–21.00

Společenský večer (pondělí)

- na závěr prvního konferenčního dne 5. dubna 2011 od 20.00 hodin tradičně připravujeme Společenský večer v prostorách KC ALDIS
- vyhlášení soutěží Zlatý Erb, Biblioweb, JuniorErb a Eurocrest
- občerstvení zajištěno formou rautu, hudba k poslechu i tanci
- pozvánku na tento večer obdržíte při registraci na konferenci
- po skončení zábavy pro Vás bude připravena taxislužba

Konference ISSS
4. - 5. dubna 2011
Hradec Králové

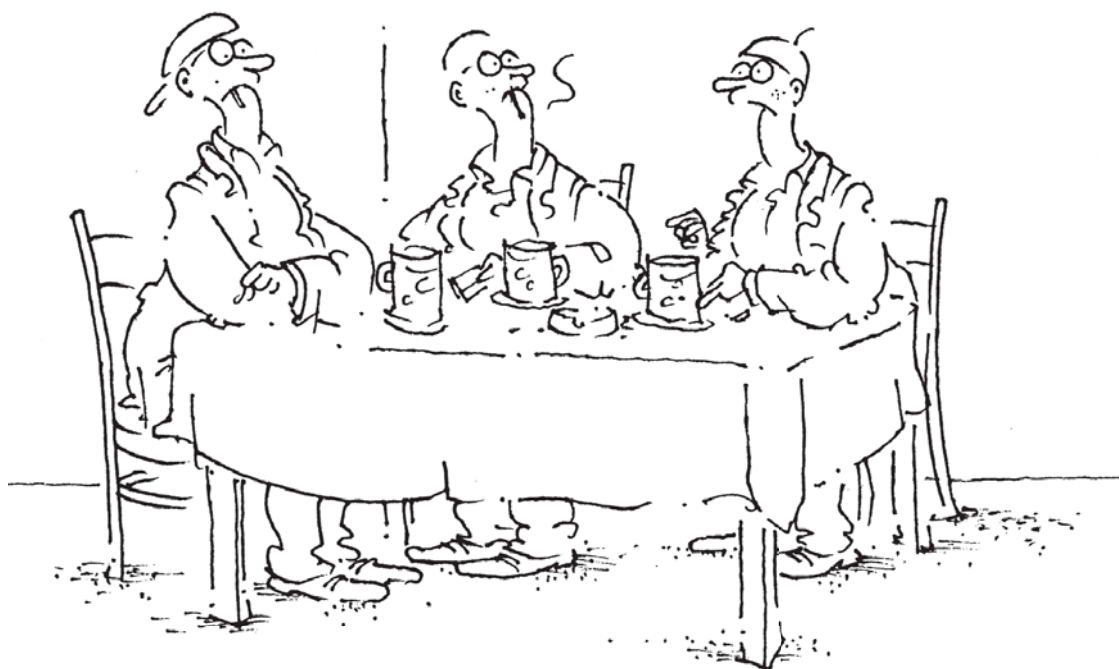
issss[®]

Internet ve státní správě a samosprávě

**LOCAL AND REGIONAL
INFORMATION SOCIETY**

Visegrádská konference V4DIS

PROGRAM

HELE NERADĚ, NEBYLS V BRUSELU!

Program konference ISSS/LORIS/V4DIS 2011

Údaje jsou platné k datu redakční uzávěrky sborníku, tj. 8. března 2011. Aktuální verzi programu najdete na www.issc.cz.

pondělí 4. dubna

- Velký sál** 10.30–12.00 **Slavnostní zahájení**
- RNDr. Petr Nečas, předseda vlády*
MUDr. Přemysl Sobotka, 1. místopředseda Senátu Parlamentu ČR
Ing. František Dohnal, prezident Nejvyššího kontrolního úřadu
Mgr. Radek John, ministr vnitra
Mgr. Tomáš Chalupa, ministr pro životní prostředí
Ing. Kamil Jankovský, ministr pro místní rozvoj
Ing. Martin Kocourek, ministr průmyslu a obchodu
JUDr. Vít Bárta, ministr dopravy
dr. Ing. Jaromír Drábek, ministr práce a sociálních věcí
doc. Ing. Iva Ritschelová, předsedkyně ČSÚ
Ing. Karel Večeře, předseda ČÚZK
PhDr. Pavel Dvořák, předseda Rady ČTÚ
Bc. Lubomír Franc, hejtmán Královéhradeckého kraje
MUDr. Jiří Běhounek, hejtmán Kraje Vysočina
Mgr. Radko Martinek, hejtmán Pardubického kraje
Mgr. Jiří Zimola, hejtmán Jihočeského kraje
Ing. Oldřich Vlasák, poslanec EP a předseda SMO ČR
Mgr. Zdeněk Zajíček, náměstek ministra financí
Mgr. Michal Moroz, náměstek ministra vnitra
JUDr. František Vavera, Ph.D., náměstek ministra vnitra
Ing. Vladimír Šiška, náměstek ministra práce a sociálních věcí
Mgr. František Korběl, náměstek ministra spravedlnosti
MUDr. Milan Cabrnach, poslanec EP a předseda CNF eHealth
PhDr. Milan Pešák, senátor
RNDr. Miloš Vystrčil, senátor
Ing. Jaroslav Krupka, poslanec Parlamentu ČR
MUDr. Zdeněk Fink, primátor Hradce Králové
Ing. Karel Březina, náměstek primátora hl. m. Prahy
Ing. Svatoslav Novák, prezident ICTU
PhDr. Petr Vágner, CSc., výkonný ředitel Mezinárodního Visegrádského Fondu
RNDr. Tomáš Renčín, výkonný ředitel konference ISSS 2011
- 12.30–14.00 **Světlé zítřky eGovernmentu? – vize a strategie I**
- 0.20 Digital agenda for Europe
Damien O'Sullivan, ECDL Foundation Ireland
- 0.20 Digitální agenda
Ing. Ladislav Karkoška, MBA, Ministerstvo vnitra
- 0.15 eVolby
Petr Říha, Ministerstvo vnitra
- 0.25 Projekty eLegislativa a eSbírka
Mgr. Aleš Gola, Ministerstvo vnitra
- 0.10 Přístupnost jako komplexní problematika eGovernmentu
Michal Rada, Iniciativa Informatiky pro Občany
- 14.05–15.00 **Světlé zítřky eGovernmentu? – vize a strategie II**
- 0.20 Vnitřní integrace úřadu – a co dál?
Ing. Karel Sagl, Novell-Praha, s. r. o.
- 0.20 Přednáška
ICZ a. s.
- 0.15 Pokračující příprava obcí na aplikaci Národního standardu pro elektronické systémy spisových služeb
Mgr. Věra Hottmarová, Město Smiřice; Mgr. Tomáš Lechner, Triada, spol. s r. o.
- 15.10–17.10 **Budoucnost základních registrů**
- 0.40 Spuštění základních registrů
Ing. Ondřej Felix, CSc., Ministerstvo vnitra
- 0.20 RÚIAN na cestě k pilotnímu provozu
Ing. Karel Štencel, Český úřad zeměměřický a katastrální
- 0.20 Pohled na systém centrálních registrů očima best-practices dodavatele
Ing. Richard Novotný, Ing. Václav Provazník, Oracle Czech, s. r. o.
- 0.20 Tvorba datových obsahů základních registrů
Ing. Jiří Dohnal, ICZ a. s.
- 0.20 ISUI – informační systém územní identifikace
Ing. Jiří Formánek, Český úřad zeměměřický a katastrální
- Diskuse

- Malý sál**
- 8.45–11.45 **Zpráva o stavu eGovernmentu v ČR**
- 0.05 Zahájení bloku
Ing. Jaroslav Mráz, Ministerstvo vnitra
 - 0.20 Egon si bere Klaudivii
Ing. Jaroslav Mráz, Ministerstvo vnitra
 - 0.15 Jak Evropská komise vidí a hodnotí český eGovernment
Mgr. Jiří Průša, Ministerstvo vnitra
 - 0.20 Jak se Základní registry vypořádávají s nutnými změnami harmonogramu
Ing. Ondřej Felix, CSc., Ministerstvo vnitra
 - 0.15 KIVS 2.0 a CMS 2.0 update
Ing. Miroslav Duda, Ministerstvo vnitra
 - 0.15 CzechPOINT a ISDS – Další rozšiřování funkcionalit i pokrytí
Mgr. Jarmila Šmardová, Ing. Ondřej Menoušek, Ministerstvo vnitra
 - 1.30 Přenos slavnostního zahájení
- 12.30–14.40 **Přednášky partnerů**
- 0.15 Od Úřadu k eÚřadu
RNDr. Vladimír Střálka, Adobe Systems s. r. o.
 - 0.30 Oracle – Hardware & Software together
Ing. Zdeněk Pilz, Oracle Czech, s. r. o.
 - 0.15 Quo vadis – praktický pohled na eGovernment v ČR
Ing. Miroslav Čejka, Gordic spol. s r. o.
 - 0.25 Potkal jsem eGona
Ing. Aleš Kučera, Novell-Praha, s. r. o.
 - 0.15 Přijímání platebních karet přes platební terminály České spořitelny
Ing. Renata Badalíková, Česká spořitelna, a. s.
 - 0.15 Nebezpečná bezpečnost
Ing. Jaroslav Pejčoch, T-Soft, a. s.
 - 0.15 Přednáška, Microsoft s. r. o.
- 14.55–15.45 **Smart Cities – města v 21. století**
- 0.20 Co jsou Chytrá města a jak využívají moderní technologie – inspirace pro města v ČR?
Ing. Jaroslav Šolc, SIKS a. s.
 - 0.30 Řešení IBM pro Chytřejší města (Smart Cities), FRAUD
Daniel Trhoň, Ondřej Žák, IBM Česká republika, spol. s r. o.
- 16.00–17.30 **Veřejné zakázky – jak dál?**
- 0.20 Problematika veřejných zakázek
Ing. Michal Koláček, Ministerstvo pro místní rozvoj
 - 0.20 Novela zákona o veřejných zakázkách
Mgr. Jan Sixta, Ministerstvo pro místní rozvoj
 - 0.20 Projekt NIPEZ, RNDr. Jiří Svoboda, Ministerstvo pro místní rozvoj
 - 0.15 Rychlé, jednoduché a bezpečné obchodování prostřednictvím komoditní burzy
Ing. Pavel Štorkán, Českomoravská komoditní burza Kladno
 - 0.15 Co s veřejnými soutěžemi v ICT
Ing. Svatoslav Novák, ICT Unie
- Diskuse
- Přednáškový sál**
- 9.00–10.15 **ICT a veřejné finance**
- 0.20 Kdy bude Státní pokladna?
Mgr. Zdeněk Zajiček, Mgr. Radoslav Bulíř, Ministerstvo financí
 - 0.20 Přednáška, SAP
 - 0.15 Modernizace systému řízení daňové a celní správy – skutečná příležitost pro optimalizaci (Studie proveditelnosti na GŘC), Ivana Brzoňová, IDS Scheer ČR, s. r. o.
 - 0.20 Dotační možnosti pro ICT sektor v roce 2011
Mgr. Milan Struna, PhDr. Ondřej Beránek, eNovation s. r. o.
- 12.30–13.45 **ICT v oblasti životního prostředí**
- 0.05 Úvodní slovo
Mgr. Tomáš Chalupa, Ministerstvo životního prostředí
 - 0.10 ISPOP – integrace a zjednodušování ohlašovacích povinností
Ing. Jan Nepimach, Ministerstvo životního prostředí
 - 0.10 Geoportál INSPIRE a koordinační výbor KOVIN
Ing. Jitka Faugnerová, Ministerstvo životního prostředí
 - 0.10 Integrační platforma SIRIUS a podpora tvorby výhledů životního prostředí
Ing. Jarmila Cikánková, Ministerstvo životního prostředí
 - 0.10 Environmentální HelpDesk – transparentní a konzistentní státní správa
Ing. Jiří Hradec, Ministerstvo životního prostředí
 - 0.10 GMES a SEIS jako budoucí zásadní zdroje dat pro veřejnou správu
Ing. Simona Losmanová, Ph.D., Ministerstvo životního prostředí
 - 0.20 Nové IT služby CITES v roce 2011
RNDr. Ondřej Klouček Ph.D., Ministerstvo životního prostředí

- Přednáškový sál** 14.00–15.20 **Digitalizace a archivace dokumentů I**
- 0.20 Pohled na použití elektronických dokumentů v rámci eGovernmentu v ČR a EU
Ing. Miroslav Šírl, Iniciativa Co po nás zbude
 - 0.15 ISO 15489
Ing. Ladislav Karkoška, MBA, Ministerstvo vnitra
 - 0.20 Přínosy standardizace správy dokumentů dle ISO 15489
Vladimír Görner, Information and records management society
 - 0.25 Digitalizace a vytěžování dat jako služba
Jiří Rogalewicz, Siemens IT Solutions and Services, s. r. o.
- 15.30–17.05 **Digitalizace a archivace dokumentů II**
- 0.20 Dlouhodobé a důvěryhodné uchovávání elektronických dokumentů
Roman Kratochvíl, ICZ a. s.
 - 0.15 IBM ECM – nejen garantované úložiště elektronických dokumentů
Marek Šoule, IBM Česká republika, spol. s r. o.
 - 0.30 Přínos integrace multifunkčních zařízení se systémy pro správu dokumentů
Ing. Jaroslav Lubas, aplis.cz, a. s.; Ing. Vojtěch Krejčíř, Konica Minolta Business Solutions Czech, spol. s r. o.
 - 0.30 NESS – Digitalizace jako součást životního cyklu dokumentu a jeho dlouhodobé ochrany
Patrik Arnošt, Ness Czech s. r. o.
- Diskuse**
- Eliščin sál** 12.30–14.05 **Všední den eGovernmentu – zajištění provozu systémů veřejné správy I**
- 0.20 Směr projektu Informačního systému datových schránek (ISDS)
Bc. Radek Šindelář, Dušan Forejt, Telefonica O2 Czech Republic, a. s.
 - 0.30 Vize rozvoje elektronické komunikace v ČR
Mgr. Ing. Branislav Rovný, Česká pošta, s. p.
 - 0.45 ePD – elektronická provozní dokumentace
Tomáš Sailer, Anect a. s.
- 14.15–16.30 **Všední den eGovernmentu – zajištění provozu systémů veřejné správy II**
- 0.15 Nasazení systému efektivního pro rozvrhování pracovní doby, pro plánování směn, plánování pohotovostí a plánování přítomností a nepřítomností
Jana Prokúpková, IDS Scheer ČR, s. r. o.
 - 0.30 Bezpečná autentizace – nezaměnitelný základ ochrany dat
Mgr. Pavel Hejl, CSc., T-Soft, a. s.
 - 0.20 Komunikační a provozní infrastruktura pro veřejnou správu
Ing. Juraj Rakovský, MBA, ČD–Telematika a. s.
 - 0.20 Elektronická spisová služba, digitalizace a ukládání dokumentů
Ing. Stanislav Fiala, Gordic spol. s r. o.
 - 0.20 Řešení BI obohacené o softwarové nástroje a metodiku Controllingu IS GINIS
Ing. Michal Polák, Gordic spol. s r. o.
 - 0.20 Gordic + CA = vaše cesta ke zvýšení kvality a efektivity služeb
Ing. Jakub Fiala, Gordic spol. s r. o.
 - 0.10 MagikINFO – pokračovatel systému PCinfo
Mgr. Petr Dokoupil, ADVANteach s. r. o.
- 16.40–17.10 **ICT bez bariér**
- 0.15 Praktické aspekty přístupnosti
Mgr. Radek Pavlíček, TyfloCentrum Brno, o. p. s.
 - 0.15 Komunikace úřadů s osobami se sluchovým postižením
Ing. Jaroslav Winter, Projekt Simultánní přepis mluvené řeči
- Diskuse**
- 18.30–19.00 **Setkání vítězů soutěží Zlatý erb a Junior erb**
- Jednací sál** 9.00–10.15 **e-health – nemocnice na kraji 21. století I**
- 0.10 Úvodní slovo
MUDr. Leoš Heger, Ministerstvo zdravotnictví; MUDr. Jiří Běhounek, Asociace krajů ČR
 - 0.30 Od vizí k realitě
RNDr. Jiří Schlanger, Ministerstvo zdravotnictví; Ing. Vladimír Šiška, Ministerstvo práce a sociálních věcí
 - 0.20 Program kvality péče VZP + Akord a elektronická komunikace ve zdravotnictví – strategie VZP, MUDr. Pavel Horák, CSc. MBA, Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR
 - 0.15 Agenda 2020
MUDr. Milan Cabrnach, České národní forum pro eHealth
- 12.10–13.30 **e-health – nemocnice na kraji 21. století II**
- 0.05 Úvodní slovo
RNDr. Jiří Schlanger, Ministerstvo zdravotnictví
 - 0.20 Konsolidace resortních registrů
Ing. Fares Shima, Ministerstvo zdravotnictví
 - 0.25 Praktické zkušenosti s pilotním nasazením silné autentizace ALUCID na Krajském úřadu Kraje Vysočina v oblasti eHealth, Ing. Libor Neumann, Anect a. s.
 - 0.30 Austrian eHealth strategy and experience
Dr. Clement Martin Auer, Ministerstvo zdravotnictví Rakouska

- Jednací sál**
- 13.40–15.35 **e-health – nemocnice na kraji 21. století III**
- 0.10 Práce s informacemi šetří náklady
MUDr. Milan Cabrnach, ČNF eHealth
 - 0.10 mHealth: zbytečný termín nebo nová oblast eHealth služeb?
MUDr. Pavel Kubů, MUDr. Pavel Trnka, ČNF eHealth
 - 0.10 Život 90 – ukázka řešení
Mgr. Jan Lorman, ČNF eHealth
 - 0.25 Projekt výměny zdravotní dokumentace na regionální úrovni
Ing. Tomáš Butor, Asseco Central Europe, a. s.
 - 0.10 ProRec certifikace
Milan Růžička, ČNF eHealth
 - 0.30 eHealth – RFID
Matěj Adam, IBM Česká republika, spol. s r. o.
 - 0.20 Elektronická komunikace – klíč k efektivní péči o pacienta
Mgr. Tomáš Staněk, IZIP, a. s.
- 15.45–17.20 **e-health – nemocnice na kraji 21. století IV**
- 0.10 ČNF eH – vzdělávání
MUDr. Pavel Kubů, MUDr. Milan Cabrnach, ČNF eHealth
 - 0.15 Moderní komplexní aplikační a technologické vybavení řešení eHealth v ČR
Ing. Martin Kult, Oracle Czech, s. r. o.
 - 0.15 Celoregionální integrované prostředí pro ukládání zdravotnické dokumentace
Jiří Raška, Michal Opatřil, ICZ a. s.
 - 0.10 MD Comfort
MUDr. Pavel Kubů, ČNF eHealth
 - 0.05 Komunikace obrazem ve zdravotnictví – Telemedicina
Viktor Gyönyör, Radim Šejnoha, AV Media, a. s.
 - 0.20 Přednáška, SAP
 - 0.20 Elektronický sběr dat pro NZIS stav a perspektivy
Ing. Pavel Langhammer, Ústav zdravotnických informací a statistiky
Diskuse
- Labský sál**
- 9.00–10.20 **Informační systémy měst, obcí a krajů I**
- 0.15 e-UtilityReport – elektronická žádost o vyjádření k existenci sítí na Praze 13
Ing. arch. David Budínský, Úřad městské části Praha 13
 - 0.15 Majetkový portál Pardubického kraje
Ing. Martin Halámka, Krajský úřad Pardubického kraje
 - 0.15 Zkušenosti magistrátu se zaváděním elektronických služeb pro malé obce
Mgr. Markéta Pešková, Eliška Dimovová, Magistrát města Hradec Králové
 - 0.15 SONEF
Martin Janček, Komix s. r. o.
 - 0.10 Komunikace obrazem z místa události – DATAVIS
Viktor Gyönyör, Radim Šejnoha, AV Media, a. s.
 - 0.10 Hromadné rozesílání SMS zpráv nejen v době krize
Ivana Melicharová, Jiří Hudeček, Obec Lety; Mgr. Tomáš Lechner, Triada, spol. s r. o.
- 12.10–13.50 **Informační systémy měst, obcí a krajů II**
- 0.15 CePo – elektronické dveře do úřadu
Roman Kratochvíl, ICZ a. s.
 - 0.30 Formulářová spisová služba = spisová služba s elektronickými procesy
Ing. Pavel Nemrava, Software602, a. s.
 - 0.10 Trvale a dostupné zobrazení podkladů ze spisové služby – Elektronická úřední deska
Pavel Hajský, AV Media, a. s.
 - 0.30 eObec – IS pro elektronickou komunikaci mezi občanem a úřadem, spisová služba, workflow, ekonomické výhody moderního řešení
Ing. Petr Havlíček, Asseco Solutions, a. s.
 - 0.15 Souvztažnosti v informačním systému obce
Ing. Radek Moulis, Město Velvary; Mgr. Tomáš Lechner, Triada, spol. s r. o.
- 14.00–15.20 **Informační systémy měst, obcí a krajů III**
- 0.20 Univerzální formulářový portál
RNDr. Vladimír Strálka, Adobe Systems s. r. o.
 - 0.15 Cognos
Ondřej Bothe, IBM Česká republika, spol. s r. o.
 - 0.15 eTender – systém pro evidenci veřejných zakázek
Jiří Langr, Jiří Tománek, Komix s. r. o.
 - 0.10 Živé přenosy z jednání zastupitelstva měst a obcí – PUBLICSTREAM
Pavel Hajský, AV Media, a. s.
 - 0.20 Informační systémy veřejné správy pro 21. století
Jan Váša, Oracle Czech, s. r. o.

- Labský sál** 15.30–17.25 **Bezpečnost ICT a veřejná správa**
- 0.15 **Kyberbezpečnost**
Ing. Aleš Špidla, Ministerstvo vnitra
 - 0.20 **Systém řízení rizik ve státní správě**
RNDr. Ilona Štěpánková, ITEG a. s.
 - 0.20 **Jak garantovat bezpečnost systému ve státní zprávě**
Tomáš Dvořáček, Oracle Czech, s. r. o.
 - 0.30 **Zabezpečení citlivých dat informačních systémů státní správy**
Ing. Michal Vačkár, T-Systems Czech Republic a. s.
 - 0.15 **Nástroje Tivoli v oblasti správy a ochrany identit**
Čtibor Duda, IBM Česká republika, spol. s r. o.
 - 0.15 **Bojíte se? Pořídte si Intel Anti-Theft! (Inteligentní ochrana notebooků)**
Ing. Petr Rehoř, ICZ a. s.
- Diskuse
- Visegrádský salonek** 9.00–10.15 **e-government v zemích V4**
- 0.15 **Zahájení konference V4DIS**
PhDr. Petr Vágner, CSc.; MUDr. Přemysl Sobotka; MUDr. Jiří Běhounek; RNDr. Tomáš Renčín
 - 0.15 **Pre-commercial procurement for eGovernment and other online services – EU project PROGR-EAST**
Peter Druga, BIC Bratislava; Agata Klinska, INNOVATIKA Warsaw; Laszlo Gergely, Theodore Puskas Foundation Budapest; Vasja Vehovar, University of Ljubljana
 - 0.15 **Přednáška**
prof. Andrzej Janicki
 - 0.15 **Hodnotenie e-governmentu na celom svete z pohľadu UNO**
Ing. Arpád Takács, Výskumný ústav spojov n. o.
 - 0.15 **Portal miejski gdansk.pl jego serwisy i aplikacje (Městský portál gdansk.pl)**
Tomasz Łuczyc-Wyehowski, Urząd Miejski w Gdańsku (Městský úřad Gdaňsk)
- 12.30–13.30 **ICT summit – „ICT – akcelerátor úspěchu ČR“ (uzavřené jednání)**
- 13.35–14.05 **Tisková konference Ministerstva vnitra**
- 14.15–15.50 **Aktuální trendy v e-turismu**
- 0.30 **Využití rozšířené reality a sociálních sítí v e-turismu**
Mgr. Petr Moc, Bc. Jakub Chour, CzechTourism
 - 0.05 **Visegrádský salonek**
 - 0.20 **eTourism ako súčasť marketingu města**
Linda Bátorová, Magistrát hlavného mesta SR Bratislavy
 - 0.20 **Prorůstání informačního systému cestovního ruchu do webových prezentací v Pardubickém kraji**
World Media Partners, s. r. o.
 - 0.20 **Turistické aktivity v rámci přeshraniční spolupráce na území Krkonoš**
Mgr. Petra Štátná, Správa KRNP
- 15.50–17.20 **Diskuse**
- 16.30–18.00 **Setkání tajemníků městských a obecních úřadů**
Ing. Ivo Bělonohý, Sdružení tajemníků městských a obecních úřadů
- Salonek** 17.00–18.30 **Setkání Komise pro informatiku Svazu měst a obcí ČR a Komise Rady AKČR pro informatizaci veřejné správy s poslanci Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR (uzavřené jednání)**
Ing. Cyril Čapka, Komise pro informatiku Svazu měst a obcí ČR

úterý 5. dubna

Velký sál

- 9.00–10.15 **GIS – Mapy a modelování**
- 0.15 Geografické podklady Zeměměřického úřadu pro státní správu a samosprávu
Ing. Petr Dvořáček, Zeměměřický úřad
 - 0.15 Nové zdroje geoprostorových dat pokrývajících území státu
Ing. Karel Brázdil, Zeměměřický úřad
 - 0.20 AG Portál – ověřené řešení pro digitální mapu veřejné správy
Ing. Rudolf Richter, Asseco Central Europe, a. s.
 - 0.15 Mapy 2.0, aneb GIS bez předsudků
Ing. Radek Kutelwascher, Arcdata Praha, s. r. o.
 - 0.10 Jak mapy pomáhaly při povodních na Liberecku
Hasičský záchranný sbor
- 10.25–13.15 **GIS – Politika státu v oblasti geoinformací**
- 0.15 RÚIAN a (geo)informační infrastruktury v ČR
Ing. Eva Pauknerová, CSc., Český úřad zeměměřický a katastrální
 - 0.15 Portál nejen pro INSPIRE
Ing. Vladimír Špaček, Intergraph CS s. r. o.
 - 0.15 Koordinace INSPIRE
Ing. Jiří Hradec, CENIA
 - 0.15 Implementace INSPIRE v ČÚZK (technické aspekty a dopady)
Ing. Jiří Poláček, CSc., Český úřad zeměměřický a katastrální
 - 0.15 Společný GIS v ochraně přírody KRNP a KPN
Mgr. Miroslav Válek, Správa KRNP
 - 0.20 Geoportál Cenia z pohledu dodavatele
Vladimír Müller, IBM Česká republika, spol. s r. o.
 - 0.15 Podíl ČÚZK na tvorbě digitální mapy veřejné správy
Ing. Bc. Jan Kmínek, Český úřad zeměměřický a katastrální
 - 1.00 Diskuse
RNDr. Pavel Bureš; Ing. Karel Štencel, ČÚZK; Ing. Jiří Hradec, CENIA; RNDr. Ivo Skrášek, Asociace krajů ČR; zástupce MMR; zástupce SMO

Malý sál

- 9.00–11.15 **Efektivní řízení ve veřejné správě**
- 0.10 Úvodní slovo
Ing. Dan Jiránek, Statutární město Kladno
 - 0.30 Projektové řízení ve veřejné správě
Ing. Martin Páral, Ministerstvo vnitra
 - 0.30 Projekty modernizace veřejné správy
PhDr. Robert Ledvinka, Ministerstvo vnitra
 - 0.20 Procesy úřadu efektivně
RNDr. Vladimír Štřálka, Adobe Systems s. r. o.
 - 0.15 Měření procesů ve státní správě – realita nebo fikce?
Michael Hanke, IDS Scheer ČR, s. r. o.
 - 0.30 Diskuse
- 11.30–13.30 **Čerpání, monitoring a vzdělávání ve veřejné správě**
- 0.15 Strukturální fondy v gesci Ministerstva vnitra
Ing. Pavel Kryštof, Ministerstvo vnitra
 - 0.15 Financování z komunitárních programů
Mgr. Jiří Průša, Ministerstvo vnitra
 - 0.20 Systém pro monitoring řízení projektů financovaných ze Strukturálních fondů EU
Ing. Eva Pecháčková, ITEG a. s.
 - 0.15 Zkušenosti se vzděláváním eGovernmentových dovedností v území
Zdeňka Šilhová, Institut pro místní správu Praha
 - 0.15 Akreditovaná vzdělávací instituce Triada
Mgr. Tomáš Lechner, Triada, spol. s r. o.
 - 0.10 Potenciál datových schránek pro další rozvoj e-Governmentu v České republice
Mgr. Tomáš Lechner, Vysoká škola ekonomická v Praze, Národohospodářská fakulta, Katedra práva
 - 0.30 Diskuse
- 13.40–14.40 **Konference ASA**

Přednáškový sál	10.00–11.20	Elektronické dokumenty a praxe ve veřejné správě
	0.10	Úvod do problematiky <i>Ing. Jan Heisler, Co po nás zbude</i>
	0.10	Elektronické dokumenty v Národním digitálním archivu <i>Jiří Bernas, Národní archiv</i>
	0.20	Co to je elektronický dokument, jeho praktické použití ve veřejné správě <i>Ing. Oskar Macek, Ministerstvo vnitra</i>
	0.20	Správa el. dokumentů ve veřejných institucích po zavedení ISSS <i>Ing. Miroslav Kunt, Národní archiv</i>
	0.20	Proč dnešní elektronické podpisy nejsou věčné? <i>RNDr. Ing. Jiří Peterka</i> Diskuse
Eliščin sál	9.00–10.30	Setkání vítězů soutěží Zlatý erb a Junior erb
	10.45–12.15	Právní aspekty činnosti CIO
	1.30	Autorské právo, Soudní znalci, Smlouvy pro CIO, Diskuse <i>moderuje Ing. Jiří Polák, CSc.</i>
Jednací sál	9.30–11.00	Digitalizace televizního vysílání
	1.30	<i>Ing. Zdeněk Duspiva, Národní koordinační skupina; PhDr. Pavel Dvořák, Český telekomunikační úřad; Ing. Pavel Hanuš, Česká televize; zástupci dalších TV stanic</i>
	11.15–12.00	Strategie eČesko <i>Ing. Jan Duben, Ministerstvo průmyslu a obchodu</i>
Labský sál	9.30–10.40	Využití moderních technologií k zajištění provozu a bezpečnosti systémů VS I
	0.20	Generační změna IT MZe <i>Ing. Aleš Kopecký, Telefónica O2 Czech Republic, a. s.</i>
	0.20	Outsourcing ICT jako jedna z cest zajištění provozu informačních systémů veřejné správy <i>Ing. Juraj Rakovský, MBA, ČD–Telematika a. s.</i>
	0.15	Virtualizovaná storage infrastruktura se Storvize 7000 <i>Rudolf Hruška, IBM Česká republika, spol. s r. o.</i>
	0.15	Efektivní ochrana dat ve virtualizovaném prostředí <i>Ondřej Bláha, IBM Česká republika, spol. s r. o.</i>
	10.50–11.45	Využití moderních technologií k zajištění provozu a bezpečnosti systémů VS II
	0.25	Cloud computing ve státní správě <i>Tomáš Fojta, Siemens IT Solutions and Services, s. r. o.</i>
	0.30	Zkušenosti z průběhu nasezení virtualizace a nástrojů pro správu infrastruktury v IT prostředí ČSSZ <i>Michal Osif, Microsoft s. r. o.</i> Diskuse
Salonek	9.00–11.30	Zasedání předsednictva Sdružení tajemníků městských a obecních úřadů <i>(uzavřené jednání)</i> <i>Ing. Ivo Bělonohý, Sdružení tajemníků městských a obecních úřadů</i>

Program výročního zasedání Připraveného eÚřadu

V rámci Konference ISSS 2011 proběhne tradiční setkání uživatelů informačního systému Munis letos ve znamení dvacetiletého působení společnosti Triada v oblasti poskytování produktů a služeb pro veřejnou správu. Jsou zváni všichni, kteří mají zájem seznámit se s praktickými postupy a aktuálními zkušenostmi s provázáním vnitřního informačního systému úřadu a nástrojů e-Governmentu, s problematikou elektronických spisových služeb a souvisejícího Národního standardu a dále s aktuální nabídkou produktů a služeb společnosti Triada.

pondělí 4. dubna

Expozice Triada	9.20	Komplexní informační systém Munis <i>Mgr. Tomáš Lechner, Pavel Češka, Triada, spol. s r. o.</i> Představení celého komplexního informačního systému Munis.
Labský sál	10.00	Hromadné rozesílání SMS zpráv nejen v době krize <i>Ivana Melicharová, Jiří Hudeček, Obec Lety; Mgr. Tomáš Lechner, Triada, spol. s r. o.</i> iMunis SMiS jako samostatná služba pro hromadné rozesílání SMS zpráv
Expozice Triada	13.20	Služby portálu iMunis <i>Pavel Češka, Mgr. Tomáš Lechner, Triada, spol. s r. o.</i> Prezentování výstupů z vnitřního IS úřadu na portálu iMunis – úřední deska, sřet zájmů, vyřizování dokumentů a další.
Labský sál	13.45	Souvztažnosti v informačním systému města <i>Ing. Radek Moulis, Město Velvary; Mgr. Tomáš Lechner, Triada, spol. s r. o.</i> Efektivní řešení informačního systému pro úřady územních samosprávných celků využívající výhod provázanosti jednotlivých modulů včetně integrace spisové služby.
Expozice Triada	14.20	IS Munis a probíhající účetní reforma veřejných financí <i>Mgr. Jan Brychta, Pavel Češka, Triada, spol. s r. o.</i> Přednáška nejen pro pracovníky finančních odborů, ale také všechny, kteří chtějí hladce proplout úskalími probíhající účetní reformy veřejných financí.
Velký sál	14.40	Pokračující příprava obcí na aplikaci Národního standardu pro elektronické systémy spisových služeb <i>Mgr. Věra Hottmarová, Město Smiřice; Mgr. Tomáš Lechner, Triada, spol. s r. o.</i> Případová studie přípravy na Národní standard pro elektronické systémy spisových služeb probíhající na MěÚ Smiřice.
Expozice Triada	15.20	Národní standard pro elektronické systémy spisových služeb <i>Mgr. Tomáš Lechner, Triada, spol. s r. o.</i> Komplexní rozbor problematiky standardu, jehož povinná aplikace se kvapem blíží. Přednáška pro všechny odpovědné pracovníky na všech úrovních veřejné správy.
Expozice Triada	16.20	Spisová služba Munis <i>Mgr. Tomáš Lechner, Triada, spol. s r. o.</i> Představení možností spisové služby Munis a vazeb s dalšími agendami.

úterý 5. dubna

Expozice Triada	9.20	IS Munis a nástroje e-Governmentu <i>Mgr. Tomáš Lechner, Triada, spol. s r. o.</i> Vazba mezi moduly IS Munis a jednotlivými aktuálními nástroji e-Governmentu.
Expozice Triada	10.20	Spisová služba Munis <i>Mgr. Tomáš Lechner, Triada, spol. s r. o.</i> Představení možností spisové služby Munis a vazeb s dalšími agendami.
Expozice Triada	11.20	20 let s Vámi <i>Mgr. Tomáš Lechner, Triada, spol. s r. o.</i> Stručný průvodce historií společnosti Triada.
Expozice Triada	12.00	Vyhodnocení soutěže 20 let s Vámi Vylosování šťastných výherců hodnotných cen
Malý sál	12.40	Akreditovaná vzdělávací instituce Triada <i>Mgr. Tomáš Lechner, Triada, spol. s r. o.</i> Představení aktivit akreditované vzdělávací instituce.
Malý sál	13.45	Potenciál datových schránek pro rozvoj e-Governmentu v České republice <i>Mgr. Tomáš Lechner, Vysoká škola ekonomická v Praze, Národohospodářská fakulta, Katedra práva</i> Další možnosti využití toho silného a kvalitního nástroje českého e-Governmentu.

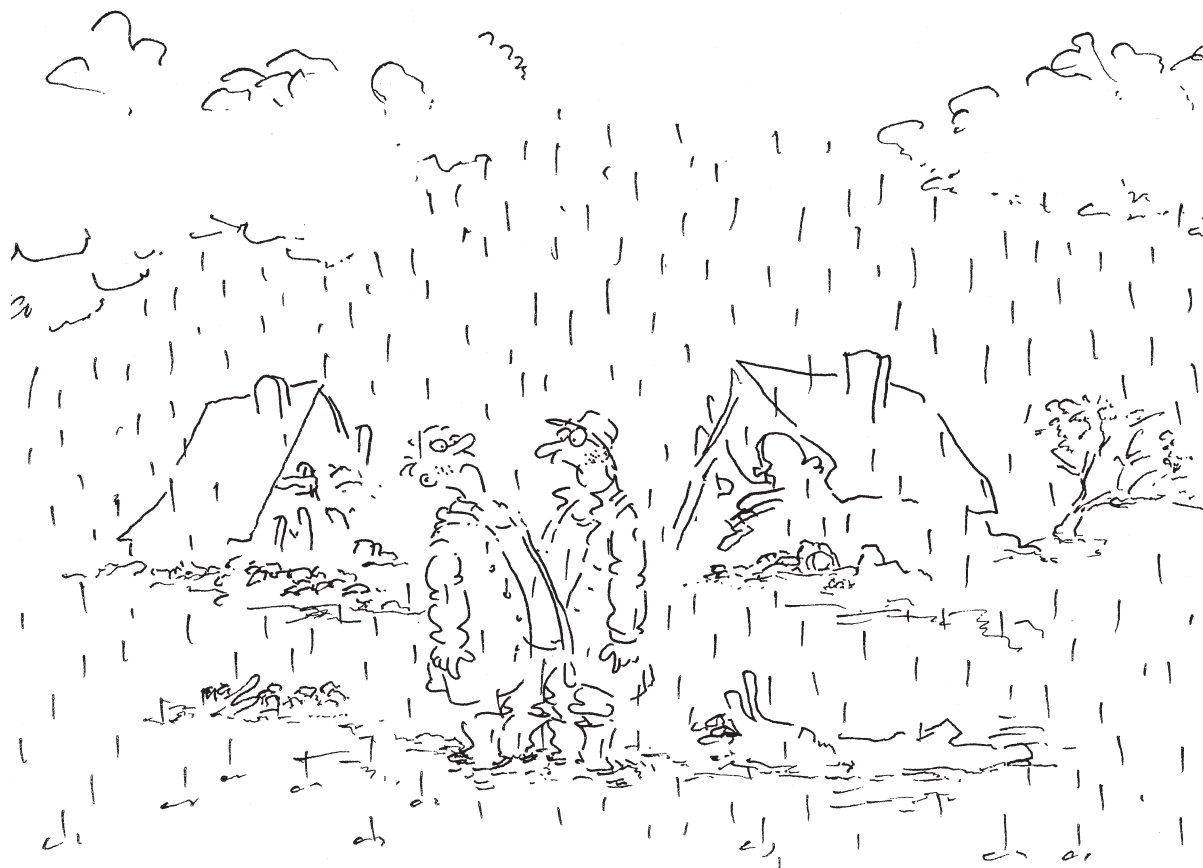
Konference ISSS
4. - 5. dubna 2011
Hradec Králové

issss[®]

Internet ve státní správě a samosprávě

**LOCAL AND REGIONAL
INFORMATION SOCIETY**

Visegrádská konference V4DIS

PRŠÍ. BUDEME PLATIT. OTÁZKOU JE, ZDA PŮVODŇOVOU DANĚ NEBO ZÁPLAVOVOU DANĚ.

DOKUMENTY

Rozjezd projektu základních registrů

*Ondřej Felix, hlavní architekt eGovernmentu, Ministerstvo vnitra
Martina Slaninová, právní poradce Odboru hlavního architekta, Ministerstvo vnitra*

V době publikace tohoto článku se nacházíme cca 15 měsíců před plánovaným zahájením provozu základních registrů tak jak předpokládá zákon č. 111/2009 Sb. Proto bych rád připomněl jak základní principy základních registrů, jejich dopad na procesy a informační systémy ve veřejné správě a plánovaný postup jejich zprovoznění, tak jak je předpokládá v současné době předkládaný návrh vládního nařízení, prováděcího zákon č. 111/2009. Laskavému čtenáři se omlouvám za formální jazyk, kterým je tento článek psán, v zájmu zachování maximální přesnosti jsou v textu použity části důvodových zpráv i samotných textů zákona a vládního nařízení.

Zákonem č. 111/2009 Sb., o základních registrech byla do právního řádu ČR zakotvena právní úprava základních registrů, jakožto unikátních zdrojů nejčastěji využívaných údajů při výkonu veřejné správy (referenční údaje). Na základě současných požadavků jsou vytvářeny čtyři základní registry, jejichž referenční údaje budou využívány jako jedinečné a nejdůležitější datové zdroje pro orgány veřejné moci. V praxi již tedy nebudou orgány veřejné moci zjišťovat hodnoty referenčních údajů pro své potřeby z různých zdrojů, ale pouze z těchto základních registrů. Tento nový přístup zajistí kvalitní údaje efektivně využívané pro výkon veřejné správy a zároveň zbaví adresáty veřejné správy, občany, povinnosti údaje opakovaně dokládat. Údaj bude sdělen pouze jednou a následně bude promítnut do základního registru a jeho prostřednictvím do dalších informačních systémů veřejné správy, resp. tzv. agendových informačních systémů.

Vybudování základních registrů je rovněž jednou z klíčových programových priorit současné vlády, zakotvenou jak v koaliční smlouvě, tak i v programovém prohlášení vlády.

Základními principy systému základních registrů:

- Sdílení referenčních údajů orgány veřejné moci - orgány veřejné moci nebudou získávat údaje pro své potřeby z různých zdrojů, ale pouze ze základních registrů odkud budou přebírány do dalších informačních systémů veřejné správy.
- Závazné využívání referenčních údajů orgány veřejné moci

Agendové informační systémy veřejné správy budou přebírat referenční údaje ze systému základních registrů, čímž se zajistí jejich konzistentnost tak, aby nedocházelo k zapisování hodnotově odlišných nebo nepřesných údajů do různých evidencí (např. jinak znějících nebo dokonce neexistujících adres sídel právnických osob) různými orgány.

Popis systému ZR

Systém základních registrů je koncipován tak, že budou existovat čtyři základní registry a informační systém základních registrů, který zajišťuje rozhraní nad těmito informačními systémy. Údaje obsažené v těchto základních registrech jsou získávány z agendových informačních systémů, z nichž jsou podle zákonů upravujících vedení příslušného základního registru oprávnění editoři zapisovat údaje do základního registru. V registru pak budou uchovávány pouze aktuální údaje (v definovaném rozsahu, takže např. je možné, aby rodné příjmení bylo v registru obyvatel uchováno stále, a to i v případě následných změn příjmení, stejně jako je nezbytné zachovat v základních registrech údaje o úmrtí fyzické osoby, zániku právnické osoby, zániku budovy) a všechny údaje zůstanou i nadále v jednotlivých agendových informačních systémech (z obsahu agendových informačních systémů musí být možné zrekonstruovat obsah základních registrů). Agendové informační systémy umožňující zápis do základního registru musí být uzpůsobeny rozhraní informačního systému základních registrů, který zprostředkovává veškerou komunikaci s registry a provádí vyhodnocení oprávnění přístupu k obsahu základních registrů. Při změně údajů zůstane v základním registru pouze nový údaj, zatímco v agendovém informačním systému zůstane zachována celá historie. Protože v praxi jsou nejvíce využívány údaje, které jsou aktuální, pokud bude mít osoba nebo orgán veřejné moci zájem o údaj, který v základním registru již není, požádá o jeho získání orgán veřejné moci, který vykonává danou agendu a to buď přímo nebo prostřednictvím systému základních registrů.

K údajům v základních registrech mají přístup pouze orgány veřejné moci. Pokud má fyzická nebo právnická osoba zájem o informaci, která je o ní v registrech vedena, může o ni požádat na kontaktních místech veřejné správy. V případě, že dojde ke změně referenčních údajů, dostane osoba, které se údaje týkají, jejich výpis zdarma, má-li zřízení a zpřístupněnu datovou schránku.

Bezpečnost osobních údajů je v základních registrech založena na zdrojovém identifikátoru fyzické osoby (ZIFO) a agendových identifikátorech fyzických osob (AIFO), které jsou je neveřejné. ZIFO generuje Úřad pro ochranu osobních údajů (ÚOOÚ) a je veden pouze v evidenci zdrojových identifikátorů fyzických osob. Orgány veřejné moci budou mít pro identifikaci fyzické osoby v rámci své agendy přidělen AIFO.

AIFO je odvozen z kódu agendy a ze ZIFO, přičemž z AIFO nelze zpětně odvodit ZIFO. Přidělování AIFO je v kompetenci ÚOOÚ a každé fyzické osobě vygeneruje ÚOOÚ jedinečný AIFO, který bude sloužit pro zajištění realizace vazeb mezi jednotlivými agendami prostřednictvím informačního systému základních registrů. Evidence zdrojových identifikátorů fyzických osob bude umožňovat převod AIFO pro jednu agendu na AIFO jiné agendy, pokud je k tomu uživatel v dané roli oprávněn. Pouze ÚOOÚ bude mít k dispozici funkci a další údaje, které umožní převod AIFO na ZIFO, aby následně mohl z odpovídajícího ZIFO odvodit AIFO další agendy. Každá fyzická osoba bude tak vedená v agendách pod jiným jedinečným a bezvýznamovým identifikátorem AIFO, čímž se zabrání možnému zneužití osobních údajů mezi jednotlivými agendami. Tímto se však nevylučuje to, aby si příslušná agenda vedla údaje pod svými interními identifikátory (např. číslo řidičského průkazu, rodné číslo), AIFO bude sloužit ke komunikaci s využitím základních registrů. Přidělování rodného čísla nebude na základě přijetí tohoto právního předpisu ukončeno.

Základní povinnosti vyplývající ze zákona o základních registrech

Referenční údaje jsou svým obsahem velmi specifické, takže rozsah jejich vedení v základních registrech musí stanovit zákon, který upraví vedení konkrétního základního registru, a to včetně vymezení konkrétních referenčních údajů vedených v konkrétním základním registru. U každého referenčního údaje bude v základním registru vedena minimálně informace o tom, kdo je editorem tohoto údaje v základním registru, údaj o datu a času poslední změny referenčního údaje a údaj o tom, zda je daný referenční údaj přesný. Každý referenční údaj může být veden pouze v jednom základním registru. Kromě referenčních údajů budou v základních registrech vedeny i další údaje, které za referenční nejsou považovány. Budou to referenční vazby, což jsou kódy nebo identifikátory, díky nimž jsou údaje v základních registrech provázány (např. se bude jednat o kód adresního místa při odkazování na údaj o adrese do základního registru územní identifikace, adres a nemovitostí nebo o agendový identifikátor fyzické osoby při odkazování na údaj o fyzické osobě do základního registru obyvatel). Dále budou v základních registrech identifikátory fyzických osob (nikoliv jako odkazy, tj. jedná se o agendový identifikátor fyzické osoby vedený v základním registru obyvatel, vzhledem ke své povaze není tento údaj referenčním narozdíl od ostatních identifikátorů entit, o nichž jsou v základních registrech vedeny údaje), které též nelze považovat za referenční. V základním registru obyvatel bude veden i údaj o bezpečnostním osobním kódu v zašifrované podobě, který je nezbytný pro ověřování totožnosti při elektronické komunikaci s využitím nových občanských průkazů, které budou vydávány na základě novely zákona o občanských průkazech. Kromě uvedených údajů se předpokládá, že v základních registrech budou vedeny i provozní údaje, nezbytné pro zajištění funkčnosti a provozu základních registrů.

Aktuálnost dat v registru je zajišťována činností editora. Editor musí zapisovat údaje včas, v ideálním případě bezprostředně poté, kdy lze údaj hodnověrně doložit. Mohou nastat situace, kdy editor nemůže provést zápis okamžitě, například při nahromadění velkého množství údajů či změně nebo výpadku systému - z toho důvodu je stanovena maximální přípustná lhůta tří pracovních dnů. Přenos údaje o změně referenčního údaje z agendového informačního systému editora do základního registru nastane automaticky v časovém řádu desítek sekund nebo jednotek minut. V praxi budou údaje zapisovány v reálném čase na principu on-line zápisu do agendových informačních systémů, prostřednictvím informačního systému základních registrů, který předá automatizovaně údaje příslušným základním registrům, kde jsou ihned zapsány.

Vzhledem k tomu, že základní registry budou zdrojem důvěryhodných údajů, budou do nich editoři zapisovat údaje v okamžiku, kdy je za důvěryhodné lze považovat. To je například na základě příslušného správního rozhodnutí (resp. poté, kdy toto rozhodnutí nabude právní moci). Postup při zápisu údajů do konkrétního základního registru bude upraven v zákonu, který upraví vedení tohoto registru, neboť tento postup se bude pro jednotlivé registry lišit.

Pokud editoři zapíše údaje do základního registru, vzhledem k tomu, že v ostatních základních registrech na něj bude pouze odkazováno (např. v případě statutárních zástupců v registru osob), není možné, aby byly údaje mezi sebou v rozporu. Z důvodu optimalizace výkonu lze očekávat, že zejména v agendových informačních systémech budou uložena některá nejčastěji používaná a relativně neměnná data. Za účelem jejich aktualizace budou základní registry poskytovat službu zasilání údajů o změnách, kterou mohou správci daných agendových informačních systémů pravidelně kontrolovat, aby byly jejich údaje aktuální.

Aby základní registry a referenční údaje mohly být používány jako primární zdroj informací, je třeba, aby údaje byly považovány za správné. Je nutné počítat s tím, že zejména zpočátku všechny údaje v základních registrech správné nebudou. V takovém případě vznikne oprávněná pochybnost o správnosti takového údaje, na což je navázán postup orgánů veřejné moci. Na údaj označený jako nesprávný se nelze spoléhat, má pouze informativní povahu. Pokud pro další rozhodování nezbytně potřebuje orgán veřejné moci znát správný údaj, musí počkat, až bude k dispozici, pokud to povaha věci umožňuje, nebo například o jeho doložení požádat dotčenou osobu.

Pro naplnění zamýšlené úlohy základních registrů, tj. stát se zdrojem důvěryhodných údajů, je nezbytné uplatnění principu ochrany dobré víry v jejich pravdivost, resp. správnost. Obdobně je zásada dobré víry zakotvena v zákonu č. 265/1992 Sb., o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem (§ 11) nebo v zákonu č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon) (§ 6a). Zákon vychází ze zásady dobré víry, která spočívá v předpokladu, že referenční údaje vedené v základních registrech jsou pravdivé, resp. správné. Ten, jehož se údaje týkají, nemůže namítat, že neodpovídají skutečnosti.

Pokud právní předpisy stanoví, že má občan dokládat údaje, které jsou obsaženy v základním registru jako referenční údaje, musí orgán veřejné moci využít údaje v základních registrech. Toto ustanovení zbavuje občany povinnosti dokládat orgánům veřejné moci některé skutečnosti, které jsou reprezentovány referenčními údaji. Jedná se i o povinnost registračního orgánu ověřit v základních registrech referenční údaje v rámci registračního řízení a nevyžadovat tyto údaje po registrovaném. Pokud údaje nejsou referenčními údaji, nebo se jedná o údaje označené jako nesprávné, nebo existuje pochybnost o správnosti daných údajů, může orgán veřejné moci požadovat doložení těchto údajů.

Naopak je i nadále možné ověřovat údaje, které v základním registru obsaženy nejsou, údaje které jsou nesprávné a údaje, které jsou využívány při zajištění bezpečnosti státu, např. při provádění prověrek osob. Pokud při své činnosti zjistí orgán veřejné moci, že je referenční údaj v rozporu se skutečností, musí o tom informovat editoři, který má následně v souladu s požadavky § 3 údaj označit jako nesprávný, a ve chvíli, kdy zjistí, jaký má údaj ve skutečnosti být, v základním registru údaj prostřednictvím svého agendového informačního systému opravit.

Právní úprava nařízení vlády o stanovení harmonogram a technického způsobu provedení přechodných ustanovení § 64 až 68 zákona

Zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění zákona č. 100/2010 Sb., obsahuje v § 69 odst. 2 zmocnění pro vládu stanovit nařízením harmonogram a technický způsob provedení přechodných ustanovení § 64 až 68 zákona.

V souladu s tímto zmocněním byl do legislativního procesu předložen návrh nařízení vlády, které obsahuje základní harmonogram postupu pro naplnění registrů příslušnými (referenčními) údaji a v návaznosti na to definuje i technická opatření, jež mají jednotlivé subjekty povinné ze zákona o základních registrech koordinovaně podle navrhovaného harmonogramu realizovat.

Po systematické stránce se navrhovaná právní úprava člení na 4 základní postupové etapy:

1) první etapa : ověřování správnosti a úplnosti údajů vedených v editorských informačních systémech vůči sobě navzájem (tam, kde zákon o základních registrech předpokládá vedení údajů prostřednictvím tzv. referenční vazby na jiný základní registr) i vůči dalším z hlediska rozsahu i využívání údajů nejvýznamnějším informačním systémům veřejné správy. V první etapě je třeba ověřit osobní údaje vedené v základních editorských systémech pro registr obyvatel, kterými jsou informační systém evidence obyvatel a informační systém cizinců, oproti ostatním editorským systémům (viz § 19 zákona o základních registrech), oproti informačnímu systému územní identifikace (kde jde o referenční vazby registru obyvatel do registru územní identifikace), a konečně oproti dvěma nejvýznamnějším osobním evidencím, registru pojištěnců zdravotního a sociálního pojištění.

Údaje budou ověřovány na základě stávajících oprávnění stanovených v zákonech upravujících vedení příslušných agendových informačních systémů, u informačního systému evidence obyvatel podle ustanovení § 8a odst. 1 zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech, v platném znění, a u informačního systému cizinců podle ustanovení § 158 odst. 16 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, v platném znění.

Vedle ověření osobních údajů, které bude primárně probíhat v informačním systému evidence obyvatel a informačním systému cizinců pro registr obyvatel, je třeba pro potřeby registru osob a registru územní identifikace ověřit i další údaje zapisované do těchto základních registrů. Za tímto účelem si správce registru osob vyžádá potřebné údaje z agendových míst a prostřednictvím operativní databáze prověří, zda splňují požadavky pro naplnění registru osob. O výsledku těchto kontrol bude informovat jednotlivé agendová místa, která následně provedou potřebné opravy svých údajů. V případě registru územní identifikace bude ověření údajů probíhat v informačním systému územní identifikace, jehož prostřednictvím se údaje do registru územní identifikace zapisují. S ohledem na obsahovou provázanost údajů vedených v katastru nemovitostí, z něhož mají být poskytovány údaje do registru územní identifikace, s informačním systémem evidence obyvatel (údaje o vlastnících a jiných oprávněných k nemovitostem, adresní údaje) je třeba údaje v katastru nemovitostí ověřit proti tomuto informačnímu systému.

2) Druhá etapa: prvotní zápis údajů do základních registrů editorskými informačními systémy;

V druhé etapě, ohraničené datem 31. března 2012, jednotlivé orgány veřejné moci konající agendy vedoucí k editaci údajů v základních registrech ohlásí výkon těchto agend postupem podle zákona. Ministerstvo vnitra jako správce registru práv a povinností následně provede registraci těchto ohlášených agend. V první etapě vyčištěné editorské systémy se pak propojí s informačním systémem základních registrů, jehož prostřednictvím naplní údaje jednotlivé základní registry.

Za účelem koordinace tohoto postupu se navrhuje podrobnější harmonogram přípravy nezbytné technické infrastruktury informačního systému základních registrů, technické infrastruktury editorských systémů umožňujících propojení těchto systémů s informačním systémem základních registrů a poskytnutí nezbytných agendových identifikátorů fyzických osob Úřadem pro ochranu osobních údajů.

3) Třetí etapa : připojení vybraných uživatelských agendových informačních systémů do systému základních registrů; jedná se opět o nejrozsáhlejší a nejvyužívanější evidence, které z hlediska základních registrů vykazují vysokou míru validace pro ověření jak obsahové správnosti, tak i technického zabezpečení;

Ve třetí etapě, ohraničené datem 30. dubna 2012, by měly být po naplnění referenčních údajů do základních registrů připojeny nejvýznamnější uživatelské systémy referenčních údajů ze základních registrů, tomuto propojení opět předchází povinný proces ohlášení a registrace agendy popsany výše. Za účelem koordinace tohoto postupu se opět navrhuje podrobnější harmonogram přípravy nezbytné technické infrastruktury informačního systému základních registrů, technické infrastruktury uživatelských systémů umožňujících propojení těchto systémů s informačním systémem základních registrů

a poskytnutí nezbytných agendových identifikátorů fyzických osob Úřadem pro ochranu osobních údajů.

4) Čtvrtá etapa: připojení ostatních informačních systémů k základním registrům; tato etapa je ukončena spuštěním ostrého provozu systému základních registrů k 1. červenci 2012. V poslední, čtvrté etapě by mělo dojít k připojení ostatních informačních systémů využívajících referenční údaje ze základních registrů.

Z technického hlediska bude propojení jednotlivých informačních systémů spravovaných orgány veřejné moci k systému základních registrů znamenat jednak přímé připojení prostředky standardních internetových technologií pro předávání stavu referenčních údajů mezi základními registry a agendovými informačními systémy veřejné správy v reálném čase a dále využití asynchronní komunikace prostřednictvím existujících systémů Czech POINT a Datových schránek. Procesně bude připojení základních registrů k agendovým informačním systémům veřejné správy znamenat poměrně zásadní změnu v přístupu k získávání údajů v působnosti orgánů veřejné moci. Referenční údaje v základních registrech jsou pro všechny agendové informační systémy veřejné správy primárním zdrojem informací, které již nebude třeba získávat od subjektu těchto informací. Současně příslušné orgány veřejné moci mají zákonem zajištěno, že využití těchto údajů nezakládá nesprávný úřední postup. Možnost zpochybnění referenčních údajů v základních registrech zakládá průběžný proces zkvalitňování datové základny veřejné správy.

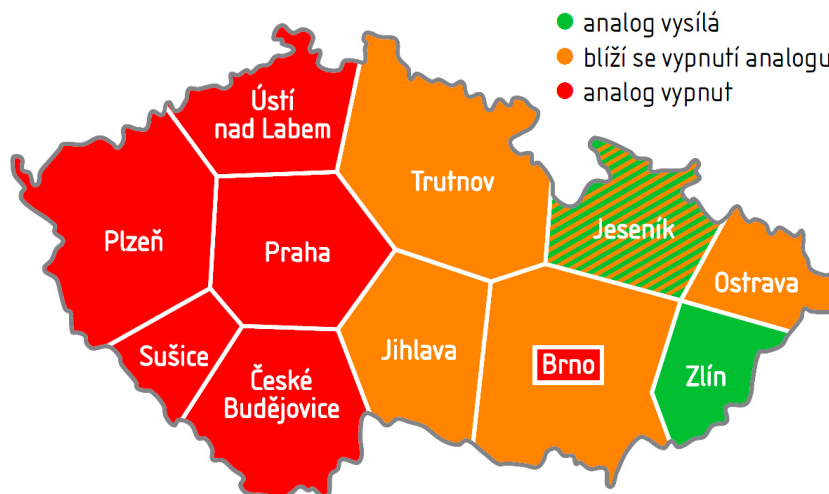
Závěrem lze konstatovat jediné - správce základních registrů i jednotlivé orgány veřejné moci spravující agendové informační systémy očekává náročné období.

V roce 2011 končí analog téměř v polovině ČR

Tadeáš Novák, tiskový mluvčí projektu „Přecházíme na digitální TV“

V roce 2011 dojde k výraznému pokroku v digitalizaci zemského televizního vysílání. V mnoha oblastech České republiky se chystá definitivní vypnutí analogového televizního vysílání. „V květnu se vypíná celá územní oblast Jihlava, v červnu územní oblasti Trutnov a Brno, v říjnu dojde k vypnutí vysílačů velkého výkonu v územní oblasti Jeseník a v listopadu skončí zemské analogové televizní vysílání i v územní oblasti Ostrava,“ říká Tadeáš Novák, tiskový mluvčí projektu digitalizace televizního vysílání. Na rok 2012 pak zbývá územní oblast Zlín a menší vysílače zejména v územní oblasti Jeseník. Od června 2012 se již bude v ČR vysílat pouze digitálně.

Digitalizace televizního vysílání probíhá v ČR již od roku 2008. V každé územní oblasti nejprve dochází ke spuštění zemského digitálního televizního vysílání (DVB-T) a následně, po minimálně tříměsíčním souběhu, dojde k vypnutí zemského analogového televizního vysílání. V letech 2009 a 2010 již bylo vypnuto zemské analogové televizní vysílání v územních oblastech Praha, Praha město, Plzeň, Sušice, České Budějovice, Ústí nad Labem a Brno město.

„Celý proces digitalizace zatím probíhá přesně dle takzvaného Technického plánu přechodu, který je pro nás jako nařízení vlády závaznou normou. Tohoto plánu se samozřejmě budeme držet i v roce 2011,“ říká Zdeněk Duspiva, předseda Národní koordinační skupiny pro digitální vysílání v ČR (NKS). Nařízení vlády č.161/2008 Sb., o technickém plánu přechodu udává vždy konkrétní měsíc, ve kterém by mělo dojít k vypnutí zemského analogového televizního vysílání v dané územní oblasti. Předpokládané konkrétní termíny vypínání v roce 2011 jsou následující:

Termíny vypnutí zemského analogového televizního vysílání v roce 2011		
DATUM	ÚZEMNÍ OBLAST	VYSÍLAČ VELKÉHO VÝKONU
31. 5.	JIHLAVA	JIHLAVA – Javořice
		PACOV – Strážiště
		TŘEBÍČ – Klučovská hora
30. 6.	TRUTNOV	TRUTNOV – Černá hora
		HRADEC KRÁLOVÉ – Krásné
		LIBEREC – Ještěd
		RYCHNOV NAD KNĚŽNOU – Litický Chlum
	BRNO	BRNO – Kojál
		HODONÍN – Babí lom
		MIKULOV – Děvín
		SVITAVY – Kamenná Horka
31. 10.	JESENÍK	JESENÍK – Praděd
		OLOMOUC – Radíkov
30. 11.	OSTRAVA	OSTRAVA – Hošťálkovice
		FRÝDEK-MÍSTEK – Lysá hora
		NOVÝ JIČÍN – Veselský kopec

Konkrétní hodina vypnutí zemského analogového televizního vysílání vždy závisí na jednotlivých provozovatelích televizního vysílání. „Doposud volili provozovatelé televizního vysílání nejčastěji půlnoc, někdy však proběhlo vypnutí analogu i kolem dvacáté hodiny, bezprostředně po večerním zpravodajství,“ říká Tadeáš Novák.

Ve všech územních oblastech, kde dochází k vypnutí zemského analogového televizního vysílání, probíhá více jak tři měsíce dopředu intenzivní informační kampaň. „Doporučujeme televizním divákům řešit přechod na digitální televizní vysílání s dostatečným předstihem, aby se vyhnuli řešení případných technických problémů na poslední chvíli,“ dodává Zdeněk Duspiva.

Veškeré informace o digitalizaci televizního vysílání je možné získat na bezplatné informační lince 800 90 60 30 nebo na webových stránkách www.digitalne.tv.

Průzkum NKS: Digitalizace chování diváků nezměnila, ale na HD se těší

Tadeáš Novák, tiskový mluvčí projektu „Přecházíme na digitální TV“

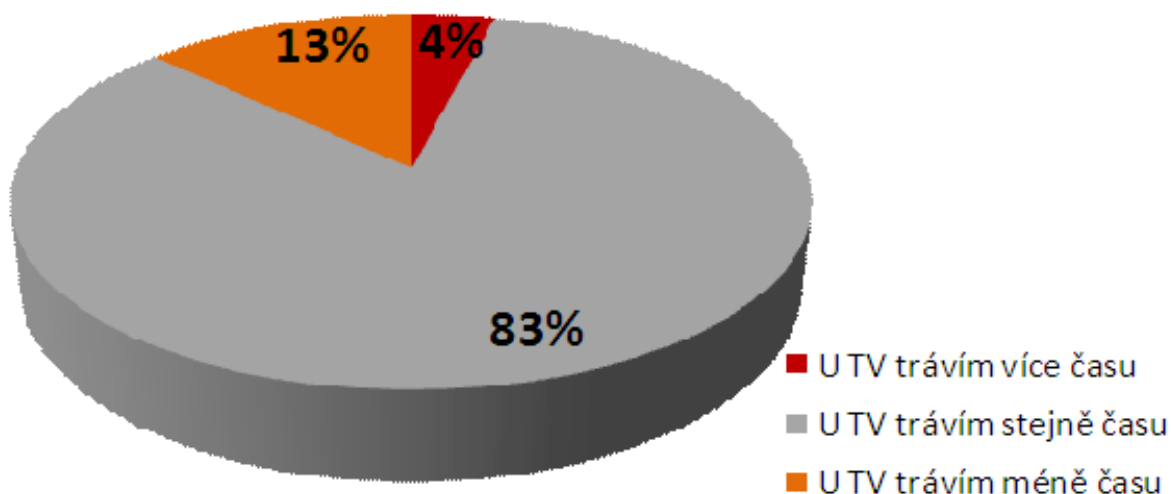
Podle rozsáhlého průzkumu, zorganizovaného Národní koordinační skupinou pro digitální vysílání v ČR (NKS), digitalizace televizního vysílání zatím chování diváků příliš nezměnila. 83 % diváků přijímajících zemské digitální televizní vysílání (DVB-T) tráví u televizní obrazovky stejně času, jako v analogové éře. Pouze 4 % tráví nyní u televize času více. Velmi malé množství diváků (pouze 8 %) přijímajících DVB-T také uvedlo, že po zavedení digitální televize změnili preferovanou stanici. Necelou polovinu (45 %) dle průzkumu láká příjem v HD kvalitě, ale pouze 29 % si je kvůli tomu ochotno pořídit novou televizi.

Většina televizních diváků své chování po přechodu na digitální televizní vysílání příliš nezměnila. Lidé netráví u televizních obrazovek více času ani nezměnili své oblíbené televizní stanice. Dle průzkumu NKS pouze 4 % televizních diváků přijímajících DVB-T tráví nyní u televize více času. 83 % uvedlo, že u obrazovky stráví času stejně a 13 % dokonce méně, než v období analogového vysílání. Preferovanou televizní stanici změnilo pouze 8 % dotázaných přijímajících DVB-T. 46 % preferovanou stanici nezměnilo a stejný počet uvedl, že preferovanou stanici nemá. Téměř polovina (47 %) si však našla nové televizní pořady, což nutně nemusí s digitalizací televizního vysílání přímo souviset.

„Průzkum potvrdil, že digitalizace v tomto směru nepřináší žádné výrazné změny v chování televizních diváků. I přes výrazný nárůst programové nabídky zůstávají věrni svým oblíbeným televizním stanicím,“ okomentoval výsledky Zdeněk Duspiva, předseda NKS.

Průzkum také ukázal, že téměř polovinu diváků přijímajících DVB-T láká příjem ve vysokém rozlišení, tedy v HD kvalitě. Takto odpovědělo 45 % z nich. O 2 % více (47 %) ale příjem v HD kvalitě neláká. Zbylých 8 % uvedlo, že neví. Na otázku, zda jsou ochotni investovat kvůli příjmu v HD kvalitě do nového televizoru, však odpovědělo kladně pouze 29 % diváků přijímajících DVB-T. 63 % v tuto chvíli není kvůli HD ochotno do nového televizoru investovat.

Změna doby strávené u TV po přechodu na digitální televizní vysílání

„Příjem ve vysokém rozlišení diváky sice láká, ale stávající kvalitu digitálního vysílání považují za dostatečnou a investovat do nového televizoru se jim tedy většinou nechce,“ říká Zdeněk Duspiva.

Celkem bylo osloveno 1800 respondentů. Demografické charakteristiky zkoumaného vzorku respektují demografické charakteristiky obyvatelů ČR. Průzkum pro NKS realizovala společnost CC Centre v období 5.–22. 12. 2010.

České národní fórum pro eHealth

MUDr. Milan Cabrnoc, České Národní Fórum pro eHealth

České národní fórum pro eHealth vzniklo jako občanské sdružení v květnu roku 2007 s cílem podporovat rozvoj eHealth v České republice. Je nezávislou platformou, otevřenou pro všechny, kdo mají zájem podílet se na rozvoji eHealth v České republice. Členy fóra se mohou stát jednotlivci, stejně jako právnické osoby ziskového i neziskového charakteru, kteří mají zájem podílet se na rozvoji elektronického zdravotnictví v České republice a v Evropské unii. Cíl činnosti fóra je zaměřen zejména na rozšiřování a zvyšování obecného povědomí o eHealth a na podporu rozvoje komunikace v této oblasti.

Stalo se již tradicí, že eHealth – tedy využívání informačních a komunikačních technologií je jedním z témat konference Internet ve státní správě a samosprávě. Když jsem připravoval tento příspěvek, vrátil jsem se ke svým textům z minulých let a zamyslel se nad tím, co je v eHealth v České republice a také v Evropské unii nového.

V celé Evropské unii a logicky také v České republice probíhá intenzivní odborná i společenská diskuse o zdravotnictví a jeho rozvoji. Příčiny jsou společné a notoricky známé: (1) Evropa stárne, žijeme déle než kdykoli předtím, (2) máme stále více nových technologií a stále více znalostí, které nám společně dávají dříve netušené možnosti, (3) naše společnost je vzdělanější než kdykoli předtím a v posledních deseti letech se díky rozšíření internetu skokově zlepšil přístup k informacím. Díky tomu všemu (4) se stále rychleji rozevírají nůžky mezi tím, co můžeme v péči o zdraví nabídnout a tím, co si můžeme dovolit (co zvládneme zaplatit, především z takzvaných veřejných zdrojů). Tato diskuse přináší mnohé výstupy, a některé z nich se již promítly do konkrétních kroků.

A Digital Agenda for Europe

Na prvním místě chci jmenovat dokument A Digital Agenda for Europe, který publikovala Evropská komise v druhé polovině května roku 2010. Jde o první ze sedmi dokumentů, které rozpracovávají strategii rozvoje EU mezi lety 2010 a 2020. V Digitální agendě nalezneme celou řadu témat, která se vztahují ke zdravotnictví, ale i k veřejné správě. Rád bych zdůraznil téma interoperability, které se prolíná celým dokumentem, stejně jako téma vzdělávání a získávání praktických zkušeností ve využívání ICT.

Pokud se týká přímo zdravotnictví, najdeme v Digitální agendě pět úkolů: (1) umožnit občanům členských států EU do roku 2015 bezpečný online přístup k jejich zdravotním informacím, (2) dosáhnout do roku 2020 širokého rozšíření služeb telemedicíny, (3) připravit do roku 2012 doporučení definující rozsah minimálního společného obsahu zdravotních informací pacienta, která budou elektronicky přístupná mezi jednotlivými zeměmi, (4) prosadit evropské standardy pro interoperabilitu, testování a certifikaci zdravotních informačních systémů do roku 2015 a (5) podporovat prostřednictvím programu Ambient Assisted Living nezávislý a aktivní život seniorů a zdravotně postižených ve společnosti.

Směrnice o přeshraniční zdravotní péči

Na sklonku roku 2010 schválil Evropský parlament spolu s Evropskou radou průlomový legislativní dokument, Směrnici o uplatňování práv pacientů při přeshraniční zdravotní péči. Tato směrnice, závazná pro všechny členské země EU, přináší mnoho nových pravidel. Tato pravidla nebudou ovlivňovat pouze přeshraniční zdravotní péči, ale promítnou se nepřímo do organizace zdravotnictví v jednotlivých zemích, byť formálně zůstává rozhodování o zdravotnictví, jeho organizaci a financování výhradně v kompetenci národních vlád a parlamentů.

Ve směrnici se podařil prosadit vzdálený přístup občanů k informacím o organizaci a pravidlech čerpání zdravotní péče v zahraničí. Zcela jasně je definováno právo pacienta, který odchází vyhledat péči do zahraničí, mít přístup ke svým zdravotním informacím, stejně jako právo na informace o péči v zahraničí poskytnuté. V oblasti předepisování léků požaduje směrnice interoperabilitu elektronických předpisů a možnost spojení mezi předepisujícím lékařem a vydávajícím lékárníkem. V samotné kapitole eHealth (první výskyt eHealth v evropské legislativě) najdeme mimo jiné pravidla pro vytváření standardů pro elektronické sdílení zdravotních informací a pro elektronickou identifikaci osob.

epSOS

Na počátku roku 2011 vstoupil do druhé fáze velký evropský projekt epSOS. Cílem tohoto projektu je sdílení a předávání zdravotních informací v elektronické podobě. Po několika letech příprav a vytváření nástrojů vstoupil epSOS do etapy praktického předávání informací. Ve dvanácti zapojených zemích může prostřednictvím projektu lékař získat zdravotní informace pacienta z jiné země, a to ve svém jazyce.

Českou republiku zastupuje v epSOS společnost IZIP. Všichni občané, kteří mají elektronickou zdravotní knížku, mohou vyslovit souhlas s tím, aby jejich zdravotní informace v případě potřeby mohly cestovat s nimi a být využívány, pokud to bude potřeba, v dalších jedenácti pilotních zemích EU.

Situace v ČR

Také v České republice jsme pokročili, i když zdaleka ne tak, jak bychom si přáli. Elektronizaci zdravotnictví má nově vzniklá vláda ve svém programu. Na Ministerstvu zdravotnictví byl poprvé v historii ustaven náměstek, pověřený přímo rozvojem eHealth. České národní fórum pro eHealth společně s ICT unií aktualizovalo teze rozvoje eHealth v ČR a připravilo na jejich základě nový dokument, Národní plán rozvoje eHealth. Připravili jsme společně podklady pro rozhodnutí vlády o prvních krocích v rozvoji eHealth a jako oficiální připomínkové místo se aktivně účastníme přípravy nových zákonů.

V rozvoje eHealth jsme definovali hlavní okruhy, kterými jsou (1) přístup k informacím, (2) vzdělávání, (3) počítačová „gramotnost“ a dovednosti v práci s informačními technologiemi, (4) správa zdravotních informací, (5) registry a identifikace, (6) podpora rozhodování, (7) podpora nezávislého a aktivního života zdravotně postižených a dlouhodobě nemocných a (8) telemedicína.

Vnímáme potřebu přístupu občanů ke kvalitním a do určité míry garantovaným informacím o zdraví, péči o ně, o nemocech, jejich diagnostice a léčbě, o první pomoci, o lécích a jejich účincích a podobně. Plně podporujeme vznik takového veřejného, státem podporovaného a v mezích možností garantovaného zdroje informací.

Druhým výsostně státním úkolem je vytvoření registrů. Musí vzniknout registry pojištěnců a registry zdravotnických pracovníků, stejně jako zdravotnických zařízení. Tyto registry musí být provázány s registry veřejné správy. Stanou se infrastrukturou pro elektronickou identifikaci osob, bez které je další rychlý rozvoj eHealth komplikovanější.

Nejvíce rozvinutou a současně nejvíce diskutovanou kapitolou je správa zdravotních informací. Moderní medicína produkuje o několik řádů více informací než před několika desítkami let. Na péči o jednoho pacienta se více a více podílí celá řada specialistů, často působících nejen na různých klinikách, ale i v různých městech či zemích. Logicky stoupají nároky na správu zdravotních informací a jejich sdílení či výměnu.

Není pochyb o tom, že informace v elektronické podobě se snadněji pořizují, ukládají, třídí, lépe se v nich vyhledává a je jednodušší je sdílet a předávat. Stejně tak není pochyb o tom, že dostupnost informací a jejich využívání při rozhodování přináší vyšší kvalitu a bezpečnost zdravotní péče, a současně lepší efektivitu využívání finančních prostředků. Velkým pokrokem je, že v roce 2011 již nediskutujeme o tom zda, ale jak. Nediskutujeme o tom zda zdravotní informace zpracovávat v elektronické podobě, ale jak to konkrétně dělat. Taková diskuse je pochopitelně složitá, a podle mých zkušeností (například z tvorby Seznamu zdravotních výkonů či z doby vzniku kapitačních plateb pro praktické lékaře) je to současně diskuse nekonečná. O to více vítáme odhodlanost Ministerstva zdravotnictví v dohledné době odpovědně přijmout potřebná rozhodnutí a dát tak signál k realizaci.

Přenesení diskuse z úrovně dodavatelů jednotlivých řešení, zdravotních pojišťoven nebo neziskových organizací jakou je i České národní fórum pro eHealth na půdu Ministerstva zdravotnictví je pozitivním signálem. Stát nese, prostřednictvím ministerstva, přímou odpovědnost za rozvoj zdravotnictví. Uživatelé, zdravotníci, ale především občané, očekávají právem od státu aktivní přístup a spolu s tím i jistou garanci pro přijatá řešení.

Při projednávání konkrétních řešení je třeba brát v úvahu požadavky lékařů. Ti, v souladu s požadavky zdravotníků na úrovni EU, požadují záruky bezpečnosti dat, vyjasnění právní odpovědnosti za správu i využívání zdravotních informací, a uživatelsky příjemné, komfortní prostředí jednotlivých aplikací. Srozumitelný je i požadavek na interoperabilitu přijatých řešení, tedy aby všechny případné systémy mezi sebou spolupracovaly.

Specifickou otázkou je dobrovolnost vstupu do systému sdílení zdravotních informací. V tom nemají dnes jasno ani představitelé jednotlivých organizací zdravotníků. Diskuse se však blíží k závěru, podle kterého bude sdílení zdravotních informací dobrovolné pro občany. Každý se může sám rozhodnout, zda využije možnosti mít své zdravotní informace dostupné v elektronické podobě. Pro zdravotníky však očekáváme povinnost těm občanům, kteří se pro sdílení zdravotních dat rozhodli, tyto informace elektronicky poskytnout. Princip dobrovolnosti pro občany musí zůstat zachován, je klíčový. Není možné souhlasit s tím, aby stát zákonem nutil své občany ke sdílení citlivých osobních údajů, jakými zdravotní informace bezpochyby jsou.

Zásadním rozhodnutím, které leží blízko před námi, je otázka vedení zdravotní dokumentace v elektronické podobě. Na počátku roku 2011 jsme připomínkovali první verzi návrhu zákona o zdravotních službách. Ani v tomto návrhu však, a pro mne je to neomluvitelné, nebyla elektronická forma vedení zdravotní dokumentace preferována. V roce 2011 je třeba jasně a rozhodně stanovit, že zdravotní dokumentace bude vedena primárně elektronicky, na papíře a perem potom jen ve zvláštních, odůvodněných případech. Stejně tak je úkolem Ministerstva zdravotnictví uložit zdravotnickým zařízením povinnost datového připojení. Zatím totiž (od šedesátých let minulého století) musí mít každé zdravotnické zařízení pouze pevnou telefonní linku.

Pokud se nám podaří nalézt dost odvahy a překonat první krok, tedy získat zdravotní informace v elektronické podobě, musíme chtít mnohem více. Tyto informace mohou být využívány mnoha způsoby k podpoře rozhodování. Jak rozhodování občanů, tak zdravotníků, v péči o zdraví. V anonymizované formě najdou bezpochyby mnoho využití ve vědě a výzkumu, stejně jako při řízení zdravotnictví.

Zdravotní pojišťovny očekávají od eHealth nástrojů především vyšší kvalitu péče pro své pojištěnce. Stejně tak je v jejich zájmu lepší využívání svěřených peněz. U jednotlivých systémů je pochopitelně zajímavá jejich rentabilita, byť „ušetřené“ prostředky pouze přesouvají k jiným poskytovatelům.

Zdravotnictví se mění. Specializovaná péče se centralizuje, běžná péče se přesouvá z nemocni do ambulancí a lidé se stále více nejen chtějí, ale i mohou léčit doma. Stále větší objem zdravotní péče je současně poskytován osobám s chronickými nemocemi, kde je péče dlouhodobá, často celoživotní. Reakcí eHealth jsou služby telemedicíny, tedy jakési „péče na dálku“. I když nejsme rozlehlou zemí s velkými vzdálenostmi, i u nás se objevují první prakticky využitelné služby.

Osobně vidím největší prostor pro služby telemedicíny právě v podpoře nezávislého života dlouhodobě nemocných osob a lidí se zdravotním omezením. Rychle se rozvíjející technologie umožní těmto občanům žít nezávisle, doma, či se volně pohybovat, a současně být v bezpečí, ve spojení se svými blízkými i se svým lékařem. Možností je pochopitelně mnohem více a stále se objevují nové.

Moderní technologie tak nabízí řešení pro stárnoucí společnost, řešení přinášející kvalitnější život. Není bez zajímavosti, že taková alternativa ústavní péče jen také mnohem levnější.

Naše společnost, naše zdravotnictví a sociální péče, i náš eHealth má před sebou mnoho výzev. Společně vidíme mnoho příležitostí, každý má šanci se uplatnit se svým řešením. Narážíme pochopitelně na mnoho protivenství a překážek. Plynou z obav z neznámého, protože mnoho lidí nerozumí tomu, co eHealth přináší. Setkáváme se s obavami ze změny. Vždyť málo kdo rád opouští prostředí, které dobře zná, a vydává se do nového. Nebudu se vyjadřovat k protivenstvím, která plynou ze závisti a lidské malosti, protože ta nepokládám za podstatná. Střetáme se s oponenty, jejichž skutečné argumenty mají čistě obchodní povahu, jiní se možná brání vyšší transparentnosti systému aby nepřišli o své neoprávněné výhody.

Máme však jistotu, že změny, které prosazujeme, přináší prospěch občanům. Máme šanci podílet se na tom, abychom byli více zdraví, déle a kvalitněji užívali své životy. A to dává smysl.

Zlatý erb 2011 – 13. ročník soutěže

Roman Milner, Sdružení Zlatý erb, WEBHOUSE, s. r. o.

Zlatý erb je soutěží o nejlepší webové stránky a elektronické služby měst a obcí. Letos vyhlásilo Sdružení Zlatý erb 13. ročník. Soutěž zaštiťují významné osobnosti a organizace.

- Osobní záštitu nad soutěží převzal JUDr. František Vavera, Ph.D., státní tajemník a náměstek ministra vnitra pro veřejnou správu, legislativu a archivnictví.
- Nad cenou o nejlepší elektronickou službu převzal osobní záštitu prezident Nejvyššího kontrolního úřadu Ing. František Dohnal.
- Cenu veřejnosti zaštiťuje Asociace krajů České republiky.
- Zvláštní cenu o nejlepší bezbariérový přístup na webové stránky zaštiťuje Ministerstvo vnitra.
- Zvláštní cenu o nejlepší turistickou prezentaci zaštiťuje Ministerstvo pro místní rozvoj.

Krajská kola vyhláší kraje ČR. Soutěž je pořádána ve spolupráci se Svazem měst a obcí ČR, sdružením Český zavináč, portálem Města a obce online a konferencí ISSS. Zlatý erb byl oceněn jako finalista světové soutěže Stockholm Challenge Award.

Děkujeme sponzorům hlavních cen, společnostem Microsoft a Olympus. Společnost Velebný & Fam dodává stolní vlaječky soutěže.

Smysl soutěže Zlatý erb spočívá nejen ve vlastním srovnání webů měst a obcí, ale poskytuje také jejich webmasterům a provozovatelům užitečné informace a hodnocení pro další zlepšování. Novinkou letošního ročníku bylo celodenní školení o tvorbě přístupného webu se zaměřením na hodnocení kritéria přístupnosti Zlatého erbu přednesené Mgr. Radkem Pavlíčkem a Bc. Romanem Kabelkou (TyfloCentrum Brno, o.p.s.), experty na bezbariérovou přístupnost webových stránek veřejné správy.

Soutěž Zlatý erb je organizována v krajských kolech a v navazujícím celostátním kole. Předsedou celostátní poroty je Ing. Tomáš Holenda. Obce kraje, které nevyhlásily své krajské kolo (Jihočeský, Karlovarský a Moravskoslezský), hodnotí tzv. Malá porota.

Kraje sestavují odbornou porotu, která hodnotí webové stránky a elektronické služby svých měst a obcí. Podobně jako v minulých ročnících se i letos porotci specializují na hodnocení vybraných kritérií podle své odbornosti. V krajských kolech se hodnotila kritéria:

- Povinné informace
- Úřední deska
- Doporučené informace
- Ovládání webu, navigace a přehlednost stránky
- Výtvarné zpracování
- Bezbariérová přístupnost – zkrácený test

Kraj může udělit i cenu veřejnosti, příp. i další zvláštní ceny.

V celostátním kole se pak hodnotí:

- Test reakce na žádost o informaci
- Povinné informace
- Úřední deska
- Doporučené informace
- Doplnkové informace
- Ovládání webu, navigace a přehlednost stránky
- Výtvarné zpracování s přihlédnutím k zobrazení v různých prohlížečích
- Bezbariérová přístupnost – podrobný test
- Inovativní přidaná hodnota
- Pomocné služby

Hlavní ceny budou v krajském i celostátním kole uděleny v kategoriích:

a) nejlepší webové stránky města

- b) nejlepší webové stránky obce
- c) nejlepší elektronická služba

Na celostátní úrovni se opět budou vyhlášovat i zvláštní ceny. Zejména zvláštní cena ministra vnitra za nejlepší bezbariérový přístup na webové stránky, zvláštní cena Ministerstva pro místní rozvoj za nejlepší turistickou prezentaci a cena veřejnosti.

Gratulujeme vítězům a děkujeme krajům a všem soutěžícím za zájem o Zlatý erb.

Přehled posledních 5 ročníků soutěže Zlatý erb 2005–2010

Ročník	Nominovaní	Finalisté	Hlavní cena	Zvláštní ceny
2005 451 webů a el. služeb	(celostátní kolo) Města Bechyně, Bělá nad Radbuzou, Blansko, Bohumín, Buštěhrad, Dačice, Jablonec nad Nisou, Jaro- měřice nad Rokytnou, Jeseník, Jirkov, Luhačovice, Moravská Třebová, Nová Role, Praha 12, Tišnov, Trutnov Obce Dolní Vilémovice, Grygov, Kysel- ka, Mikolajice, Mutěnice, Naděj- kov, Olešnice v Orlických horách, Pozdeň, Praha-Slivenec, Rokytnice, Sázava, Stříbrná, Vavřinec, Velké Žernoseky, Vochov, Všelibice Elektronická služba Beroun, Kozlovice, Mladý Smoli- vec, Nové Město na Moravě, Ostrov, Pardubice, Praha 6, Přerov, Tábor, Trutnov, Uherský Brod, Ústí nad Labem, Velká Bystřice, Všeli- bice, Vyškov	Města Dačice (http://www.dacice.cz) Jirkov (http://www.jirkov.cz) Praha 12 (http://www.praha12.cz) Obce Dolní Vilémovice (http://www.dolnivilemovice.cz) Mutěnice (http://www.mutenice.cz) Pozdeň (http://www.pozden.cz) Elektronická služba Beroun: Mapa Berouna, mapa Berounska Přerov: Interaktivní elektronická podpora obsluhy občana Vyškov: Objednávání přes Internet na odbor dopravy – dopravní agendy	Města Praha 12 Obce Dolní Vilémovice Elektronická služba Přerov	Zvláštní cena ministra vnitra udělená ministrem vnitra Františkem Bublanem za nejlepší bezbariérový přístup na webové stránky Buštěhrad Zvláštní cena ministra pro místní rozvoj udělená minis- trem pro místní rozvoj Jiřím Paroubkem za nejlepší turis- tickou prezentaci na webo- vých stránkách Velké Žernoseky Zvláštní cena Asociace krajů za inovativní elektronickou službu Přerov Cena veřejnosti udělená sdružením BMI Blansko Zvláštní cena odborné poroty Jihočeský kraj
2006 484 webů a el. služeb	(celostátní kolo) Města Bechyně, Brandýs nad Labem-Stará Boleslav, Česká Lípa, Děčín, Havlíčkův Brod, Jablonné nad Orlicí, Lipník nad Bečvou, Marián- ské Lázně, Náchod, Orlová, Pra- ha 6, Rokycany, Tišnov, Vsetín Obce Bludov, Bruzovice, Jiřetín pod Bukovou, Kondrac, Mutěnice, Němčovice, Okříšky, Olešnice v Orlických horách, Praha-Vinoh, Rokytnice, Rokytno, Řípec, Suchá Loz, Tlumačov, Velké Žernoseky Elektronická služba Brandýs nad Labem-Stará Boleslav, Bruntál, Bukovany, České Budějo- vice, Jiřetín pod Bukovou, Mokrě, Most, Polička, Praha 5, Velká Bystřice, Vochov, Želiv	Města Bechyně (http://www.mestobechyne.cz) Děčín (http://www.mudecin.cz) Tišnov (http://www.tisnov.cz) Obce Jiřetín pod Bukovou (http://www.jiretinpb.cz) Okříšky (http://www.okrisky.cz) Tlumačov (http://www.tlumacov.cz) Elektronická služba Brandýs nad Labem-Stará Bole- slav: Online systém odbavování klientů na oddělení dopravně správních agend České Budějovi- ce: Online přenosy ze zasedání ZM Most: E-objednávky občanů na magistrát	Města Děčín Obce Tlumačov Elektronická služba Most	Zvláštní cena ministra vnitra udělená ministrem vnitra Františkem Bublanem za nejlepší bezbariérový přístup na webové stránky Jiřetín pod Bukovou Zvláštní cena ministra pro místní rozvoj udělená minis- trem pro místní rozvoj Radko Martínkem za nejlepší turis- tickou prezentaci na webo- vých stránkách Liberecký kraj Zvláštní cena společnosti Microsoft Rokycany a Velké Žernoseky Cena veřejnosti udělená sdružením BMI Němčovice Zvláštní cena odborné poroty Středočeský kraj

Ročník	Nominovaní	Finalisté	Hlavní cena	Zvláštní ceny
2007 527 webů a el. služeb	(celostátní kolo) Města Hanušovice, Cheb, Chodov, Jablonec nad Nisou, Kasejovice, Kladno, Moravské Budějovice, Náchod, Ostrava-Jih, Pardubice, Praha 2, Rájec-Jestřebí, Týn nad Vltavou, Uherské Hradiště, Ústěk Obce Bukovec, Bystřany, Hradiště, Jiřetín pod Bukovou, Kondrac, Lipová-lázně, Okříšky, Olešnice v Orlických horách, Ostrovačice, Praha-Újezd, Stádlec, Zašová, Zdechovice Elektronická služba Bohumín, Boskovice, Brandýs nad Labem-Stará Boleslav, České Budějovice, Grygov, Jablonec nad Nisou, Lanškroun, Markvartice, Nové Město na Moravě, Ostrava, Praha 6, Vochoz, Zlín, Žacléř	Města Jablonec nad Nisou (http://www.mestojablonec.cz) Moravské Budějovice (http://www.mbudějovice.cz) Náchod (http://www.mestonachod.cz) Obce Jiřetín pod Bukovou (http://www.jiretinpb.cz) Kondrac (http://www.kondrac.cz) Okříšky (http://www.okrisky.cz) Elektronická služba Brandýs nad Labem-Stará Boleslav: On-line systém objednávání a odbavování občanů na Městském úřadu Brandýs nad Labem- Stará Boleslav a SMS zpravodajství Ostrava: Informační systém pro komunikaci občana s úřadem eSMO Praha 6: Lokální MMS-ing	Města Jablonec nad Nisou Obce Kondrac Elektronická služba Praha 6	Zvláštní cena ministra vnitra a ministra informatiky udělená ministrem Ivanem Langerem za nejlepší bezbariérový přístup na webové stránky Kondrac Zvláštní cena ministra pro místní rozvoj udělená ministrem pro místní rozvoj Jiřím Čunkem za nejlepší turistickou prezentaci na webových stránkách Libochovany a Turistický portál VÝCHODNÍ ČECHY Zvláštní cena společnosti Microsoft Moravské Budějovice a Okříšky Cena veřejnosti udělená sdružením BMI Mokré
2008 592 webů a el. služeb	Města Bohumín, Česká Lípa, Domažlice, Františkovy Lázně, Jihlava, Litoměřice, Náchod, Ostrava, Praha 14, Slaný, Šumperk, Vsetín, Vysoké Mýto, Znojmo Obce Archelebov, Borová Lada, Dolní Vilémovice, Grygov, Koleč, Myslín, Nečtiny, Opatovice nad Labem, Praha-Petrovice, Pržno, Rádlo, Tisá, Tlumačov, Třebíhošť Elektronická služba Bohumín, Brandýs nad Labem-Stará Boleslav, Česká Lípa, Jihlava, Karviná, Litoměřice, Mohelnice, Písek, Praha 2, Praha 6, Rokycany, Rychnov nad Kněžnou, Senorady, Uherské Hradiště, Valašské Meziříčí, Vysoké Mýto	Města Jihlava (http://www.jihlava.cz) Ostrava (http://www.ostrava.cz) Znojmo (http://www.znojmocity.cz) Obce Dolní Vilémovice (http://www.dolnivilemovice.cz) Nečtiny (http://www.nectiny.cz) Tlumačov (http://www.tlumacov.cz) Elektronická služba Bohumín: E-info Praha 6: TV6 Senorady: e-Muzeum	Města Jihlava Obce Tlumačov Elektronická služba Praha 6	Zvláštní cena ministra vnitra udělená ministrem Ivanem Langerem za nejlepší bezbariérový přístup na webové stránky Třebíhošť Zvláštní cena ministra pro místní rozvoj udělená ministrem Jiřím Čunkem za nejlepší turistickou prezentaci na webových stránkách Kozlovice a Turistický portál Východní Čechy Cena veřejnosti udělená sdružením BMI Mokré Zvláštní cena odborné poroty Pardubický kraj: Online rozhovory s představiteli kraje Zvláštní cena společnosti Microsoft Náchod a Tisá
2009 600 webů a el. služeb	Města Aš, Heřmanův Městec, Cheb, Jablonec nad Nisou, Jičín, Manětín, Mikulov, Moravské Budějovice, Mšeno, Praha, Prachatice, Přerov, Ústěk, Zlín Obce Bařice-Velké Těšany, Dobronín, Horní Třešňovec, Lhenice, Lipová-lázně, Lovčice, Nečtiny, Nová Ves, Olbramice, Petrovice, Praha - Petrovice, Rádlo, Ratměřice, Tisá Elektronická služba Černošice, Děčín, Domažlice, Jičín, Nová Bystřice, Olomouc, Ostrava, Ostrov, Pardubice, Petrovice, Praha, Příbryslav, Semily, Uherský Brod	Města Jablonec nad Nisou (http://www.mestojablonec.cz) Moravské Budějovice (http://www.mbudějovice.cz) Praha (http://www.praha.eu) Obce Olbramice (http://www.obecolbramice.cz) Ratměřice (http://www.ratmerice.cz) Tisá (http://www.tisa.cz) Elektronická služba Ostrava: Informační systém pro komunikaci s úřadem eSMO Příbryslav: Vysílání veřejných zasedání zastupitelstva města přímým přenosem v kabelové televizi Semily: MMS - závady a nedostatky	Města Moravské Budějovice Obce Tisá Elektronická služba Semily	Zvláštní cena ministra vnitra udělená ministrem Ivanem Langerem za nejlepší bezbariérový přístup na webové stránky Petrovice Zvláštní cena ministra pro místní rozvoj udělená ministrem Cyrilem Svobodou za nejlepší turistickou prezentaci na webových stránkách Mariánské Lázně a Liberecký kraj Cena veřejnosti udělená sdružením BMI Mokré a Němčovice

Ročník	Nominovaní	Finalisté	Hlavní cena	Zvláštní ceny
2010 416 webů a el. služeb	Města Slaný, Votice, Kostelec nad Černými Lesy, Město Blovice, Horažďovice, Plzeň, Heřmanův Městec, Králíky, Slatiňany, Náchod, Hradec Králové, Kopidlno, Hranice, Moravský Beroun, Mohelnice, Vsetín, Rožnov pod Radhoštěm, Uherský Brod, Praha 7, Praha 6, Praha 1, Jihlava, Havlíčkův Brod, Jaroměřice nad Rokytinou, Most, Litoměřice, Chomutov, Jablonec nad Nisou, Osečná, Česká Lípa, Vyškov, Břeclav, Boskovice Obce Koleč, Mořinka, Věšín, Vrčeň, Řenče, Mladý Smolivec, Břeň, Předhradí, Pustá Kamenice, Blešno, Lovčice, Strážné, Libina, Lipová-lázně, Velké Losiny, Bařice-Velké Těšany, Hradčovice, Zášová, Praha - Velká Chuchle, Praha – Dubeč, Praha - Dolní Počernice, Okříšky, Dobronín, Kouty, Libochovany, Lahošť, Mikulov, Rádlo, Radimovice, Dlouhý Most, Petrovice, Ostrovačice, Přisnotice Elektronická služba Kostelec nad Černými Lesy, Vestec, Kladno, Horažďovice, Plzeň, Domažlice, Pustá Kamenice, Čepí, Starý Mateřov, Blešno, Mokré, Náchod, Šumperk, Zlaté Hory, Hanušovice, Otrokovice, Praha, Praha 6, Jihlava, Třebíč, Okříšky, Most, Litoměřice, Jablonec nad Nisou, Všelibice, Zásada, Senorady, Vyškov, Senorady	Města Hranice (http://www.mesto-hranice.cz) Most (http://www.mesto-most.cz) Jablonec nad Nisou (http://www.mestojablonec.cz) Obce Petrovice (http://www.oupetrovice.cz) Okříšky (http://www.okrisky.cz) Libochovany (http://www.libochovany.cz) Elektronická služba Praha: Veřejné zakázky pod lupou Šumperk: Koncept územního plánu Senorady: e-Muzeum	Města Hranice Obce Petrovice Elektronická služba Praha	Zvláštní cena ministra vnitra udělená ministrem Martinem Pecinou za nejlepší bezbariérový přístup na webové stránky kategorie obce: Okříšky kategorie města: Slaný Zvláštní cena ministra pro místní rozvoj udělená ministrem Rostislavem Vondruškou za nejlepší turistickou prezentaci na webových stránkách kategorie města a obce: Český Krumlov kategorie regiony: Boskovice Cena veřejnosti udělená Asociací krajů ČR Štichov

Dvanáct ročníků soutěže o nejlepší webové stránky českých knihoven Biblioweb

Ing. Aleš Brožek, Severočeská vědecká knihovna

V roce 2000 se Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR inspiroval soutěží Zlatý erb a vyhlásil soutěž o nejlepší webovou prezentaci knihoven. Nikoho tehdy ani ve snu nenapadlo, že se soutěž stane jednou z prestižních akcí v rámci Března – měsíce internetu (a později i Března – měsíce čtenářů) a že ji letos vyhlásí už podvanácté.

Soutěž nebyla omezena pouze na veřejné knihovny, a tak se před jedenácti lety přihlásily i vysokoškolské a odborné knihovny. Stránky 31 veřejných a 13 odborných knihoven vyhodnotila tříčlenná komise, jíž stále předsedá autor těchto řádků. Kromě něho v ní působily odbornice z Vysoké školy báňské v Ostravě (Mgr. Daniela Tkačiková) a ze Státní vědecké knihovny v Kladně (PhDr. Vladimíra Švorcová).

Na mezinárodní konferenci Inforum v Praze byly pak vyhlášeny výsledky a nejlepší knihovny převzaly ceny. V kategorii veřejných knihoven to byla Husova knihovna Praha-východ, která zvítězila před Masarykovou veřejnou knihovnou ve Vsetíně a Městskou knihovnou v Jindřichově Hradci. Mezi odbornými knihovnami nejlépe obstála Parlamentní knihovna, Státní technická knihovna v Praze, Státní vědecká knihovna v Olomouci, Univerzitní knihovna Univerzity Pardubice a Centrum informačních a knihovnických služeb Vysoké školy ekonomické v Praze.

V roce 2001 využil Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR nabídky pořadatelů konference Internet ve státní správě a samosprávě v Hradci Králové a od toho roku jsou zde slavnostně vyhlašovány výsledky nejen Zlatého erbu (později též Českého zavináče), ale i Bibliowebu, soutěže o nejlepší internetové stránky českých knihoven. Ta od r. 2001 užívá hezké logo, které navrhla Silvie Hejlová. Odborná porota se rozrostla v tom roce o dva další odborníky – Ing. Martina Vojnara ze Státní vědecké knihovny v Olomouci a Mgr. Jindřicha Pilaře z Národní knihovny ČR.

Opět se soutěžilo ve dvou kategoriích, ale odborné a vědecké knihovny se zapojit nemohly, aby se snížil počet přihlášených a porota snáze zvládla hodnocení. Díky tomuto omezení se přihlásilo 42 knihoven. Aby menší knihovny, které mají mnohem horší materiální a personální podmínky při tvorbě internetových stránek, nebyly v nevýhodě oproti větším, byly zařazeny do kategorie knihovny v obcích do 20 tisíc obyvatel.

V roce 2002 byl vyhlášen třetí ročník soutěže Biblioweb a podobně jako předchozí ročník byl omezen opět jen na veřejné knihovny. Těch se přihlásilo 39. V porotě nahradil ing. Martina Vojnara Ing. Tomáš Čihař ze Státního okresního archivu v Pardubicích a na pět členů ji doplnil zkušený pracovník oddělení automatizace na Vysoké škole ekonomické v Praze Bc. Václav Šubrta. Stránky se hodnotily jako celek podle čtyř tradičních kritérií.

První kritérium bylo rozšířeno o sledování, jak knihovny zpřístupňují elektronické informační zdroje, nadále knihovny dostávaly body za existenci online katalogu, ceník a nabídku novinek. U druhého kritéria se opět zkoumalo, zda je indikátor stáří u jednotlivých stránek, zda stránky mají aktuální informace, zda stránky mají platné interní a externí odkazy. Třetí kritérium si všimalo přehlednosti úvodní stránky, srozumitelnosti ovládání nástrojů (OPAC, navigace), existence prohlížeče stránek, přiměřené velikosti obrázků, dobré čitelnosti na patnáctipalcovém monitoru a rychlosti natahování stránek. Čtvrté kritérium bylo rozšířeno o sledování, zda stránky umožňují komunikaci s uživatelem (formulář na psaní do knihovny, vystavování anketních otázek). Nadále se připojovaly body za uvedení základních informací o knihovně, za kontakty na pracovníky knihovny, za cizojazyčné verze i za možnost komunikování se stránkami pomocí mobilního telefonu.

Ve dnech 23. února až 9. března 2003 hodnotila mírně obměněná pětičlenná porota (tu doplnila RNDr. Hana Bubeníčková ze Sjedené organizace nevidomých a slabozrakých a vystřídala v ní PhDr. Vladimíru Švorcovou) weby 32 knihoven, které se přihlásily do 4. ročníku soutěže Biblioweb. Po třech letech v ní opět mohly soutěžit i odborné knihovny.

V roce 2004 se poprvé se při hodnocení zohledňovalo, zda jsou stránky přístupné pro těžce zrakově postižené uživatele. Navíc soutěžící knihovny, jichž bylo tentokrát 23, musely zpracovat koncepci webu. Novým členem poroty se stal Ing. Milan Talich, Ph. D., z Výzkumného ústavu geodetického, topografického a kartografického ve Zdíbech.

Novinkou r. 2005 bylo hodnocení stránek soutěžících knihoven laickou veřejností. Ta rozhodla o webech 33 veřejných knihoven a dala nejvíce hlasů stránkám Městské knihovny ve Znojmě. K dispozici měla speciální hlasovací menu vystavené na internetu. V porotě experta z VÚGTK nahradil Mgr. Jindřich Pilař z Národní knihovny ČR.

Po období, kdy počet přihlášených knihoven rok od roku mírně klesal, v roce 2006 zase zájem o soutěžení vzrostl. Do Bibliowebu zaslalo přihlášku 37 knihoven, přičemž převažovaly knihovny z menších měst a obcí. Potěšitelné bylo, že se oproti r. 2005 snížil počet webů, které za přístupnost pro zrakově postižené nezískaly ani bod.

V roce 2007 došel větší počet přihlášek z knihoven v menších místech. Pět jich bylo z obcí, kde žije méně než 5 tisíc obyvatel. Uspěl v soutěži se snažila dokonce Místní knihovna v Urbanicích, kde žije 306 obyvatel, a knihovna v obci Mokré, která má 160 obyvatel. Celkem soutěžilo 24 knihoven, porotu opustil Mgr. Jindřich Pilař z Národní knihovny ČR a Ing. Václava Šubrta z VŠE nahradila Mgr. Andrea Fojtů z Ústavu výpočetní techniky Univerzity Karlovy v Praze. O významu soutěže svědčí fakt, že ji od toho roku začala zaštiťovat Asociace krajů České republiky.

V roce 2008 se do soutěže přihlásilo 40 knihoven a porotu doplnila PhDr. Eva Marvanová z Národní knihovny ČR. Palmu vítězství si odnesla Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně (kategorie odborných knihoven a knihoven v obcích nad 25 tisíc obyvatel), Krajská knihovna Vysočiny v Havlíčkově Brodě (kategorie knihoven v obcích od 5 tisíc obyvatel do 25 tisíc obyvatel) a Obecní knihovna v Kondraci (kategorie knihoven v obcích do 5 tisíc obyvatel).

Celkové pořadí opět výrazně ovlivnilo kritérium, jímž se zjišťovalo, zda jsou stránky přístupné pro těžce zrakově postižené. Metodické centrum informatiky Sjedené organizace nevidomých a slabozrakých ČR vyhodnotilo jako nejlepší webové stránky Městské knihovny v Litvínově, která získala ocenění Blind Friedly Web. Prvenství v kategorii, v níž dávala hlasy laická veřejnost, si odnesla Městská knihovna v České Třebové.

V rámci jubilejního desátého ročníku Bibliowebu zhodnotila tříčlenná odborná porota knihovníků a informatiků (porotu po letech opustila RNDr. Hana Bubeníčková ze Sjedené organizace nevidomých a slabozrakých) od konce února do poloviny března 2009 webové stránky 43 veřejných a odborných knihoven. Testování přístupnosti stránek pro těžce zrakově postižené uživatele tradičně zajistili pracovníci TyfloCentra Brno, o.p.s. Novinkou bylo zavedení kritéria zjišťujícího, zda knihovny využívají technologie Webu 2.0 (OPAC 2.0, RSS, blog, wiki, sdílení obrazových dat).

V kategorii odborných knihoven a knihoven v obcích nad 25 tisíc obyvatel zvítězila Vědecká knihovna v Olomouci, v kategorii knihoven v obcích od 5 tisíc obyvatel do 25 tisíc obyvatel si vítězství odnesla Městská knihovna v České Třebové a v kategorii knihoven v obcích do 5 tisíc obyvatel byla nejúspěšnější Městská knihovna Locket. Obecní knihovna Kondrac získala ocenění Blind Friedly Web a veřejnost dala nejvíce hlasů Ústřední knihovně Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně.

Do 11. ročníku Bibliowebu se v loňském roce přihlásilo 42 knihoven. Ve dnech od 1. do 21. 3. 2010 je zhodnotila odborná porota ve složení Ing. Aleš Brožek ze Severočeské vědecké knihovny v Ústí nad Labem (předseda poroty), Mgr. Andrea Fojtů z Ústavu výpočetní techniky Univerzity Karlovy v Praze, PhDr. Eva Marvanová z Národní knihovny ČR v Praze a PhDr. Petr Škyřík z Kabinetu informačních studií a knihovnictví Masarykovy univerzity v Brně. Testování přístupnosti stránek pro handicapované uživatele tradičně zajistil Mgr. Radek Pavlíček z TyfloCentra Brno, o.p.s., se svými spolupracovníky.

Žádným až deseti body byla hodnocena kvalita obsahu stránek, design stránek, možnosti komunikace stránek s uživatelem (formuláře na psaní do knihovny, na objednávání novinek, online předregistrace, rezervace a prodlužování dokumentů), použití technologií Web 2.0 (OPAC 2.0, RSS, blog, facebook, wiki, sdílení obrazových dat apod.) na stránkách, kvalita písemné koncepce webu a zda jsou stránky přístupné pro handicapované uživatele. Za aktuálnost se mohlo získat 0 až 6 bodů, takže maximum bodů od jednoho hodnotitele bylo 66. Celkem tedy mohla knihovna docílit až 264 bodů.

V kategorii odborných knihoven a knihoven v obcích nad 25 tisíc obyvatel zvítězila Městská knihovna Litvínov, na druhém místě se umístila Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně a na třetím Krajská knihovna Karlovy Vary. V kategorii knihoven v obcích od 5 tisíc obyvatel do 25 tisíc obyvatel bylo pořadí na prvních třech místech stejné jako v r. 2009: vítězství si odnesla Městská knihovna v České Třebové před Krajskou knihovnou Vysočiny v Havlíčkově Brodě a Městskou kni-

hovní v Ústí nad Orlicí. V kategorii knihoven v obcích do 5 tisíc obyvatel byla nejúspěšnější Městská knihovna Jevíčko před Místní knihovnou Strašice a Městskou knihovnou Nové Sedlo.

Celkové pořadí ovlivnilo kritérium, jímž se zjišťovalo, zda jsou stránky přístupné pro handicapované uživatele podle českých Pravidel přístupnosti a WCAG 2.0. Nejlépe v něm dopadly webové stránky Městská knihovny Litvínov. Stejně jako stránky Městské knihovny v Ústí nad Orlicí jako jediné získaly maximum 10 bodů a o pořadí proto rozhodl vyšší počet pomocných bodů. V kategorii „hlasování veřejnosti“ o „prsa“ zvítězila Městská knihovna a infocentrum Smržovka před Knihovnou U Mokřinky Mokré. Třetí byla Městská knihovna Česká Třebová.

Ve chvíli, kdy vznikají tyto řádky, hodnotí komise stránky rekordního počtu 61 přihlášených knihoven. Které z nich vyhrají 12. ročník Bibliowebu a převezmou ceny od Asociace krajů ČR, to se dozvíte 4. dubna na konferenci Internet ve státní správě a samosprávě v Hradci Králové.

JuniorErb – Mladí lidé se aktivně zapojují do správy věcí veřejných

Kamil Zeman, Together Czech Republic, o. s.

Soutěž JuniorErb v roce 2011 proběhla již počtvrté. Její koncept volně navazuje na několik úspěšných a dlouhodobých projektů, které v mnoha případech přesahují rámec České republiky – aktivitu Junior Internet (www.juniorinternet.cz), jež se stala odrazovým můstkem pro řadu mladých lidí věnujících se aktivně internetu, stále populárnější soutěž Zlatý Erb (www.zlatyerb.cz), která hodnotí nejlepší webové stránky a elektronické služby měst, obcí a krajů, a konferenci Internet ve státní správě a samosprávě (www.isss.cz) – prestižní mezinárodní akci a platformu, na níž si politici, zástupci veřejné správy, odborníci a dodavatelé moderních technologií a služeb každoročně vyměňují zkušenosti a diskutují o dalším rozvoji informatizace veřejné správy v České republice, visegrádském regionu i dalších evropských zemích.

Soutěž je určena mladým lidem do 18 let, kteří se aktivně zajímají o internet a svoje znalosti, energii a nadšení využívají ve prospěch místních komunit či celé společnosti. Hlavním cílem je podpořit jejich úsilí, pomoci jim v přípravě na budoucí profesní růst, podchytit zajímavé podněty a zároveň dále rozšířit jejich zájem o věci veřejné.

Řada mladých lidí má značný potenciál a znalosti v oblasti informačních technologií a internetu. Mnozí vytvářejí webové stránky a internetové projekty na opravdu profesionální úrovni. V některých případech jde o osobní či třídní webové stránky, jindy o celé internetové magazíny, portály a profesionální služby. Jiní mladí lidé se rozhodli prostřednictvím internetu představit město nebo obec, kde žijí, seznámit zájemce se zajímavou turistickou lokalitou, mikroregionem nebo třeba veřejnou institucí. A právě na takové aktivity se chce prioritně zaměřit soutěž JuniorErb.

Soutěž je součástí projektu Junior Internet pro talentované mladé lidi se zájmem o Internet. V rámci tohoto projektu jsou každoročně pro mladé lidi připraveny různé soutěžní kategorie. „Velmi mne těší zápal a nadšení mladých lidí, kteří věnují svůj volný čas a energii práci na internetových projektech pro své okolí, město nebo region,“ poznamenává Kamil Zeman, koordinátor projektu Junior Internet, „jsem přesvědčen, že je třeba těmto mladým lidem dát prostor pro jejich rozvoj a poskytnout jim naši podporu.“

Oceněné projekty z loňského roku

V roce 2010 byly v soutěži JuniorErb oceněny dva internetové projekty. Prvním z vítězů soutěže se stal šestnáctiletý Petr Socha. Petr studuje informační technologie na průmyslové škole v Liberci a do soutěže přihlásil své webové stránky o městě Liberec. Návštěvníci zde naleznou informace o aktuálním dění ve městě, ubytování nebo kultuře. V budoucnu Petr plánuje především přeložit stránky do angličtiny a němčiny a postupně rozšiřovat obsah. Tento projekt rovněž zaujal bývalého předsedu Senátu Parlamentu ČR, pana Přemysla Sobotky, který z Liberce pochází.

Druhým vítězem byl osmnáctiletý David Alexa, který studoval na gymnáziu v Českém Těšíně. Této školy se týká také webová prezentace, kterou do soutěže přihlásil. David se tvorbou stránek zabývá přibližně od roku 2006, kdy začal s vývojem stránek své třídy a o něco málo později také stránek školy. Od té doby spolupracoval s několika dalšími lidmi na různých projektech, ale také na soukromých zakázkách.

V roce 2009 byly v soutěži JuniorErb oceněny dva internetové projekty. Prvním z vítězů soutěže se stal čtrnáctiletý Martin Klos z Kopřivnice. Martin minulý rok dokončil film o Tatě Kopřivnice a začal se více zajímat o dění ve svém městě, což podnítilo vznik stránek www.koprivnice.unas.cz. Cílem bylo každý den informovat občany o novinkách ve městě Kopřivnici. Na webu vysílá i TV Alšova a jsou zde k dispozici také fotografie z proměn města Kopřivnice, kulturní a sportovní info a

aktuální informace. Martin dále spolupracuje s kopřivnickými dobrovolnými hasiči a do budoucna plánuje rozšířit nabízené informace a přesun na novou doménu.

Druhým vítězem byl sedmnáctiletý Matěj Brýdl z Lanškrouna. Do soutěže se přihlásil s projektem neoficiální prezentace regionu Lanškrounsko www.lanskrounsko.cz. Matěj své internetové stránky v roce 2007 převzal od svého otce, následně přepracoval, modernizoval a zprostředkoval překlad do tří jazyků. Po dvou letech provozu se mu podařilo zvýšit denní návštěvnost z 50 na 300 lidí. Více než polovina návštěvníků přichází z regionu Lanškrounsko, zbylých 45 % připadá na ostatní místa republiky. Na stránce do sekce Zpravodaj v současné době přispívá i několik redaktorů, kteří píšou o aktuálních tématech ve městě a okolí. Do budoucna by chtěl Matěj především zpřístupnit web zrakově postiženým uživatelům a to ve spolupráci s TyfloCentrem Brno. Dále by chtěl zapojit více mladých lidí do dění v regionu a v neposlední řadě také zviditelnit Lanškrounsko před turisty.

Zajímavé internetové stránky a projekty byly oceněny i v předešlých ročnících soutěže JuniorErb a dalších soutěží projektu Junior Internet. V roce 2008 byly v kategorii JuniorErb oceněny dvě webové stránky. První představovala oficiální webová prezentace města Kojetín (www.kojetin.cz), který vytvořil 18letý Jan Kramář. Web začal tvořit v prosinci roku 2006 na popud místního místostarosty. Stránky ocenil jako Objev roku i časopis Veřejná správa Ministerstva vnitra ČR. Druhý oceněný web vytvořil čtrnáctiletý Miloš Havlíček. Ten se přihlásil s neoficiálními webovými stránkami městyse Dolní Cerekev (dc.nejweb.info). Cílem jeho snah bylo získat a především zpřístupnit občanům na Internetu co nejvíce informací o jejich obci. Po úspěchu v soutěži JuniorErb Miloše kontaktoval i starosta městyse a z jeho stránek se stala oficiální prezentace městyse a starosta Milošovu snahu podporuje.

„V rámci průběžného hodnocení webových stránek přihlášených do soutěže Zlatý Erb se často setkáváme s tím, že za webovými stránkami měst, obcí a regionů stojí právě děti starostů, tajemníků obecních úřadů či zastupitelů, které mají k veřejné správě tak nějak blíže,“ říká Jan Savický ze Sdružení Zlatý Erb. „Soutěž JuniorErb může výrazně podpořit participaci mladých lidí na veřejném životě a povzbudit jejich zájem o dění v obci či regionu, kde žijí. Je také příležitostí pro starosty obcí a měst, aby přihlásili projekty svých mladých občanů, zhodnotili potenciál, který v nich mají, a možná dokonce ušetřili z obecního rozpočtu prostředky na zpracování profesionální webové prezentace.“

JuniorErb v zemích Visegrádu

Celá soutěž má i mezinárodní rozměr – byla vyhlášena rovněž v Polsku a na Slovensku. Cílem je umožnit mladým lidem z Visegrádského regionu porovnat svůj potenciál, schopnosti a dovednosti a zároveň podpořit vzájemnou spolupráci a sdílení zkušeností.

Výsledky soutěže byly prezentovány na konferencích Junior Internet 20. března 2011 a Internet ve státní správě a samosprávě, která se bude konat 4.–5. dubna 2011 v Hradci Králové. Záštitu nad soutěží JuniorErb převzal místopředseda Senátu Parlamentu ČR, pan Přemysl Sobotka.

Soutěž Český zavináč

RNDr. Tomáš Renčín, sdružení Český zavináč

V rámci programu společenského večera, který se uskuteční v neděli 3. dubna 2011 v Klicperově divadle v Hradci Králové, bude podobně jako v minulých letech předáno ocenění Český zavináč.

„Český zavináč každoročně oceňuje projekty nebo osobnosti, které přispívají k rozvoji informační společnosti v České republice, přinášejí jednoznačné benefity občanům nebo veřejné správě, zvyšují efektivitu jejího výkonu nebo jsou něčím jedinečné,“ říká RNDr. Tomáš Renčín, ředitel konference ISSS a člen poroty sdružení Český zavináč.

Poprvé se soutěž uskutečnila v roce 1999. Prvním vítězem se stal tehdejší ministr spravedlnosti (dnes ombudsman) Otakar Motejl, a to za zpřístupnění Obchodního rejstříku (www.justice.cz) a za dlouhodobě otevřený přístup nositele tohoto ocenění k potřebám široké veřejnosti.

O rok později, v roce 2000, zvítězila Kancelář Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Porota ocenila společný projekt Parlamentní knihovny a odboru informatiky Kanceláře Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, nazvaný Digitální knihovna Český parlament (www.psp.cz/eknih). Digitální knihovna tvoří archiv digitalizovaných tšnopisných zpráv z jednání našeho parlamentu od roku 1918 do současnosti.

Na třetím ročníku soutěže bylo Českým zavináčem 2001 oceněno Ministerstvo vnitra České republiky za projekty zaměřené na praktickou pomoc občanům. Projekty „Pátrání po vozidlech“, „Neplatné doklady“ a „Úřad není labyrint“ se setkaly s mimořádným ohlasem veřejnosti a mají dlouhodobě vysokou sledovanost.

V roce 2002 se laureátem stalo Ministerstvo financí. Porota tak podpořila nejen internetový „Registr plátců DPH“ a „Registr plátců spotřební daně“, ale také aktivitu a koncepčnost, s níž ministerstvo přistupuje k řešení komplexního využití moderních technologií v oblasti daňové správy jako celku.

Držitelem Českého zavináče 2003 se stal bilaterální projekt „Společná česko-slovenská digitální parlamentní knihovna“. Jednalo se o zcela mimořádný počín v rozvoji informační společnosti v obou zemích, který znamenal průlom ve vzájemné informovanosti zákonodárných sborů a široké české a slovenské veřejnosti.

V roce 2004 si za nepřetržitou a bezplatnou službu „Nahlížení do katastru nemovitostí“ dostupnou všem uživatelům internetu, odnesl ocenění Český úřad zeměměřický a katastrální. Aplikace umožnila získávat některé vybrané údaje týkající se parcel a budov evidovaných v katastru nemovitostí, a dále pak informace o stavu jednotlivých řízení založených na příslušném katastrálním pracovišti, a to jak pro účely zápisu vlastnických a jiných práv, tak pro účely potvrzování geometrických plánů.

V roce 2005 se neudělovala hlavní cena, ale dvě čestná uznání, a to projektu České spořitelny, a. s., – „Ověřování vlastnictví nemovitosti pomocí dálkového přístupu ke katastru nemovitostí pro potřeby posuzování hypotečních úvěrů“ a projektu Úřadu MČ Praha 6 – „Ověřování vlastnictví nemovitosti pomocí dálkového přístupu ke katastru nemovitostí“.

V roce 2006 se držitelé ceny společně staly dva subjekty veřejné správy – „Podvýbor pro informační systémy ve veřejné správě Výboru pro veřejnou správu, regionální rozvoj a životní prostředí Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR“ a „Ministerstvo informatiky ČR“, a to za úspěšné prosazení zásadního rozšíření okruhů míst, která jsou oprávněná k vydávání ověřených výpisů z úředních rejstříků a databází, do návrhu novely zákona o informačních systémech veřejné správy.

U příležitosti jubilejního desátého ročníku konference ISSS v roce 2007 získal prestižní ocenění prezident Nejvyššího kontrolního úřadu ČR Ing. František Dohnal za dlouholeté úsilí o rozvoj informační společnosti a významný podíl na elektronizaci veřejné správy na místní i regionální úrovni.

V roce 2008 vybrala porota jako vítěze novou službu Dopravního podniku hl. m. Prahy – možnost nákupu jízdenky prostřednictvím zaslání krátké textové zprávy z jakékoli stávající sítě GSM, která byla spuštěna v listopadu 2007.

V roce 2009 získaly toto prestižní ocenění dvě osobnosti, které se v posledních letech výrazným způsobem podílely na rozvoji informační společnosti v České republice – Zdeněk Zajíček (náměstek ministra vnitra ČR) a Jaroslav Winter (zakladatel sdružení BMI – Březen – měsíc internetu).

V roce 2010 bylo oceněno dlouhodobé úsilí Kraje Vysočina při rozvoji informatiky na úrovni kraje. Ocenění bylo předáno do rukou současného hejtmana MUDr. Jiřího Běhounka a jeho předchůdců na tomto postě Ing. Františka Dohnala a RNDr. Miloše Vystrčila.

„Porota Českého zavináče se každoročně musí vypořádat s celou řadou velice zajímavých projektů,“ říká RNDr. Tomáš Renčín, ředitel konference ISSS a člen poroty sdružení Český zavináč. "Nakonec jsme se rozhodli ocenit dlouholeté úsilí kraje Vysočina o rozvoj informační společnosti na celém území kraje a vzornou spoluprací všech subjektů veřejné správy nehledě na politickou příslušnost."

Přestože je pro kraj Vysočina typický venkov, malé vesnice (704 obcí), zemědělství a do nedávna zde nebyla ani vysoká škola, rozhodla jeho politická reprezentace brzy po vzniku kraje o informatice jako jedné ze svých rozvojových priorit. Informatika je v případě kraje Vysočina považována za jeho konkurenční výhodu a jeden z možných směrů rozvoje regionální ekonomiky.

Od roku 2001 všechna politická uskupení ve vedení kraje včetně všech tří hejtmanů, Ing. Františka Dohnala, RNDr. Miloše Vystrčila a MUDr. Jiřího Běhounka podporovala ICT nejen jako nástroje podpory fungování úřadu, ale také jaké jednu z rozvojových priorit celého kraje. Výsledkem je řada úspěšných projektů jako je krajská páteřní síť ROWANet, datový sklad kraje, kontaktní centrum, účast kraje v mnoha mezinárodních projektech a v poslední době např. řada projektů rozvoje elektronizace zdravotnictví tzv. eHealth.

Komise pro informatiku (KISMO) Svazu měst a obcí (SMO ČR)

Jaroslav Šolc, člen Komise pro informatiku Svazu měst a obcí ČR

Kdo jsme, co děláme, o co usilujeme

KISMO je poradním orgánem předsednictva SMO ČR, který se snaží aktivně napomáhat modernizaci správy měst a obcí s podporou informačních technologií. S tím souvisí i otázky realizace eGovernmentu podle koncepcí a zákonů připravovaných státem. Komise jednak hájí zájmy měst a obcí při jednáních se zástupci státní správy, ale rovněž přispívá k potřebné součinnosti a informovanosti samospráv v případě realizace centrálně řízených projektů.

Po celý loňský rok se komise věnovala především problematice zavádění eGovernmentu v režii ministerstva vnitra. Pohled samospráv byl zpracován v zásadním dokumentu Memorandum pro rozvoj eGovernmentu v území, schváleném Předsednictvem Svazu v březnu 2010. V souvislosti s přípravou projektu Digitální mapa veřejné správy Komise připravila rovněž stanovisko k problematice geoinformatiky a digitálních dat v území. Oba dokumenty byly podrobněji představeny na ISSS 2010. Další oblastí, ve které se komise angažuje, je projekt „Státní pokladny“, jehož spuštění znamená vedle změn metodiky i zásah do ekonomických systémů užívaných městy a obcemi.

Komise aktivně spolupracuje s MV ČR v oblasti výzev Operačních programů Strukturálních fondů EU – Integrovaného operačního programu (IOP) a OP Lidské zdroje a zaměstnanost (OPLZZ), které jsou určeny pro města a obce. V roce 2010 šlo zejména o výzvy IOP pro obce s rozšířenou působností č. 06 (technologická centra, elektronické spisové služby, vnitřní integrace úřadu) a č. 09 (komunikační infrastruktura a digitalizace procesů).

Členové komise se pravidelně účastní jednání odborných pracovních skupin, které se věnují přípravě základních registrů, rozšiřování kontaktních míst Czech POINTu, koncepci technologických center, přípravě projektu Digitální mapa veřejné správy aj.

V jednáních s novými odpovědnými představiteli MVČR po provedených reorganizacích na MVČR, komise upozorňovala na zkušenosti měst a obcí a na problémy zavádění eGovernmentu. Připomněla mj. potřebu odborné platformy pro průběžnou komunikaci a součinnost, aktualizaci strategie implementace eGovernmentu v území, stejně jako dlouhodobou potřebu koncepčního přístupu k řešení vazeb mezi spisovými službami obcí a různých resortních systémů.

Členové komise se aktivně podílejí na návrhu programové náplně i přípravě konferencí a seminářů s tematikou ICT ve veřejné správě – např. ISSS v Hradci Králové, Městský rok informatiky, setkání informatiků ORP v Kladně. Někteří členové komise pracují v hodnotící komisi soutěží webových stránek Zlatý erb a JuniorErb.

Členové komise vystupují na řadě konferencí a seminářů s odbornými příspěvky, které současně propagují činnost komise. Jako příklad uvádíme konferenci eGovernment 2010 (IIR, Praha) a příspěvek na téma Chytrá města (Smart Cities).

Komise pro informatiku dlouhodobě spolupracuje s obdobnou komisí Asociace krajů ČR, zástupci Sdružení tajemníků městských a obecních úřadů a s poslanci Parlamentu ČR. V rámci pracovní skupiny pro informační společnost a eGovernment, organizované Evropskou asociací samospráv (CEMR), se členové podílí na projednávání otázek implementace eGovernmentu v území a společném postupu v oblasti využití ICT a rozvoji broadbandu pro efektivní fungování samospráv členských států EU. Skupina se společně se skupinou ELANET aktivně podílí na realizaci mezinárodní konference EISCO 2009 a 2011. Dále se podílí na přípravě dokumentu Digitální lokální agendy a připomínkování akčních plánů Evropské komise pro rozvoj eGovernmentu do roku 2015.

Veškerá činnost KISMO je dlouhodobě zaměřena na efektivní využívání ICT ve prospěch výkonu veřejné správy v ČR na úrovni samospráv. Napomáháme rozumnému naplňování vládních koncepcí a vykonávání administrativních agend státu, ale usilujeme také o efektivní výkon všech, tedy i ryze samosprávných činností. Chceme, aby naše města a obce byly i v době rozpočtových škrťů konkurenceschopné, rozvíjely se efektivně, udržitelně a transparentně. Chceme, aby technologie, data a osvědčené postupy srozumitelně, účinně a jen s přiměřenými náklady pomáhaly těm, kdo ve městech a obcích řídí a rozhodují. Stejně tak chceme, aby pomáhaly zajistit poskytování služeb na úrovni 21. století všem svým občanům, samozřejmě vzdělaným a aktivním při správě svých domovských obcí. Vyváže-

ná spolupráce samospráv, státu, privátních subjektů, ale i zahraničních partnerů v rámci EU je k dosažení našich cílů klíčovou podmínkou.

Více o činnosti SMO a KISMO na <http://www.smocr.cz>.

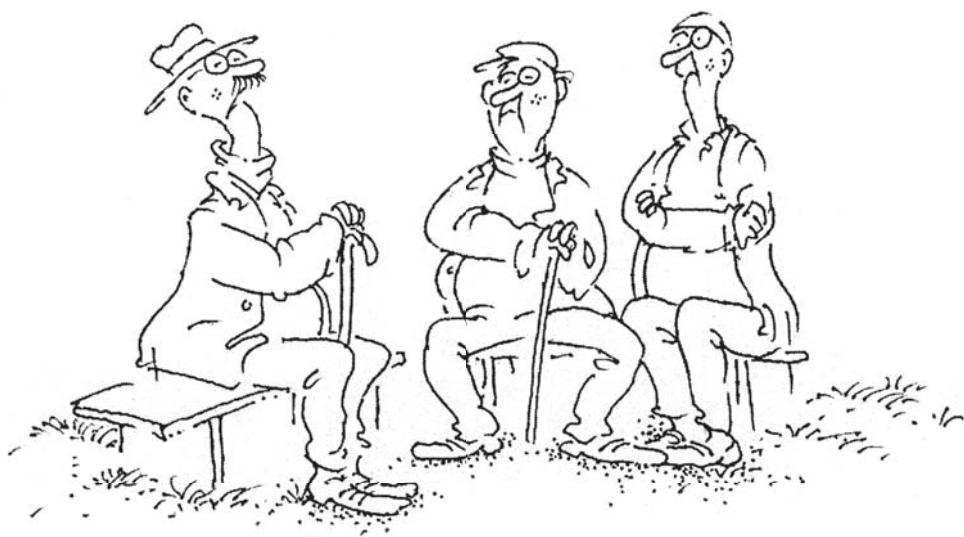
Konference ISSS
4. - 5. dubna 2011
Hradec Králové

issss[®]

Internet ve státní správě a samosprávě

**LOCAL AND REGIONAL
INFORMATION SOCIETY**

Visegrádská konference V4DIS

MĚL JSEM NEVESELÉ DĚTSTVÍ.
ČASTO ANI NA PŘIPOJENÍ K INTERNETU NEBYLO.

PŘEDNÁŠKY

www.issc.cz

Digitalizace – základ efektivní správy a ochrany dokumentů

Patrik Arnošt, Senior project manager a Strategy IT architect, NESS Czech s. r. o.

Papír končí...

V dnešní době se význam papírových i elektronických dokumentů přibližuje, často je už totožný. Není totiž podstatné, zda dokument existuje v elektronické, nebo papírové podobě. Není podstatná forma, ale obsah. A je racionálním cílem většiny společností i úřadů veřejné správy sjednotit způsob vyřizování, schvalování a ukládání dokumentů. Ale nejen to. Je třeba mít efektivní možnost dokumenty vyhledávat, zpřístupňovat, zveřejňovat, ochraňovat nebo třeba šifrovat. Všudypřítomné informační systémy ale potřebují jednotnou formu dokumentů. Cesta je jasná: DIGITALIZACE. Ta je základem efektivní správy, distribuce, zveřejňování, ukládání a dlouhodobé ochrany dokumentů.

Komplexní správa dokumentů

Ness Technologies se kromě digitalizace se všemi jejími přínosy, včetně vytěžování dokumentů při samotné digitalizaci a případnému následnému dolování dat, věnuje komplexní správě dokumentů ve vazbě na aktuální legislativu. To zahrnuje celý životní cyklus dokumentu od jeho vzniku až po dlouhodobou ochranu v digitálním archivu včetně zajištění právní platnosti dokumentu po celou dobu jeho existence.

Digitalizace v souvislostech

Při digitalizaci je nutno postupovat standardním projektovým postupem, tedy určit cíl, zvolit technologii, vybrat nástroj. Je potřeba neustále myslet na hlavní cíl projektu a neodklánět se od něj díky viditelně krátkodobých výhod. Důležité je i rozhodnutí managementu pracovat s digitálními záznamy jako s celkem. Tedy nejen digitalizaci vysvětlit zaměstnancům a trvat na ní ve všech souvislostech, ale podpořit ji i organizačně. Nejslabším článkem celého tohoto procesu totiž obvykle bývá člověk...

V informacích je potenciál

Document Management systémy se dnes už neimplementují pouze s cílem ukládání a správy dokumentů v tomto systému. V dnešní době překonaný DMS je – s výrazným posunem k obsahu – nahrazen ECM (Enterprise Content Management). Dokumenty jsou ukládány prostřednictvím rozhraní ze všech systémů aplikační podpory i ručně uživateli, případně prostřednictvím portálu i externími subjekty. Je potřeba vhodně konfigurovat jejich metadata a sjednocovat je napříč všemi systémy a aplikacemi. Pak je možno potenciálu ECM využít pro integrace informací o subjektu, ke kterému se dokument a jeho metadata vážou.

Správa obsahu pro váš business (Content Management)

S růstem obsahu v různých formách, od webu a elektronických dokumentů po obrázky a multimedia, potřebují společnosti efektivní systémy pro správu obsahu (ECM), aby si zajistily přístup k relevantním informacím.

Při zavádění systémů pro správu obsahu vám odborníci Nessu pomohou úspěšně implementovat technologickou platformu, která:

- Uspokojí požadavky businessu v celé firmě
- Vyhovuje firemním technologiím, které zajišťují podporu a maximální provozuschopnost
- Prověřuje budoucí funkčnost aplikací tak, aby se dnešní investice do nich vrátily
- Automatizuje pracovní postupy, které poskytují kontrolu nad editací
- Při publikování obsahu odstraňuje překážky nebo příčiny přetížení, například při správě webu
- Odděluje obsah od prezentace a umožňuje jeho snadné opakované využití v dalších aplikacích
- Definuje třídění metadat pro správné opakované využití informací

Služby Ness v oblasti Správy podnikového obsahu (ECM)

Značné přesycení obchodními informacemi vedlo k potřebě efektivního řešení. Odborné znalosti Nessu v oblasti správy obsahu poskytují řešení, která šetří čas zaměstnancům i zákazníkům.

- ECM architekturu a konzultační služby v oblasti designu a strategie pracovních postupů
- Balíkové implementace služeb WCMS/CMS/DMS
- Služby migrace, integrace a údržby
- Služby správy dat

K dispozici jsou i nadstandardní specifická technologická řešení, jako skenování, správa záznamů, správa elektronické pošty a zpráv, integrace s fyzickými úložišti (datové schránky a jiná specifická řešení) a digitální správa aktiv (DAM – Digital Asset Management).

Bezpečně a v souladu se zákonem...

Řešení společnosti Ness naplňují všechny výše uvedené potřeby. Kromě toho jsou plně v souladu se zákonem č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě v úplném znění dle zákona č.309/2009 Sb., s Národním standardem pro elektronické systémy spisové služby dle Věstníku Ministerstva vnitra částka 101/2010 a v souladu s požadavky zákona 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů. Vedle legislativy naše řešení splňuje i mezinárodní standardy a normy, jako je MoReq2, též ISO 27002, standard OAIS pro dlouhodobou archivaci, plánování dlouhodobé ochrany digitálních záznamů dle PLATTER, metadata dle METS a další. Interní projektová metodika Ness vychází z globální metodiky PRINCE2, upravené v souladu s potřebami řízení kvality dle ISO 9001:2008 a ISO 10006:2003. Naše systémy ECM splňují potřeby bezpečnosti v souladu ISO 27000 – realizovali jsme i digitalizační linku pro klasifikované informace stupně utajení „(T) – Tajné“.

Česká pošta nabízí vylepšený Bezpečný klíč k datové schránce

Ing. Petr Blažek, Česká pošta, s. p.

Česká pošta jako provozovatel Informačního systému datových schránek poskytuje uživatelům schránku několik doplňkových služeb. Jednou z nich je Bezpečný klíč, který slouží k ochraně elektronické identity uživatele datové schránky.

Česká pošta doporučuje nespolehat se pouze na základní způsob přihlašování (jméno a heslo) a rozšířit si zabezpečení přístupu do datové schránky prostřednictvím komerčního certifikátu.

Lehkovážné nakládání se soukromým klíčem certifikátu může mít ovšem podobné následky, jako když budeme fyzický klíč od domovních dveří schovávat pod rohožkou. V případě služby Bezpečný klíč proto nejsou soukromé klíče uloženy v osobním počítači, kdy může hrozit jejich zneužití, ale jsou na bezpečném externím úložišti v podobě USB smart tokenu. Ten garantuje, že soukromý klíč nikdy token neopustí. Při opakovaném chybném zadání PIN je další použití tokenu, a tím i certifikátu zablokováno. Pouze majitel potom může pomocí unblocking PIN (PUK) Bezpečný klíč odblokovat a dále používat.

Česká pošta právě uvádí nový Bezpečný klíč, který bude mít vylepšenou instalaci softwaru pro token, novou verzi softwaru s novou utilitou Klíčník, která nahrazuje současnou utilitu Postsignum.

Česká pošta spolu s dodavatelskou firmou T-SOFT a.s. připravuje další vylepšení Bezpečného klíče. V průběhu roku 2011 nabídne svým klientům další vylepšenou verzi utility Klíčník, která kromě jiného umožní generování a automatické odesílání žádosti o nový certifikát nebo žádost o obnovení certifikátu přímo Certifikačním autoritám České pošty. Nově budou mít zákazníci také možnost zakoupit Bezpečný klíč KOMFORT, který bude obsahovat další software podporující technologii Single Sign-On. Tato technologie umožní mít v paměti tokenu bezpečně uložena jména a hesla do různých aplikací včetně Datových schránek a Czech POINT. Uživatel, který bude používat tento klíč, už bude pouze zadávat PIN k tokenu, vše ostatní za něho udělá token a software - vyplní příslušná přihlašovací políčka, odešle tyto informace aplikaci a v případě potřeby i vygeneruje nové heslo do aplikace. Uživatel si už nebude muset pamatovat hesla do aplikací, protože jsou bezpečně uložena v paměti tokenu (zašifrována). V případě ztráty/zcizení/zničení tokenu lze obnovit hesla z bezpečné zálohy (zašifrováno) do nového tokenu. Bezpečný klíč KOMFORT poskytne uživateli například i ochranu proti různým typům hackerských útoků včetně podvrhu webových stránek (phishing, pharming) a odposlechu klávesnice.

ePD (elektronická Provozní Dokumentace) – případová studie MPSV

Stanislav Borecký, ANECT a. s.

Úvod

V současnosti značná část organizací v privátní i státní sféře řeší problematiku dokumentace provozovaných systémů ICT, tedy jak přehledně a jednoznačně tento majetek evidovat a provázat s provozními informacemi, a to především v případech, kde dochází k častým změnám a přesunům zařízení. Nejde přitom jen o evidence zařízení a majetku jako takových, ale i o dosažení vysoké aktuálnosti uložených informací a jejich široké dostupnosti všem pověřeným osobám v rámci celé organizace.

Typická nabídka pro tuto oblast zahrnovala na jedné straně různé nástroje pro evidenci a dohled instalovaných a provozovaných zařízení v rámci ICT infrastruktury, na straně druhé nástroje pro majetkovou evidenci jako takovou. Ty byly zpravidla zakomponovány do různých ekonomických systémů. Šlo o více či méně jednoúčelové nástroje, které ze své podstaty jen obtížně spolupracovaly a neposkytovaly tak komplexní pohled na instalované systémy ICT, ať již v podobě klasických tabulkových sestav, grafických schémat, map, různých reportů, konfiguračních parametrů a podobně. V rámci nabídky na trhu tak doteď bylo prakticky nemožné nalézt ucelené řešení pro komplexní evidenci a dokumentaci nejen aktivních prvků ICT infrastruktury, ale i jejich pasivních částí, včetně jejich vzájemných vazeb a závislostí. Nehledě na evidenci a dokumentaci komunikační infrastruktury jako takové, ať již je tvořena vlastními komunikačními trasami či komerčními službami poskytovanými operátory.

ePD

Řešením, které se pro tyto účely na trhu nově objevilo, je aplikace ePD od společnosti ANECT a. s. Tato aplikace je umožňuje efektivní řešení úloh souvisejících s komplexní dokumentací a evidencí ICT infrastruktury a v konečném důsledku snižuje náklady na tyto procesy. Tento nástroj podporuje inventarizační procesy a při pravidelné údržbě dat poskytuje vysokou aktuálnost údajů a přehled o umístění jak jednotlivých zařízení, tak i dílčích komponent a vazeb mezi nimi. Nástroj lze stejně dobře využít i pro podporu plánování investic, kde může být sledován životní cyklus ICT techniky a registrováno například ukončení podpory výrobcem, vypršení licencí a podobně. To vše umožňuje jak podrobnou evidenci a popis ICT prostředí, tak i zrychlení a zkvalitnění manažerských rozhodnutí při plánování investic.

Aplikace ePD v rámci své objektové databáze uchovává a sdílí data o ICT infrastruktuře, která získává buď vlastními prostředky, nebo v návaznosti na běžné dohledové nástroje. Dovoluje rovněž uchovávat a zobrazovat libovolnou dokumentaci či popis konfigurací provozovaných služeb včetně jejich návaznosti na fyzická zařízení. Tato data jsou pro snadnou orientaci uživatele integrována do jednoho kompaktního celku spolu s výkresovými a mapovými podklady. To uživatelům přináší komfortní navigaci a tím i lepší přehled o uspořádání implementovaných informačních technologií. Nástroj zároveň zlepšuje jejich řízení včetně spravovaného majetku při řešení operativních úkolů během provozu, stejně jako při plánování změn a sledování jejich historie. Klíčovým a charakteristickým rysem ePD je naprosto jednoduché a uživatelsky přívětivé webové rozhraní, které zajišťuje snadnou ovladatelnost a přístupnost funkcí pro vstup, prezentaci a analýzu dat. To umožňuje zapojit do procesu využívání, tvorby a údržby datové základny ePD široké spektrum uživatelů.

Aplikace ePD byla navržena a naprogramována tak, aby bylo snadné automaticky integrovat data z různých zdrojů do jednoho celku a zajistit tak v co největší míře aktuálnost prezentovaných dat. Aplikace ePD může být komplexním zdrojem dat pro jiné systémy, například různé verze helpdesku, kde při vhodné integraci umožňuje u zadávaných případů k jednotlivým zařízením automaticky doplňovat identifikační, technické či konfigurační údaje.

Aplikace ePD slouží především pro:

- sběr dat,
- organizaci dat,

- grafickou prezentaci dat,
- řízení přístupu k datům,
- zprostředkování dat uživatelům ve všech pobočkách (lokality),
- tvorbu přehledů a reportů,
- využívání dat v provázaných systémech a pro práci dohledu.

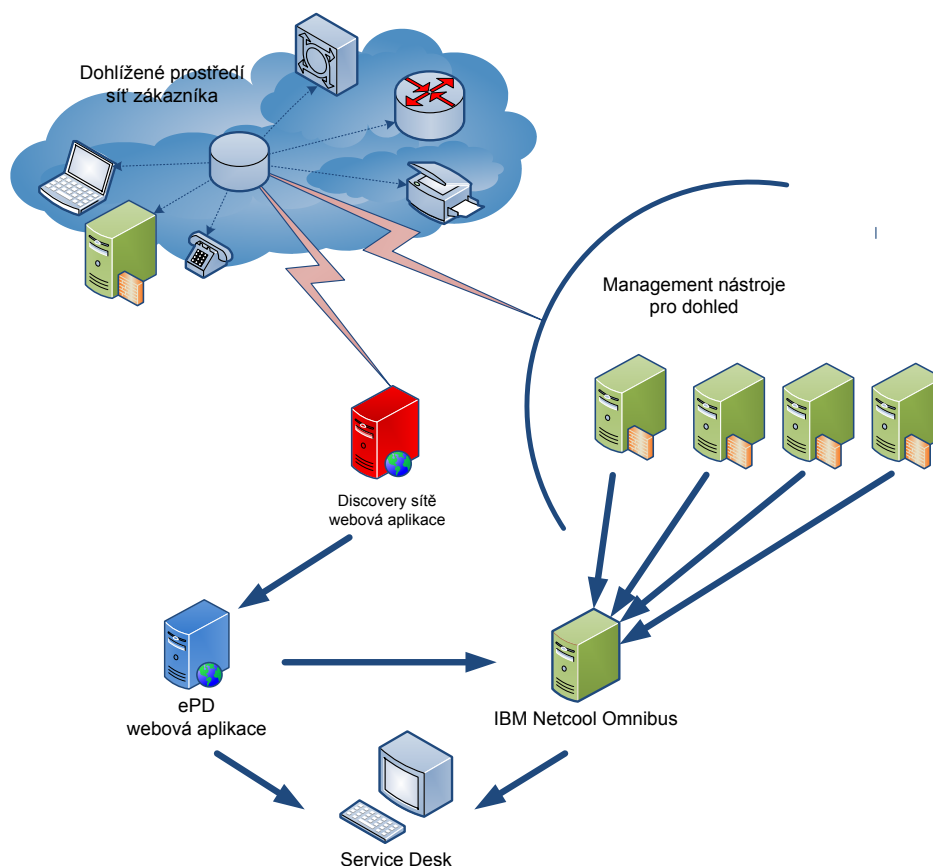
Při práci dohledu je ePD využíváno následovně:

1. **Přehled incidentů (Net Cool IBM)** – poskytuje z ePD základní údaje k události (incidentu), jako jsou název zařízení, SN, PN, IP adresa atd.

2. **Detail prvku** – pro zobrazení všech dostupných údajů o zařízení lze spustit z přehledu událostí (incidentů) nebo z datové mapy dohledu – link do ePD. Zobrazí se formulář v ePD s detailem hledaného prvku.

3. **Vyhledávání v ePD** – umožňuje přímé vyhledávání prvků v ePD podle základních údajů, jako jsou název zařízení, SN, PN, IP adresa atd.

4. **Konfigurace** – do společného úložiště v ePD jsou pravidelně ukládány konfigurace vybraných prvků (routery, switche atd.). Konfigurace obsahuje operační systém, IOS atd. Nejsou zde však ukládána citlivá data a přístupová hesla. Pokud je třeba ICT prvek při výpadku vyměnit, nahradí technik zařízení při zachování stejného PN za stejnou nebo vyšší řadu a využije poslední platnou konfiguraci z ePD.

Obrázek 1 – Schéma zapojení ePD do dohledu

Hlavní přínosy ePD při implementaci do prostředí ICT:

- Snadná aktualizace a automatický sběr různorodých technických a obchodních dat o prvcích ICT infrastruktury.
- Zvýšení rychlosti a přesnosti při provádění inventarizací ICT majetku.
- Úspora interních zdrojů potřebných pro sběr a aktualizaci informací o ICT prvcích.
- Podpora pro kvalifikované rozhodování o efektivním využití stávajících ICT prvků díky rychle dostupným, aktuálním a strukturovaným informacím o nich i o jejich celkové vybavenosti.
- Snadno dostupné konsolidované informace o vybavenosti jednotlivých prvků umožňují snazší rozhodování o investicích do nového hardware či software.
- Podpora pro řešení krizových provozních stavů v ICT prostředí.
- Zvýšení přesnosti inventury – podporou automatické aktualizace technických a obchodních dat snižuje nebezpečí výskytu chyb způsobených lidským faktorem.
- Grafické prostředí pro znázornění fyzické a logické topologie umožňuje rychlé pochopení vzájemných závislostí pro případ změn v síti.
- Systémový a efektivní přístup k realizaci inventarizace majetku.

Koncepce

Vzhledem k potřebě modelovat různé typy objektů ICT infrastruktury a nutnosti vytvářet mezi nimi různorodé vztahy je datové jádro ePD a struktura dat založena na následujících součástech:

- **Prvek**
 - Každá část ICT infrastruktury, která je jednoznačně ohraničená a podílí se na jejím fungování (poskytování jejích služeb), je modelována jako prvek a zaznamenána a uchována v datové základně. Jedná se například o hardware, software, síť, zařízení, službu nebo dokumentaci. Každý typ prvku má definovány své atributy, které jsou vždy přizpůsobeny jak technickým potřebám jednotlivých typů zařízení, tak i potřebám uživatele.
- **Vazby mezi prvky**
 - Prvky v ICT infrastruktuře nejsou diskrétní, ale společně se podílejí na poskytování jejích služeb. Vzájemné vazby prvků poskytují informace o tom, jak jsou jednotlivé prvky vzájemně seskupeny (například hierarchická organizace, geografická distribuce) a jak vzájemně jeden prvek ovlivňuje druhý nebo jejich skupinu (například funkční vazby).
- **Kontejner**
 - Kontejner je místo, kde jsou prvky umístěny. Jedná se o obdobu adresářové struktury, kterou je možné libovolně podle potřeb organizace navrhnout.

Na základě uvedených základních součástí lze v ePD vymodelovat (konfigurovat) všechny běžně požadované subsystemy a služby určené pro evidenci. Jedná se o:

- **Provozní objekty**
 - prvky komunikační infrastruktury – evidence aktivních prvků (přepínačů, směrovačů), přístup ke konfiguracím těchto zařízení,
 - systémovou infrastrukturu (servery, proxy servery),
 - bezpečnostní infrastrukturu (soustava firewall, VPN přístup, IDS, IPS).
- **Objekty přenosové infrastruktury**
 - evidenci datových okruhů nebo přípojek – seznam okruhů, jejich přenosových kapacit, zobrazení poskytovatele, čísel okruhů a dalších údajů,
 - evidenci komutovaných spojů (ISDN),
 - přehled pronajatých optických vláken/tras,
 - přehled mikrovláknových spojů – relací.
- **Majetkové objekty**
 - prvky popisující elementární části majetkové evidence, které je možné samostatně umístit, převádět či vyřazovat z evidence – obsahují ekonomické parametry, informace o inventárních číslech, vazby na jiné majetkové objekty (podřízené i nadřízené komponenty),

- vazbu na umístění, vazbu na odpovědnou osobu, historii změn v přehledném tabulkovém uspořádání, odkazy na doklady pro nabytí, respektive změny v majetkové evidenci,
- dokumentace je vedena ve formě elektronických dokladů, dodacích listů, protokolů o převzetí, instalačních protokolů, testovacích protokolů, protokolů o zásahu a dalších.
- **Organizační objekty**
 - pobočky,
 - lokality,
 - kontaktní osoby.
 - **Služby sítě**
 - síťové služby – plán DNS: primary a secondary servery, replikace, seznam zón (dopředné i reverzní); DHCP, NTP,
 - elektronická pošta – seznam poštovních serverů, typ a verze poštovních služeb, směrování pošty,
 - antivirová ochrana – přehled parent serverů, verze antivirového software, cesta stahování updatů,
 - zálohování a obnova dat – název a verze zálohovacího software, seznam zálohovaných serverů, soupis zálohovacích zařízení,
 - integrovaná správa uživatelů – seznam serverů integrované správy uživatelů, jejich konfigurace,
 - hlasové služby (přehled PBX, připojených do WAN prostřednictvím LAN jednotlivých úřadů),
 - videokonference a videodohled.

Implementace ePD v prostředí ICT Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV)

Jedním z významných uživatelů systému ePD je i Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) a jeho resortní složky. V tomto prostředí byl implementován systém ePD jako řešení pro celou síť WAN MPSV, přičemž jeho datový model zahrnuje definici objektů pro majetkovou evidenci provozovaných i skladovaných komponent, dokumentaci provozovaných aktivních prvků ICT, přenosové infrastruktury a služby sítě. Implementovaný model zahrnuje rovněž dokládání a dokumentaci dodávek a případných změn v majetkové evidenci, které lze efektivně sdílet mezi všemi resortními složkami. ePD tak zajišťuje přehledný a jednotný systém pro převody a evidenci majetků a zápůjček mezi útvary MPSV, které tvoří samostatné organizační a účetní celky.

Základem řešení implementovaného v prostředí sítě WAN MPSV je datový model navazující na výše popsané vlastnosti a prvky. Jádrem modelu tvoří v realitě několik základních typů objektů. Těmito objekty jsou:

Lokalita – definuje jednoznačnou poštovní adresu, doplněnou o GPS souřadnice (k možnému využití pro zobrazení zařízení v rámci veřejných mapových služeb). Objekt má vazbu na pracoviště, které je v lokalitě umístěno. Může mít vazby i na více pracovišť, pokud se nachází ve společné lokalitě. Objekty typu lokalita jsou vytvářeny podle potřeb v závislosti na změnách v resortu. Z důvodu zachování historie zůstávají v systému i v případě jejich dalšího nevyužívání.

Kontaktní osoba – definuje kontaktní informace pracovníka resortu či externí organizace zajišťující přístup k technologiím umístěným na dané lokalitě, případně odpovědných i za instalovaná a provozovaná zařízení. Kontaktní osoba je definována běžnými kontaktními informacemi typu telefon, e-mail, mobil atd., a má v tomto datovém modelu vazbu na objekt pracoviště. U těchto objektů není v daném modelu udržována historie a jde vždy pouze o aktuální osoby a jejich údaje.

Pracoviště – tvoří pomyslný střed datového modelu a definuje pracoviště, tedy skupinu osob, kanceláří a podobně, s výkonem jednoho konkrétního typu agendy. Pracoviště je označeno jedinečným číselným kódem z číselníku resortu a může být rozprostřeno i na více lokalit. Pracoviště má vazbu na lokalitu a kontaktní osobu, odkud čerpá prostřednictvím takzvaných proxy atributů veškeré potřebné údaje, které pak dále poskytuje dalším navázaným objektům typu zařízení, infrastruktura a podobně.

Majetkový objekt – je svým významem stěžejní prvek majetkového modelu. Je nezávislý na typu zařízení a popisuje elementární stavební prvek, který je vnímán v daném prostředí jako jeden

celek. S majetkovým prvkem je možné individuálně manipulovat, to je umísťovat ho na vybrané pracoviště, navazovat ho na jiné majetkové objekty (plně kopírovat skutečné fyzické umístění modulů, propojení s přenosovou infrastrukturou apod.), přesunovat ho do skladu, vyřazovat z evidence, likvidovat a podobně. Majetkový objekt obsahuje pro automatické párování s provozními objekty atribut sériového čísla, atributy popisující model zařízení, dodací smlouvu, soubor dílčích komponent, které tento elementární prvek tvoří, cenové parametry komponent a tím i celého objektu (lze uplatnit i algoritmy pro odpisy), odkazy na pracoviště, případně jiný majetkový objekt, jehož je součástí, odkazy na dokumentaci jak nabývací, tak i změnovou. Majetkový objekt obsahuje v daném modelu rovněž tabulku s popisem historie změn v prostředí resortu MPSV. S ohledem na složitou organizační strukturu a samostatné organizační jednotky je jedním z klíčových atributů u majetkového objektu i stavový atribut, zda již došlo k majetkovému vypořádání/převodu mezi složkami či se ještě nadále bude zobrazovat v reportech pracovníků majetkové evidence jako položka určená k vypořádání. Pro objekty popisující přenosovou infrastrukturu zahrnuje majetkový objekt informace o nominální kapacitě přípojek, zřizovacích a měsíčních poplatcích včetně historie změn. Identifikační údaje o umístění na pracovišti, adrese a odpovědné kontaktní osobě čerpá majetkový objekt z výše popsanych objektů. Majetkové objekty jsou uspořádány do kontejnerů podle roků a jednotlivých dodávek či smluv, což dává možnost dalšího úhlu pohledu na pořizovaný majetek, jeho stáří a předpoklady k případnému nahrazení.

Objekt smlouva/dokladace – speciální objekt pro uchovávání libovolných dokumentů a dokladů. Podobně jako u majetkových objektů jsou tyto objekty uspořádány do kontejnerů podle let a jednotlivých dodávek či smluv. Na tyto objekty se odkazují majetkové objekty, čímž je dotvářen celkový obraz o způsobu nabytí majetku a jeho změnách. Na jeden doklad se samozřejmě může v případě sdružené formy dodávek odkazovat i více majetkových objektů. To je výhodné například při dokladaci hromadné změny parametrů přenosové infrastruktury, kdy postačí jediný potvrzený doklad pro celou škálu služeb.

Provozní objekt – je objekt, jehož definice plně závisí na typu popisovaného zařízení (viz stromové zobrazení definic prvků), protože obsahuje celou škálu atributů nezbytných k popisu provozních a konfiguračních parametrů zařízení. Významným parametrem je pak opět model zařízení a sériové číslo pro vazbu s příslušným majetkovým objektem. Vznik a existence těchto objektů je závislá na tom, zda je dané zařízení reálně provozováno a zda jsou k jejich tvorbě a údržbě používány již zmíněné interní detekční nástroje nebo běžné nástroje pro dohled a správu ICT. Provozní objekty obsahují aktuální konfigurace zařízení, vazby na instalované a detekované moduly a řadu dalších informací dle potřeb a požadavků uživatele. Provozní objekty s ohledem na závislost na provozovaných zařízeních vznikají a zanikají a odráží tak provozní skutečnost. V dané implementaci to znamená, že každý provozní objekt je přiřazen některému majetkovému objektu, ale ne každý majetkový objekt má nutně přiřazen provozní objekt (např. pokud je zařízení umístěno na skladě).

Již samotný poměrně detailní popis objektů a vazeb mezi nimi dává tušit, že implementovaný datový model je v daném případě schopen detailně popisovat jak provozovaný systém ICT v celém resortu, tak i řešit majetkovou evidenci, přehled o historii, dispozicích skladu, pohybu a změnách v majetku. Samozřejmostí je pak dostupnost i dalších funkcí a vlastností ePD popisovaných v úvodní části textu, které tak činí z ePD velmi komplexní nástroj schopný eliminovat řadu nepřesností spojených s provozem a evidencí ICT infrastruktury. V neposlední řadě je patrné, že při implementaci vhodných procesů vkládání a údržby dat lze ePD úspěšně implementovat i pro popis a majetkovou evidenci libovolně jiné oblasti mimo ICT. Koncept systému je zcela otevřený a vše záleží na zvoleném datovém modelu odrážejícím požadavky a potřeby uživatele.

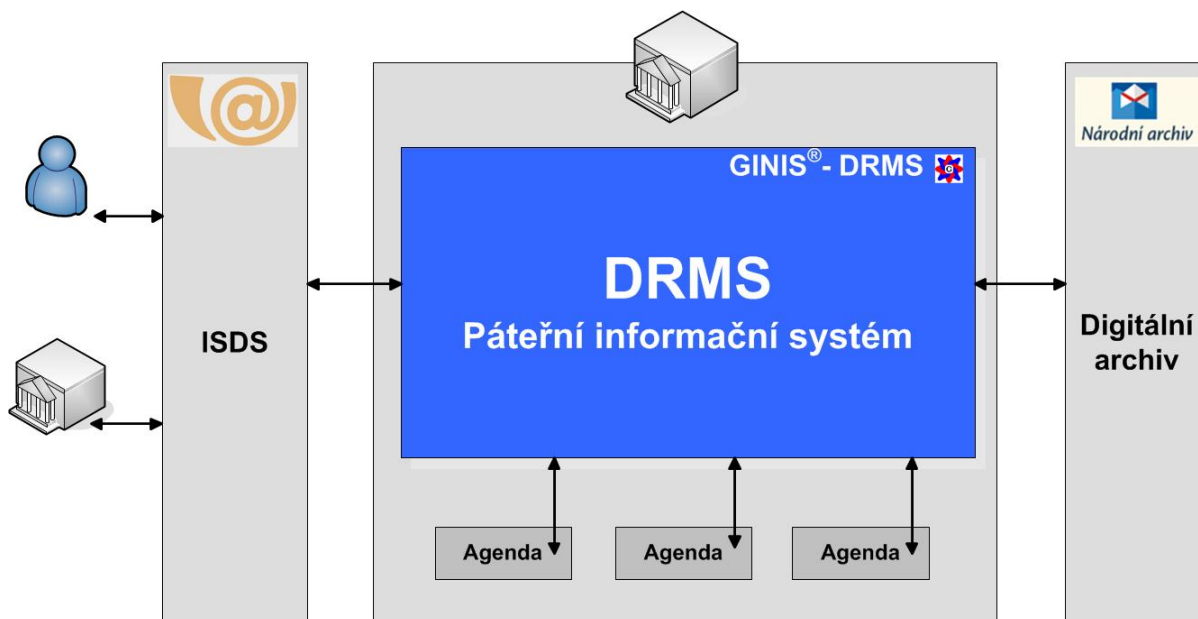
Quo vadis eGovernment?

Ing. Miroslav Čejka, GORDIC spol. s r. o.

Společnost GORDIC® se dlouhodobě profiluje v prostředí českého eGovernmentu jako vizionář a průkopník nových cest, které otevírají dveře dalším následovníkům. Pokud se ohlédneme zpět, můžeme vidět, že sázka na dnes již osvědčenou značku „Made in GORDIC“ nikdy nezklamala.

Vzpomeňme na počátky porevolučního přerodu, kdy GORDIC® ve spolupráci s archivy a Ministerstvem vnitra stál u znovuzrození pojmu „Spisová služba“. Tehdy ještě mnoho úřadů a organizací nechápalo důležitost tohoto základního kamene budoucího eGovernmentu. Ale GORDIC® přinesl již v roce 1994 zlomový a metodicky vyzrálý produkt „SSL – Spisová služba“, který začal postupně měnit pohled na důležitost správné péče o dokumenty a přirozeně se rozšířil do velké části státní správy a samosprávy České republiky. Tím nejpodstatnějším počinem bylo, ve spolupráci s Ministerstvem vnitra ČR, vydefinování jednotné metodiky vedení spisové služby. Teprve mnoho let poté, když začali další tvůrci software vnímat význam spisové služby, mohli přijmout již praxí prověřenou metodiku předarchivní péče a začali se také rozjíždět po již připravené silnici.

Další klíčový okamžik přišel těsně před koncem tisíciletí s uvedením na trh nového systému GINIS®, opět z dílny společnosti GORDIC®. Systém GINIS® v sobě poprvé přímo integroval různé agendové systémy (zejména ekonomického charakteru) a Spisovou službu, jako evidenční páteř všech dokumentů organizace, bez ohledu na jejich příslušnost k agendě. Tím se začalo do povědomí uživatelů dostávat druhé klíčové pravidlo budoucího eGovernmentu – centrální spisová služba je páteřním informačním systémem celé organizace.

Obrázek 1: DRMS – páteřní informační systém organizace pro evidenci, správu a ukládání všech dokumentů a informačních záznamů.

Následně společnost GORDIC®, opět jako první, vydefinovala metodicky obecný interface na technologii webových služeb. Umožnila tak provázání lokálních informačních systémů různých dodavatelů na centrální spisovou službu. A tím byl položen třetí základní kámen budoucího eGovernmentu, který má na sobě napsáno: mohou být rozdílné informační systémy, ale musí být jednotné rozhraní.

Na těchto základech bylo pak možné začít budovat dům s názvem eGovernment ČR. Výměna dokumentů pomocí Informačního systému datových schránek (ISDS) přispěla k masivnímu nárůstu počtu digitálních dokumentů, čemuž se veřejná správa do té doby vcelku úspěšně bránila. A měla pro to jeden poměrně pádný argument – dosud nebylo dořešeno, jak digitální dokumenty důvěryhodně ukládat.

Společnost GORDIC® v oblasti důvěryhodného ukládání digitálních dokumentů již dlouhodobě „tlačí na pilu“. Uvědomuje si totiž závažnost situace. Kdo by se chtěl dočkat situace, kdy nebude možné zobrazit a přečíst uložené digitální dokumenty? Kdo by chtěl takto ztratit část své historie? Bohužel i touto tvrdou zkušeností si již prošly některé zahraniční instituce a odborníky používané pojmenování pro současnou dobu „Digital Dark Age“ zní více než varovně.

Společnost GORDIC®, jako jediný komerční subjekt z České republiky (společně s Ministerstvem vnitra ČR) je členem respektovaného DLM Fora, mezinárodního sdružení, které řeší problematiku dlouhodobého ukládání digitálních dokumentů na úrovni Evropské unie. Výsledkem činnosti tohoto sdružení je doporučení MoReq (Model Requirements for the Management of Electronic Records, Modelové požadavky pro správu elektronických dokumentů), které se stalo základem pro český „Národní standard pro elektronické systémy spisových služeb“ (NSESSS). Tento standard je od roku 2010 součástí naší legislativy, tedy povinný. Standard MoReq vychází z obecné normy ISO 15489, kterou dále rozpracovává a konkretizuje. NSESSS navíc zahrnuje specifika českého prostředí a je tedy komplexní normou pro předarchivní péči o digitální dokumenty v České republice.

V současnosti jsme svědky zatlačování pojmu Spisová služba do pozadí. Důvodem není, že by klesala jeho důležitost, ale právě naopak – požadavky na funkčnost již výrazně přesáhly tuto úzce vymezenou oblast a dotýkají se všech oblastí fungování a řízení celé organizace či úřadu.

Společnost GORDIC® i v této oblasti opět proráží cestu a přichází s novou generací informačního systému – GINIS-DRMS (Document Record Management System), zahrnující funkčnost DMS (Systém pro správu záznamů) a funkčnost RMS (Systém pro správu dokumentů). Spisová služba (RMS) v klasickém chápání svého významu je tedy již jen podmnožinou daleko širšího celku.

GINIS-DRMS má v sobě integrovány i další funkčnosti, jako je např. DPS (Digital preservation system - Systém pro uchování digitálních dokumentů) a manažerské a controllingové nadstavbové moduly. GINIS-DRMS se tak stává obecným nástrojem komplexního řízení informačních toků v organizaci včetně důvěryhodného uložení dokumentů a podpory manažerského rozhodování a řízení organizace.

Se stavbou domu s názvem eGovernment ČR však stále ještě není něco v pořádku. Z našeho pohledu je to ta největší výzva, která stále ještě není zdolána. A v symbolice maskota EGONa je tato oblast nad míru příznačná – EGONovi stále chybí mozek. Tedy centrální registry.

Obrázek 2: EGON – symbol eGovernmentu v ČR, základní registry jsou mozkiem.

Bez centrálních registrů se pohybujeme pouze na úrovni náhrady papírů za elektronický virtuální svět. Místo listinného dopisu vložíme do úřední datové schránky elektronický soubor. A když se vše podaří, tak za 100 let si jej budou moci moji potomci najít a zobrazit vzdáleným přístupem z tepla svého domova v Národním digitálním archivu. Ale centrální registry přinesou zcela novou kvalitu veřejné správy a tím i efektivitu státu. Dosud platí, že souvislosti mezi informacemi musí udržovat ten, koho

se informace týká (když stavím dům, já si musím zjistit, jaké papíry a potvrzení musím získat, jaké úřady obejít, hlídat si lhůty, ...). Zodpovědnost za výkon státní správy a dodržování spleťtého zákona tedy stát přenáší na občana. Efektivní stát ale může fungovat zcela naopak – díky fungujícím centrálním registrům je schopen provázat a automaticky předat informace na správná místa ve správný čas a hlídat zákonné procesy rozběhnutých správních řízení. Občan tedy není zatěžován rozbujelou legislativou, ale je pouze informován o průběhu řízení.

Pracujme společně na tom, aby to nebyl jen úsměvný a stále se opakující předvolební slib, ale brzká realita. Za společnost GORDIC® mohu potvrdit, že i v této oblasti budeme rádi prorážet nové cesty. Spolu s Vámi.

O autorovi

Ing. Miroslav Čejka (GORDIC spol. s r. o.) je již 18 let hlavním metodikem Spisové služby/DRMS.

Geografické podklady Zeměměřického úřadu pro státní správu a samosprávu

Ing. Petr Dvořáček, Zeměměřický úřad

Podstatnou část produkce Zeměměřického úřadu (ZÚ) tvoří geografické podklady, které jsou využívány v GIS všech úrovní státní správy a samosprávy. Jedná se především o státní mapová díla v rastrové formě, ortofoto, ZABAGED[®] a další datové sady, v podobě souborových dat i mapových služeb. Příspěvek se věnuje nejrozsáhlejším datovým sadám, které jsou využívány státní správou a samosprávou, upozorňuje především na novinky v nabídce dat a zmiňuje se i o Geoportálu ČÚZK, hlavnímu prostředku pro poskytování informací o produktech a pro jejich distribuci.

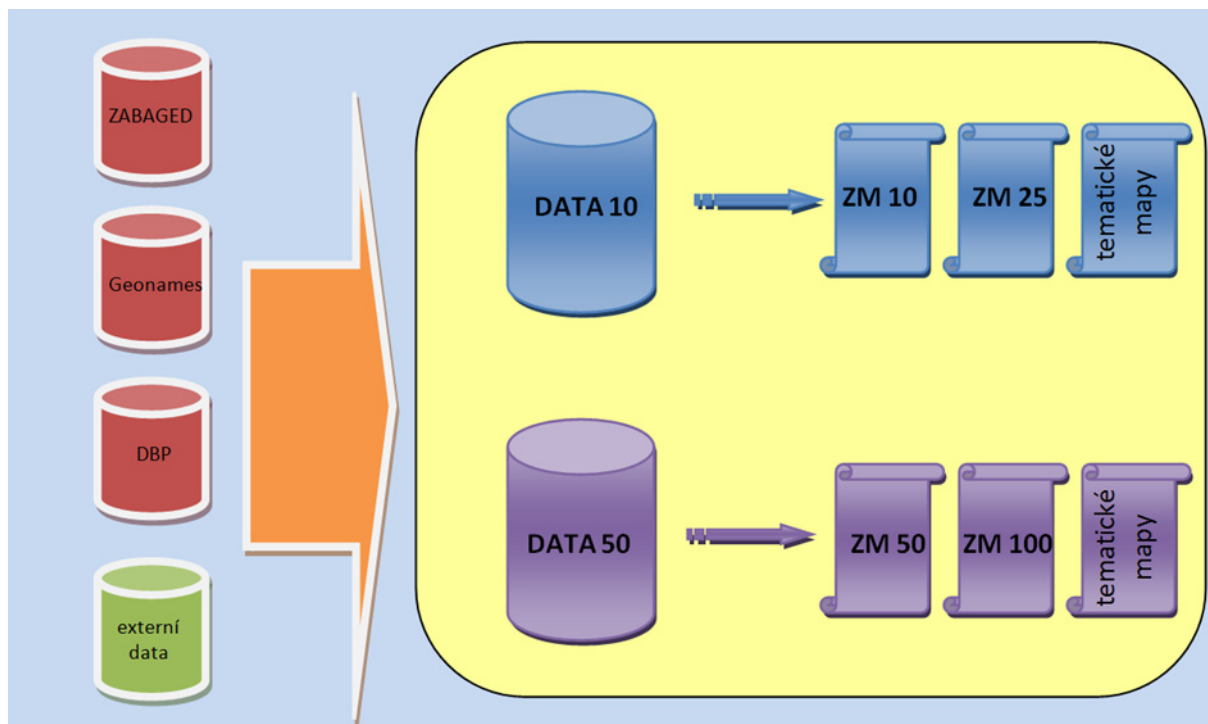
Státní mapová díla

Vydavatelem základních státních mapových děl je Český úřad zeměměřický a katastrální. Konkrétně se jedná o katastrální mapu, Státní mapu v měřítku 1:5000 a dále pak mapy středních měřítek - Základní mapu České republiky v měřítkách 1:10 000, 1:25 000, 1:50 000, 1:100 000 a 1:200 000 a konečně Mapu České republiky v měřítku 1:500 000. Kromě jmenovaných základních státních mapových děl je vydáváno i několik tematických mapových děl.

Zpracováním a správou většiny státních mapových děl je pověřen Zeměměřický úřad, jedná se o jednu ze základních a nejrozsáhlejších působností ZÚ. V ZÚ tak vznikají Základní mapy České republiky středních měřítek a tematické mapy, vycházející z těchto map. Od roku 2008 převzal do své působnosti ZÚ také Státní mapu 1:5000.

Základní mapy středních měřítek představují vedle katastrální mapy nejdůležitější součást státního mapového díla. Soubor základních map středních měřítek tvoří Základní mapy České republiky v měřítkách 1:10 000, 1:25 000, 1:50 000, 1:100 000 a 1:200 000. Základní mapy středních měřítek mají topografický charakter, obsahují polohopis, výškopis a popis. Zpracovány jsou v jednotném kladu mapových listů, speciálně navrženém pro účel jejich tvorby s ohledem na optimální pokrytí území mapovými listy. Jednotlivé mapové listy tvoří lichoběžníky orientované přibližně podle světových stran. Základní mapy v měřítkách 1:10 000 až 1:100 000 jsou dokončeny pro celé území České republiky digitálními technologiemi na podkladě dat ZABAGED[®] a Geonames a probíhá jejich aktualizace. Základní mapa České republiky 1:200 000 je dostupná v rastrové formě pořízené skenováním analogové mapy, její digitální kartografické zpracování je připravováno na podkladě databáze DATA200. Digitální forma základních map středních měřítek je s výhodou jednotného zpracování pro celé území České republiky využívána v geografických informačních systémech, mapových portálech a webových aplikacích v roli přehledových map.

V roce 2010 byla v Zeměměřickém úřadě zásadně změněna technologie zpracování základních map středních měřítek. Byl uveden do provozu Informační systém státního mapového díla (IS SMD). Systém umožňuje především zachování vazeb na zdrojové databáze a uložení dat v bezešvé databázi (viz obr. 1). Aktualizace se provádějí pomocí změnových vět ze zdrojových databází. Nová technologie vytváří především předpoklady pro efektivnější a rychlejší aktualizaci map a jejich publikaci.

Obr. 1 – Informační systém státního mapového díla

Přehledně jsou publikovány informace o státních mapových dílech na Geoportálu ČÚZK (<http://geoportal.cuzk.cz>). Pro každé mapové dílo je zpracován stručný informační text, systematicky jsou pak vždy publikována metadata. Pro každý produkt lze rovněž stáhnout soubor s ukázkou dat. Vybraná měřítka, a to 1:10 000, 1:50 000 a 1:500 000, jsou publikována prostřednictvím WMS v aplikaci Geoprohlížeč, která je součástí Geoportálu ČÚZK.

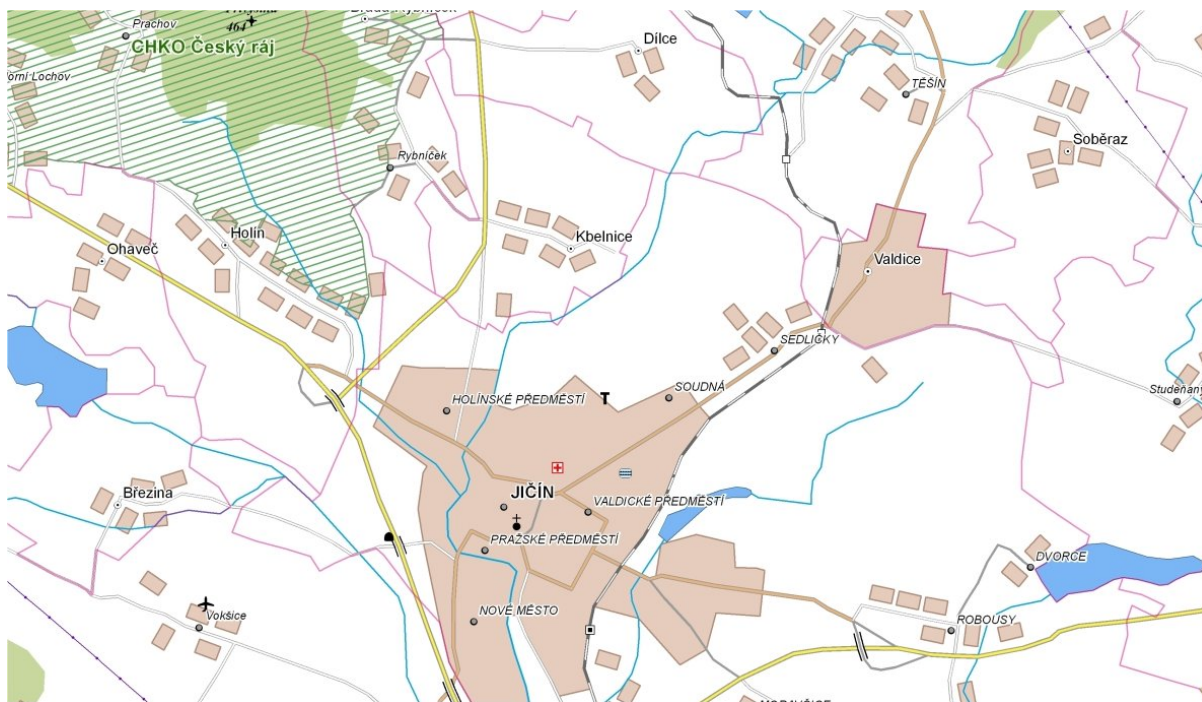
Data200

Od konce roku 2009 je poskytován uživatelům digitální geografický model území České republiky Data200 odpovídající přesností a stupněm generalizace měřítka 1:200 000. Data200 vznikla na základě projektu EuroRegionalMap (ERM) evropského sdružení civilních zeměměřických a mapových služeb EuroGeographics, který se realizuje ve 32 zemích Evropy. Zpracování ERM za Českou republiku zajišťuje Zeměměřický úřad od roku 2005.

Databáze Data200 vychází z ERM a rozšiřuje ji o další objekty na celkem 45 typů objektů. Je strukturovaná do osmi tematických vrstev – administrativní hranice, vodstvo, doprava, sídla, geografická jména, různé objekty, vegetace a povrch a výškopis (viz obr. 2).

Díky svému původu jsou tato data homogenní v rámci Evropy a mají vyrovnané styky na státních hranicích, takže je lze kombinovat s daty ERM ostatních států a získat tak kvalitní podklad pro řešení nejen národních, ale i různých příhraničních projektů. V Zeměměřickém úřadu se užívá tato databáze jako zdroj pro tvorbu státního mapového díla odpovídajícího měřítka a pro aktualizaci ERM.

Data jsou poskytována po tematických vrstvách nebo jako celek pro Českou republiku ve formě souborových dat v několika formátech včetně projektu pro zjednodušenou vizualizaci. Státní správě pro výkon její působnosti se poskytuje Data200 bezplatně.

Obr. 2 – Ukázka Data200

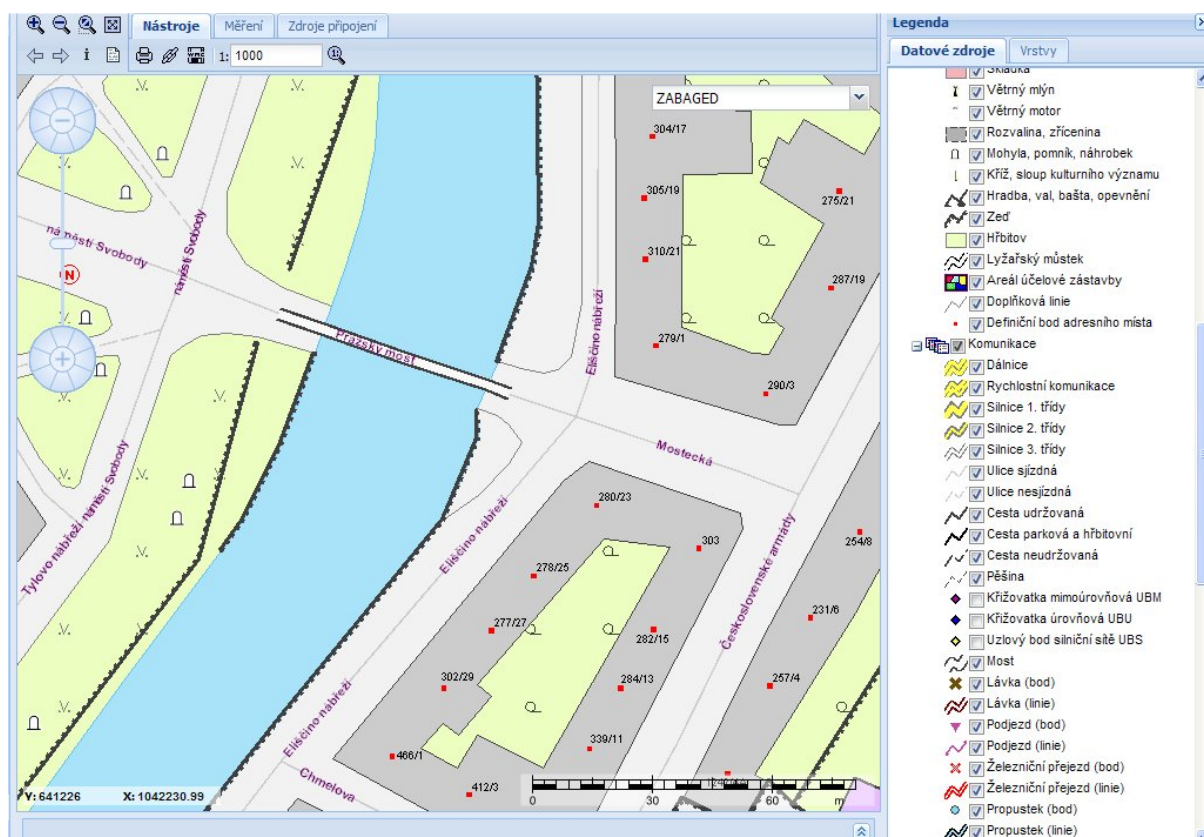
ZABAGED®

Základní báze geografických dat České republiky (ZABAGED®) je digitální geografický model území České republiky (ČR) na úrovni podrobnosti Základní mapy ČR 1:10 000 (ZM 10). ZABAGED® je součástí informačního systému zeměměřictví a patří mezi informační systémy veřejné správy. Je vedena v podobě bezševé databáze pro celé území ČR, v centralizovaném informačním systému spravovaném Zeměměřickým úřadem.

ZABAGED® je v současné době tvořena 122 typy geografických objektů zařazených do polohopisné nebo výškopisné části ZABAGED®. Polohopisná část ZABAGED® obsahuje dvourozměrně vedené (2D) prostorové informace a popisné informace o sídlech, komunikacích, rozvodných sítích a produktovodech, vodstvu, územních jednotkách a chráněných územích, vegetaci a povrchu, terénním reliéfu. Její součástí jsou i vybrané údaje o geodetických bodech na území ČR. Výškopisná část ZABAGED® obsahuje trojrozměrně vedené (3D) prvky terénního reliéfu a je reprezentovaná 3D souborem vrstevnic. Na základě potřeb uživatelů je obsah ZABAGED® postupně rozšiřován. Z nejnovějších změn je třeba zmínit alespoň doplnění obsahu databáze o jména ulic a definiční body domovních adres. Ukázka publikace ZABAGED® v Geoprohlížeči na Geoportálu ČÚZK je na obr. 3.

ZABAGED® je využívána jako základní vrstva v geografických informačních systémech (GIS), zejména v informačních systémech veřejné správy. Je také hlavním datovým zdrojem pro tvorbu základních map ČR měřítek 1:10 000 až 1:100 000.

Data ZABAGED® včetně mapových služeb jsou poskytována podle zákona č. 200/1994 Sb. bezplatně státní správě a samosprávě pro výkon jejich působnosti.

Obr. 3 – Publikace ZABAGED® v Geoprohlížeči

Ortofoto České republiky

Ortofoto České republiky (ČR) představuje periodicky aktualizovanou sadu barevných ortofot v rozměrech a kladu mapových listů Státní mapy 1:5000 (2×2,5 km). Podrobněji se zpracování ortofota věnuje jiný konferenční příspěvek.

Ortofoto ČR je používáno v resortu ministerstva zemědělství jako podklad pro vyhodnocení základních produkčních celků v systému LPIS, v resortech ČÚZK a ministerstva obrany slouží mimo jiné jako základní podklad k aktualizaci databází topografických dat a následně státních mapových děl. Ortofoto ČR je poskytováno řadě dalších uživatelů, určeno je především pro organizace a orgány státní správy a územní samosprávy, kde nachází uplatnění v oblasti plánování a přípravy projektů, v ochraně životního prostředí, v krizovém řízení a v mnoha dalších. Státní správě a samosprávě pro výkon své působnosti je poskytováno ortofoto včetně mapových služeb bezplatně.

Ortofota nacházejí stále širší uplatnění jako základní datová vrstva geografických informačních systémů, mapových portálů a webových aplikací. Ortofota je výhodné kombinovat s vektorovými daty, např. i dalšími datovými sadami z produkce resortu ČÚZK. Ortofoto ČR slouží jako podkladová vrstva v rámci všech služeb pro přístup k datům katastru nemovitostí (Nahlížení do KN, DP, WS DP, WMS KN).

Ortofoto ČR je uživatelům poskytováno ve formě souborových dat, dále je zpřístupněno prostřednictvím prohlížečích mapových služeb WMS.

Výškopisná data

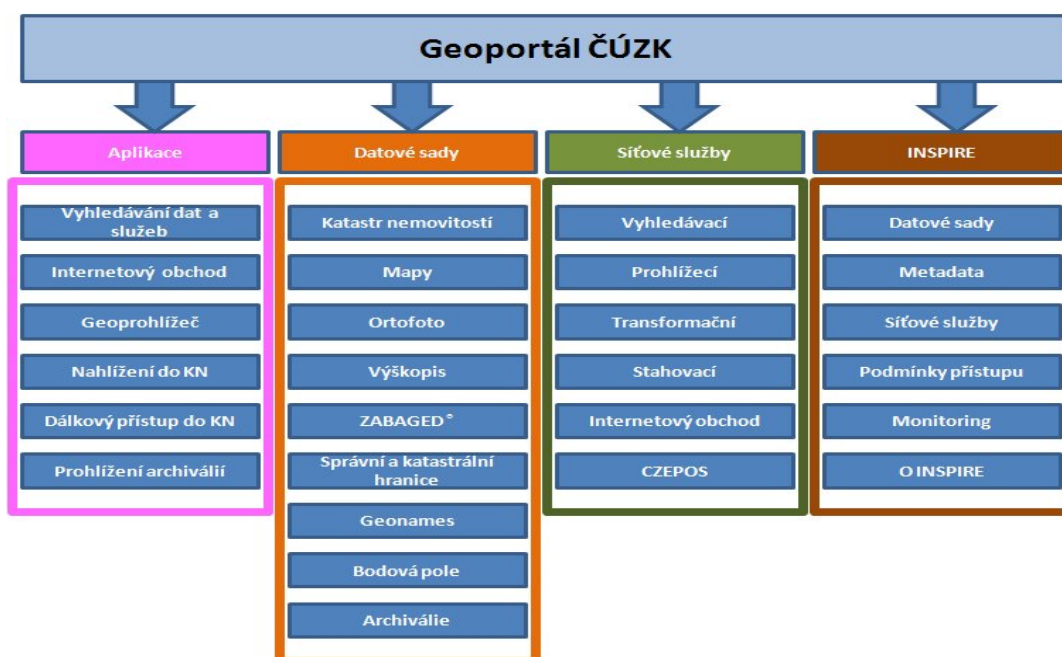
Výškopisná data území České republiky jsou v současné době vedena v rámci Základní báze geografických dat (ZABAGED®) a poskytují informace o výškových poměrech terénního reliéfu v rozsahu celého území České republiky. Výškopisná data spravuje Zeměměřický úřad v souborovém

systému podle jednotných zásad jako výškopisnou část ZABAGED[®] a součást informačního systému zeměměřictví.

Výškopisnou část ZABAGED[®] tvoří 3 typy objektů vrstevnic se základním intervalem 5, 2 nebo 1 m v závislosti na charakteru terénu a dále vybrané terénní hrany. Objekty jsou reprezentovány trojrozměrnou vektorovou prostorovou složkou. Výškopisná část ZABAGED[®] je doplněna o digitální model reliéfu v podobě pravidelné mříže (10 x 10 m) trojrozměrně vedených (3D) bodů, který je odvozený z digitálního modelu reliéfu generovaného z vrstevnic a terénních hran ZABAGED[®].

V roce 2008 byly zahájeny přípravné práce na projektu nového mapování výškopisu území České republiky s využitím technologií leteckého laserového skenování. Podrobněji se zabývá technologií nového výškopisu jiný příspěvek na konferenci. Z nově zpracovávaných produktů je v distribuci již Digitální model území České republiky 4. generace (DMR 4G), od začátku roku 2011 je poskytován z 1/3 území ČR.

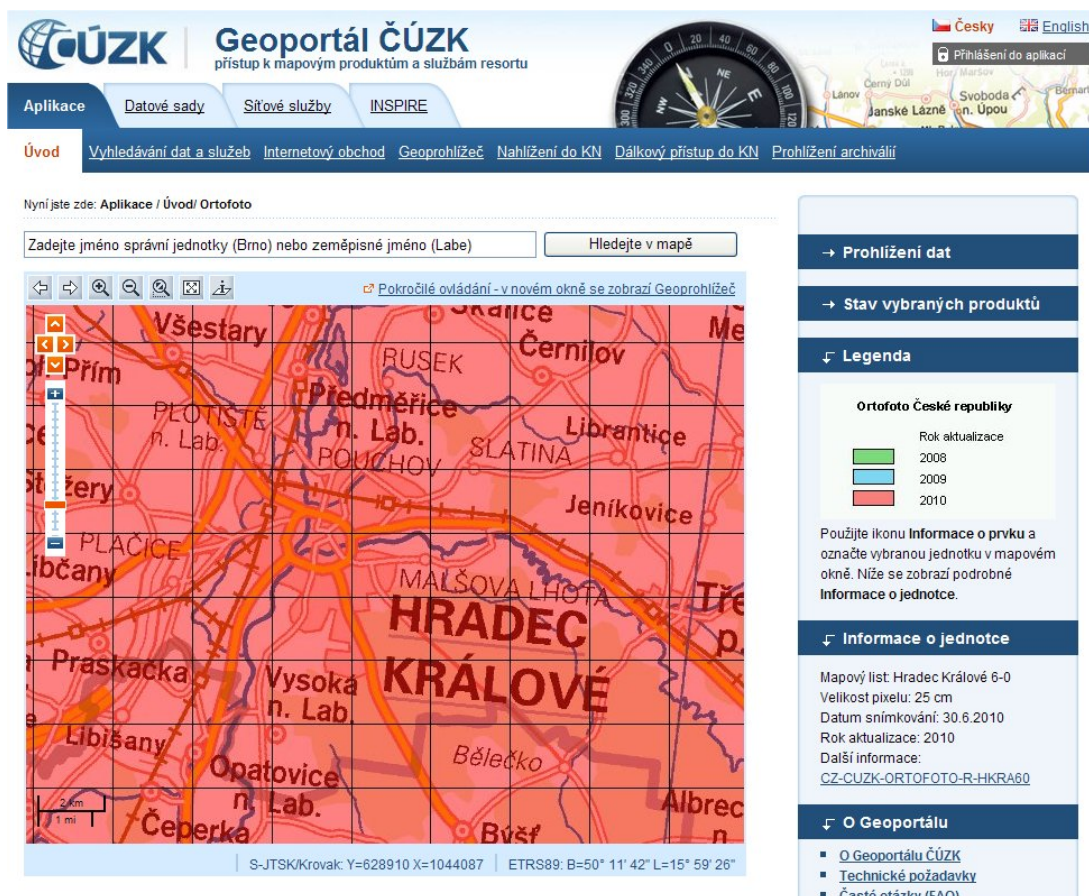
Geoportál ČÚZK a poskytování mapových služeb

Obr. 4 – Geoportál ČÚZK – schéma vstupního rozhraní

Jako hlavní přístupové rozhraní k datovým sadám spravovaným Zeměměřickým úřadem, resp. celým resortem ČÚZK, slouží Geoportál ČÚZK. Jedná se o systém, který v první řadě poskytuje informace o všech produktech, poskytuje rovněž prohlížečské služby a konečně je zde prostředí pro objednání dat a služeb – Internetový obchod. Schéma vstupního rozhraní Geoportálu ČÚZK je uvedeno na obr. 4.

Informace o datových sadách jsou zaznamenány a publikovány pomocí metadat. Systém odpovídá současným požadavkům, které vyplývají v první řadě z evropské směrnice o infrastruktuře prostorových informací INSPIRE. Metadata charakterizují každou datovou sadu řadou základních údajů, které mají přehledně uspořádanou jednotnou strukturu a odpovídají resortními metadatovému profilu. Vedle metadat o datových sadách jsou k dispozici také tam, kde je to možné, metadata o jednotlivých datových souborech (mapových listech). Například pro každý datový soubor – mapový list ortofota, jsou publikována přesná data pořízení zdrojových snímků, viz obr. 5.

Obr. 5 – Ukázka publikace metadat – informace o jednotce

Součástí Geoportálu ČÚZK je aplikace Geoprohlížeč, klient k volnému prohlížení vybraných datových sad včetně ZABAGED®. Uživatel má však možnost data nejenom prohlížet, ale může z databáze zjistit i podrobnější informace o určitém prvku (budově, komunikaci, areálu atd.). Aplikace se vyznačuje tím, že vedle jednoduchých základních funkcí pro pohyb obrazu, změnu měřítka zobrazení a měření se dají připojit také mapové služby od jiných poskytovatelů. Předpokladem pro tuto funkci bylo vyřešení transformací do různých souřadnicových systémů.

Zeměměřický úřad jako správce Geoportálu ČÚZK průběžně usiluje o to, aby byl celý systém nadále zkvalitňován a zefektivňován. V nejbližších letech je rozvoj Geoportálu ČÚZK směřován především k tomu, aby jeho prostřednictvím byl zabezpečen přístup k veškerým prostorovým datům resortu, tedy včetně dat katastru nemovitostí. Dalším důležitým faktorem, který ovlivňuje rozvoj, jsou úkoly plynoucí z uplatňování směrnice INSPIRE.

Projekty eSbírka a eLegislativa – modernizace tvorby práva a přístupu k právu ČR a EU

Mgr. Aleš Gola, odbor legislativy a koordinace předpisů, Ministerstvo vnitra

Cíle projektů

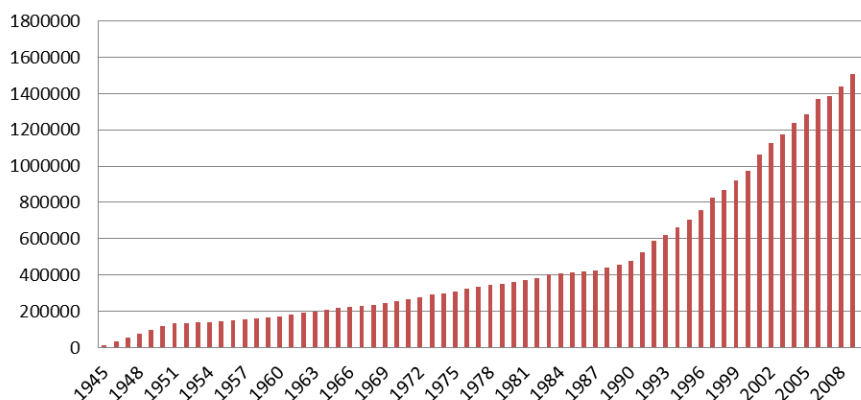
Cílem projektů eSbírka a eLegislativa je usnadnit občanům přístup k pramenům platného práva, umožnit snazší orientaci v právním řádu České republiky a zkvalitnit a zefektivnit tvorbu práva v celém legislativním procesu.

Usilujeme, aby se adresáti práva (občané, podnikatelé, veřejná správa) mohli s platným právem seznamovat prostřednictvím systému dostupného ze sítě internet, ve formě právně závazných elektronických úplných znění a ve spojení s vysvětlujícími dokumenty. Právní předpisy tak snáze naleznou, lépe poznají a pochopí jejich obsah a budou moci bez omezení sledovat změny právního řádu. Tvorba práva prostřednictvím systému eLegislativa zamezí vzniku řady zbytečných chyb, umožní tvorbu kvalitnějších právních předpisů, zefektivní legislativní proces a důsledným zaznamenáním autorů všech změn návrhů právních předpisů zajistí vyšší transparentnost tvorby práva. Vyšší transparentnost tvorby práva, jeho dostupnost a srozumitelnost usnadní kontrolu legislativního procesu a výkonu veřejné správy občany. Vzhledem k tomu, že kvalitní legislativa je základem kvalitní veřejné správy, dostupné, srozumitelné a kvalitní právo bude zároveň občany snáze a více dodržováno, a zvýší se tak jeho vymahatelnost. Realizace projektů umožní i zapojení České republiky do výměny právních informací v rámci EU, a zvýší tak konkurenceschopnost českých podnikatelských subjektů.

Východiska

Právní řád prošel v průběhu posledních dvaceti let zásadní proměnou. Jejimi nejvýznamnějšími rysy jsou rapidní nárůst množství právních předpisů, jejich složitosti a vzájemných vazeb, a to jak mezi právními předpisy České republiky navzájem, tak i směrem k právu Evropské unie. Právo České republiky je v tomto ohledu typickým příkladem práva moderní společnosti počátku 21. století, které v sobě nese navíc stopy široké palety často vzájemně protichůdných politických změn. Vzhledem k objemu a počtu právních norem klade na své adresáty a tvůrce poměrně vysoké nároky.

Počet ustanovení účinných právních předpisů

Graf ukazuje enormní nárůst objemu platného práva od roku 1990

Jednou z možností, jak tvůrcům i adresátům práva jeho tvorbu a pochopení usnadnit, je poskytnout jim efektivní a uživatelsky příznivé nástroje. Hodnotíme-li stávající podobu státem poskytovaného přístupu k informacím o právním řádu České republiky, shledáme, že je založena na tradiční listinné podobě právního předpisu, systému původních právních předpisů a jejich novelizací. Přes dílčí zlepšení, například zpřístupňování stejnopisů částek Sbírky zákonů a Sbírky mezinárodních smluv ve formátu

PDF či zavedení systému eKLEP, neodpovídá požadavkům a ani možnostem moderní informační společnosti počátku 21. století. Adresáti práva postrádají zejména závaznost elektronické podoby právních předpisů, dostupnost a závaznost jejich bezchybných úplných znění, úplnou, přesnou a bezplatně přístupnou databázi současných a minulých úplných znění právních předpisů, provázanost se zdroji informací o právu Evropské unie, informování o změnách v právním řádu a v neposlední řadě dostatečný popis obsahu právních předpisů a moderní systém vyhledávání. Tvůrci práva pak volají po nástrojích, které umožní vytvářet právní předpis v grafické podobě finálního textu bez legislativně-technických chyb a poskytnou možnost v reálném čase promítat a posuzovat změny do platné či účinné podoby právního předpisu. Tvůrci i adresáti by shodně přivítali možnost spojit odůvodňující a vysvětlující dokumenty přímo s textem právního předpisu, čímž by se výrazně usnadnilo a zpřehlednilo jeho projednávání, výklad a aplikace.

Srovnáme-li naši situaci se zahraniční, shledáme, že obdobné problémy, se kterými se potýká Česká republika, řešily či v současnosti řeší i ostatní členské státy Evropské unie. V těchto státech zcela jednoznačně převládá přesvědčení o prospěšnosti přijetí elektronické formy závazného vyhlásování právních předpisů. V současné chvíli již více než polovina členských států Evropské unie (16) zavedla do svých národních právních řádů závazné elektronické vyhlásování právních předpisů, přičemž v osmi dalších (počítaje v to i orgány Evropské unie samotné) se jeho zavedení připravuje. Někteří státy jako Velká Británie, Dánsko, Rakousko, Estonsko či Maďarsko dokonce zcela opustily vydávání závazné listinné verze a listinnou verzi vydávají pouze jako informativní nebo ji nevydávají vůbec. Novější trend v legislativní úpravě elektronického vyhlásování právních předpisů představuje právně závazné vyhlásování dříve pouze pro informaci poskytovaných úplných znění právních předpisů. Vychází z jednoznačné uživatelské preference úplných znění právních předpisů, které svou podobou mnohem lépe odpovídají potřebám právní praxe než právně závazná podoba základních předpisů a jejich novel.

Zavádění závaznosti elektronického znění právních předpisů je v evropských zemích spojeno s celou řadou dalších opatření, která mají jednak usnadnit občanům seznamování se s jejich právy a povinnostmi, jednak usnadnit a zefektivnit tvorbu práva. Vedle základního zpřístupnění závazných elektronických znění poskytují prostřednictvím oficiálních právních databází možnost vyhledávání právních předpisů v textu, minulá i současná úplná znění, metodické dokumenty a laicky srozumitelný základní popis obsahu právního předpisu. Standardem tvorby práva se rychle stává tvorba prostřednictvím specializovaných nástrojů, které pokrývají celý legislativní proces probíhající v elektronické podobě a za co nejširšího využití úplných znění právních předpisů.

Zavádění elektronického vyhlásování právních předpisů a moderních právních informačních systémů členskými státy Evropské unie i orgány Evropské unie samotné vytváří také zcela nové příležitosti při seznamování se s právním řádem Evropské unie a s právními řády jednotlivých členských zemí. Tato příležitost, pro české občany zatím pouze omezeně přístupná, je dalším argumentem pro zavedení moderních nástrojů přístupu k pramenům práva a zdrojům právních informací v České republice.

Projekty eSbírka a eLegislativa

Projekty eSbírka a eLegislativa, připravované Ministerstvem vnitra ve spolupráci s ministrem spravedlnosti a předsedou Legislativní rady vlády a dalšími účastníky legislativního procesu, nabízejí řešení všech těchto nedostatků. To je založeno na využití moderních informačních technologií pro zpracování právního textu, které položí základy systému pro tvorbu práva (systém eLegislativa) a systému pro přístup k informacím o právních předpisech a jejich obsahu (systém eSbírka). Zároveň vyžaduje přijetí legislativních opatření, která zakotví novou a elektronickou podobu právního předpisu založenou na konsolidovaném (či jinak řečeno „úplném“) znění zákona a promítne potřebné změny i do právní úpravy legislativního procesu.

Projekty eSbírka a eLegislativa vycházejí z dlouhodobé koncepce elektronizace tvorby a vyhlásování práva. Ta je zakotvena ve Strategii realizace Smart Administration v období 2007–2015, v usneseních vlády č. 975/2009 a 545/2010 a v Programovém prohlášení vlády. Její naplnění zajišťuje Ministerstvo vnitra ve spolupráci s ministrem spravedlnosti a předsedou Legislativní rady vlády za

úzké spolupráce se zástupci jednotlivých ministerstev, Parlamentu České republiky, Ústavního soudu a s odborníky z oblasti práva i informačních technologií.

Navrhované změny jsou součástí širších změn, které představují jednu z priorit současné vlády. Patří mezi ně zákaz tzv. „přílepků“ k návrhům zákonů, které účelově spojují věcně nesouvisající návrhy legislativních změn a činí právní řád nepřehledným, povinnost předkladatele každého návrhu právního předpisu vyhodnotit možné varianty právní úpravy, možné náklady s nimi spojené, jejich efektivitu a budoucí dopady, vyhodnotit následně nezbytnost nové právní úpravy a vybrat nejlepší z variant. Zároveň se bude u každého návrhu právního předpisu důsledně posuzovat, zda návrh právního předpisu nepřináší nová korupční rizika. Uvedená opatření by spolu se zavedením nových postupů při tvorbě práva měla v budoucnu přinést výrazné zkvalitnění právního řádu, jeho očištění od zbytečných norem a pokles korupce spojené s výkonem veřejné správy i s legislativní činností.

Legislativní změny

Nedílnou součástí obou projektů je přijetí legislativních změn, které umožní modernizovat nástroje legislativní práce a vytvořit předpoklady pro lepší dostupnost a srozumitelnost právních předpisů a mezinárodních smluv.

Klíčovou změnu představuje zavedení právně závazného elektronického vyhlášení právních předpisů a dalších aktů Sbírkou zákonů a mezinárodních smluv. Součástí vyhlášeného znění právního předpisu bude v případě novely i úplné znění právního předpisu. Právní předpis tak bude nepřetržitě dostupný v podobě, ze kterého bude nejsnáze možné pochopit, jaké znění jeho uživatele zavazuje. Současně bude zachována i závazná listinná podoba aktů Sbírkou zákonů a mezinárodních smluv.

455/1991 Sb.

Zákon o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

Projekty eSbírka a eLegislativa přinesou občanům právo v podobě, ve které se v praxi nejčastěji užívá – ve formě úplných znění platných či účinných ke zvolenému okamžiku

Předkládání aktů Sbírkou zákonů a mezinárodních smluv k vyhlášení bude nadále možné pouze v elektronické podobě a ve stanoveném formátu prostřednictvím nástrojů systému eLegislativa. V souvislosti se zcela novou právní úpravou vyhlášení aktu Sbírkou zákonů a mezinárodních smluv, založenou na přednostním postavení elektronického znění, bude nezbytné nově upravit i podobu bezplatného přístupu ke Sbírce zákonů a mezinárodních smluv, platnost a účinnost právního předpisu, prostředky zabezpečení autenticity elektronické podoby dokumentu Sbírkou zákonů a mezinárodních smluv, způsob jeho archivace, opravy eventuálních chyb a další právní otázky. Návrh předpokládá jednotnou Sbírku zákonů a mezinárodních smluv místo oddělené Sbírkou zákonů a Sbírkou mezinárodních smluv.

V oblasti tvorby právních předpisů bude platit, že se právní předpisy budou nadále projednávat a předkládat k publikaci pouze prostřednictvím systému eLegislativa a výhradně elektronicky. Povinnost využívat systém eLegislativa k předkládání, projednávání, podepisování a vyhlášení právních předpisů se bude vztahovat na všechny návrhy právních předpisů vyhlášených ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv. Právní předpis se bude v případě novely předkládat, projednávat a schvalovat v úplném znění a ve znění novelizačních bodů, přičemž návrh zpracování změn do podoby novelizačních bodů bude systémem eLegislativa automaticky generován a nabídnut tvůrci právního předpisu k volbě optimálního promítnutí. Uvedené změny přispějí ve spojení s nástroji systému eLegislativa k větší systematičnosti a transparentnosti legislativní práce a ke zvýšení srozumitelnosti a výsledné kvality právních předpisů.

S ohledem na jednotnost právního řádu a jednotně využívané nástroje jeho tvorby zákon zaktoví obecné základní zásady tvorby právních předpisů, podobu právního předpisu, jeho členění a způsob tvorby novely, které se stanou nedílnou součástí šablony pro tvorbu právních předpisů.

Podrobná legislativně-technická a procesní pravidla budou součástí pravidel tvorby právních předpisů přijatých formou usnesení vlády či formou usnesení Poslanecké sněmovny a Senátu. Pravidla tvorby právních předpisů doplní metodické dokumenty. Sjednocování pravidel tvorby právních předpisů a jejich odůvodňování umožní následné sjednocování jejich formální úpravy, terminologie a způsobu formulace jejich obsahu, přispěje k vyšší srozumitelnosti obsahu výsledných právních předpisů a sníží počet legislativně-technických chyb vyskytujících se při jejich tvorbě.

Vedle změn vyplývajících z nové povahy legislativní práce bude nově upraveno odůvodňování návrhů právních předpisů a připomínek a pozměňovacích návrhů k těmto návrhům. Povinnost připravit odůvodnění popisující obsah navrhovaných změn bude zakotvena jednotně pro všechny účastníky legislativního procesu zákonem. Odůvodnění právních předpisů bude aktualizováno po dokončení každé etapy legislativního procesu. K textu právního předpisu připojí navíc autor obecně srozumitelný popis jeho obsahu. Tato opatření přispějí k lepší orientaci adresáta práva ve výsledném textu právního předpisu, k vyšší transparentnosti tvorby právních předpisů a jejímu zkvalitnění. Důsledné odůvodňování návrhu zároveň posílí postavení odůvodnění při výkladu obsahu právního předpisu, sníží potřebu novelizací právního předpisu, a umožní tak vyšší stálost textu právních předpisů.

Systémy eSbírka a eLegislativa

Systémy eLegislativa a eSbírka budou založeny na využití nástrojů pracujících s úplným zněním právního předpisu, které je pro adresáta práva jeho nejsrozumitelnějším zobrazením. Umožní tvořit právní předpis v úplném znění, zobrazovat jeho úplné znění ke zvolenému časovému okamžiku či ve znění libovolné změny. Zároveň umožní dokument převést do různých elektronických formátů nebo vytisknout v listinné podobě bez jakýchkoli textových odchylek.

Oba systémy budou dále založeny na principu jednotnosti a nezměnitelnosti legislativního dokumentu. To znamená, že cokoli bude v textu právního předpisu i doprovodných dokumentů změněno, stane se součástí jednotného dokumentu a nebude už moci být změněno, pouze v dalším kroku následně překryto novou vrstvou úprav. Legislativní dokument bude v rámci systému existovat jako souhrn jednotlivých vrstev změn uzamčených proti změnám a odrážejících provedené změny, propojených s textem připomínek, pozměňovacích návrhů a odůvodnění a s jednoznačnou identifikací původce změny. Zvolené řešení tak zajistí bezpečnost a autenticitu právního předpisu a zvýší transparentnost procesu tvorby práva. Oba systémy zároveň vytvoří uzavřený systém oběhu legislativních dokumentů, který umožní sledovat jejich změny, garantovat autenticitu a rychle předávat legislativní dokumenty mezi účastníky legislativního procesu. Díky úzkému vzájemnému propojení bude jejich provoz spojen s nižšími náklady. Oba systémy budou sloužit zároveň jako zdroj právních dat pro systém registr práv a povinností.

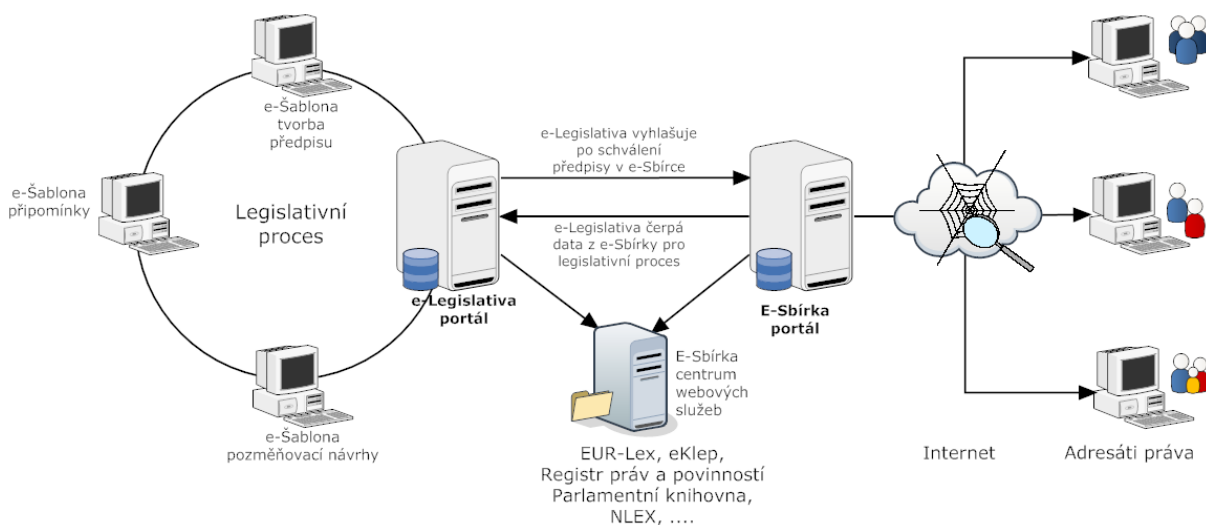

Schéma systémů eSbírka a eLegislativa – komplexního a navzájem propojeného systému

Systém eSbírka bude místem pro závazné elektronické vyhledávání Sbírky zákonů a mezinárodních smluv, tzv. portál eSbírky, kde budou vyhledávána závazná elektronická znění dokumentů Sbírky zákonů a mezinárodních smluv. Ta budou dostupná nepřetržitě v elektronické podobě a ve formátu PDF/A. Závazná elektronická podoba právního předpisu bude opatřena prostředky umožňujícími adresátu práva ověřit autenticitu dokumentu a bude v rámci eSbírky archivována, čímž bude trvale zachována její právní hodnota. Součástí systému eSbírka bude moderní právní databáze, která poskytne přístup k textům právních předpisů, k jejich minulým i aktuálním úplným zněním a k souvisejícím odůvodňujícím a metodickým dokumentům. Propojí právní předpisy s právními předpisy Evropské unie a umožní pokročilé vyhledávání v jejich textu založené na bohatém popisu jejich struktury a obsahu. Vytvoření databáze úplných znění bude časově i finančně nejnáročnější částí realizace obou projektů, neboť vyžaduje zpracování velkého objemu právního textu, jeho popis, klasifikaci, přesné zpracování do podoby úplných znění a propojení s popisnými a odůvodňujícími texty.

Druhý ze systémů, systém eLegislativa, bude koncipován jako elektronický asistent legislativce a zároveň jako komplexní nástroj pokrývající celý legislativní proces od počátku tvorby předpisu až po podání žádosti o vyhlášení. Jeho cílem je usnadnit formální a administrativní stránku tvorby právních předpisů a umožnit autorům legislativních návrhů soustředit se na obsahovou část legislativní práce. Základními funkcionalitami, které systém eLegislativa poskytne, jsou editor pro tvorbu a projednání právních předpisů (eŠablona) v úplném znění, který bude využívat texty úplných znění právních předpisů z eSbírky a zpracovává pravidla tvorby formy a obsahu právního předpisu a kontroly jejich dodržování, právní tezaurus CzechVoc a dále systém pro předkládání, oběh, podepisování a vyhledávání návrhu právního předpisu a pro předkládání schváleného právního předpisu Sbírky zákonů a mezinárodních smluv k vyhlášení. Používání těchto nástrojů se stane nedílnou součástí legislativní práce v průběhu celého legislativního procesu. Systém eLegislativa a jeho jednotlivé nástroje budou koncipovány tak, aby umožnily rychle změnit své nastavení v reakci na eventuální změnu legislativních pravidel. Systém eLegislativa poskytne v neposlední řadě nástroje, které umožní občanům účastnit se snáze na legislativním procesu a lépe jej kontrolovat.

Přínosy projektů

Projekty eSbírka a eLegislativa usnadní každodenní život prakticky všem skupinám obyvatel.

- **Občané** – Občané získají formálně i obsahově lepší, srozumitelnější a bezplatně dostupné právo. Budou lépe informováni o nové právní úpravě, na jejíž tvorbě se budou moci snáze podílet. Díky vyšší transparentnosti tvorby práva a jeho lepší srozumitelnosti se zvýší jejich reálná možnost kontrolovat a ovlivňovat výkon veřejné moci.
- **Odborníci působící v oblasti práva** – Odborníci působící v oblasti práva (advokáti, státní zástupci, soudci, vědci atd.) získají bezplatný a nepřetržitý přístup k platnému právu České republiky, Evropské unie a jejich členských zemí a k možnosti jejich srovnávání. Zároveň budou moci bezplatně využívat zdroj dokumentů související s českým i unijním právem, včetně dokumentů historických. Budou informováni o nových právních předpisech České republiky či Evropské unie, a to jak obecně, tak i specificky o právní úpravě regulující oblast, na kterou se specializují.
- **Podnikatelé** – Podnikatelé získají formálně i obsahově lepší, srozumitelnější a bezplatně dostupné právo. Budou lépe informováni o nové právní úpravě, na jejíž tvorbě se budou moci snáze podílet a ovlivňovat pravidla, která budou řídit jejich podnikatelskou činnost. Rovněž získají bezplatný a nepřetržitý přístup k platnému právu a možnost být upozorňováni na nové právní předpisy České republiky či Evropské unie, a to jak obecně, tak i specificky o právní úpravě regulující oblast, ve které podnikají. Propojení eSbírky se systémy Evropské unie poskytne podnikatelům přístup k právu členských zemí Evropské unie a usnadní přeshraniční podnikání. Lepší regulační prostředí povede k vytvoření příznivějších podmínek pro podnikání a ke snížení administrativní zátěže spojené s podnikáním.
- **Územní samosprávné celky** – Územní samosprávné celky získají bezplatný a nepřetržitý přístup k pramenům platného práva. Zároveň bude snížena jejich administrativní zátěž o administrativně náročnou a nákladnou povinnost umožnit v pracovních dnech nahlížení do Sbírky zákonů spojené s odběrem listinné Sbírky zákonů a její archivace, kterou nahradí výrazně méně zatěžující povinnost zajistit v pracovních dnech asistovaný přístup do eSbírky.

V budoucnu budou moci využít systémy eSbírka a eLegislativa pro tvorbu a vyhlásování svých právních předpisů.

- **Orgány státní správy** – Orgány státní správy budou moci kvalitněji plnit úkoly na poli tvorby právních předpisů a implementace předpisů Evropské unie. Díky systému eLegislativa zefektivní jejich legislativní činnost a sníží její administrativní náročnost. Prostřednictvím systému eSbírka budou moci adresátům práva poskytovat metodickou pomoc a usnadní porozumění právu a jeho dodržování. Získají dále ověřený zdroj právních informací pro legislativní i rozhodovací činnost.
- **Orgány moci zákonodárné** – Orgány moci zákonodárné budou moci využívat efektivní nástroje pro tvorbu právních předpisů a administraci legislativního procesu, který je zbaví náročné administrativy a umožní více se soustředit na obsah jednotlivých projednávaných návrhů. V případě komplikovaných novel či velkého množství pozměňovacích návrhů umožní poznat jejich skutečné dopady a projednat je ve všech souvislostech.

Realizace projektů – stav a harmonogram

Pro systémovou změnu, jakou představují projekty eSbírka a eLegislativa, je v současné době ideální okamžik. Integrovaný operační program Evropské unie umožňuje realizovat oba projekty při 15% účasti státního rozpočtu a otevírá prostor řešení, které je inovativní, komplexní a díky využití nejmodernějších technologií nezpůsobí v budoucnu další finanční zátěž v podobě vysokých provozních nákladů. Při jejich přípravě se Ministerstvo vnitra může navíc opřít o intenzivní mezinárodní spolupráci i pozitivní zahraniční zkušenosti řady států Evropské unie, kde je tvorba a vyhlásování práva v elektronické podobě běžným a fungujícím standardem.

Příprava systémů eSbírka a eLegislativa vyžaduje v první fázi zhotovit projektovou dokumentaci, která bude předložena formou žádosti o spolufinancování obou projektů z Integrovaného operačního programu Evropské unie. Ministerstvo vnitra na přelomu roku zajistilo její nejdůležitější součást – návrh architektonického řešení systémů eSbírka a eLegislativa. Na jejím základě bude projektová žádost dokončena, přičemž její předložení ke schválení je plánováno na první polovinu roku 2011. Po jejím schválení a výběru dodavatele proběhne výstavba obou systémů a jejich testování koncovými uživateli. Oba systémy budou spuštěny do plného provozu do 1. ledna 2014.

Pokud jde o legislativní stránku projektu, legislativní práce, které probíhaly od schválení Koncepce elektronické Sbírký zákonů a mezinárodních smluv a elektronického legislativního procesu, vyústily v přijetí Věcného záměru právní úpravy Sbírký zákonů a mezinárodních smluv a elektronické tvorby právních předpisů. Vláda ve svém usnesení č. 545 ze dne 4. srpna 2010, kterým věcný záměr schválila, uložila ministru vnitra připravit a do 31. prosince 2011 vládě předložit návrh zákona o Sbírci zákonů a mezinárodních smluv a o elektronické tvorbě právních předpisů. Jeho příprava v současné době probíhá. Návrh zákona bude po jeho schválení vládou postoupen Parlamentu v 1. polovině roku 2012. Předpokládané datum nabytí účinnosti právní úpravy je 1. ledna 2014.

Přínosy standardizace správy dokumentů dle ISO 15489

Vladimír Görner, Information and records management society

Závislost na datech

Veškerá záměrná činnost organizace je založena na datech. Aby činnost probíhala tak jak má, musí být data korektní a dostupná v okamžiku, kdy jsou potřeba k řízení činností, rozhodování, plánování. Organizace jsou dnes zcela závislé na svých datech, proto ochrana dat a jejich bezpečné uložení je další kritický požadavek na data související s kontinuitou podnikání.

Je nějaký rozdíl v závislosti organizace na datech dnes a v minulosti?

Ve své podstatě žádný, korektní data a informace hrají a hrály zásadní roli. Dříve však bylo kritických dat méně, procesy byly pomalé a menšího rozsahu, většinu dat měli pracovníci ve svých hlavách. Jinými slovy o úspěšnosti organizace rozhodovali zkušení pracovníci, kteří činnosti řídili na základě svých zkušeností ve svých organizačních jednotkách, a dokumenty a záznamy byly v papírové podobě. Současná situace je rozdílná především v množství dat, nárocích na dostupnost a sdílení dat mezi pracovníky v reálném čase a na velkém prostoru, někdy na celém světě. A také v možnostech technologií ICT, které umožňují splnit požadavky organizací a legislativy na správu informací, dokumentů a záznamů.

Nároky na zpracování a správu dat

Data organizace jsou uložena v informačním systému, v elektronických souborech, v papírových dokumentech, v pořadačích zakázek, spisech a také v hlavách jednotlivých pracovníků. Snahou dobře řízené organizace je snížit svou závislost na jednotlivých pracovnících, umožnit efektivní sdílení informací a zajistit kontinuitu svého byznysu. Tyto objektivní požadavky vyústily v posledních 10 letech v prudký rozvoj informačních systémů, které podporují nejen hlavní procesy podnikání (procesy, které “živí” společnost), ale i podpůrné procesy (např. správa ICT, řízená dokumentace a spisová služba), a řídicí procesy (např. strategie a podpora rozhodování). Často se jedná o nové oblasti jako například systémy CRM pro podporu obchodu. Tyto trendy vedou na propracovanost procesů, strukturalizaci velkého objemu dat, která jsou nejen v elektronické podobě, ale i v papírové formě. Velký objem dat v různé podobě vzniká mimo firmu, ale společnost vzhledem k jejich závažnosti s nimi musí zacházet stejně jako s daty vlastního původu. Všechna taková data jsou nebo mohou být v jistých situacích využívána pro řízení činností a rozhodování, jedná se v podstatě o “řízená data” organizace.

Nároky na zpracování a správu dat neustále rostou, mění se strategie a přístupy k zajištění firemních dat, ke spisové službě (např. podatelny, digitalizace, workflow). Ačkoli se jedná o podpůrnou, “neproduktivní” činnost, tak má tato činnost zásadní, strategický význam pro bezpečné a efektivní podnikání organizace.

Dokumenty a záznamy

Řízená data je možno je rozdělit do dvou skupin. Data, která se příliš nemění nebo se mění předepsaným mechanismem a jsou využívána pro řízení činností, procesů. Jedná se o interní dokumenty jako řády, směrnice, postupy, manuály, předpisy nebo externí dokumenty jako jsou zákony, normy, ceníky dodavatelů aj. A na data, která dokládají, že proces proběhl korektně, že byl dodržen stanovený postup (např. přezkoumání a schválení smlouvy). Taková data se nazývají záznamy, je jich velké množství, vznikají v celé organizaci a mají velmi rozmanitý charakter. Záznamy mají zásadní význam pro bezpečné podnikání, řadu firemních záznamů vyžaduje legislativa. Kromě toho data mají svůj životní cyklus (vytvoření, užívání, úpravy, uložení, skartace) a organizace jim musí věnovat příslušnou péči v každé fázi jejich životního cyklu.

Jak vnímají organizace svou závislost na datech?

V oblasti správy dokumentů, záznamů a informací, v podstatě spisové služby, byla provedena řada průzkumů běžné praxe organizací. Průzkumy překvapivě ukázaly, že

- potřeba papírů v kancelářích byla v roce 2002 o 42 % větší než v roce 1999,
- průměrná organizace udělá 19 kopií každého dokumentu, ztratí 1 dokument z 20 a pracovníci v kancelářích stráví 400 hodin ročně hledáním ztracených dokumentů,
- asi 1 až 5 % dokumentů je nesprávně založeno,
- po zavedení emailu se zvýšil počet tištěných dokumentů o 40 %.

Organizace mají zpravidla nastaven systém řízení informací spojený s informačním systémem a to zaručuje dostupnost korektních informací oprávněným pracovníkům v reálném čase. Tento systém řízení je založen na závazných směrniciích pro uživatele informačního systému, nastavení přístupových práv, zálohování, archivaci, antivirové ochraně, antispamové ochraně, havarijních plánech a dalších opatřeních. Dále mají firmy zpracován Spisový a archivační řád, který odpovídá legislativě, a část papírových dokumentů eventuálně elektronických dat na paměťových médiích mají uloženy ve své spisovně.

Nicméně tato "typická" opatření nejsou komplexní, nemají systémový charakter, nepokrývají všechny aspekty spisové služby (správy informací, dokumentů a záznamů) a nejsou cíleně řízeny vrcholovým vedením organizace.

Nejčastější nedostatky správy informací, dokumentů a záznamů

Zpravidla se vyskytují nedostatky týkající se *systémového přístupu ke spisové službě*:

- chybí strategie v oblasti správy informací, dokumentů a záznamů,
- nejsou stanoveny odpovědnosti,
- nezahrnutí veškerých typů dat, dokumentů, záznamů do spisové služby, např. email, elektronické soubory, rozbory dat, zprávy aj.,
- neodpovídající infrastruktura ICT související se správou dat (např. záložní zdroje),
- neodpovídající prostředí a režim serverovny, spisovny (teplota, vlhkost, světlo),
- chybějící nebo nedostatečné smlouvy s dodavateli aplikačního software,

možnosti zneužití informací (tedy informační bezpečnosti):

- nedostatečná organizační pravidla, směrnice,
- nedostatečná kontrola přístupu k informacím,
- neodpovídající HW, systémový SW, aplikační SW,
- podcenění možnosti zneužití dat běžnými pracovníky,
- podcenění možnosti zneužití dat managementem organizace,

běžné praxe pracovníků:

- neuvědomělé zacházení s informacemi, záznamy, dokumenty,
- neřízený tisk, kopírování dokumentů,
- neřízené ukládání informací, dokumentů do skříní (příručních registratur).

Jak organizace školí své zaměstnance

Z průzkumů vyplývá, že především chybí systémový přístup k problematice správy informací, dokumentů a záznamů a potenciálním rizikem jsou vlastní zaměstnanci.

Průzkum prokázal, že stále přetrvává trend nízké úrovně znalostí zaměstnanců v oblasti správy dat, informací, záznamů:

- jen 25 % organizací se věnuje seznámení zaměstnanců s jejich úlohou a odpovědnostmi v systému řízení informací a záznamů,
- organizace, které nabízejí školení, nepokryjí náplní školení důležité legislativní požadavky, jako např. zákony, vyhlášky, specifika kurýrních služeb, hlasových služeb aj.,
- 22 % organizací neškolí zaměstnance v problematice zajištění bezpečnosti citlivých informací, ačkoli 87 % z nich pokládá zabezpečení dat a informací za velice důležitou problematiku, 91% z nich dokonce dává vysokou prioritu zabezpečení dat svých klientů a personálním údajům,
- jen 27 % organizací má program ke komunikování významu řízení informací a záznamů pro zaměstnance uvnitř organizace.

Sebehodnocení organizace v oblasti správy informací, dokumentů a záznamů

Organizace se snaží chránit své důležité dokumenty, data, záznamy, emailové zprávy, které potřebují pro případ zpětného doložení realizovaných skutečností např. při kontrolách, řešení soudních sporů. V případě špatného řízení informací se mohou náklady organizací vyšplhat na miliony za pokuty a sankce. Průzkum uvádí:

- jen 25 % organizací si je jisto svou schopností přiměřeně zareagovat na vzniklé právní požadavky,
- na dotaz, jak efektivní je jejich řízení informací a záznamů, 42% organizací odpovědělo, že „celkem efektivní“ (19 % z nich říká totéž i o úrovni zpracování jejich elektronicky vedených záznamů),
- v oblasti plánování IT strategie: méně než polovina organizací (48%) nemá ve svých týmech strategického plánování začleněny profesionály, kteří se věnují řízení informací a záznamů a jejich implementaci do procesů organizace,
- 61% organizací nemonitoruje dodržování povinností zaměstnanci v oblasti správy informací, dokumentů a záznamů.

Aplikace standardu ISO 15489:2001

Systémový přístup k řízení informací, dokumentů a záznamů

Bez ohledu na to, že problematika správy řízených dat je objektivně spjata s každodenní činností a řízením organizace a její úroveň je jedním z kritických faktorů bezpečného a efektivního podnikání, je málo organizací, které si tento fenomén uvědomily a uplatnily ke správě řízených dat systematický přístup ve všech souvislostech.

Bezpečně a efektivně podnikající organizace si musí vytvořit přehled o svých datech v plné šíři, zaměřit se na skupinu řízených dat, využívaných pro řízení včetně dat v informačním systému, vytvořit strategii, provést klasifikaci dat a nastavit procesy správy dat v jejich životním cyklu a respektující jejich důležitost. Jedná se o rozsáhlý projekt vyžadující systémový přístup k správě dat, dokumentů, záznamů.

Pro implementaci projektu správy dat, tedy informací, dokumentů a záznamů, je vhodné využít standard ISO 15489, který stanovuje obecné systémové požadavky na normalizaci postupů a procedur při správě záznamů, jejichž uplatnění vede na odpovídající péči a ochranu dat a na jejich účelnější a efektivnější využívání. Součástí standardu jsou požadavky na monitorování a kontrolu systému řízení správy dat. Standard ISO 15489 vznikl na základě „nejlepší praxe“.

Oblast použití normy ISO 15489

ISO 15489 se vztahuje na *správu informací a dokumentů*, ve všech formátech a prostředích, vytvořených jakoukoli *veřejnou nebo soukromou organizací* jako průvodní součást jejich aktivit, nebo jakoukoli osobou povinnou vytvářet a spravovat dokumenty a záznamy. Norma popisuje *postupy spisové služby*. Norma platí pro všechny typy řízených dat – dokumentů, nerozlišuje papírovou a elektronickou verzi, jen se zmiňuje o zvláštěnostech dokumentů vedených v elektronické podobě.

Jako systémová norma je ISO 15489 nadřazena a není ve sporu s metodikami pro oblast spisových služeb (např. *doporučení MoReq* - Modelové požadavky na správu elektronických dokumentů, evropské doporučení pro fungování systémů elektronické spisové služby) nebo s národní legislativou (Vyhláška č.191/2009 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby, Národní standard pro elektronické systémy spisové služby, Zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě ve znění pozdějších předpisů).

Struktura normy ISO 15489

Norma má dvě části, vlastní normu, která je doplněna technickou zprávou. Norma obsahuje obecný přehled požadavků, principy a metodiku **IRM** (*Information and Records Management*). Technická zpráva obsahuje postup pro budování IRM založený na „nejlepší praxi“.

ISO 15489-1 Information and documentation – Records management Part 1: General

Norma je rozdělena do 11 kapitol.

1. Předmět normy

Norma ISO 15489 definuje požadavky na správu informací, dokumentů a záznamů v libovolném formátu, resp. na jakémkoliv nosiči. Obsahuje požadavky na stanovení odpovědností souvisejících se strukturou IRM, definováním politiky IRM a procesů IRM. Požadavky normy zajišťují plnou integraci vybudované struktury IRM do systémů řízení vytvořených např. dle ISO 9001, ISO 27001. Norma nezahrnuje požadavky na správu archiválií v archivních institucích.

2. Odkazy na další normy

Vazba na související normy.

3. Pojmy a definice

Terminologie IRM používaná ve standardu.

4. Výhody IRM (Information and Records Management)

Norma byla připravena na základě “*best practice*” zkušeností organizací se správou informací a záznamů. Je zde uveden přehled očekávaných přínosů z aplikace požadavků ISO 15489.

5. Legislativní požadavky

Struktura IRM musí vycházet z dodržování požadavků týkajících se řízení informací a záznamů, které plynou z legislativního rámce. Musí být zvaženy další související požadavky.

6. Politika IRM a odpovědnosti

Na strategické úrovni řízení organizace je řešena politika IRM, ve které představitelé organizace definují závazky týkající se zajištění dostupnosti, autenticity, zabezpečení, spolehlivosti a použitelnosti záznamů. Dále jsou jasně nastaveny odpovědnosti pro řízení informací a záznamů (manažer IRM, definovány povinnosti pro vedoucí pracovníky, IT podporu, resp. další zaměstnance fungující ve struktuře IRM).

7. Požadavky na správu informací a záznamů

Norma specifikuje striktní požadavky na řízení informací a záznamů. Každá položka musí vykazovat následující charakteristiky: vedle obecných charakteristik záznamu (týkajících se struktury záznamu, jeho vazby na činnosti organizace) standard definuje znaky jako unikátnost, spolehlivost, úplnost a použitelnost záznamu.

8. Návrh a implementace systému správy informací a záznamů (IRM)

Strategie systému IRM je založena na vytvoření a uplatňování politiky IRM, implementaci procesů a postupů souvisejících se správou informací a záznamů a nastavení takové struktury IRM, která zajistí operativní potřeby organizace v oblasti správy informací a záznamů a bude plně v souladu s legislativními předpisy v této oblasti.

9. Procesy a řízení správy záznamů

Standard doporučuje vymezit typy/ úrovně dokumentů a záznamů, definuje nastavení procesu příjmu informací a záznamů, jejich evidenci, klasifikaci, přidělení spisového znaku, zabezpečení informací a záznamů, jejich ukládání, zpětnou dohledatelnost, nastavení přístupu k dokumentům, jejich odstraňování.

10. Monitorování a prověřování

Nastavení procesního řízení IRM vyžaduje nastavit monitorovací a auditní činnosti jako nástroje k prověření úrovně implementace a uplatňování systému IRM. Na základě výsledků hodnocení je třeba přijmout odpovídající opatření vedoucí ke zlepšení systému IRM a zvýšení jeho efektivity.

11. Školení zaměstnanců

V souvislosti s budováním, resp. uplatňováním struktury IRM má organizace nastavit plán vzdělávání tak, aby zajistila seznámení zainteresovaných zaměstnanců s požadavky systému IRM, jejich rolí a odpovědnostmi ve struktuře IRM, procesy IRM, prvky řízení informací a záznamů, významem a výhodami aplikace ISO 15489 v organizaci.

ISO/TR 15489-2 Information and documentation – Records management Part 2: Guidelines

Struktura technické zprávy ISO 15489-2 odpovídá struktuře normy ISO 1548-1, jednotlivé požadavky prezentuje jako praktická doporučení k implementaci. Doporučená “nejlepší praxe“ vychází z metodiky DIRKS (Design and Implementation of Record Keeping Systems). Tato metodika je založena na postupné realizaci následujících kroků:

- úvodní rozvaha (vymezení rozsahu projektu, procesů),
- analýza procesů, činností,
- identifikace požadavků na správu záznamů, dokumentů, informací, spisovou službu (legislativa, vlastní požadavky administrativy, odhad rizika),
- zhodnocení stávajícího stavu (informační systém, směrnice, míra splnění požadavků),
- strategie pro správu záznamů (IRM),
- návrh systému pro správu záznamů (IRM),
- implementace systému IRM (postup, školení pracovníků),
- poimplementační činnosti (údržba a rozvoj systému IRM, systém auditů, certifikace třetí stranou).

Výhody systému IRM založeného na standardu ISO 15489

Základní výhodou systému správy informací, dokumentů a záznamů založeném na standardu ISO 15489 je systémový přístup k řízení této problematiky.

Základní otázkou **není**, jaké všechny legislativní požadavky musí organizace splnit v oblasti spisové služby, to je ostatně povinnost.

Základní otázkou **je**, jak nastavit *systém řízení* v oblasti správy informací, dokumentů a záznamů tak, aby organizace *trvale* splňovala všechny legislativní požadavky a efektivně řídila tuto oblast, která se v čase velice *dynamicky mění*. Systém řízení IRM vyžaduje údržbu a pravidelnou kontrolu, zda je v praxi dodržován a efektivní.

Další výhodou je možnost posouzení efektivnosti a robustnosti systému řízení IRM nezávislým auditem, což umožňuje právě systémový přístup daný normou.

Portál nemovitého majetku Pardubického kraje

Ing. Martin Halámka, Krajský úřad Pardubického kraje

Portál nemovitého majetku Pardubického kraje představuje systém evidence majetku organizací zakládaných či zřizovaných Pardubickým krajem. Pro řešení problematiky byl využit informační systém FaMa+, společnosti TESCO SW, Olomouc.

Problematika

S vzrůstajícím tlakem na efektivní hospodaření a nakládání s nemovitým majetkem vzrůstá potřeba aktuálních, jednotných a komplexních informací o tomto majetku v co nekratším čase. Pro podporu rozhodování managementu kraje jsou kromě ekonomicko-finančních informací obsažených v majetkové či účetní evidenci organizace důležité též technicko-provozní informace (technický stav majetku, rozsah plánované údržby či investic) a v neposlední řadě též majetkoprávní informace (vlastnické vztahy, pronájmy, věcná břemena atd.).

Pardubický kraj

Pardubický kraj má rozlohou 4519 km², žije v něm přes 505 tisíc obyvatel a průměrná hustota je 112 obyvatel na 1 km². V kraji je 451 obcí, z toho 15 obcí s rozšířenou působností a 26 obcí s pověřeným obecním úřadem. Z celkového počtu obcí je 34 měst. Sídlním městem kraje je statutární město Pardubice.

Výchozí stav

Na činnostech spojených s nakládáním a správou majetku Pardubického kraje se podílí v různém rozsahu více odborů krajského úřadu a jednotlivé organizace. Krajský úřad využíval k těmto činnostem několika dílčích datových zdrojů, jimž chyběla vzájemná provázanost a u nichž docházelo k neaktuálnosti či neúplnosti evidovaných dat. Neexistovala jednotná evidence nemovitého majetku, která by mapovala a dokladovala veškeré informace a procesy spojené s užíváním nemovitého majetku.

Na základě uvedených skutečností bylo rozhodnuto racionalizovat tuto oblast nasazením vhodného informačního systému, který umožní udržovat jednotnou evidenci nemovitého majetku Pardubického kraje.

Základní funkcionality řešení

- sledování komplexních informací o evidovaném nemovitém majetku včetně projektové dokumentace a smluv,
- řízení přístupu k datům centrální evidence pro organizace kraje, definování přístupových práv k jednotlivým funkcionalitám řešení a datovým zdrojům (organizace kraje mají přístup jen k operacím nad majetkem, který jim byl svěřen).
- dostupnost funkcí systému prostřednictvím Internetu bez nutnosti lokálních instalací v organizacích kraje,
- vyhledávání a třídění záznamů podle zvolených kritérií,
- poskytování výstupních přehledových sestav o stavu nemovitého majetku.

Zvolený přístup

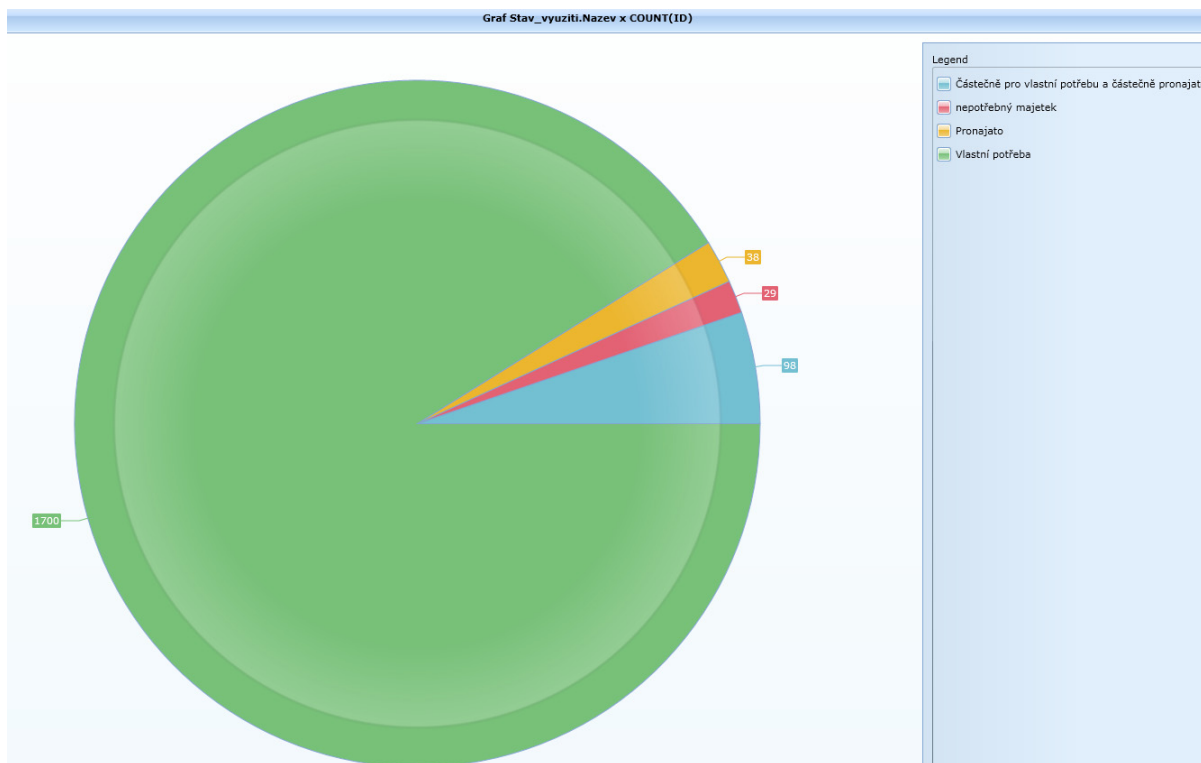
Řešení je vybudováno na moderním CAFM (Computer Aided Facility Management) systému FaMa+, který představuje kombinaci programového vybavení a znalostí pro řešení dané problematiky, se zohledněním specifických požadavků zadavatele. Systém využívá katastrální data, v rámci řešení byla rovněž realizována integrační vazba na geografický informační systém Krajského úřadu Pardubického kraje.

S využitím technologie 3T (třívrstvá architektura) jsou do vedení evidence nemovitého majetku zapojeny organizace kraje, které průběžně údaje o svěřeném nemovitém majetku aktualizují.

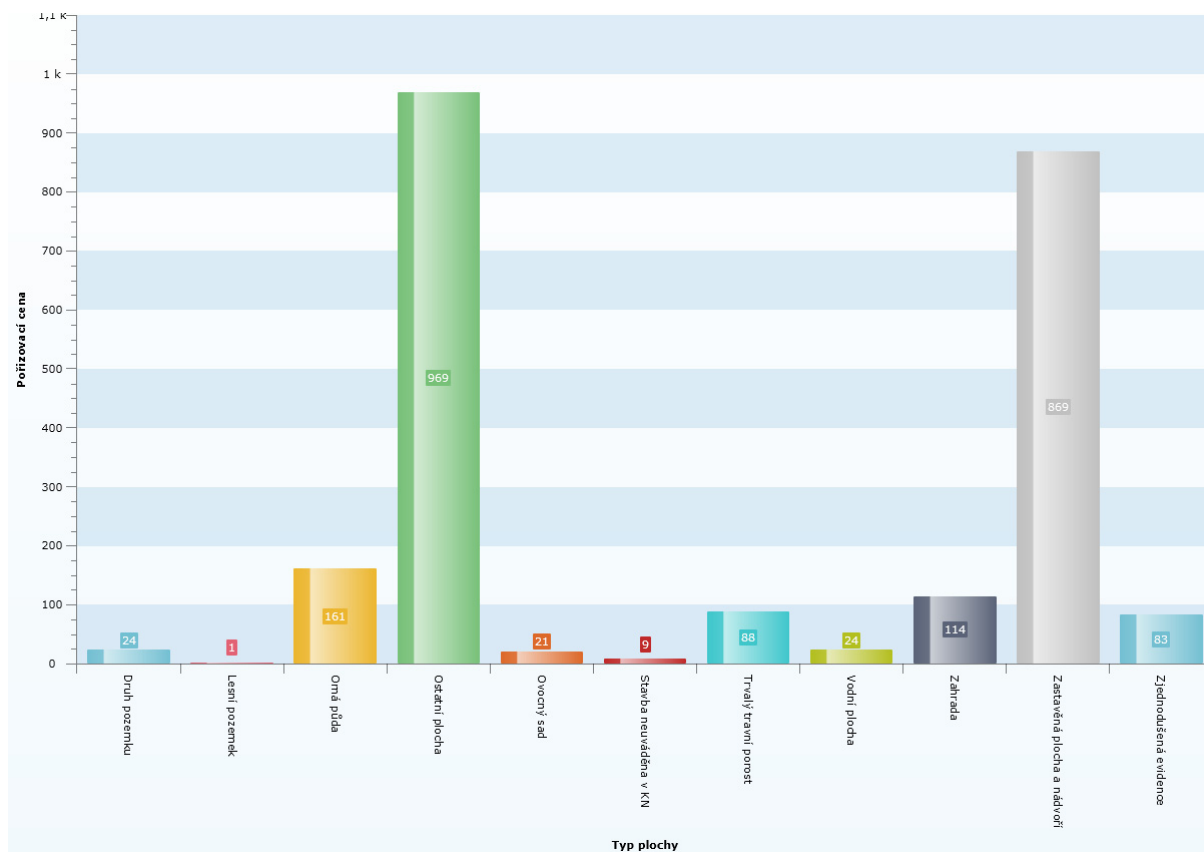
Dosažené přínosy

Klíčové přínosy realizace řešení:

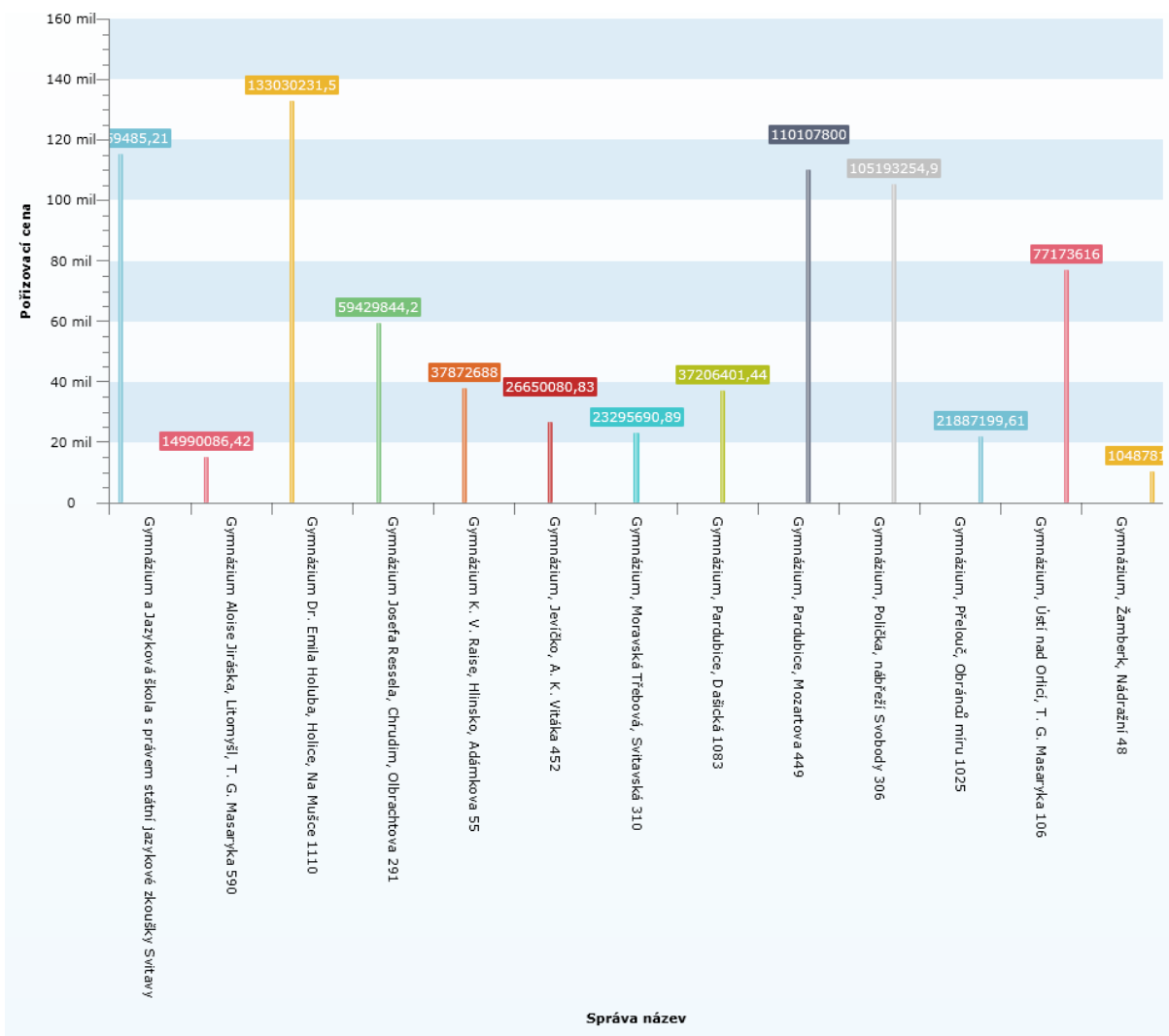
- sjednocení a zprůhlednění evidence nemovitého majetku Pardubického kraje,
- aktuálnost informací o nemovitém majetku,
- provádění jednorázových inventur majetku,
- snížení objemu papírové dokumentace.

Obrázek 1: Počet budov a staveb dle stavu využití

Obrázek 2: Počet parcel dle jednotlivých typů ploch

Obrázek 3. Stav majetku v pořizovacích cenách dle jednotlivých gymnázií

Katastrální data

Parcely

Správa organizace: 75007932 Domov na zámku Bystré

Sk. Č. parcely	Typy parcely	Způsob evidence	Typ parcely	LV Druh	Způsob využití	Č.p.	Výměra	Podíl	Výměra podílu	Pořizovací cena	Zůstatková cena	Název majetku	Poznámka
Katastrální území: Bystré u Poličky													
1	1/1 PKN			754 zastavěná plocha a nádvoří		1	4305	1/1	4 305,00	178 902,00	178 902,00	pozemek pod objektem zámku, čp. 1	
1	3/1 PKN			754 zastavěná plocha a nádvoří		196	213	1/1	213,00	8 852,00	8 852,00	pozemek pod objektem čp. 196	
1	3/4 PKN			754 zastavěná plocha a nádvoří	zbořeníště		103	1/1	103,00	4 280,00	4 280,00	pozemek pod objektem čp. 194 a čp. 197, zbořeníště	
1	4/1 PKN			754 zastavěná plocha a nádvoří			1536	1/1	1 536,00	63 832,00	63 832,00	pozemek pod hospodářskou budovou a nádvoří	
1	5 PKN			754 zastavěná plocha a nádvoří		192	280	1/1	280,00	11 636,00	11 636,00	pozemek pod čp. 192	
1	234 PKN			754 zastavěná plocha a nádvoří		7	410	1/1	410,00	17 205,00	17 205,00	pozemek pod čp. 7	
1	325/2 PKN			754 zastavěná plocha a nádvoří			95	1/1	95,00	3 948,00	3 948,00	pozemek pod objektem v majetku Agro Vysočina Bystré	
1	376 PKN			754 zastavěná plocha a nádvoří		188	151	1/1	151,00	6 275,00	6 275,00	pozemek pod čp. 188	
1	775 PKN			754 zastavěná plocha a nádvoří		198	423	1/1	423,00	46 596,00	46 596,00	pozemek pod čp. 198	
1	1/1 PKN			754 zastavěná plocha a nádvoří		1	4305	1/1	4 305,00	4 090 556,10	4 090 556,10	zámecký park	
2	2 PKN			754 zahrada			716	1/1	716,00	79 210,00	79 210,00	zahrada u čp. 198	
2	5/1 PKN			754 ostatní plocha	zeleň		1139	1/1	1 139,00	47 334,00	47 334,00	zeleň u parku	
2	5/2 PKN			754 ostatní plocha	zeleň		1419	1/1	1 419,00	58 969,00	58 969,00	zeleň u parku	
2	9 PKN			754 ostatní plocha	manipulační plocha		2086	1/1	2 086,00	86 688,00	86 688,00	zeleň u zámku	
2	13/1 PKN			754 ostatní plocha	manipulační plocha		2983	1/1	2 983,00	123 964,00	123 964,00	zeleň pod hospodářskou budovou	
2	13/2 PKN			754 ostatní plocha	manipulační plocha		639	1/1	639,00	26 555,00	26 555,00	manipulační plocha u hospod. budovy	
2	13/5 PKN			754 zahrada			207	1/1	207,00	8 602,00	8 602,00	zahrada u objektu čp. 196	
2	1100/5 PKN			754 ostatní plocha	manipulační plocha		507	1/1	507,00	21 069,00	21 069,00	manipulační plocha	
2	1100/6 PKN			754 ostatní plocha	manipulační plocha		699	1/1	699,00	29 048,00	29 048,00	manipulační plocha	
2	1100/7 PKN			754 ostatní plocha	manipulační plocha		346	1/1	346,00	14 379,00	14 379,00	manipulační plocha	

FaMa+ (c) 2009, TESCO SW a.s.

FPFNemovitý_majetek_RPTPRP05

3.3.2011 9:58:54

Strana 1 z 3

Obrázek 4. Parametrická sestava Katastrální data

Evidenční hodnoty
Popis
Parametry plochy
Účetní data
Účetní hodnoty
Finanční data
Investice - zhodnocení
Plánované akce
Jiná omezení
Komponenty
Parcely
Budovy

Organizace správy
48160989 | Gymnázium, Pardubice, Dašická 1083

Plocha
48160989.002 | Tělocvičny

Stav využití
Vlastní potřeba

Nadřazený nemovitý majetek

Poznámka

Zodpovědnost za PO

Typ plochy
TS.6 | Stavba neuváděna v KN

Měna částek
Kč

Platí od

Zodpovědnost za KÚ

Inventurní číslo
ZP-3

Gr. objekt

Platí do

Katastrální území
Pardubice

Domovní číslo
1083

Parcelní číslo
8083

Poddělení č. parcely

Počet vazeb na CEN: Vazba na CEN Více vazeb na CEN

Obrázek 5. Detail karty nemovitěho majetku

Údaje o parcele				
Kód parcely	Druh číslování	Kmenové č. parcely	Poddělení čísla parcely	Vazby na PAS
948694603	1	12	2	0
Výměra v m ²	Cena nemovitosti	Číslo dílu parcely	Typy parc.	Typ parcely
228			PKN	
Původní katastrální území	Katastrální území			
	601594 Bělá			
☒ Identifikace budovy	Budova: kód - domovní číslo - číslo LV - kat.území			
	162019603 8 18 Bělá			
Těleso parcely: kód - č.LV - kód kat.území	Grafický objekt			
414875603 18 601594				
				Zobrazit v GIS

Obrázek 6. Karta parcely – informace z Katastru nemovitostí

Jak mapy pomáhaly při povodních na Liberecku

kpt. Ing. Jana Havrdová, HZS Libereckého kraje

V srpnu 2010 zasáhly Liberecký kraj ničivé povodně. Takto rozsáhlé povodně se zde vyskytly na konci 19. století a v jejich důsledku byla vystavěna soustava vodních nádrží. Při srpnových povodních pomohly tyto nádrže předejít ještě větší katastrofě.

Při záchranných a likvidačních pracích byla využita i technologie geografických informačních systémů (GIS). Mapy vytvořené nad daty ČÚZK – ZABAGED pomohly při řešení a zpřehlednění situace v zasažených obcích. Převážně se jednalo o tištěné mapy, jejichž podrobnost byla na číslo popisné. Od 8. 8. do 13. 8. 2010 bylo vytištěno přes 900 map, což odpovídá téměř půl kilometru mapových podkladů. Přibližně 80 % vytištěných map využilo jednotky HZS, zbylých 20 % využívala Armáda ČR, Policie ČR a jednotlivé obce.

GIS byl též využíván Krizovým štábem HZS LK. Byly vytvořeny specifické mapové podklady, například mapa pro statiky při vyhodnocování sesuvů, mapa pro pyrotechniky při plánování odstřelů nebo povodňové sektory.

Po ukončení nejnútnejších záchranných a likvidačních prací se GIS využíval k základním analýzám. Byla vytvořena mapa zasažených obcí dle intenzity škod nebo ve spolupráci s Českým hydro-meteorologickým ústavem byla vytvořena animace srážkoměrné situace v období kritického víkendu (6. 8.–8. 8. 2010). Další spolupráce probíhala s Krajským úřadem Libereckého kraje, který využil mapy postižených obcí zpracované HZS LK jako výchozí mapy pro mapování povodňových škod.

Nelze zapomenout ani na spolupráci Generálního ředitelství HZS ČR s Evropskou kosmickou agenturou ESA. Poprvé bylo vyzkoušeno družicové snímkování území zasažené rozsáhlou mimořádnou událostí.

Při povodních se ukázalo, že mapy vytvořené v GIS jsou velice silný nástroj, který dokáže pomoci v krizových situacích při zpřehlednění a zjednodušení situace.

Identity pod kontrolou

Ing. Viktor Horák, ředitel Divize IT řešení a služeb, AG COM, a. s.

Ing. Miloš Hurdálek, Certified Senior Consultant, AG COM, a. s.

Velké i malé organizace musí stále častěji řešit situaci, kdy se rychle mění počet zaměstnanců i jejich struktura, tento trend je více markantní i v souvislosti s ekonomickou krizí a následnými opatřeními ve státní správě. Tyto změny také vyvolávají následnou úpravu nebo i sdružení pravomocí zaměstnanců. Tuto změnu musí provázet i adekvátní změna v oprávněních přistupovat k prostředkům odpovídajícím nové pracovní roli. Nedostatečné procesy pro zajištění tohoto souladu jsou zásadním tématem, které průběžně zaměstnává většinu organizací. Přitom nejde jen o situaci, kdy zaměstnanec společnost opouští, ale např. změna funkčního zařazení může znamenat ještě větší riziko vnitřního útoku.

Je všeobecně známo, že firmy vydávají nemalé částky z rozpočtu na bezpečnost za ochránění IT před externími útočníky, ale jedním z nejtěžších a nejzákladnějších problémů nejen v informační bezpečnosti je ochrana před útoky zevnitř. Vnitřní uživatel má obvykle větší přístup k interním informacím, lépe rozumí vnitřním procesům, znalostí hodnotí kam zacílit útok a lépe odhadne slabiny v zabezpečení.

Ochranu před vnitřními útoky lze zajistit mnohými metodami. Typicky se jedná o systémy založené na sledování chování uživatelů, kde ty sofistikovanější nejen ukládají auditní data v standardizované podobě, ale dokáží napříč heterogenními systémy a aplikacemi korelovat jevy a upozornit na podezřelé činnosti (např. opakované špatné přihlášení na jednom systému je okamžitě viditelné, ale pokus o jedno špatné přihlášení stejného uživatele k různým systémům může zůstat bez povšimnutí). Obdobně se snaží preventivně působit DLP nástroje.

Základem pro funkčnost těchto aplikací a pro bezpečnost organizace celkově je však mít pod plnou kontrolou jednotlivé identity v organizaci a s tím související přístupová oprávnění. Řešením tohoto problému se zabývají systémy na správu identit (Identity Management), které bývají doplněny o prvky na filtrování přístupů uživatelů k již konkrétním zdrojům (Access Management).

Systémů pro IM/AM je na trhu celá řada a liší se svoji robustností a podporou různých funkcí (workflow, podpora rolí, auditování), my jsme se rozhodli problematiku demonstrovat na realizaci správy identit ve státní správě. Následující stať řešení nepopisuje klasickým způsobem, ale spíše se snaží upozornit na principy a myšlenky, které je vhodné při implementaci zohlednit.

Praktický příklad - systém správy identit pro e-Government

Řešení pro Identity a Access Management (dále IAM) např. na úrovni krajského úřadu musí splňovat několik podmínek, aby bylo opravdu efektivní.

Klíčové vlastnosti potřebné pro efektivní řešení IAM e-Governmentu jsou v námi realizovaném systému plně pokryty. Jedná se zejména o následující oblasti.

Personální systém:

- řešení je připraveno na připojení do obecného personálního systému, personální aplikace běžně používané v ČR mají již vytvořen integrační postup,
- změny jsou automaticky propagovány do podřízených systémů,
- řešení zahrnuje i zřizované organizace.

Organizační struktura:

- systém umožňuje dynamicky načíst organizační strukturu a reflektovat její změny,
- všechny objekty jsou být umístěny do odpovídajícího místa v organizační struktuře.

Role:

- systém rolí je založen na RBAC standardu,

- podpora statických a dynamických rolí, řešení pro technologické účty, pokrytí externích uživatelů,
- součástí řešení je nástroj na modelování rolí, neboť jejich správný návrh je základem efektivního fungování IAM a bez nástroje je komplikovaný.

Single Sign On:

- řešení podporuje SSO do webových, desktopových i Java aplikací,
- umožňuje vzdálené SSO přes webové rozhraní,
- je umožněna vícefaktorová autentizace.

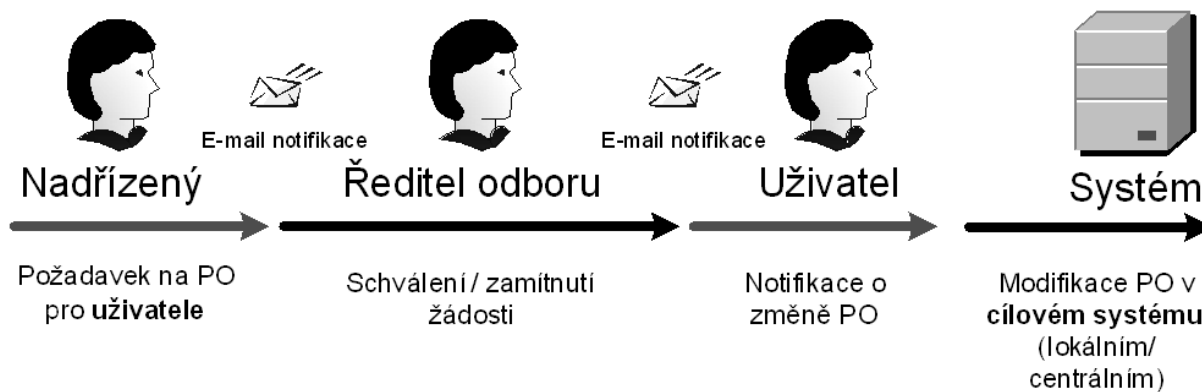
Active Directory:

- v praxi ověřený robustní konektor do Active Directory,
- podpora MS Exchange,
- podpora více domén AD.
- Smart karty a biometrika:
- podpora Smart Card i biometrie,
- Single Sign On s podporou Smart Card, otisku prstů, tokenů apod.
- Auditing a reporting:
- všechny operace jsou auditovány,
- součástí řešení je reporting,
- k dispozici jsou okamžitě standardní reporty a je možné vytvořit nástrojem vlastní.

Workflow:

- všechny operace s podřízenými systémy jsou plně řízeny workflow,
- obsahuje grafický nástroj pro vytvoření a úpravu workflow,
- pokrývá schvalování, notifikace, integraci s Help Deskem.

Následující obrázek přibližuje workflow žádosti o přidělení oprávnění.

Důležité jsou následující praxí ověřené poznatky:

- workflow musí pokrývat lokální i centrální systémy (AD, ePUSA, IS),
- z praxe je vhodné 1-2 úroňové schvalovací workflow,
- nutností je audit a reporting – musí být zpětně dohledatelné kdy, kdo, co, pro koho žádal a kdo to schválil!

Popisovaný IAM systém v sobě obsahuje vazbu na základní registry, případně i jiné zdroje dat.

Pro tuto integraci jsme se rozhodli využít IBM Tivoli Directory Integrator (ITDI) a jeho základní stavební prvek – tzv. Assembly Lines (AL).

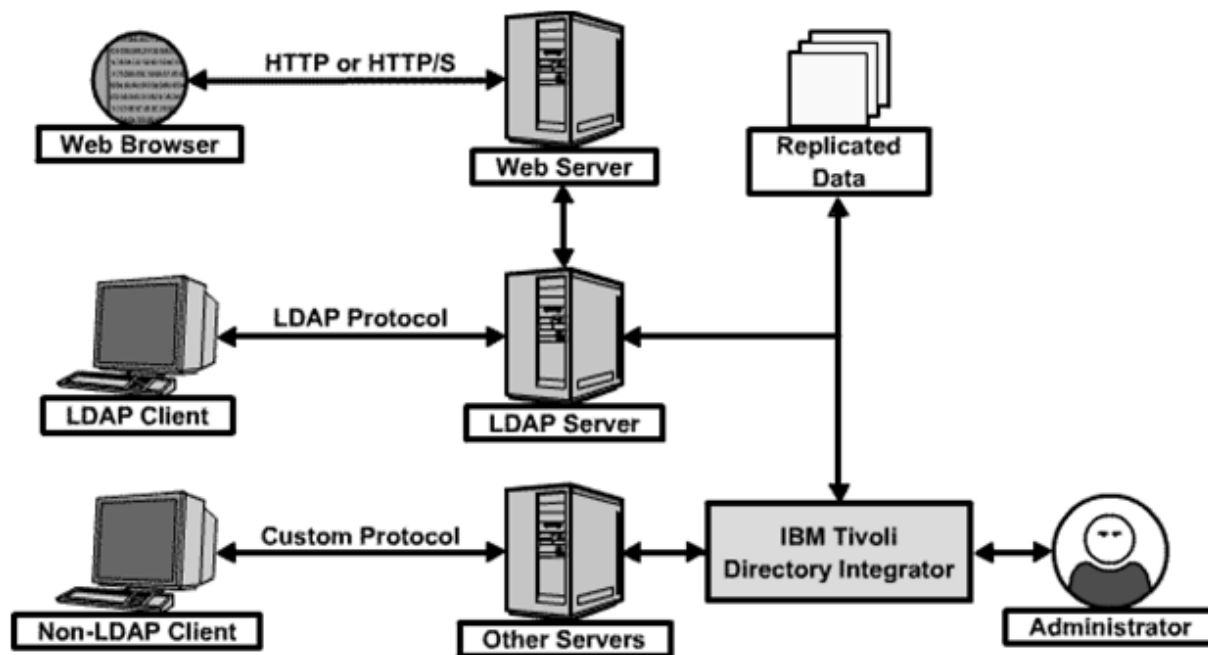
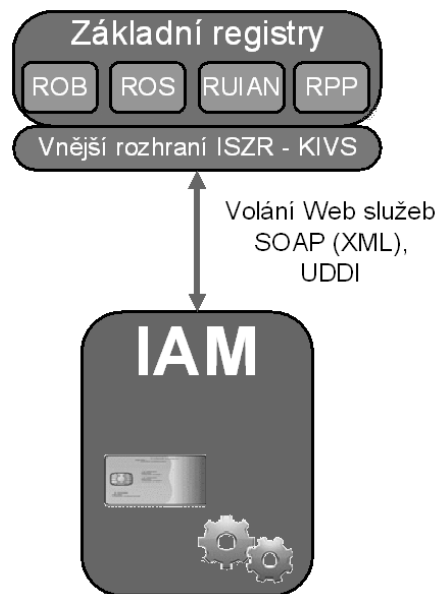
AL je proces přenosu dat, který umožňuje na jedné straně čtení dat pomocí konektorů, transformaci dat a následný zápis.

V případě potřeby je možné efektivně provést změnu toku informací v AL (požadavek na rozšíření o další atributy atd.).

Jedná se o nejvýkonnější produkt na integraci dat na trhu (viz. Gartner).

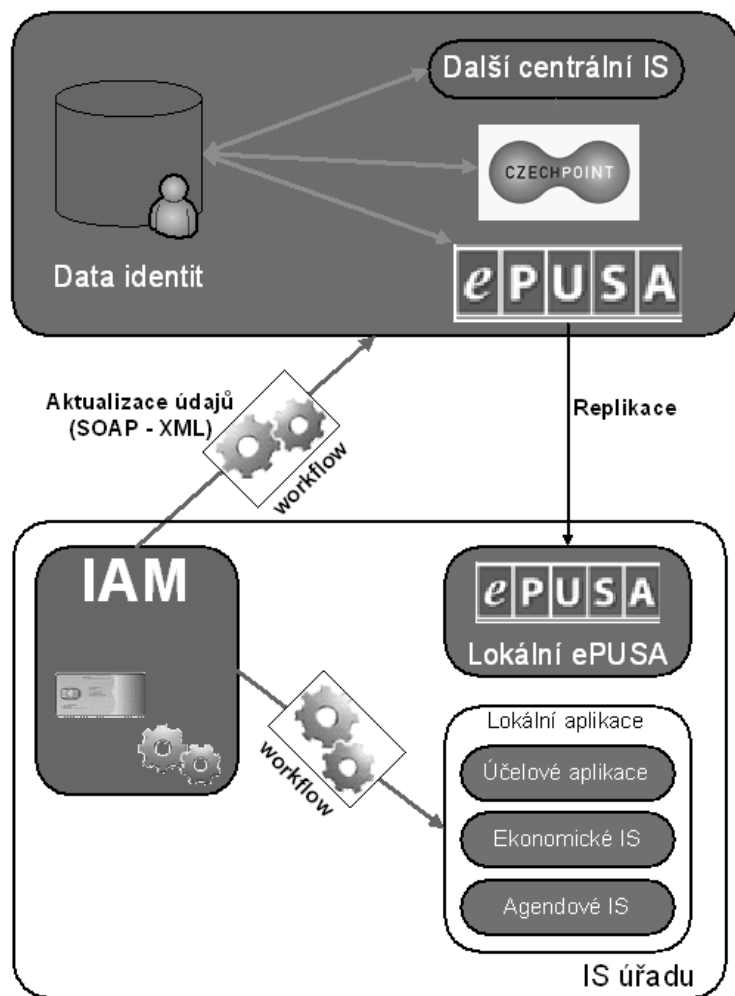
ITDI je standardní součástí IAM řešení.

ITDI plně podporuje WebServices, SOAP, UDDI a další technologie využití v architektuře SOA a je plně kompatibilní s centrálními registry či systémem ePUSA.

Federální správa identit

Cílem realizace federální správy identit je mj. zjednodušení práce uživatelů, kdy je zřejmé, že vhodným sdílením informací o identitách lze zajistit bezpečný přístup uživatelů k různorodým systémům ve státní správě i mimo ní. Navržené řešení vytváří integrovaný prostor identit a vychází z těchto principů:

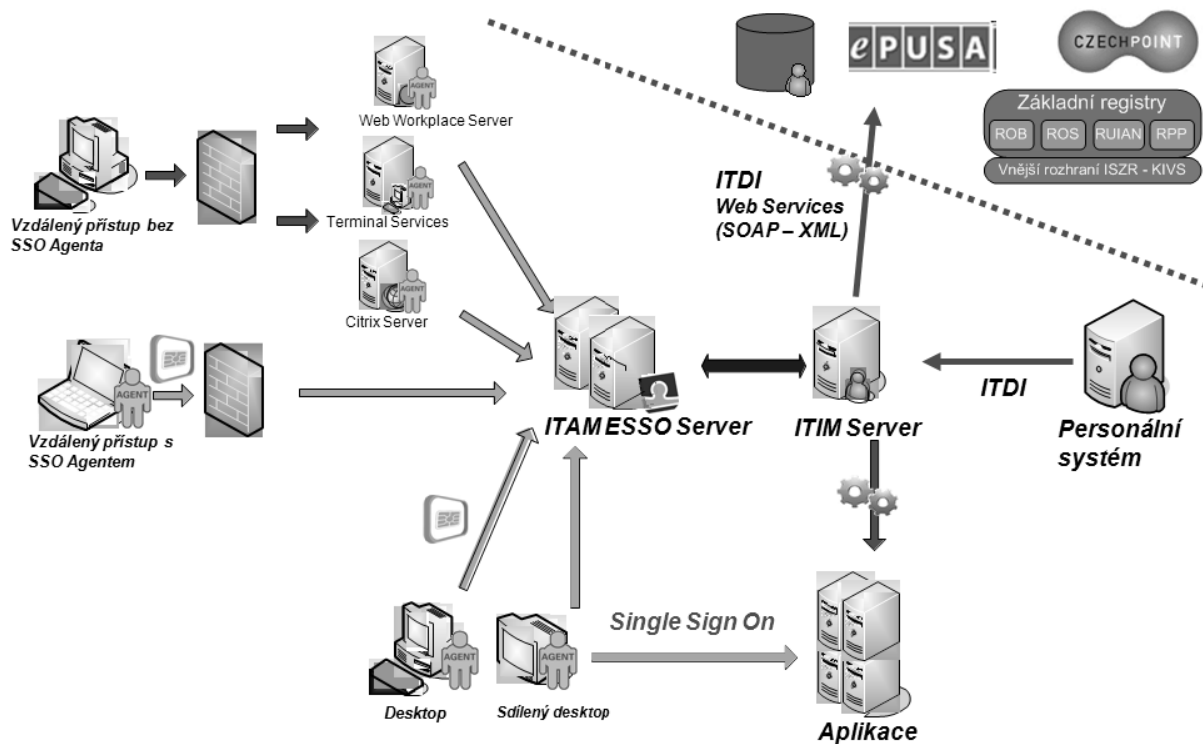

- uživatelé a oprávnění vůči centrálním systémům jsou uloženy na jednom místě,
- není nutné provádět vícenásobné přihlašování, cílem Single Sign On vůči centrálním systémům,
- je třeba zajistit autentizaci, autorizaci a přenos uživatelských metadat,
- jednou získaná metadata jsou použita pro všechny ostatní informační systémy (adresy, email, jméno, telefonní čísla, atd.),
- komunikace se systémy sběru dat o subjektech samosprávy (aktuálně ePUSA) je podporována a je součástí řešení,
- vlastní integraci řeší IBM Tivoli Directory Integrator,
- komunikace probíhá dle standardu Webových služeb (SOAP, XML),
- všechny operace na změnu údajů a oprávnění jsou kryty workflow (důležité!),
- průběžný auditing a reporting nad přenosy dat do JIP.

Celé realizované řešení je postaveno na rodině integrovaných softwarových produktů společnosti IBM. Jedná se o tyto stavební kameny:

- IBM Tivoli Identity Manager
- IBM Tivoli Access Manager for Enterprise Single Sign On
- IBM Tivoli Directory Integrator
- IBM Tivoli Common Reporting
- IBM Tivoli Directory Server
- IBM WebSphere Application Server
- IBM DB2 Universal Database

Schematicky je potom možné IAM řešení pro e-Government zobrazit následně:

Bližší informace o uvedené problematice je možné získat na adrese info@agcom.cz nebo na www.agcom.cz.

Pokračující příprava obcí na aplikaci Národního standardu pro elektronické systémy spisových služeb

*Mgr. Věra Hottmarová, Město Smiřice,
Mgr. Tomáš Lechner, Triada, spol. s r. o.*

Úvod

Od 1. července 2009 platí novela č. 190/2009 Sb., kterou se mění zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. To, že provedená novelizace rozhodně nebyla drobnou formální změnou, ale naopak výrazným posunem v možnostech, způsobech a pohledech na odbornou správu dokumentů, bylo již také referováno v příspěvku [3] publikovaném na konferenci Internet ve státní správě a samosprávě v roce 2010. Nyní máme za sebou další rok příprav na Národní standard pro elektronické systémy spisových služeb, který byl vydán na základě zmocnění stanoveného v § 70 odst. 2 novelizovaného zákona č. 499/2004 Sb. [1]. Asi nejvýraznější je v této souvislosti fakt, že uvedený standard byl před koncem roku 2010 novelizován. Tento příspěvek ukazuje, ve smyslu případové studie, jak pokračují přípravy na Městském úřadu ve Smiřicích. Navazuje tak na příspěvek [3], který představil dobrou praxi z Městského úřadu Sezemice.

Národní standard

Národní standard pro elektronické systémy spisové služby (dále jen Národní standard) je obsáhlý dokument, který v jednotlivých kapitolách stanoví v minimálním rozsahu požadavky, jejichž užití je pro adresáty národního standardu povinné, nebo doporučené, přičemž zmínění adresáti jsou dáni zákonem č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Přílohou Národního standardu jsou pak dva metadatové modely, jednak pro výměnu dokumentů a jejich metadat mezi jednotlivými elektronickými systémy spisových služeb, a jednak pro předávání dokumentů a jejich metadat do archivu, čímž se rozumí Národní digitální archiv, který byl jako projekt oficiálně zahájen 9. února 2011 [4]. Jeho ukončení se předpokládá v prosinci 2013 [4]. Projekt Národního digitálního archivu vzniká v rámci služeb e-Governmentu v souladu se Strategií realizace Smart Administration v období 2007-2015 – Efektivní veřejná správa a přátelské veřejné služby.

Národní standard je členěn na 12 kapitol: Základní pojmy, Přehled požadavků na ERMS, Spisový plán a organizace spisů, Kontrola a bezpečnost, Ukládání a vyřazování dokumentů, Příjem a evidence dokumentů, Odkazování mezi entitami, Správcovské funkce, Účelové moduly, Dokumentace životního cyklu ERMS a Metadata, kde ERMS znamená elektronický systém spisové služby, tedy dle definice uvedené ve standardu informační systém určený ke správě dokumentů ve smyslu ustanovení § 2 písm. k) zákona č. 499/2004 Sb., s použitím § 63 odst. 3 téhož zákona. Asi nejvýraznějším posunem oproti dřívějšímu přístupu ke spisové službě je odklon od striktní vazby na podací deník a identifikaci dokumentu „pouze“ pomocí čísla jednacího a příklon k obecnější evidenci dokumentu a identifikaci jednoznačným identifikátorem. Pro úplnost zde tedy ještě uvedeme definice těchto dvou zmíněných pojmů dle Národního standardu [1]:

Jednoznačný identifikátor je znak pevně spojený s entitou zajišťující jeho nezaměnitelnost a jedinečnost. Každá entita v elektronickém systému spisové služby je označena jednoznačným identifikátorem, kterým je údaj v metadatech. V případě dokumentu tento identifikátor plní funkci jednoznačného identifikátoru ve smyslu § 64 odst. 1, resp. odst. 2 zákona 499/2004 Sb. Jednoznačný identifikátor obsahuje zejména označení původce, popřípadě zkratku označení původce, a to ve formě alfanumerického kódu.

Evidence dokumentů je nástroj umožňující přehledné odborné vedení spisové služby. Evidence dokumentů je vedena v elektronickém systému spisové služby přírůstkovým způsobem na základě § 4 odst. 7 vyhlášky č. 191/2009 Sb.

Město Smiřice

Město Smiřice leží přibližně 15 km od Hradce Králové směrem na Jaroměř a je součástí mikroregionu Smiřicko. Město má přes 3 tisíce obyvatel. Smiřice se pyšní dvěma národními kulturními památkami, a to barokní kaplí Zjevení Páně a v ní umístěným Brandlovým obrazem Klanění Tří králů. Kaple je místem každoročního velikonočního festivalu vážné hudby – Smiřické svátky hudby. Město má svou elektronickou prezentaci na adrese www.smirice.cz [2].

Městský úřad Smiřice je pověřeným obecním úřadem, jehož správní obvod tvoří 12 obcí s více než 8 tisíci obyvateli. Úřad je členěn na odbory: správní odbor vč. matriky, ekonomický odbor, sociální odbor, odbor správy majetku a životního prostředí a odbor výstavby. Pracuje zde celkem 29 zaměstnanců, přičemž elektronickou spisovou službu využívá sedmnáct z nich a starosta.

Implementace spisové služby na městském úřadu

Implementace spisové služby realizované pomocí modulů IS Munis proběhla na Městském úřadu Smiřice během podzimních měsíců roku 2006 tak, aby již od začátku ledna 2007 bylo možné vše začít plně využívat, samozřejmě s ohledem na tehdejší stav legislativy. Instalační práce tedy byly realizovány v říjnu, dvoukolové školení v listopadu a v prosinci byly nastaveny parametry podle zkušeností z předchozího zkušebního provozu.

Od ledna 2007 tedy náš úřad plně využívá možností spisové služby v elektronické podobě, včetně vedení spisů a obecných, útvarových či vlastních témat. V první fázi se tak zrychlila a zpřesnila práce podatelny a výpravny a dále došlo k zavedení jednotných vzorů dokumentů.

V roce 2009 byla provozovaná spisová služba IS Munis napojena na informační systém datových schránek dle zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů. Tím se také začala další etapa větší elektronizace dokumentů, s níž počítá aktuálně platná vyhláška č. 191/2009 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby, a již výše zmíněný Národní standard.

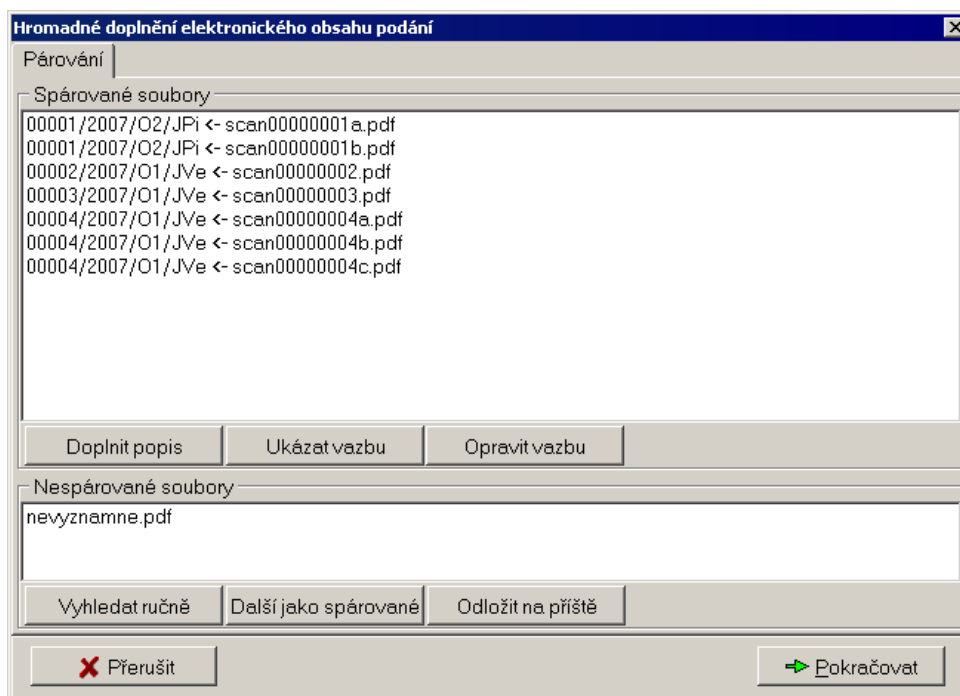
Domníváme se, že změny práce úředníků dané stále vyšší a vyšší elektronizací je lépe realizovat postupně, nečekáme až na konec přechodného období daného zákonem č. 190/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Proto dalším logickým krokem bylo zjednodušení přístupu zaměstnanců k dokumentům bez nutnosti nákladného kopírování, a tak jsme v roce 2010 začali s postupným skenováním smluv. Skeny byly prvotně ukládány ve složce s názvem *Společnost*, která má nastaveno sdílení pro všechny zaměstnance a další oprávněné osoby. Tato složka na úřadu funguje již 8 let a jsou zde v přehledném hierarchickém zatřídění umístěny základní evidence s možností vyhledávání, např. usnesení rady a zastupitelstva, vnitřní směrnice, právní předpisy města, různé formuláře apod. I skenované smlouvy byly pro větší přehlednost rozděleny do podřízených složek na větší logické celky, např. smlouvy o prodeji bytů, veřejnoprávní smlouvy apod.

Po tomto prvním kroku ve skenování jsme již přistoupili k integraci se spisovou službou a ukládání dokumentů a jejich evidenci v datovém úložišti, jež se součástí jádra elektronické spisové služby realizované prostřednictvím modulů IS Munis. Zmíněná spisová služba umožňovala vkládání elektronických souborů při vstupní evidenci dokumentů, nicméně naším požadavkem na společnost Triada, jako tvůrce IS Munis, bylo umožnit vkládání elektronických souborů i následně, tj. ve fázi vyřizování dokumentu, kdy je dle zvyklostí této spisové služby dokument v přehledu tzv. Žluté knihy dokumentů. Tento požadavek byl vyřešen ve verze 3.15.0, a to navíc s možností hromadného přidání dle vazebných identifikátorů případně použitých v názvech souborů uložených skenů (viz obr. 1). Těmito identifikátory mohou být buď čárové kódy anebo čísla jednací.

V současné době tedy probíhá elektronizace dokumentů na našem úřadu následovně. Jsou přesně definovány typy dokumentů, které jsou skenovány a vkládány do evidence spisové služby, a tím i tedy samozřejmě do datového úložiště. Toto platí jak dokumenty doručené, tak vlastní zásilky. Za digitalizaci dokumentů jednotlivých agend odpovídají vedoucí příslušných odborů. Za digitalizaci výše zmíněných sdílených dokumentů, např. smluv, odpovídá vedoucí správního odboru.

Podstatný je ještě fakt, že elektronická spisová služba Munis splnila naše očekávání a pracovníci si zvykli na její možnosti, zejména v podobě snadného dohledání dokumentu včetně jeho historie a tím i kontroly vyřízení. Díky uvedené digitalizaci tak mají navíc na jednom místě dostupné nejen

popisné údaje o dokumentu, jeho stavu, historii a další souvislosti, ale také přímo celý digitalizovaný dokument, čímž se dále zvyšuje přínos používání spisové služby v elektronické podobě.

Obr. 1 – Hromadné načtení digitalizovaných podob listinných podání do spisové služby IS Munis

Závěr

Z hlediska aktuální přípravy na zvládnutí implementace Národního standardu pro elektronické systémy spisových služeb lze zopakovat, že nejdůležitější je začít spisovou službu chápat a využívat jako nedílnou součást práce každého úředníka [3]. Díky již dlouhodobější praxi na našem úřadě lze říci, že tento krok máme vzhledem k dobré spolupráci se společností Triada za sebou. Nicméně jsme si byly vědomi, že fakt, že máme již delší dobu implementovanou spisovou službu v elektronické podobě, neznamená, že můžeme „usnout na vavřínech“. Je třeba vlastní praxi neustále rozvíjet, aby mohlo být dosaženo maximální elektronizace dokumentů tak, jak to požaduje Národní standard. Nyní je totiž stále prostor a čas pro vyladění metodických postupů a nastavení příslušných elektronických nástrojů tak, aby vše vyhovovalo požadavkům úřadu a hlavně praxe. Domníváme se, že právě postupné kroky jsou tou nejlepší přípravou a rozhodně bychom je doporučili spíše, než šok ze dne 30. 6. 2012 na den 1. 7. 2012, který čeká ty, jež se nebudou připravovat průběžně.

Literatura

- [1] Národní standard pro elektronické systémy spisové služby In *Věstník Ministerstva vnitra* č. 101/2010, dostupné na <http://www.mvcr.cz/>
- [2] Webové stránky města Smiřice, dostupné na <http://www.smirice.cz>
- [3] I. Rálišová, T. Lechner, *Jak se obce připravují na Národní standard pro elektronické systémy spisových služeb*, dostupné na <http://www.issc.cz>
- [4] MV ČR, *Ministerstvo vnitra zahájilo projekt Národní digitální archiv*, dostupné na <http://www.mvcr.cz/clanek/ministerstvo-vnitra-zahajilo-projekt-narodni-digitalni-archiv.aspx>

SONEF – elektronické schvalování dokumentů

*Martin Janček, KOMIX s. r. o.
e-mail: jancek@komix.cz*

Proč je prospěšné pořídit si do firmy aplikaci, která může pomoci zefektivnit řízení společnosti v oblasti procesu schvalování dokumentů? Zásadně se tak zjednoduší proces schvalování všech smluv, nabídek nebo dovolených. Navíc taková aplikace skrývá i zajímavé technologické řešení.

Otravné papíry

Koncept schvalování dokumentů, který byl dlouhou dobu provozován v celé řadě společností, byl založen na oběhu papírových dokumentů a nutnosti vyjádření se k nim standardním způsobem. Tento princip narážel na řadu omezení, kdy schvalovatelé dostávali k vyjádření dokumenty v papírové formě a byli nuceni provádět spoustu mechanických činností.

Zlepšení tohoto procesu nastalo elektronizací dokumentů, kdy se již tyto dokumenty nepsaly na psacích strojích, ale vytvářely se pomocí textových procesorů a schvalovatelé se již vyjadřovali k takto elektronicky připravené podobě. Tato změna přinesla podstatné zlepšení. Pokud však společnost neměla vyřešený proces oběhu dokumentů, většinou docházelo k postupnému schvalování, kdy byl dokument takzvaně uzamčen a dále po úpravách předán do dalšího kola, což přinášelo řadu problémů a komplikací.

Proč vše řešit elektronicky

Jistě je možné namítnout, že je tento postup postačující. Každý ze schvalovatelů si vytvoří svoji revizi dokumentu a ve stanovenou dobu se z těchto revizí vytvoří další verze dokumentu pro nové kolo vyjádření. V některých případech je tato námitka oprávněná.

Pokud je však proces schvalování uvažován v širším konceptu s ohledem na to, jaké možnosti by nám měl poskytovat, tak je evidentní, že si s pouhými revizemi dokumentu nemusíme vždy vystačit. Nenabídnou nám totiž řadu možností – například zařazení schvalovatelů do procesu schvalování, možnost kdykoliv se podívat na vyjádření jednotlivých schvalovatelů v jednotlivých kolech schvalování, stanovit práva uživatelů k informacím, informovat schvalovatele o nutnosti vyjádřit se a v neposlední řadě mít možnost řídit samotný proces schvalování.

Co s tím?

Nově vzniklý nástroj SONEF řeší veškeré potřeby schvalovacího procesu. Jak probíhal jeho vývoj? Prvním krokem bylo stanovení požadavků. Další neméně významnou částí celého řešení bylo zvolení správného technologického konceptu. Základním požadavkem byla možnost navrhovat schvalovací formuláře přímo v uživatelském rozhraní připravované webové aplikace a dále potřeba ovládat celý proces zpracování.

Pro tvorbu uživatelského rozhraní jsme zvolili technologii Microsoft s označením Silverlight. “Zasvěcený” již jistě tuší, že právě využitím této technologie jsme byli schopni uplatnit vlastnosti, které předtím nebyly ve webovém rozhraní zcela obvyklé. Jak se říká, jablko nepadá daleko od stromu, a Microsoft také v rámci řízení procesů vyslyšel nářky uživatelů a ve své technologii Microsoft .NET 3.5 dodává ucelenou část pod názvem Microsoft Workflow Foundation. Tato technologie naše očekávání v řízení procesu toku dat splňovala. Aby se funkce připravované aplikace daly využívat pomocí obecného rozhraní, tak jako třetí do této party byla přibrána technologie Windows Communication Foundation, která sloužila pro přípravu aplikačního serveru. Vytvořením technologických pilířů a se znalostmi požadavků na aplikaci již nic nebránilo tomu, aby aplikace jako taková vznikla.

Univerzální aplikace

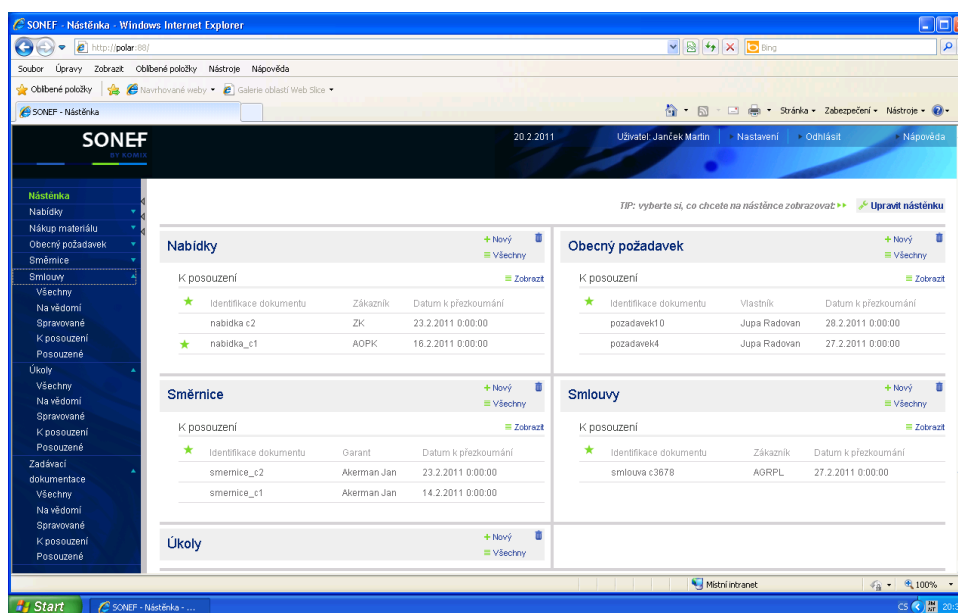
Výsledkem je aplikace SONEF, která umožní efektivní a pružnou elektronizaci schvalovacích procesů ve společnosti. Bývá časté, že aplikace tohoto typu, které jsou šité na míru, mají omezenou schopnost přizpůsobit se. Toto tvrzení však v tomto případě neplatí. Klíčovou vlastností aplikace SONEF je snadné vytváření nových schvalovacích formulářů, a to od základních, jako je schválení dovolené, až po složitější, jako jsou smlouvy nebo nabídky, kde do vstupních podmínek schvalovacích procesů vstupují výpočtová pole, různé číselníky, ale také vzájemné vazby.

Možnost vytváření a změny toku zpracování je další neméně významná vlastnost, kterou tato aplikace nabízí. Pokud mluvíme o toku zpracování, musíme si také říci něco o pravidlech. Pravidla mohou být jednoduchá, kdy si v některých případech vystačíme s odesláním formuláře ke schválení na svého nadřízeného, až po složitější, do kterých se promítají různé koeficienty ohodnocení rizika, dle kterých se řídí zařazení schvalovatelů do samotného procesu schvalování.

Flexibilitu, s jakou lze v našem případě navrhovat formuláře pro jednotlivé druhy dokumentů, a také jejich toky zpracování, lze ocenit v případě, kdy je nutno jednotlivé procesy upravovat až na základě reálné zkušenosti s fungováním procesu jako takového.

Elektronické schvalování v praxi

Hlavní částí aplikace, se kterou se uživatel setká vždy po procesu autentizace/autorizace, je nástěnka. Jak sám název napovídá, pod tímto pojmem se skrývá přehled, na kterém uživatel nalezne například seznam typů dokumentů, jejich zařazení do kategorií dle aktuálního kontextu, ale také přehled atributů pro tyto dokumenty. Ukázkou úvodního prostředí může být následující obrázek, na kterém můžeme vidět tři typy dokumentů a dále jejich zařazení do předdefinovaných kategorií.

Obrázek 1 – Nástěnka

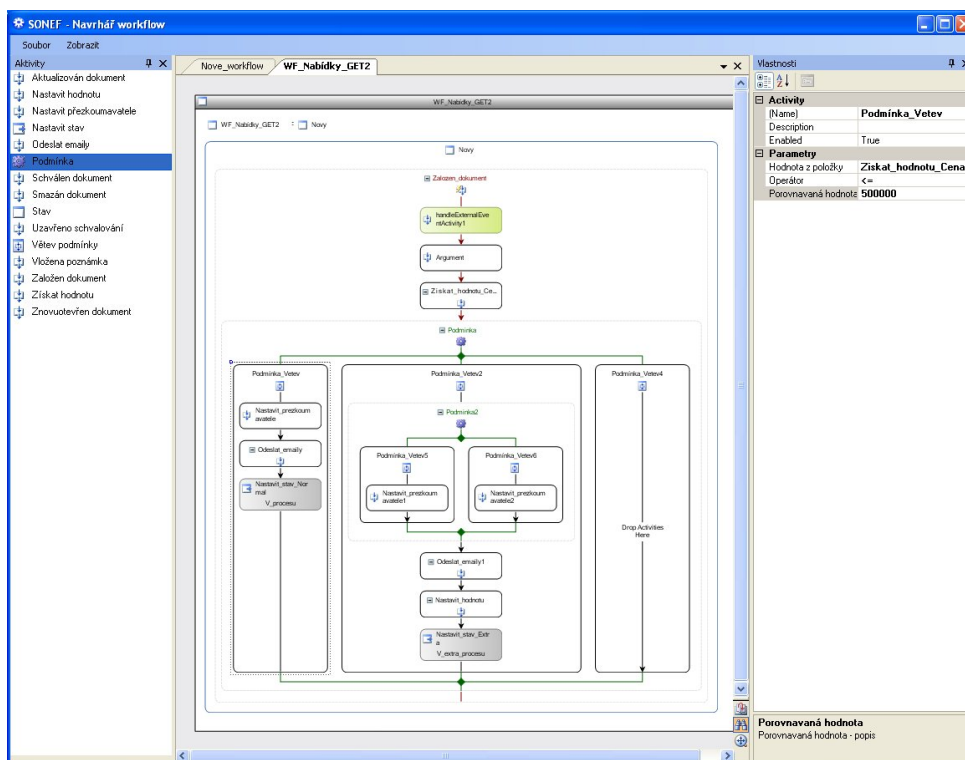
Jak můžete vidět, dokumenty jsou zařazovány do jednotlivých kategorií podle stanovených pravidel. Úkolem schvalovatele je tedy vyjádřit se, a to buď kladně, nebo záporně. Aby však mohl schvalovatel dokument schválit, je potřeba dokument do procesu schvalování vložit. K tomuto slouží proces založení nového dokumentu, ve kterém dojde nejen k vložení schvalovaného dokumentu, ale také je třeba uvést další informace potřebné pro proces schvalování (informace o ceně, rizicích, dodavatelích/odběratelích, pokyny pro schvalovatele, kalkulace a další). Proces je ukončen zvolením schvalovatelů a následným odesláním dokumentu do daného kola schvalování.

Co se stane po odeslání dokumentu do procesu schvalování? Po odeslání dokumentu ke schválení jsou schvalovatelům rozeslány informační e-mailové zprávy obsahující základní atributy schvalo-

vaného dokumentu a dále odkaz, pomocí kterého se schvalovatel dostane k informacím ke schvalovanému dokumentu. V procesu dochází k vyjádření schvalovatelů a k pokračování toku zpracování dle stanovených pravidel. Na konci procesu, který může být vícekolový, je dokument schválen, nebo zamítnut.

Návrhář procesů

V předchozím textu jsme zmínili funkce aplikace, které se orientují na proces schvalování jako takový, ale jak je to s návrhem tohoto procesu? Součástí SONEF je návrhář, který vám jednoduchým způsobem pomůže proces schvalování navrhnout. Technologicky se jedná o aplikaci, která komunikuje s otevřeným rozhraním SONEF. Jedná se o aplikaci velice intuitivní, kdy uživatel navrhuje proces pomocí vytváření grafické reprezentace procesu samotného. Znalosti k zvládnutí takového návrhu vycházejí z ovládnutí standardních grafických editorů (např. Microsoft Visio). Uživatel může procesy nejenom navrhovat, upravovat, ale také vystavovat do prostředí SONEF. Aplikace poskytuje i podporu tyto procesy vytisknout. Otevřenost aplikace, a také rozhraní SONEF, umožňuje do návrhu procesů implementovat další „activity“, které rozšíří základní vlastnosti systému jako takového. Jak vypadá jednoduchá grafická reprezentace návrhu procesu nabídky, můžete vidět na následujícím obrázku.

Obrázek 2 – Návrhář

Řada dalších možností

Aplikace SONEF má také mnoho dalších funkcí, mezi které patří například integrace s LDAP nebo Active Directory, správa číselníků, tabulek, rolí, uživatelských nastavení, návrh formulářů, podpora hierarchie organizace a podobně.

Závěrem lze říci, že i když určitě existuje řada společností, které stále dávají přednost schvalování pomocí „papírování“, tak nám se v rámci společnosti tento progresivnější přístup osvědčil a můžeme ho všem firmám jen doporučit.

Řízení výkonnosti organizace ve veřejném sektoru

Ing. Vladislav Kalous, ředitel oddělení Financí a řízení výkonnosti, Accenture

Důraz na skutečné potřeby občanů umožňuje zvýšit výkonnost organizací veřejné správy a zajistit vyšší efektivitu vložených zdrojů.

V současném ekonomickém klimatu jsou organizace ve veřejném sektoru nuceny čelit nebývalému tlaku. Vedle dosahování cílů stanovených vládou a naplňování očekávání občanů je kladen důraz také na vyšší produktivitu, efektivitu a transparentnost. Řízení výkonnosti pomůže organizacím ve veřejném sektoru úspěšně zvládat tyto výzvy a poskytovat občanům více kvalitnějších služeb s menšími náklady. Musí však být aplikováno integrovaně, opakovaně a soustavně napříč celou jejich strukturou.

Mají-li organizace působící ve veřejném sektoru svým klíčovými zákazníky, tedy občanům, plátcům daní, spotřebitelům a uživatelům poskytovaných služeb, nabízet hodnotné a prospěšné služby a poskytovat veřejnosti skutečné společenské přínosy, musí koncentrovat a regulovat dostupné zdroje a přizpůsobit chování svých zaměstnanců. Společenské přínosy lze přitom definovat jako změny či inovace ve veřejné správě, které mají vliv na sociální a ekonomickou situaci občanů. Může jít například o zlepšení v oblasti vzdělávání, veřejné bezpečnosti nebo zdravotní péče.

Občané i volení představitelé státní správy vyžadují po organizacích veřejné správy, aby prokazovaly svoji efektivitu při vytváření hodnot. Proto jsou organizace ve veřejném sektoru stále více nuceny zaměřit se i na řízení výkonnosti.

Nejen v zemích Evropské unie roste tlak na zvýšení výkonnosti jednotlivých vládních resortů a organizací veřejného sektoru. V červenci 2008 spustila první tajemnice ministerstva financí Velké Británie Program operační efektivity (Operational Efficiency Programme), který je klíčovou součástí britské vládní snahy o dosažení vyšší efektivity při vynakládání veřejných prostředků. Zpráva zveřejněná v dubnu 2009 podnítila britskou vládu, aby si při hledání efektivnějšího způsobu nákupu a poskytování služeb vzala příklad z privátního sektoru. Jedním z klíčových poznatků byla „potřeba vyjít ze stávajících forem zodpovědnosti a zavést taková opatření pro zlepšení řízení výkonnosti, jež se budou opírat o kvalitní data a validní informace, budou představovat legitimní výzvu pro ty, kteří nepodávají dostatečný výkon, a budou brána vážně vedoucími pracovníky“. Britská vláda zároveň nově nastavila řadu smluv o veřejných službách mezi různými resorty.

Novou legislativu, přímo navazující na prezidentem Sarkozym prosazovaný program celkové transformace, přijala i Francie. Základním východiskem je nyní přidělování rozpočtů na základě výkonnosti dané organizace. Také Kanada a Austrálie spustily v rámci svých vládních agentur oficiální programy měření a vykazování výkonnosti včetně stanovení příslušných norem. Reformy řízení výkonnosti se rovněž staly nedílnou součástí snah Obamovy administrativy o provedení zásadních změn ve federální vládě.

Typické problémy zavádění řízení výkonnosti

Výsledky studie provedené společností Accenture ukazují, že organizace ve veřejné správě principy a přínosy řízení výkonnosti obecně uznávají. Mají ovšem potíže s jeho efektivním zapojením v rámci své organizační kultury a účelným využitím pro zvýšení výkonnosti a odpovědnosti. Existuje mnoho důvodů, proč řízení výkonnosti představuje pro veřejný sektor zatím nenaplněnou výzvu. Představme si ty nejvýznamnější.

Organizace ve veřejném sektoru se dostatečně nesoustředí na společenské přínosy.

Společenské přínosy představují změny či přínosy ve státní správě, které mají vliv na sociální a ekonomickou situaci občanů, například zlepšení v oblasti vzdělávání, veřejné bezpečnosti nebo zdravotní péče. Společenské přínosy by měly představovat klíčový bod pro optimalizaci zdrojů, rozpočtů a procesů organizací ve veřejném sektoru. Náš výzkum nicméně ukázal, že ačkoliv mají mnohé organizace jasně definované cíle, jejich systémy řízení výkonnosti se stále zaměřují na dosahování kvantitativního výkonu – například na zvýšení počtu policistů hlídkujících v ulicích – a nikoli na sociální přínosy orientované na občany, jako je například snížení kriminality. Pojítka mezi cíli organizace a jejími sociálními přínosy často není definována.

Řízení výkonnosti není používáno konzistentně a jednotně napříč celou organizací.

Místo toho, aby bylo řízení výkonnosti využíváno jako podpůrný faktor umožňující dosažení vyšší efektivity, řízení nákladů a zodpovědnosti, je zaváděno pouze v izolovaných jednotkách, případně je v rámci organizace využíváno jednotlivci. Daná organizace má například na úrovni vedení nastaveny strategické cíle, ale ty již nejsou sdíleny s nižšími úrovněmi. Právě tam ale probíhají dílčí procesy, vyžadující řízení výkonnosti. Jiným příkladem mohou být rozpočtové provozní plány, které nejsou propojeny s konkrétními strategickými plány či cíli organizace. V takovém případě je pro zástupce dané organizace velmi obtížné sdělit veřejnosti, jak byly (či budou) přidělené finanční prostředky využity pro dosažení očekávaného výsledku – tedy zlepšení služeb a kvality života.

Řízení výkonnosti je využíváno především pro účely zpětného vykazování výkonnosti.

Výsledky studie ukazují, že vedení organizací ve veřejném sektoru využívá řízení výkonnosti převážně k retrospektivnímu pohledu – jako jakési „zpětné zrcátko“ – pro podání hlášení o dosažených úspěších (či neúspěších). Řízení výkonnosti tak není ani strategicky, ani proaktivně používáno jako způsob, jak předvídat, přijímat a zvládat výkonnostní potíže předtím, než přerostou v problémy.

Organizace nevyužívají správné dovednosti ani zdroje k efektivnímu řízení výkonnosti a uniká jim tak příležitost k transformaci jejich stávající kultury na takovou, která se soustředí na zlepšení výkonu. Řízení výkonnosti se tak zužuje na úkony prováděné převážně finančními úseky. Obecně panuje názor, že řízení nákladů je odpovědností finančního oddělení a že nemá nic společného s poskytováním služeb. Avšak tím, že se organizace při vyvíjení aktivit souvisejících s řízením výkonnosti spoléhají pouze na svá finanční oddělení, riskují přehlédnutí nefinančních aspektů poskytování služeb. Podobně existuje riziko, že vedoucí pracovníci jiných než finančních oddělení nebudou do řízení výkonnosti úspěšně zapojeni a v jejich týmech tak nedojde k žádoucím změnám v přístupu.

Organizace se zdráhají udělat první krok.

Organizace ve veřejném sektoru často věří, že nemohou na řízení výkonnosti přejít, protože nemají k dispozici informace ani systémy, které by jim poskytly náhled na jejich situaci v takové šíři, o jaké se domnívají, že je nutná. Ve skutečnosti však lze mnohého dosáhnout i s omezeným množstvím informací. Často lze alespoň začít a v procesu dále pokračovat následně – jakmile dojde ke zkvalitnění potřebných procesů, systémů a informací.

Efektivní řízení výkonnosti vyžaduje integrovaný přístup

Výzvy, které s sebou snaha o správnou implementaci řízení výkonnosti nese, nejsou nepřekonatelné. Společnost Accenture vyvinula integrovaný přístup k řízení výkonnosti, který řadě organizací ve veřejné správě úspěšně pomáhá definovat sociální přínosy orientované na občana, lépe soustředit pozornost vedoucích pracovníků, sladit rozpočty podle konkrétních aktivit, zajistit vyšší efektivitu z hlediska nákladů a využití zdrojů a stát se transparentnějšími a odpovědnějšími organizacemi.

Přístup společnosti Accenture v zásadě vychází z principu měřitelnosti, plánování a fiskální disciplíny. Aby mohlo být řízení výkonnosti úspěšné, je nutné řízení následujících funkcí a aktivit v rámci integrovaného cyklu činností.

Krok č. 1: Nastavení společenských přínosů a strategických plánů

- Zaměření strategického plánu organizací ve veřejném sektoru na společenské přínosy.
- Identifikace faktorů tvorby hodnoty a zaměření manažerské pozornosti na aktivity, které k tvorbě hodnoty nejvíc přispívají a je nejjednodušší je ovlivňovat.
- Přiřazení metrik k faktorům tvorby hodnoty a měření plnění cílů v rámci vyvážených ukazatelů výkonnosti.

Krok č. 2: Definice a přiřazení smysluplných výkonnostních cílů

- Mobilizace stejných priorit v rámci celé organizace.
- Nastavení jasné zodpovědnosti za provedení změn.
- Nastavení cílů, které povedou k naplnění strategie, nikoli k podpoře opakování toho, co se dělalo doposud.

- Optimalizace alokace zdrojů pomocí plánů aktivit.

Krok č. 3: Řízení hodnoty prostřednictvím strategického plánování a rozpočtování

- Zapojení příslušných oddělení napříč celou organizací do plánování.
- Provedení společného decentralizovaného plánování.
- Integrace financí a provozu oddělení.

Krok č. 4: Sledování výkonnosti a plnění stanovených cílů

- Srovnávání výstupů se stanovenými cíli.
- Prioritizace a přesunutí úsilí na oblasti s nízkou výkonností.
- Vytvoření kultury trvalého vylepšování v souladu s cílovými výstupy.
- Předvídaní a náprava problémů v souladu s postupným vývojem rámce řízení výkonnosti, nejlépe s pomocí plánování na základě scénářů.

Krok č. 5: Nastavení podpůrných faktorů

- Zavedení jasných procesů, procedur a zodpovědnosti.
- Vytvoření jednotného pohledu na systém řízení výkonnosti napříč celou organizací.
- Tvorba integrované IT infrastruktury a společných datových struktur umožňujících jednoduché sdílení a interpretaci dat a informací v rámci organizace.
- Použití nástrojů řízení výkonnosti a sdílení nejlepších praktik.
- Rozvoj kultury řízení výkonnosti.

Krok č. 6: Řízení výkonnosti integrovaným a iterativním způsobem

- Vytvoření dedikovaného profesionálního týmu nebo oddělení.
- Sdílení cílů a výstupů napříč organizací.
- Identifikace oblastí s nejlepším využitím zdrojů.

Řízení výkonnosti umožňuje soustředit se a reagovat na podněty

Právě nyní nastává čas stát se proaktivní a dynamickou organizací ve veřejné správě s účelným přístupem k měření výkonnosti. Tradiční postupy – od návrhu zajištění služeb po jejich poskytování – jednoduše nedokáží zajistit více za méně, ani naplnit neustále se stupňující očekávání občanů. Komplexní přístup k řízení výkonnosti, který umožňuje sladit strategii s její implementací, nabízí organizacím ve veřejné správě nástroje, jak se nepřetržitě soustředit na vytváření hodnot pro veřejnost a zároveň si zachovat schopnost reagovat na podněty vnějšího prostředí.

Implementací dobře sestaveného programu změn, zaměřeného na ustavení dlouhodobých procesů řízení výkonnosti, se mohou organizace ve veřejném sektoru restrukturalizovat tak, aby dokázaly reflektovat priority a podporovat své strategické cíle na všech svých úrovních. Procesy, programy, metriky a technologické systémy lze rozvíjet a integrovat v rámci podpory dlouhodobých strategických cílů. Dosažený pokrok lze důsledně měřit a vykazovat pro potřeby veřejnosti i představitelů veřejného sektoru.

Praktické výsledky řízení výkonnosti

Integrovaný přístup k měření výkonnosti organizací veřejné správy přináší užitek občanům po celém světě. Řadu úspěšných příkladů najdeme i v Evropě.

Stát Hesensko, Německo

Hesensko si dalo za cíl zlepšit řízení rozpočtového systému, nastavením strategických cílů vlády, které jsou kaskádově rozděleny do operativních cílů, a jsou měřeny prostřednictvím klíčových indikátorů výkonnosti (KPI). KPI jsou vykazovány jako součást ročního rozpočtového procesu a jsou zveřejňovány.

Systém řízení výkonnosti finské vlády

Finsku se podařilo zakotvit systém odměňování zaměstnanců navázaný na výkonnost a tím podpořit snahu zaměstnanců zvyšovat svou produktivitu. Výsledky ukazují, že v mnoha případech se zvýšila efektivita a ekonomické myšlení zaměstnanců. Vláda implementovala čtyři základní komponenty pro další rozvoj systému řízení výkonnosti: jasné porozumění výstupům; vazba výkonnosti na rozpočtování; vazba mezi výkonností a motivací; přenesení pravomocí na lokální úroveň.

Kanton Lucern, Švýcarsko

Řízení výkonnosti orientované na výstupy pokrývá politické i úřednické úrovně vlády. Systém váže společenské přínosy ke krátkodobým aktivitám, představitelé Lucernu mají možnost alokovat rozpočty ke konkrétním produktům v rámci daného portfolia namísto alokace rozpočtu na organizace. Tyto aktivity pomohly vytvořit lepší prostředí pro spolupráci mezi resorty a agenturami.

Důvěryhodné uchovávání elektronických dokumentů

Roman Kratochvíl, ICZ a. s.

S mohutným rozvojem elektronického způsobu komunikace a následnou úpravou legislativy, jež stává elektronické dokumenty na úroveň listinné podoby, či ji dokonce nahrazuje, řeší státní instituce a další organizace problematiku jejich správné manipulace a uchování. Stále významnější roli zde budou získávat specializované informační systémy, tzn. elektronické spisovny.

Není tomu tak dávno, co byla elektronická komunikace a dokumenty takto předávané považovány v nejlepším případě za doplněk listinné formy. Avšak nesporné výhody, spočívající v rychlosti a ekonomické výhodnosti, vyústily ve vznik legislativy, která elektronickou podobu upřednostňuje, či přímo vyžaduje. Zákonem upravujícím povinnou úřední komunikaci prostřednictvím datových schránek (zákon č. 300/2008 Sb.) a rozsáhlou novelou zákona o archivnictví a spisové službě odstartovalo plošné využívání E-governmentu v oblasti komunikace mezi orgány státní správy a samosprávy.

Pravidla pro práci s elektronickými dokumenty

Předpisy upravující vedení spisové služby, tzn. evidence, označování, předávání, zachycení historie změn, vkládání do spisů atd. popisují velmi detailně činnosti při vzniku a vyřizování elektronických dokumentů až po jejich uzavření. My se nyní zaměříme na jejich následnou úschovu. Tu zákonodárce reguluje jen v obecné formulaci bez bližšího upřesnění v zákoně č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě, ve znění pozdějších předpisů v § 69a, odst. 3: „Uchovávání dokumentu v digitální podobě provádí určený původce postupem zaručujícím věrohodnost původu dokumentu, neporušitelnost jeho obsahu a čitelnost dokumentu, a to včetně údajů prokazujících existenci dokumentu v digitální podobě v čase. Uvedené vlastnosti musí být zachovány po celou dobu jeho uchování až do vypršení skartační lhůty.“

Jakým způsobem archivovat

K zachování zmiňovaných vlastností lze přistupovat různým způsobem. Od pasivní a na první pohled nenákladné formy spočívající v pořízení si nových pevných disků, pravidelném zálohování dat a manuální údržbě a evidenci, přes uchovávání dokumentů v systémech DMS, až po komplexní řešení zahrnující jak kvalitní HW úložiště a jeho údržbu, tak náležitou aktivní softwarovou péči, která zajišťuje zautomatizování celé řady nutných činností.

Vodítkem pro volbu správného způsobu nám mohou být platné spisové a skartační plány definující skartační lhůty. Je totiž zřejmé, že uchovávat elektronické dokumenty v nezměněné podobě po dobu například třiceti a více let vyžaduje jiný přístup než v případě krátkodobého uložení.

Pokud tedy naše skartační plány definují dobu potřebnou k archivaci ve středně či dlouhodobém horizontu, nevystačíme s pouhým zachováním sekvence digitálních dat pomocí zálohování, ale je k tomu třeba využít systém s celou řadou dalších funkcí. Jednou z možností je využití Důvěryhodné elektronické spisovny DESA, vyvinuté společností ICZ.

Důvěryhodná elektronická spisovna

Důvěryhodná elektronická spisovna DESA zajišťuje všechny funkce, které jsou potřeba pro dlouhodobou ochranu digitálních dokumentů. Jedná se především o kontrolu dokumentů a jejich metadat (popisných informací) na vstupu, vytvoření archivních balíčků podle mezinárodních standardů pro dlouhodobou archivaci, zajištění důvěryhodnosti uložených dokumentů, zajištění skartačního řízení podle platné legislativy, přípravu dokumentů pro přenos do připravovaného Národního digitálního archivu, provádění pravidelných kontrol správného fungování archivního úložiště.

Samozřejmostí je i zajištění řízení přístupových práv, uživatelsky snadný přístup k dokumentům a spisům, vyhledávání dokumentů, zaznamenávání všech událostí v systému pro následný audit systému, poskytnutí otevřeného rozhraní na spisové služby a agendové systémy, umožňující přesun vyřízených dokumentů do tohoto úložiště bez nadbytečných zásahů obsluhy. DESA dále obsahuje postupy a metodiku pro zajištění včasné migrace souborů v zastarávajících formátech. Sou-

částí řešení je i zajištění nezměnitelnosti obsahu dokumentů a to včetně technických opatření, která mohou nezměnitelnost prokázat. K tomu využívá DESA časová razítka, jež prokazují existenci dat v čase jeho vytvoření příslušnou autoritou.

Pro koho je DESA vhodná

Obecně je Důvěryhodná elektronická spisovna DESA určená pro potřeby archivace elektronických dokumentů, ať toto řešení nazýváme digitální spisovnou či důvěryhodným elektronickým archivem. Uplatnění proto nachází v celé řadě úřadů státní správy, samosprávy, ale i v komerční sféře.

Tohoto řešení je možné ideálně uplatnit při budování krajských digitálních spisoven (KDS) a krajských digitálních repozitářů (KDR). S použitím DESA je možné zahrnout a budovat systémy KDS a KDR jako součásti TC krajů. Aplikaci DESA lze za tímto účelem naimplementovat a nakonfigurovat jako logicky oddělené spisovny či repozitáře jednotlivých původců.

Další uplatnění DESA je pro uchování dokumentů z agendových aplikací, které je velmi často produkují. Agendové aplikace dnes nejsou ve velké většině případů integrovány se spisovou službou. Elektronické dokumenty, které vznikly činností agendových aplikací, pak nejsou dlouhodobě spravovány nebo si dlouhodobou správu svých dokumentů zajišťuje každá agendová aplikace samostatně. Kromě jiných problémů tím vzniká především riziko ztráty elektronických dokumentů. Jednotným integračním řešením je právě nasazení DESA.

Digitální elektronickou spisovnu je však vhodné použít i v průběhu digitalizace listinných agend úřadů, jako jsou stovební řízení a řada dalších, kdy je potřeba dokumenty bezpečně, dlouhodobě ukládat. Použití aplikace DESA, jako LTP systému, je schopno eliminovat rizika spojená s dlouhodobým ukládáním. Jedná se zejména o ztrátu dokumentů, nemožnost nalezení požadovaného dokumentu, zneužití informací, záměrné podvržení dokumentů či záměrné zničení důležitých dokumentů s cílem zničit důkazy.

Specifické požadavky uživatelů a legislativy

Archivní aplikace, ať už se jedná o digitální spisovnu nebo archiv musí reagovat na neustálý vývoj v oblasti dlouhodobého ukládání dat. Metodika jejího používání musí zajistit trvalé sledování změn v oblasti HW a SW, legislativy, norem, ale také rostoucí požadavky uživatelů. Archivní aplikace nemůže existovat izolovaně, ale naopak potřebuje a musí komunikovat a vzájemně spolupracovat s okolními systémy. A to jak na vstupu, tak na výstupu. To klade veliké nároky na integraci speciálně z pohledu zpřístupnění, kdy musí umožnit legitimním konzumentům vyhledávat a zobrazovat uložený obsah. Nejčastěji přes rozhraní do rejstříkových a prezentačních systémů. Na tuto oblast je při vývoji a zakázkové implementaci systému DESA kladen veliký důraz.

Specializovaná aplikace pro digitální spisovny či archivy DESA je neustále rozvíjená a podporovaná přímo od výrobce tak, aby vyhovovala komplexním požadavkům kladeným na takovéto systémy. Z pohledu a nároků na archivní funkce je proto nejlepším řešením pro středně a dlouhodobé ukládání elektronických dokumentů.

eTender – systém pro správu veřejných zakázek na MHMP

Jiří Langr, Jiří Tománek, KOMIX s. r. o.

Zakázky pod lupou

V květnu 2009 Magistrát hlavního města Prahy (MHMP) na adrese <http://zakazky.praha.eu> zpřístupnil aplikaci Zakázky pod lupou (ZPL), která zobrazuje údaje o veřejných zakázkách MHMP ve všech fázích procesu jejich realizace – tedy vypsané, probíhající, ukončené a zrušené. Z důvodu přehlednosti aplikace jsou zveřejňovány pouze zakázky překračující minimální hranici objemu, která byla stanovena pro zakázky na stavební práce na jeden milion korun, pro zakázky na dodávky služeb a hmotného majetku na půl milionu korun.

The screenshot shows the 'Portál města Prahy' interface. On the left is a navigation menu with categories: Veřejné zakázky (selected), Vypsané, Probíhající, Ukončené, Zrušené, Vyhledávání, and Vyhledané. The main content area is titled 'Detail zakázky' and contains the following information:

Ev. číslo	144837
Interní číslo	INF/ZPR/042/09
Kontrolní číslo	K1014012
Název	Poskytování služeb rozšířené podpory aplikace eTender
Popis	Na MHMP byl uveden do produktivního provozu informační systém pro evidenci veřejných zakázek eTender a aplikace pro publikování informací o těchto zakázkách na internetu Zakázky pod lupou. Hlavní město Praha chce zadáním veřejné zakázky zajistit podporu pracovníků spravujících tento systém i pracovníků zodpovědných za rozvoj ISHMP, provoz ServiceDesku a úpravy systému.
Druh zakázky	Služby
Typ zakázky	Podlimitní
Druh zadávacího řízení	Zjednodušené podlimitní řízení
Číslo zákona	Zákon č. 137/2006 Sb. o veřejných zakázkách
Počet oslovených firem	5
Základní hodnotící kritérium	Ekonomická výhodnost
Místo plnění	Praha
Stav zakázky	Probíhající
Odbor	odbor informatiky
Správce zakázky	m000xz001195
Oprávněný zástupce zadavatele	Ing. Václav Kraus
Předpokládaná hodnota	5 700 000 Kč
Požadovaná jistota	0 Kč
Datum vypsání zakázky	2.11.2009

Obrázek1: Obrazovka aplikace Zakázky pod lupou

Snaha zajistit maximální transparentnost a veřejnou kontrolu procesu zadávání veřejných zakázek se datuje již od konce října 2007, kdy pražští radní schválili záměr vytvořit portál pro evidenci a zveřejňování informací o veřejných zakázkách, zadávaných hlavním městem Prahou.

Význam aplikace je ceněn nejen samotným MHMP a jejími uživateli z řad veřejnosti, ale též odbornou veřejností, což dokládá udělení prvního místa v rámci soutěže Zlatý erb 2010 v kategorii Nejlepší elektronická služba.

Základní přístup k zakázkám je zajištěn prostřednictvím připravených seznamů zakázek v jednotlivých zveřejňovaných stavech. Ke každé zakázce lze zobrazit její detailní informace – především název a popis, informace o typu zakázky, použitá hodnotící kritéria, odbor, který zakázku vypisuje, její před-

pokládanou hodnotu, informace o termínech pro podání nabídek a otevírání obálek, informace o komisích a podaných nabídkách, minimální a maximální nabídkovou cenu a nabídkovou cenu vybraného uchazeče a informace o uzavřené smlouvě.

Samozřejmou součástí ZPL je možnost vyhledávání podle různých kritérií, jako jsou stav zakázky, druh nebo typ zakázky, odbor, který zakázku vypisuje, její název, předpokládaná hodnota, datum vypsaní, zúčastněné subjekty apod. Aplikace ZPL byla začleněna do portálu hl. města Prahy.

System eTender

Veřejná aplikace ZPL samozřejmě nestojí sama o sobě, ale je součástí komplexního systému pro správu veřejných zakázek na MHMP – eTender. Tento systém, podobně jako aplikaci ZPL, pro MHMP vytvořila společnost KOMIX s.r.o., která jej nadále udržuje a rozvíjí.

eTender
 Zakázky Subjekty Administrace Náповěda
 Uživatel: komix (komix testovací) - [odhlásit se](#) Verze: 2.3.7 [Tisk](#)

Úprava zakázky
 Úprava základních údajů zakázky

[Vyhledané](#) [Moje zakázky](#) [Zakázky odboru](#) [Varování](#) [Odemknout](#)

Název: Stav:

Zakázka | Kritéria | Komise | Uchazeči | Smlouva | Dokumenty

Základní informace

ISVZ ☐ Obj ☐	Číslo stavby (ORG) ____
Ev. číslo 144837	Interní číslo INF/ZPR/042/09
Kontrolní číslo K1014012	Evidenční číslo ISVZ ____
Číslo jednací MHMP S-MHMP 872754/2009	Název Poskytování služeb rozšířené podpory aplikace eTender
Popis Na MHMP byl uveden do produktivního provozu informační systém pro evidenci veřejných zakázek eTender a aplikace pro publikování informací o těchto zakázkách na internetu Zakázky pod lupou. Hlavní město Praha chce zadáním veřejné zakázky zajistit podporu pracovníků spravujících tento	
Druh zak. Služby	Druh ZŘ (povinné) Zjednodušené podlimitní řízení
Typ zak. Podlimitní	Poddruh ZŘ ____
Zakl. kritérium Ekonomická výhodnost 100 ☒	Doba trvání ____
Místo plnění Praha	Rámcová smlouva ☐
Zad. dokumentace poskytnutá el. ☐	

Odbor, správce, referent

Odbor odbor informatiky	Oddělení Oddělení strategického rozvoje a ekon
Správce zakázky Starečková Alena (MHMP)	Referent zakázky Starečková Alena (MHMP)
Zástupce zadavatele Ing. Václav Kraus	Dat. poslední úpravy 29.11.2010 15:47
Naposledy upravil m000xm437	

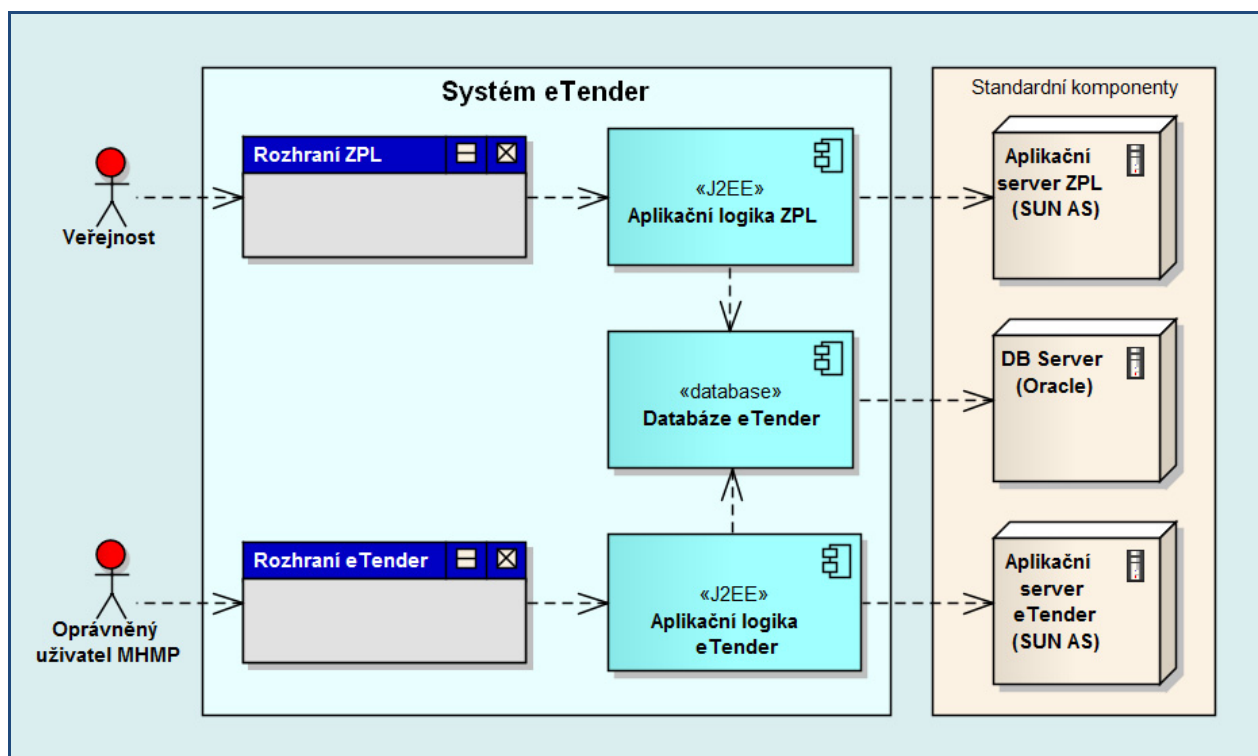
Obrázek2: Obrazovka systému eTender pro správce zakázek

System byl v první fázi realizován jako čistě evidenční systém pro správce zakázek, a to především za účelem sběru údajů pro jejich zveřejnění prostřednictvím aplikace ZPL. Postupem času byl tento systém rozvíjen směrem k podpoře procesů zajišťovaných správci zakázek, zejména doplňováním nejrůznějších logických kontrol, povinných kroků, sledování termínů apod. System byl postupně zahrnut do interních metodických předpisů MHMP v oblasti správy veřejných zakázek a začal plnit důležitou

kontrolní roli jak přímo nad činností správců zakázek, tak v procesu proplácení faktur dodavatelům MHMP.

Architektura řešení a použité technologie

Systém byl navržen a implementován prostřednictvím dvou dílčích plnohodnotných webových aplikací postavených na standardu JEE1.4 s ohledem na snadnou dostupnost, minimální nároky na údržbu, přehlednost a ergonomické ovládání. Aplikace jsou hostované aplikačním serverem Sun Java System Application Server Enterprise Edition 8.1 a využívají databázové úložiště ORACLE 10g.

Obrázek 3: Architektura systému eTender

Vzhled aplikací byl podřízen grafickému manuálu definovanému pro webové aplikace začlenitelné do Portálu hlavního města Prahy, tak aby vzhled a základní ovládací prvky byly jednotné napříč všemi aplikacemi poskytovanými či spravovanými Magistrátem hl. m. Prahy.

Při implementaci byly použity tyto moderní technologie, využívané společností KOMIX s.r.o. pro podporu efektivního vývoje webových aplikací v prostředí JEE:

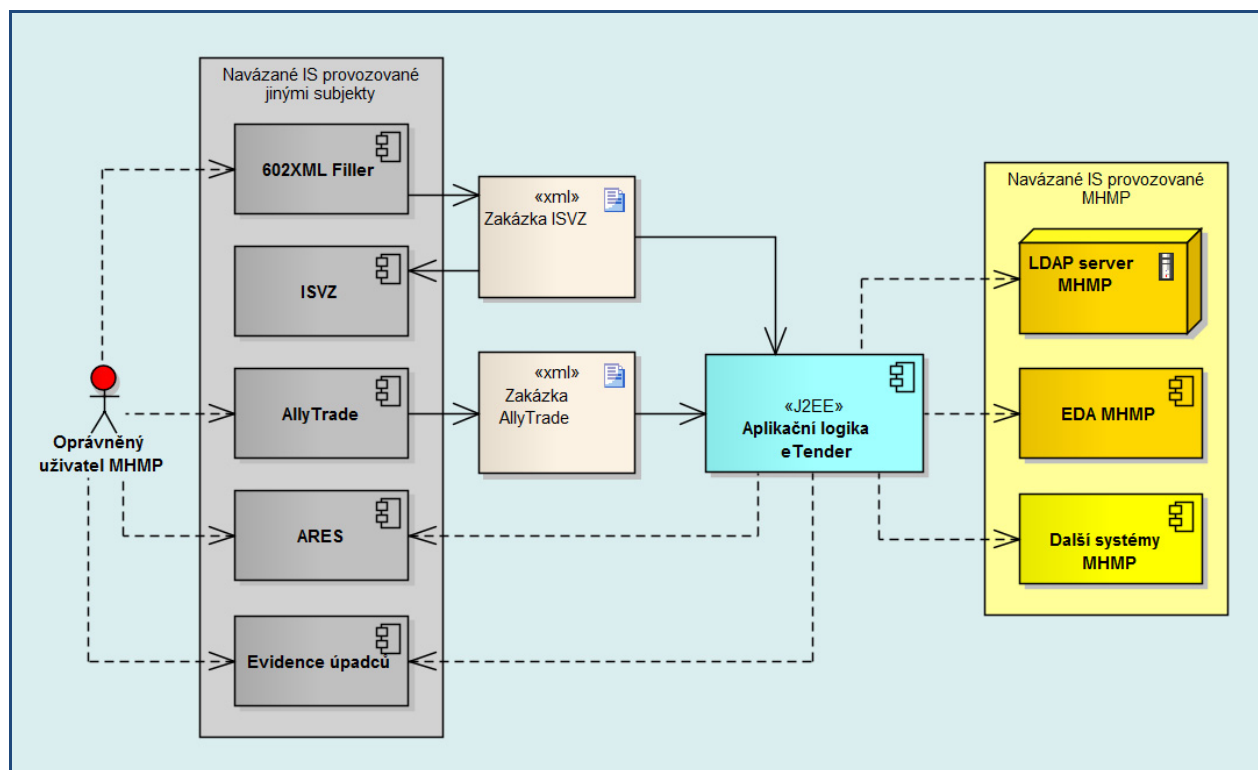
- JPA (Java Persistence API) implementace Hibernate 3.2 (<http://hibernate.org>) pro snadné objektově/relační mapování a řízení persistentních Java objektů.
- Simple XML Serialization 1.7 (<http://simple.sourceforge.net>) pro provádění transformace XML do Java objektů či Java objektů do XML bez nutnosti použití tak rozsáhlého API jakým je např. JAXB společnosti SUN.
- Stripes 1.5 (<http://www.stripesframework.org>) webový framework pro jednoduchou a přehlednou implementaci prezentační vrstvy včetně podpory tvorby komponentových šablon, lokalizace, serverových validací a řízení přechodů mezi jednotlivými obrazovkami.
- Prototype 1.6 (<http://www.prototypejs.org>) Javascript framework pro podporu tvorby Web 2.0 komponent s využitím AJAX. Pomocí toho frameworku byly implementovány tyto funkčnosti a komponenty:
 - Modální okna pro editaci záznamů či potvrzování destruktivních operací
 - Dynamické třídění a vyhledávání záznamů v tabulkách
 - Komponenta pro rychlé vyhledávání tzv. Autocomplete či česky našeptávač

- LiveValidation 1.3 (<http://www.livevalidation.com>) Javascript knihovna pro implementaci klientských validací datumů, čísel, emailů a dalších formátů vstupních formulářů s možností definovat vlastní pravidla pro nestandardní kontroly.
- BIRT 2.3 (<http://www.eclipse.org/birt>) reportovací systém pro komplexní podporu tvorby dokumentů různých formátů na základě uživatelsky definovaných šablon. Vše za pomoci WYSIWYG designeru, který je součástí tohoto reportovacího systému.
- TestNG 5.5 (<http://testng.org>) testovací framework pro snadnou implementaci a následné spouštění a vyhodnocování Unit testů pokrývajících základní business logiku obou aplikací.

Vazby eTender na další systémy

V průběhu rozvoje byl systém eTender integrován prostřednictvím datových rozhraní s několika dalšími aplikacemi a systémy:

- LDAP pro autorizaci a autentizaci pracovníků Magistrátu hl. m. Prahy oproti centrální evidenci organizační struktury, uživatelů, jejich rolí a oprávnění.
- Administrativní registr ekonomických subjektů ARES (<http://www.info.mfcr.cz/ares>) pro snadnou a efektivní synchronizaci informací o ekonomických subjektech podílejících se na zakázkách v rolích zájemců, uchazečů či dodavatelů.
- Informační systém o veřejných zakázkách ISVZ (<http://www.isvz.cz>) pro možnost snadného importu zakázky ve formátu XML odesílané právě do tohoto centrálního systému pomocí formulářového systému 602 XML Filler (<http://www.602.cz/602xml>), bez nutnosti opětovného přepisování již jednou vyplněných informací.
- AllyTrade (<http://www.new.allytrade.cz>) ve spolupráci s naší společností implementovala speciální neveřejné rozhraní pro Magistrát hl. m. Prahy pro snadné získávání informací o registrovaných zakázkách s cílem snadného importu do systému eTender opět bez nutnosti neefektivního ručního přepisování informací.
- Elektronická úřední deska Magistrátu hl. m. Prahy, prostřednictvím níž systém eTender vyvěšuje elektronické dokumenty k jednotlivým zakázkám.

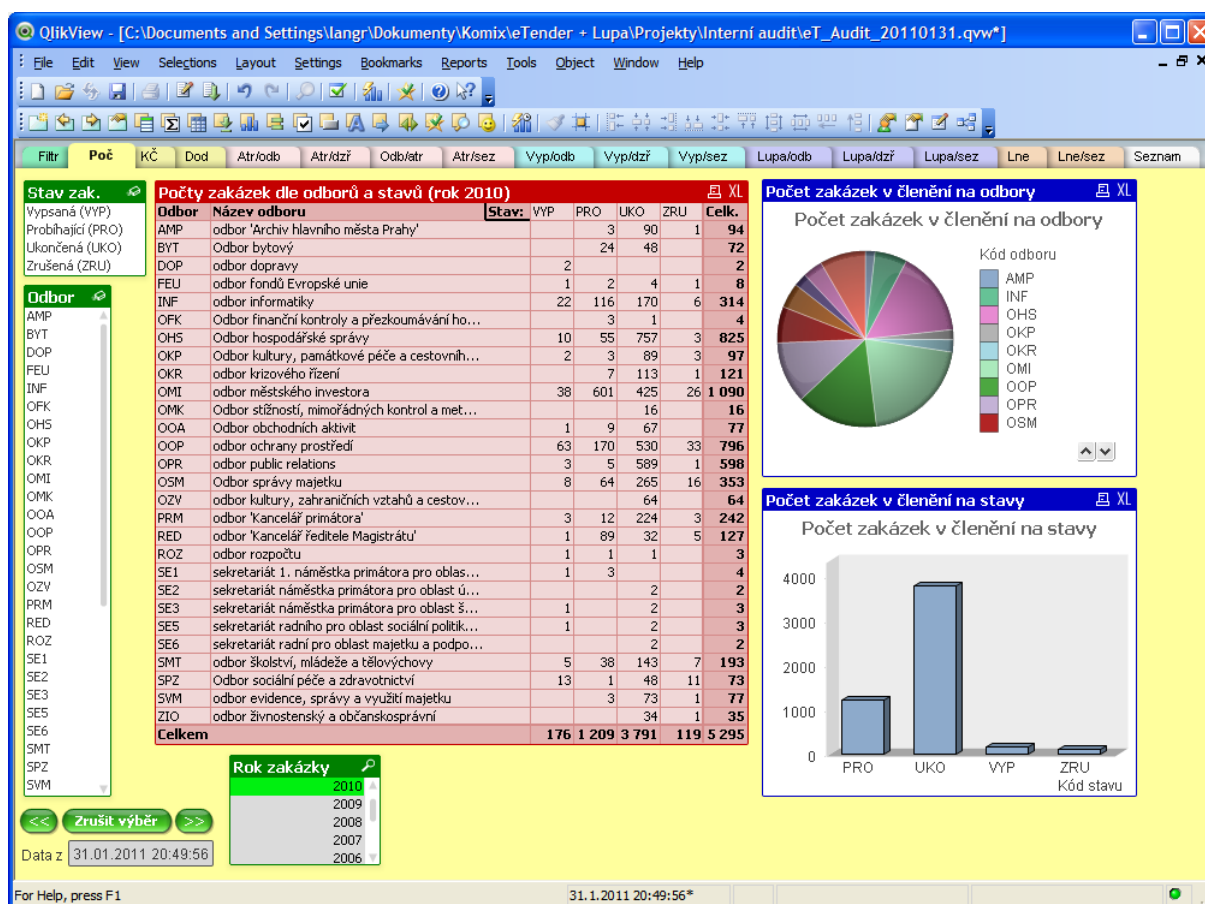
Obrázek 4: Interakce systému eTender s okolím

V současné době se řeší další úkol z oblasti systémové integrace, a to realizace spolupráce eTender s dalšími systémy provozovanými na MHMP. Jedná se zejména o propojení na evidenci majetku, jednotnou evidenci smluv a smluvních partnerů, realizaci vazeb na ekonomický systém apod.

Nasazení QlikView

MHMP požadoval rozšířené využití dat z databáze eTender. Jednalo se o sestavování různých přehledů a sestav, ale především specifické kontrolní výstupy, na základě nichž se hodnotí kvalita práce správců zakázek a míra naplňování interních předpisů MHMP pro správce zakázek.

Po zralé úvaze se dodavatel rozhodl pro řešení nasadit nástroj Business Intelligence, se kterým má společnost KOMIX bohaté zkušenosti. Jedná se o QlikView (<http://www.qlikview.com/>, <http://www.komix.cz/QlikView>). Tento postup umožnil vytvořit první verzi požadovaných výstupů za méně než 5 pracovních dní. Vytvořená QlikView aplikace se soustavně rozšiřuje a rozvíjí na základě požadavků MHMP.

Obrázek 5: QlikView aplikace nad daty eTender

Budoucnost systému eTender

Systém eTender se nadále rozvíjí v souladu s požadavky MHMP, a to zvláště směrem k hlubší podpoře procesů, usnadnění práce správcům zakázek a zajištění maximální kvality obsažených dat. Přípravuje se též integrace s dalšími systémy provozovanými na MHMP. Důležitým záměrem rozvoje je též rozšíření používání systému na některé městské příspěvkové organizace a příp. také na městské části hl. města Prahy.

O autorech

Jiří Langr, e-mail: langr@komix.cz

Jiří Tománek, e-mail: tomanek@komix.cz

Potenciál datových schránek pro rozvoj e-Governmentu v České republice¹

Mgr. Tomáš Lechner, Vysoká škola ekonomická v Praze, Národohospodářská fakulta, Katedra práva

Úvod

Dne 1. července 2009 nabyl účinnosti zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů, který zavedl nový nástroj zaručené elektronické komunikace ve veřejné správě v podobě datových schránek [1], [2], [8]. Tento unikátní nástroj prochází od svého vzniku neustálým rozvojem pro stránce technické, provozní i legislativní. Poslední změna do dnešního dne se po legislativní stránce udála k 1. 1. 2011, kdy byla novelizována vyhláška č. 194/2009 Sb. Následující příspěvek se zabývá stručným přehledem nejvýznamnějších z těchto postupných rozšíření a z nich plynoucích možností dalšího využití tohoto komunikačního nástroje s ohledem na celkový rozvoj e-Governmentu v České republice.

Datové schránky při svém zrodu

Ještě než zákon č. 300/2008 Sb. nabyl účinnosti, byl již aktualizován, a to zákonem č. 190/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Tato změna přinesla i určité změkčení nástupu nového způsobu komunikace a to tím, že bylo přidáno přechodné období určené na rozmezí od 1. července do konce října 2009. Uvedené čtyři měsíce byly využity, jak dodavatelem informačního systému datových schránek (dále jen IS DS), tak jednotlivými orgány veřejné moci, které měly začít prostřednictvím tohoto informačního systému komunikovat. Dodavatel IS DS prováděl postupně aktualizace, a to zejména s ohledem na prováděcí vyhlášku č. 194/2009 Sb., o stanovení podrobností užívání a provozování informačního systému datových schránek, která vyšla ve sbírce zákonů pouhých 5 dní před nabytím účinnosti zákona č. 300/2008 Sb. Jednotlivé orgány se pak postupně k tomuto systému připojovali a aktivovali si své datové schránky. Míru využití přechodného období ze strany orgánů veřejné moci lze ještě ilustrovat na základě statistiky [3], z níž vychází, že k 20. říjnu, tedy již na sklonku uvedeného přechodného období, bylo aktivováno jen asi 18 % datových schránek.

Podle původního znění výše zmíněné vyhlášky č. 194/2009 Sb. byl IS DS v úvodu schopen přepravovat datové zprávy s přílohami následujících taxativně určených formátů: PDF (Portable Document Format), PDF/A (Portable Document Format for the Long-term Archiving), XML (Extensible Markup Language Document), FO/ZFO (602XML Filler dokument), HTML/HTM (Hypertext Markup Language Document), ODT (Open Document Text), ODS (Open Document Spreadsheet), ODP (Open Document Presentation), TXT (prostý text), RTF (Rich Text Format), DOC (MS Word Document), XLS (MS Excel Spreadsheet), PPT (MS PowerPoint Presentation), JPG/JPEG/JFIF (Joint Photographic Experts Group File Interchange Format), PNG (Portable Network Graphics), TIFF (Tagged Image File Format), GIF (Graphics Interchange Format), MPEG1/MPEG2 (Moving Picture Experts Group Phase 1/Phase 2), WAV (Waveform Audio Format), MP2/MP3 (MPEG-1 Audio Layer 2/Layer 3) a ISDOC/ISDOCX (Information System Document verze 5.2 a vyšší). Jedním z problémů původní podoby datových schránek tedy byla právě uvedená omezení, kde ve výčtu příloh nebyly uvedeny některé, v určitých případech potřebné, formáty, např. formáty nejnovější řady produktů Microsoft Office, nebo formáty pro externí elektronické podpisy. Proto bylo přistoupeno k novelizaci uvedené vyhlášky, o čemž bude také referováno v následující kapitole.

Positivním prvkem IS DS již od prvopočátku naopak byla možnost napojení elektronických spisových služeb a dalších softwarových nástrojů. Tato možnost byla podporována již v začátku realizace vlastního projektu IS DS, o čemž svědčí příslušné kroky Ministerstva vnitra, zejména v podobě Memoranda o spolupráci mezi Ministerstvem vnitra ČR a zástupci výrobců elektronických spisových služeb při přípravě technické části prováděcí vyhlášky k zákonu č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, z hlediska propojení datových schránek a spisových

¹ Příspěvek je podporován interním grantem VŠE IG508010.

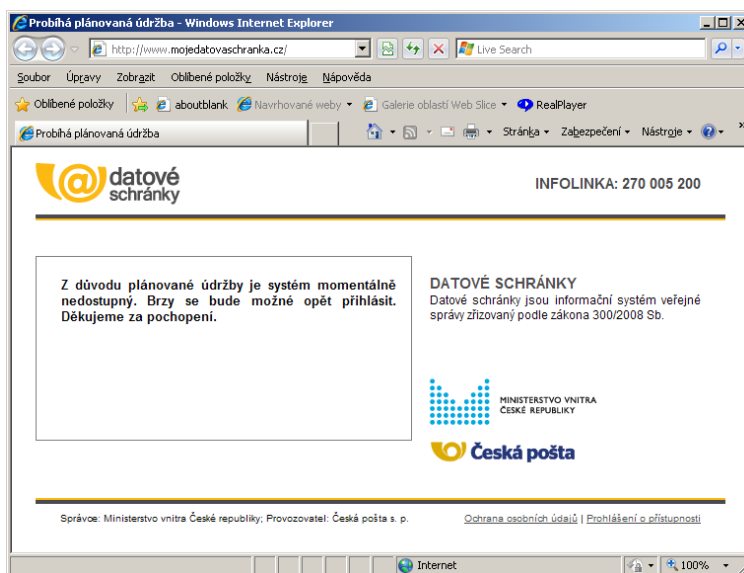
služeb [4]. Navíc ve struktuře datové zprávy jsou připraveny součásti, které mohou napomoci automatickému třídění datových zpráv přijatých orgánem veřejné moci. Konkrétně jde o prvek „zmocnění“ a „k rukám“ [5], i když v případě posléze jmenovaného je postrádána možnost navázání na číselníkovou strukturu, kterou by orgány veřejné moci zveřejňovaly způsobem umožňujícím dálkový přístup. V každém případě však uvedené prvky dávají možnost využít automatického zařídění došlé datové zprávy, které může být následováno automatickým zpracováním některých příloh, a to zejména v podobě XML (lze tak předávat strukturovaná data) anebo ve formátu ISDOC, resp. ISDOCX, který je českým standardem pro elektronickou fakturaci [7].

Přehled významných změn v IS DS

První výrazná legislativní i technická změna v IS DS se stala k 1. 1. 2010, kdy byla umožněna komunikace i mezi právníky a fyzickými osobami navzájem dle novelizovaného zákona č. 300/2008 Sb. Kromě datové zprávy tak spatřila světlo světa tzv. Poštovní datová zpráva – blíže viz [9]. Cenová politika nastavená Českou poštou ale znamená, že zaslání poštovní datové zprávy se vyplatí až při náhradě alespoň pěti doporučených zásilek měsíčně.

Další změna se odehrála v první polovině roku 2010. Tato změna reagovala na sdělení Ministerstva vnitra ze dne 17. 10. 2008, kde bylo podle vyhlášky č. 378/2006 Sb., o postupech kvalifikovaných poskytovatelů certifikačních služeb, stanoveno akreditovaným certifikačním autoritám k 31. 12. 2009 ukončit vydávání kvalifikovaných certifikátů s algoritmem SHA-1 a od 1. 1. 2010 vydávat pouze kvalifikované certifikáty s algoritmem SHA-2 [10]. Protože bezpečnost a důvěryhodnost IS DS je samozřejmě také založena na využívání certifikátů vydaných, bylo i zde přistoupeno k odpovídající změně [11].

V rámci provozu IS DS pak dochází k pravidelným plánovaným odstávkám, které probíhají během předem avizovaných víkendů a většinou slouží k postupným aktualizacím tohoto informačního systému. Případné technické změny IS DS jsou podloženy také novelou tzv. Provozního řádu IS DS [5]. Poslední změna tohoto typu proběhla již v letošním roce, konkrétně 5. 2. 2011 [12], a došlo při ní zejména k ukončení podporování první technické varianty přihlašování aplikací třetích stran.

Obr. 1: Webový přístup k IS DS – další pravidelná odstávka – situace tentokrát ze dne 5. 3. 2011.

Stejně tak dochází k postupným změnám ve webovém přístupu k IS DS, který je určen zejména pro fyzické a malé právnické osoby [1] (viz též Obr. 1). Při vývoji dochází jak ke změnám v uspořádání pro zvýšení přehlednosti tohoto nástroje, tak ke změnám funkčnosti. Mezi nejvýraznějšími lze zmínit možnost nastavení časově neomezené platnosti přístupového hesla, rozšíření možností vyhledávání či možnost náhledu na datovou zprávu bez nutnosti instalovat doplněk 602XML Filler [13].

Datové schránky na začátku roku 2011

Jak již bylo zmíněno v úvodu tohoto příspěvku, došlo k 1. 1. 2011 ke změně prováděcí vyhlášky č. 194/2009 Sb. prostřednictvím předpisu č. 422/2010 Sb. Tím byly zejména rozšířeny formáty, jež je IS DS schopen transportovat. Konkrétně se jedná o formáty řady produktů Microsoft Office 2007/2010, tj. DOCX (MS Word Document), XLSX (MS Excel Spreadsheet) a PPTX (MS PowerPoint Presentation), a dále o formáty EDIT (mezinárodní standard EDIFACT, standardy ODETTE a EANCOM pro elektronickou výměnu obchodních dokumentů - EDI), DWG (AutoCAD DraWinG File Format verze 2007 a vyšší), SHP/DBF/SHX/PRJ/QIX/SBN/SBX (ESRI Shapefile), DGN (Bentley MicroStation Format verze V7 a V8) a GML/GFS/XSD (Geography Markup Language Document), čímž byly posíleny možnosti elektronické výměny dat zejména v oblasti ekonomických softwarů a geografických informačních systémů. Nicméně ani tato novela formátů nepamatovala na formáty pro externí elektronické podpisy, které sice již delší dobu IS DS transportuje, ale „jen“ na základě výkladu a dovození prezentovaného Ministerstvem vnitra na informačních stránkách datových schránek, viz [6].

IS DS díky svým vlastnostem má poměrně velký potenciál pro elektronickou komunikaci, neboť zde došlo k úplné transformaci funkcí klasické doporučené zásilky do elektronické podoby. Tento potenciál je podstatný zejména pro veřejnou správu, kde je vyžadováno dodržování celé řady pravidel, jimž lze jiným způsobem v elektronické komunikaci dostat poměrně obtížně. Protože však IS DS existuje až od 1. července 2009 a elektronické komunikační kanály jsou ve veřejné správě v České republice prosazovány a používány již delší dobu, existují zde i jiná řešení, která mohou být do určité míry nyní vnímána jako duplicitní. Jedním z těchto případů může být např. transakční část Portálu veřejné správy [14]. Srovnáme-li úvodní text na této webové stránce² s přístupem ke zřízení a možnostmi využívání IS DS, pak vidíme, že vedou k obdobným procesním výsledkům. V této souvislosti si lze položit sice jednoduchou otázku, na kterou však, jak to již bývá, není jistě jednoduchá odpověď. Tato otázka zní: Je efektivnější udržovat původní zavedené způsoby komunikace, např. prostřednictvím transakční části Portálu veřejné správy, či jiné, nebo by bylo výhodnější tyto způsoby komunikace převést na komunikaci prostřednictvím IS DS? Přičemž při hledání odpovědi na tuto otázku je třeba vždy počítat nejen s provozními náklady různých způsobů elektronické komunikace, ale také samozřejmě s fixními náklady na změnu implementace elektronické vazby a to vždy na obou komunikujících stranách.

To, že naznačená otázka je ve veřejné správě v České republice skutečně řešena, ukazuje například postup Ministerstva práce a sociálních věcí, které se rozhodlo přestat využívat pro předávání údajů pro účely sociálně-právní ochrany dětí mezi Policií ČR a pověřenými odbory obcí s rozšířenou působností služeb Registrované elektronické pošty (dnes již dokonce zrušený nástroj České pošty, s. p. [15]) a přejít jednoznačně na komunikaci prostřednictvím IS DS. Stejně tak bylo postupováno i ve věci dopravních přestupků. Nicméně tento příklad neznamená, že je výše položená otázka obecně zodpovězena. V každém jednotlivém případě i v každém resortu může být odpověď jiná.

Naznačené skutečnosti ukazují na postupné zvyšování již tak poměrně vysokého potenciálu IS DS pro rozvoj e-Governmentu v České republice. Nicméně situace není zase tak bezproblémová, jak by se mohlo z výše uvedeného zdát. Asi největším problémem je obecně nedořešená problematika digitální kontinuity a dlouhodobé důvěryhodnosti elektronických dokumentů (viz např. [16]), podložená skutečností, že v České republice zatím neexistuje Národní digitální archiv, i když alespoň už byly započaty práce na této, dle mého názoru velmi důležité, součásti českého e-Governmentu [17].

Závěr

Informační systém datových schránek má tedy poměrně značný potenciál pro rozvoj e-Governmentu v České republice, který je třeba spatřovat zejména v jeho unikátním postavení zaručující plnou transformaci vlastností doporučených listovních zásilek do elektronické podoby. Kroky postupného rozvoje IS DS, jejichž přehled je též součástí tohoto příspěvku, ukazují, že tyto možnosti jsou ještě rozšiřová-

² Citace ze zdroje [14]: „Aplikace Podání je součástí Portálu veřejné správy (PVS) a slouží pro registraci uživatelů, kteří chtějí využívat elektronické služby poskytované veřejnou správou v České republice. Po dokončení registrace budete moci zasílat a přijímat formuláře z úřadů veřejné správy s využitím identifikátoru uživatele nebo s využitím digitálního certifikátu.“

ny a postupně více využívány. Nicméně existují zde i slabé stránky, a to zejména v souvisejících oblastech dlouhodobé důvěryhodnosti elektronických dokumentů, a také v obecně slabé propagaci tohoto nástroje, jak bylo již s ohledem na nasazení IS DS také referováno v příspěvku [8].

Literatura

- [1] MATES, P., LECHNER, T., BOHATA, P. *Elektronische Briefkästern. Tschechien. Eine kleine Revolution in der Kommunikation*. WiRO – Wirtschaft und Recht in Osteuropa, 2010, roč. 19, č. 4, s. 103–106. ISSN 0941-6293.
- [2] SMEJKAL, V. *Datové schránky v právním řádu ČR*. Praha: ABF, a. s., 2009. 176 s. ISBN 978-80-86284-78-1.
- [3] MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Důležité sdělení pro uživatele datových schránek*. Citace dne 1. 5. 2010. Dostupné na WWW: <<http://www.datoveschranky.info/clanek/274>>
- [4] MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Další krok při zavádění Datových schránek splněn – aktualizováno*. Citace 29. 6. 2010. Dostupné na WWW: <http://www.mvcr.cz/docDetail.aspx?docid=135487&docType=ART&lang=cs>
- [5] MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Provozní řád IS DS*. Citace 1. 2. 2011. Dostupné na WWW: <http://www.datoveschranky.info/priloha/160/>
- [6] MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Přípustné formáty el. podpisu příloh datové zprávy*. Citace 1.3.2011. Dostupné na WWW: <http://www.datoveschranky.info/clanek/243/>
- [7] LECHNER, T. *Fakturace bez papíru*. Obec a finance, 2009, roč. 10, č. 5, s. 76-77.
- [8] LECHNER, T. *Hodnocení prvního roku existence datových schránek*. Seč u Chrudimi 20.09.2010 – 21.09.2010. Veřejná správa 2010.
- [9] ČESKÁ POŠTA. *Poštovní datová zpráva*. Citace 1.3.2011. Dostupné na WWW: <http://www.postovnidatovazprava.cz/>
- [10] MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Změna v kryptografických algoritmech, které jsou používány pro vytváření elektronického podpisu*. Citace 1.3.2011. Dostupné na WWW: <http://www.mvcr.cz/clanek/zmena-v-kryptografickych-algoritmech-ktere-jsou-pouzivany-pro-vytvoreni-elektronickeho-podpisu.aspx>
- [11] MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Přechod na SHA-2*. Citace 1.3.2011. Dostupné na WWW: <http://www.datoveschranky.info/clanek/351/>
- [12] MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Provozní řád ISDS aktualizován*. Citace 1.3.2011. Dostupné na WWW: <http://www.datoveschranky.info/clanek/403/>
- [13] MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Datové zprávy si již konečně můžete prohlédnout i z internetové kavárny*. Citace 1.3.2011. Dostupné na WWW: <http://www.datoveschranky.info/clanek/381/>
- [14] *Elektronická podání prostřednictvím PVS*. Citace 1.3.2011. Dostupné na WWW: http://portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701/_s.155/710/place
- [15] ČESKÁ POŠTA. *Registrovaná elektronická pošta – poskytování ukončeno*. Citace 1.3.2011. Dostupné na WWW: <http://rep.cpost.cz/>
- [16] PETERKA, J. *Datové schránky: co dnes s elektronickými cary papíru?* Citace 1.3.2011. Dostupné na WWW: <http://www.lupa.cz/clanky/datove-schranky-co-dnes-s-nbsp-elektronickymi-cary-papiru/>
- [17] MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Ministerstvo vnitra zahájilo projekt Národní digitální archiv*. Citace 1.3.2011. Dostupné na WWW: <http://www.mvcr.cz/clanek/ministerstvo-vnitro-zahajilo-projekt-narodni-digitalni-archiv.aspx>

Přínos integrace multifunkčních zařízení se systémy pro správu dokumentů

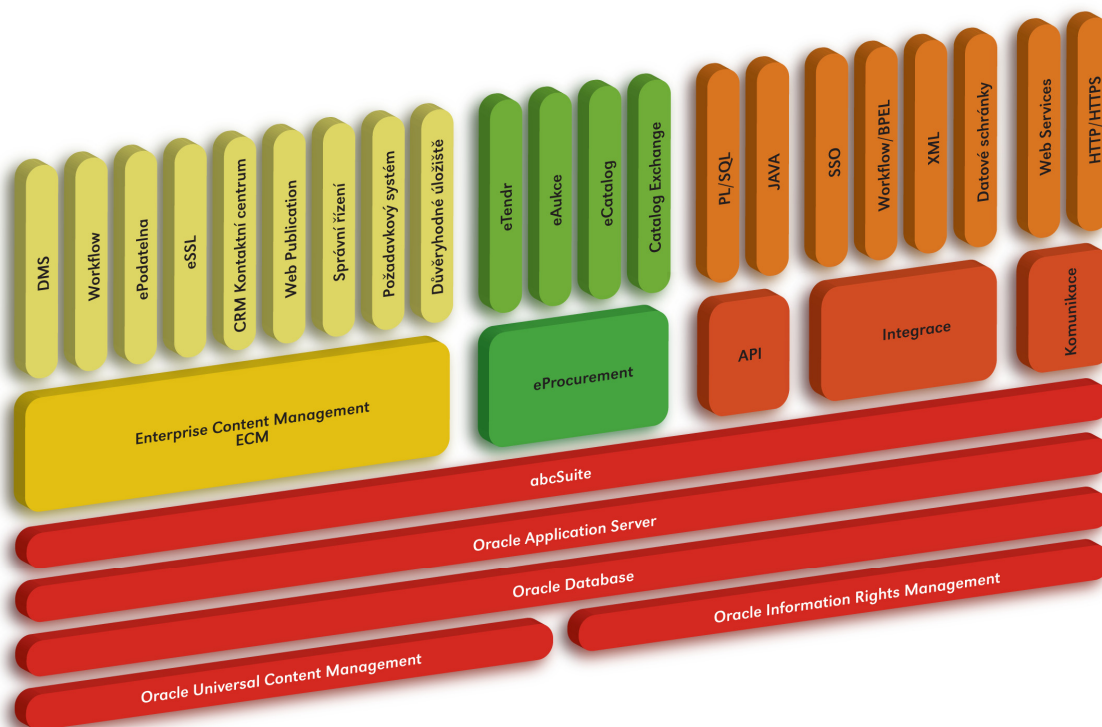
Ing. Jaroslav Lubas, aplis.cz, a. s.,

Ing. Vojtěch Krejčíř, Konica Minolta Business Solutions Czech, spol. s r. o.

V dnešní době již mnoho organizací pracuje se systémem pro správu dokumentů, nebo alespoň začíná uvažovat o jeho implementaci. Hlavními důvody obvykle bývá potřeba optimalizovat způsoby práce s dokumenty, zvýšit jejich zabezpečení a v neposlední řadě i snaha omezit množství listinných dokumentů, které je potřeba nejenom zpracovávat, ale následně i archivovat. Pro společnosti, které zpracovávají velké množství listinných dokumentů, mohou náklady na jejich archivaci představovat významnou položku rozpočtu.

Této situaci vychází vstříc česká legislativa, která umožňuje při dodržení zákonem definovaných pravidel úplné odstranění některých typů listinných dokumentů a přechod na bezpapírovou kancelář.

Společnost aplis.cz, a.s. v rámci své produktové platformy aplis business communication Suite (abcSuite) nabízí integrované řešení pro oblast správy strukturovaných i nestrukturovaných informací. Správu digitálních dokumentů a řízení jejich oběhu uvnitř organizace řeší spolehlivě modul Document Management System (DMS). DMS slouží jako centrální úložiště veškerých dokumentů pro agendové systémy. Jako dokumenty jsou zde v širším slova smyslu chápána veškerá elektronicky uložitelná data. Zaručuje integritu dokumentů, dostupnost, maximální ochranu při zachování požadavku na evidenci verzí dokumentů a propracovaný systém práv, uživatelů a skupin. DMS podporuje řízení konkrétních administrativních procesů spisové a archivní služby spojených s dokumenty.

Nedílnou součástí platformy produktů abcSuite tvoří elektronická spisová služba (eSSL). eSSL je komplexním systémem nadřazeným všem dalším aplikacím, které pracují s dokumenty v organizaci. Pomáhá udržovat každodenní chod často rozsáhlé administrativní agendy, řídit oběh dokumentů v organizaci a získávat stálý přehled o všech písemnostech a stavu jejich zpracování. Splňuje požadavky na ní kladené zákony ČR včetně Národního standardu pro spisové služby.

Základní vstupní bod spisové služby představuje ePodatelna. Řeší problematiku přijímané a odesílané pošty, podporuje skenování listinných dokumentů, podporuje využití rozpoznávání písma

(OCR), čárových kódů a obsahuje integrovaného emailového klienta. Právě v tomto místě je možné využít širokých možností multifunkčních zařízení. Vyřízené a schválené dokumenty se ukládají v důvěryhodném úložišti. V praxi to znamená, že úložiště disponuje prostředky pro řízení obsahu, archivaci a správu uložených dokumentů, správu dat a přístupů jednotlivých skupin uživatelů. eSSL sjednocuje a organizuje práci s dokumenty bez ohledu na jejich fyzickou formu (listinný nebo elektronický dokument) a způsob doručení (pošta, datové schránky, datové médium, e-mail). Zároveň podporuje transformace do formátu PDF, resp. PDF/A.

Návazné komplexní workflow umožňuje řízení a automatizaci administrativních procesů spojených s dokumenty. Jasně jsou zde definovány odpovědnosti a postupy, tím je zabezpečen správný sled požadovaných kroků a přesné mapování průchodu dokumentů organizací.

Dokumenty do společnosti obvykle přicházejí několika cestami:

- poštou, kurýrem v listinné podobě
- faxem v listinné nebo elektronické podobě
- emailem
- prostřednictvím informačního systému datových schránek

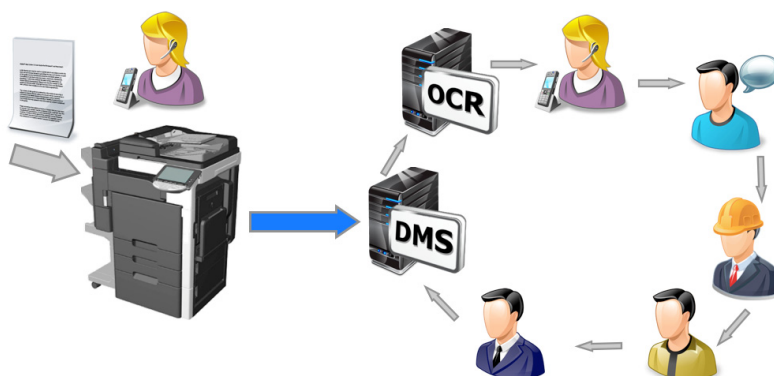
Příchozí listinný dokument je obvykle zpracováván následujícím způsobem:

Přijatý dokument je naskenován do počítače uživatele, který doplní potřebné údaje do metadat, případně spustí proces OCR a následně provede kontrolu výsledku. Poté dokument uloží do DMS a v případě potřeby spustí workflow.

Konica Minolta nabízí nejmodernější laserová multifunkční zařízení, která kombinují vynikající schopnosti barevného i černobílého tisku, kopírování a skenování, vysokou efektivitou a řízením provozních nákladů a také s výjimečnou kvalitou, flexibilitou a funkcionalitou. Mezi standardní funkce patří také možnost autentizace uživatelů, obvykle s podporou bezkontaktních karet. Většinu multifunkcí je možné dále rozšiřovat o moduly pro sešívání, děrování, tvorbu brožur a podobně.

Významnou vlastností moderních multifunkcí je komunikační rozhraní. To umožňuje dodavatelům nejrůznějších softwarových řešení, například DMS systémů, využít ovládacího panelu multifunkce pro přímé zadávání údajů a ovládání vybraných funkcionalit aplikace.

Při využití této možnosti může potom proces zpracování příchozího listinného dokumentu vypadat následovně:

Pracovník na příjmu pošty se identifikuje pomocí bezkontaktní karty a vloží dokument do skeneru multifunkčního zařízení. Na ovládacím panelu zvolí odpovídající typ dokumentu a spustí skenování.

Dle zvoleného typu dokumentu je případně vyzván k zadání vybraných údajů, dokument je naskenován a vložen do workflow. V rámci workflow mohou být provedeny nejrůznější aktivity - například provedení OCR, předání k validaci, doplnění dalších údajů, schválení a uložení do archivu.

Tento příklad je typickou ukázkou, jak pracovník přijímající poštu spustí, stiskem několika tlačítek na multifunkčním zařízení, poměrně složitý proces bez toho, aby musel absolvovat školení na práci s DMS systémem.

Pokud je dokument označen například čarovým kódem, může být tento při skenování automaticky vytěžen a doplněn do údajů k dokumentu. Tím zůstává zachována jednoznačná vazba mezi papírovým originálem a jeho elektronickým obrazem v DMS. Následně může být papírový originál uložen do úložiště.

S rozvojem elektronizace dokumentů a nároků na archivnictví je nutné zmínit i rostoucí nároky na bezpečnost přenosu i bezpečnost uložených dat. Proto nasazení autentikačních mechanismů jak na vstupu, tak i na výstupu dokumentů, je přímo žádoucí. Výhodou multifunkčních zařízení je i to, že posouvají hranice bezpečnosti i na listinné dokumenty, které si uživatel tiskne až v okamžiku, kdy je přítomen u stroje a autentikoval se identifikačním prvkem.

Pro potřeby péče o dokumenty, jejich archivaci a řízení celého jejich životního cyklu, připravila společnost aplis.cz, a.s unikátní řešení postavené na základě produktu abcSuite nabízené jako služba. Řešení využívá bezpečnou platformu, která je umístěna v datovém centru našeho partnera, společnosti T-Systems Czech, s.r.o. Služba splňuje veškeré legislativní požadavky na zpracování dokumentů a jejich dlouhodobé ukládání a nabízí spolehlivé a bezpečné datové úložiště. Spolu s přímou návazností na multifunkční zařízení Konica Minolta se tak zákazníkům nabízí opravdu komplexní řešení s maximální přidanou hodnotou, a to za zlomek ceny. Spojení silných partnerů tak přináší jedno z nejlepších řešení na českém trhu.

Přínosy:

- výrazné zefektivnění práce s aplikací, kdy některé aktivity je možné provádět přímo z panelu multifunkčního zařízení
- zpřístupnění vybraných funkcionalit aplikace i uživatelům, kteří jsou méně zdatní v oblasti práce s PC
- omezení potřeby nákupu specializovaných dokumentových skenerů
- lepší využití stávající investice do multifunkčního zařízení
- zrychlení některých procesů díky omezení počtu kroků, které musí uživatel udělat
- rychlé nasazení, vysoká bezpečnost, důvěryhodnost
- vysoká dostupnost jak finanční, tak i technologická

Hromadné rozesílání SMS zpráv nejen v době krize

*Ivana Melicharová, Jiří Hudeček, Obec Lety,
Mgr. Tomáš Lechner, Triada, spol. s r. o.*

Úvod

Rozvoj informační společnosti v České republice probíhá v některých oblastech mílovými kroky, jak o tom svědčí průzkumy zveřejňované každoročně Českým statistickým úřadem. Zejména v oblasti mobilních telefonů, je tento rozvoj výrazný, což přináší možnosti využití i v oblastech komunikace s veřejnou správou, aniž by výrazně hrozilo nebezpečí obecně označované jako „digital divide“. Jednoduchost poskytování informací pomocí informačních a komunikačních technologií může posílit vazby mezi veřejnou správou a obyvatelstvem, přispívá k pozitivním stránkám reformy veřejné správy a je v souladu s cíli Strategie realizace Smart Administration v období 2007-2015 – Efektivní veřejná správa a přátelské veřejné služby přijaté vládou České republiky 28. února 2007 usnesením č. 197. Tento příspěvek ukazuje různorodé použití systému pro hromadné rozesílání SMS zpráv středočeskou obcí Lety.

Služba iMunis SMiS

iMunis SMiS je systém pro hromadné rozesílání SMS s využitím přímého propojení aplikace s SMS centry všech GSM operátorů v České republice. Poskytovatelem této služby je společnost Triada. Po zavedení služby iMunis SMiS má úřad možnost efektivně informovat občany o dění v obci a samozřejmě komunikovat s určitými skupinami adresátů jak v rámci úřadu (např. pro operativní svolání porady) tak i mimo úřad. Jedná se tedy o doplněk, nebo spíše náhradu obecního rozhlasu, jehož základním omezením je nemožnost informovat občany, kteří jsou většinu dne mimo obec.

Široké využití má tato služba také v krizové komunikaci při řešení mimořádných situací. Informování občanů je v době krize prostřednictvím služby iMunis SMiS velice účinné a je možné i po vyřazení základních informačních prostředků z provozu (kabelová televize, obecní rozhlas, elektřina). Službu je totiž možné ovládat i přímo z mobilního telefonu bez přístupu na Internet.

Systém umožňuje i zpětnou kontrolu všech odeslaných SMS včetně různých statistik a dalších výstupů. Ovládání služby iMunis SMiS je pro uživatele možné prostřednictvím Internetu a zabezpečené komunikace, což poskytuje velice komfortní a intuitivní ovládání, nebo pomocí autorizovaného mobilního telefonu, což je výhodné zejména v krizových situacích nebo v případech, kdy uživatel zrovna nemá přístup na Internet. V obou případech je přístup chráněn tak, aby SMS zprávu nemohla vložit do systému neoprávněná osoba. Služba tedy nemůže být takto zneužita, což posiluje její důvěryhodnost i v očích občanů.

Další možností využití služby iMunis SMiS je v jejím přímém napojení na vnitřní spisovou službu úřadu realizovanou prostřednictvím modulů IS Munis. Potom mohou vybraní pracovníci nebo členové zastupitelstva či rady dostávat vybrané automaticky generované informace například o jim přidělených dokumentech k vyřízení anebo o požadavcích na elektronické podepsání dokumentu.

Obec Lety a rozsah využití služby iMunis SMiS

Obec Lety se nachází ve Středočeském kraji, asi 25 km od Prahy, v malebném údolí řeky Berounky. Okolí obce je turisticky velmi atraktivní. Nedaleko obce je hrad Karlštejn, lom Mořina, Karlické údolí, CHKO Český kras. V roce 2003 byla obec Lety vyhlášena Vesnicí roku ve Středočeském kraji. Obec má více než 1000 stálých obyvatel a asi 350 rekreačních objektů. V současné době se díky nádhernému okolí staví nové rodinné domy a stálých obyvatel přibývá.

Blízkost řeky Berounky však nejen přispívá k atraktivnosti naší obce, ale čas od času působí také negativně, když začne hladina řeky stoupat. Obec zažila tyto negativní dopady zejména v roce 2002, kdy bylo zatopeno 93 domů a evakuováno 240 osob. Krizové situace vyžadují okamžité informování obyvatel, což umožňuje zabránit některým zbytečným škodám. Proto, když společnost Triada přišla v roce 2003 s nabídkou systému pro hromadné rozesílání SMS zpráv, zvolili jsme tuto alternativu jako cestu rychlého sdělování potřebných informací. Systém iMunis SMiS je však u nás využíván

nejen pro případy krizové situace, ale i pro rozesílání běžných obecních informací například ohledně výpadků proudu, přerušení dodávky vody atd. Z toho vyplývá, že jednotlivé nastavené informační kanály ve službě iMunis SMiS v podstatě doplňují vývěsní službu a klasické vyhlásování informací veřejným rozhlasem.

Prvním informačním kanálem, který jsme tedy zřídili pro občany naší obce bezplatně, je kanál KRIZE. Dále máme informační kanál AKTUALITY, na jehož spolufinancování se podílejí sami občané. Kromě uvedených informačních kanálů pro veřejnost máme zřízeny další kanály pro vnitřní komunikaci, například pro členy obecního zastupitelstva, kteří jsou neuvolněni pro svoji funkci, nebo pro povodňovou komisi nebo pro členy Regionu Dolní Berounka. Tyto kanály využíváme pravidelně, informujeme zastupitele i členy Regionu Dolní Berounka o termínu schůzek. Dále ještě máme zřízen také informační kanál pro cyklistické akce BIKE BRDY TEAMU.

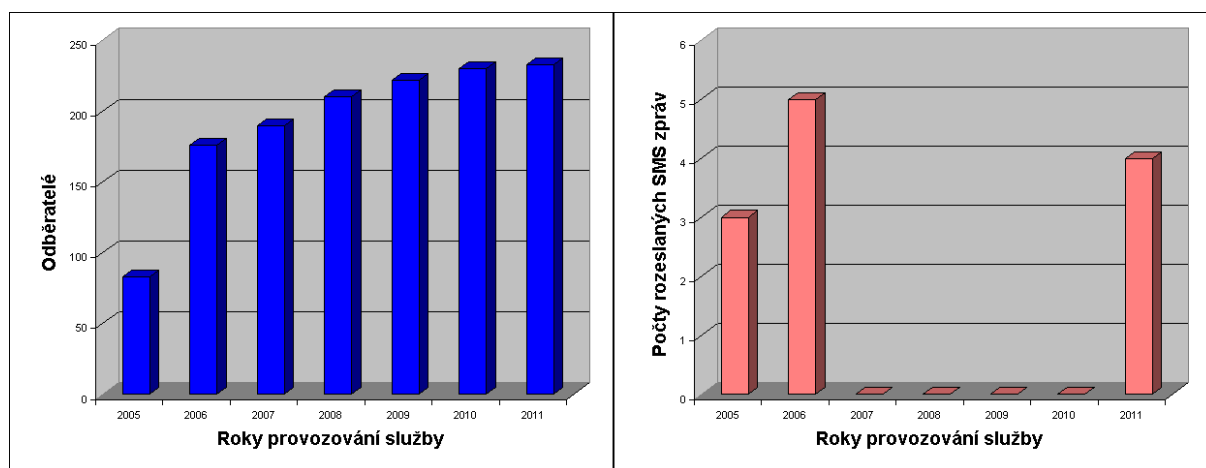
Informace v době krize

Při úvahách o jakýchkoliv službách poskytovaných obcí jsou vždy podstatné finanční propočty. Pro srovnání důležitosti krizového kanálu realizovaného prostřednictvím služby iMunis SMiS jsme si udělali následující odhad: Pokud by se teoreticky přihlásili všichni letovští občané, myslíme samozřejmě jeden z průměrně tříčlenné rodiny, a v době krize by obec zaslala každému 60 SMS zpráv (informace každé dvě hodiny po dobu pěti dnů – tak dlouho přibližně trvala krize v roce 2002), výdaje s tím spojené, by byly přibližně 30 tisíc Kč. Tato suma je určitě jen zlomkem případných ztrát a škod, které by mohly vzniknout, pokud by informace občané nedostali včas.

Zasílání informací prostřednictvím informačního kanálu KRIZE jsme výrazně použili v roce 2006, kdy jsme informovali občany o stoupající hladině řeky Berounky při jarním tání. Po této době jsme zaznamenali nárůst přihlášených, kterých je v současné době 233, což je více než 97 % z počtu evakuovaných lidí při povodni v roce 2002. Budeme-li uvažovat, že průměrně máme 3 člennou rodinu, tak je to přibližně 70 % přihlášených domácností z celé obce.

Také letos jsme tento kanál využili a to v době stoupající vodní hladiny, kdy jsme měli k dispozici velmi aktuální údaje, jež jsme takto mohli sdělovat našim občanům. V tomto případě šlo spíše o uklidnění situace, neboť hromadné sdělovací prostředky (zejména rozhlas a televize) opakovaly neaktuální varování a hrozilo, že by mohla vzniknout zbytečná panika.

Celkový vývoj přihlášených osob a rozesílaných zpráv pomocí kanálu KRIZE ukazují následující grafy na Obr. 1.

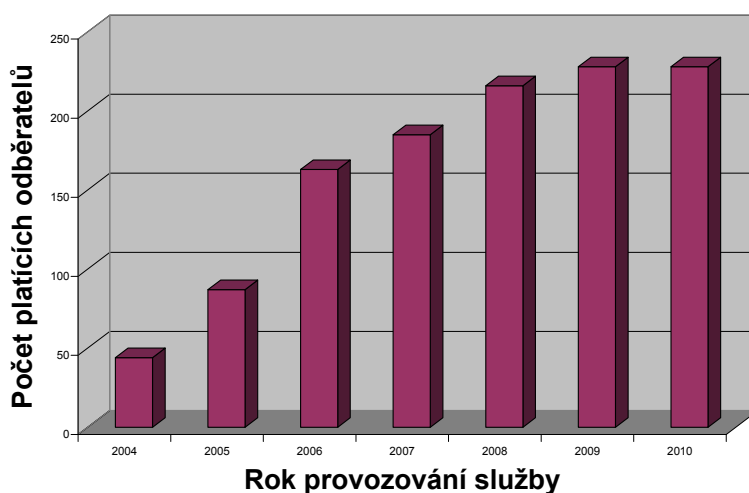

Obr. 1: Parametry provozování krizového kanálu.

Obecní rozhlas v mobilním telefonu

Jak již bylo naznačeno, výhodou informování občanů prostřednictvím služby hromadného rozesílání SMS zpráv je zejména to, že přihlášení odběratelé nemusí věnovat pozornost vývěskám a ani nemusí být v době hlášení přítomni v obci. Když jsou informace vyhlašovány místním rozhlasem, informovanost není nikdy tak vysoká. V rámci kanálu AKTUALITY jsou rozesílány zejména pozvánky na zasedání Zastupitelstva obce, oznámení o sběru nebezpečného odpadu, informace k volbám, pozvánky na kulturní akce aj. Nejvíce jsou využívány SMS zprávy týkající se vypnutí elektřiny v obci.

Protože narozdíl od povinnosti informovat občany v době krize jde v případě kanálu AKTUALITY o službu nikoliv povinnou, ale zvyšující komfort, podílejí se na jejím spolufinancování sami občané aktuálně částkou 70 Kč (dříve 50 Kč) za rok za jedno přihlášení. Přihlášení občané reagovali na tuto službu pozitivně a všichni si vždy zaplatili službu i na další rok, a to navzdory tomu, že jsme v roce 2008 zvedli částku vybíranou za jedno přihlášení, a to o 20 Kč. V současné době je přihlášeno celkem 228 občanů. Budeme-li opět uvažovat průměrnou 3 člennou rodinu, pak je to více než 68 % přihlášených domácností obce. Zájem o tento informační kanál ukazuje následující graf (Obr. 2).

Obr. 2: Zájem o odběr SMS zpráv kanálů Aktuality.

Závěr

Stálý a silný zájem občanů o služby rozesílání informací, jak v době krize, tak v rámci běžných událostí, nás utvrzuje v přesvědčení, že zvolená služba odpovídá poptávce a že má pro občany vysoký přínos, který je samozřejmě zdůrazněn faktem, že velká část obyvatel naší obce dojíždí za prací mimo území obce a tím nejsou v dosahu klasického veřejného rozhlasu. Obecní rozhlas v mobilním telefonu realizovaný prostřednictvím služby iMunis SMiS je moderním a občany vítaným informačním prostředkem a posiluje vazby mezi obcí a jejími obyvateli.

Literatura

- [1] Webové stránky obce Lety, dostupné na <http://www.obeclety.cz>
- [2] Portál iMunis, dostupné na <http://www.imunis.cz>
- [3] Příspěvek „Obecní rozhlas v mobilní telefonu“ z konference ISSS 2008
- [4] Příspěvek „iMunis SMiS – systém pro hromadné rozesílání SMS zpráv“ z konference ISSS 2006

Informační systém datových schránek

Ing. Ondřej Menoušek, Ministerstvo vnitra

Systém informačního systému datových schránek je unikátní řešení komunikace uživatelů s orgány veřejné moci, které nemá v takovém měřítku ve světě obdoby. Tento systém je základním pilířem českého eGovernmentu a umožňuje jednoduché nahrazení listinné komunikace s úřady a nejen s nimi. Jako každý systém, a to nejen informační systém veřejné správy, prochází i systém datových schránek určitým vývojem, který je ovlivňován počítačovou gramotností jeho uživatelů a technickým vývojem společnosti. Ministerstvo vnitra usiluje o to udržet s technickým rozvojem společnosti krok. Proto se snaží, aby byl při jednoduchém ovládní této komunikace zachován určitý komfort uživatelů a aby nebyl tento způsob komunikace příliš velkou administrativní ani technologickou zátěží pro komunikující subjekty. Jak je vidno z kladného ohlasu jeho uživatelů, zatím se tak děje vcelku úspěšně.

Dne 28. 1. 2011 byla překonána hranice 33 mil. datových zpráv, které byly odeslány prostřednictvím ISDS, což je za dobu relativně krátké existence tohoto systému číslo velmi vysoké, dokladující mimo jiné skutečnou úspěšnost realizace projektu datových schránek v praktické rovině.

Informační systém datových schránek je legislativně ukotven v zákoně č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů, u kterého se nevyklučuje v budoucnosti další novelizace, která by mohla vyplynout z rozšiřování poskytovaných služeb ISDS.

Služby informačního systému datových schránek jsou na základě vyhodnocení zpětné vazby, kterou nám poskytují jejich uživatelé, z popudu ministerstva průběžně zkvalitňovány. V průběhu druhé poloviny minulého roku proběhla vlna mnoha větších i menších vylepšení, o nichž jsme pravidelně informovali veřejnost jak formou tiskových zpráv, tak zejména publikováním novinek na informačním webu www.datoveschranky.info. V současné době lze konstatovat, že kvalita služeb ISDS je stabilizována na vysoké úrovni. Plánujeme postupný „organický“ rozvoj ISDS. Jednotlivé změnové požadavky uplatňujeme zejména z popudu jednotlivých skupin uživatelů, jejichž názory neustále vyhodnocujeme. Dalším možným impulzem pro změnu služeb ISDS by mohla být případná nová legislativní úprava, na kterou bychom museli přirozeně reagovat.

Současný stav využívání systému orgány veřejné moci hodnotíme jako úspěšný. Prakticky všechny orgány veřejné moci aktivně datové schránky využívají, a naplňují tak ustanovení zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů.

Poněkud jinak vypadá využívání datových schránek soukromoprávními subjekty. Zde musíme konstatovat, že právnické osoby, které mají datovou schránku zřízenou ze zákona, ji využívají v některých případech pasivně, tedy pouze k příjmu zpráv, s výjimkou podání přiznání k DPH, které je jim uloženo zákonem. Z tohoto pohledu vítáme iniciativu výboru pro veřejnou správu a regionální rozvoj Poslanecké sněmovny, jejíž součástí je umožnění propojení přihlašování k bankovním či jiným elektronickým systémům s přihlášením do datové schránky.

V neposlední řadě je třeba zmínit soukromoprávní subjekty, jimž zřizujeme datovou schránku na žádost – jmenovitě fyzické osoby a fyzické osoby podnikající. Vzhledem k tomu, že tito uživatelé užívají služby datových schránek dobrovolně, je patrná jejich větší spokojenost. Jedním z faktorů ovlivňujících toto zjištění je zřejmě to, že zde pracujeme se sociologickou skupinou počítačově nadprůměrně gramotných uživatelů.

Souvztažnosti v informačním systému města

*Ing. Radek Moulis, Město Velvary,
Mgr. Tomáš Lechner, Triada, spol. s r. o.*

Úvod

V souvislosti s obecným rozvojem implementace informačních a komunikačních technologií ve veřejné správě vždy vzniká otázka, jakou cestu zvolit, aby byla co nejefektivnější, nejehospodárnější a nejúčelnější. Vývoj poslední doby ukazuje příklon k lokálně vybraným řešením, která se vzájemně provazují pomocí standardizovaných protokolů, nástrojů a výměnných formátů. Jednoznačným příkladem je propojení orgánů veřejné moci pomocí informačního systému datových schránek navázaným na vnitřní elektronické systémy spisových služeb jednotlivých institucí. Nicméně standardizace nemůže pokrýt úplně všechny případy, a proto právě zejména v rámci vnitřních informačních systémů jednotlivých orgánů veřejné moci je třeba hledat jiné možnosti, například implementovat modulární informační systémy, které svým záběrem pojmu různorodost agend a zároveň přináší výhody plynoucí z provázanosti jednotlivých součástí. Tento příspěvek pojednává o implementaci vnitřního informačního systému na městském úřadě Velvary a ukazuje, jak je v tomto případě výhodná volba uceleného modulárního informačního systému.

Město Velvary

Město Velvary leží ve Středočeském kraji, v okrese Kladno. První písemná zpráva o městě je z roku 1282. Aktuálně mají Velvary čtyři části: Velvary, Velkou Bučinu, Malou Bučinu a Ješín. V lednu roku 2009 mělo město necelé 3 tisíce obyvatel, z toho v produktivním věku přesně 1 719 obyvatel. Ve městě se mimo jiné nachází základní devítiletá škola, mateřská škola, základní umělecká škola, soukromá střední odborná škola, základní škola se speciálním vzděláváním, zdravotnické zařízení, dům s pečovatelskou službou, služebna obvodního oddělení PČR, dobrovolná jednotka SDH města, městské muzeum a městská knihovna.

Obr. 1: Budova městského úřadu ve Velvarech.

Městský úřad

Město Velvary je obec s pověřeným obecním úřadem. Z této skutečnosti a dále z výše uvedené velikosti obce plynou druhy a rozsahy vedených agend. Hlavními představiteli města jsou starostka města Ing. Jitka Linhartová a místostarosta Ing. Zdeněk Vojtěchovský. Úřad je veden tajemníkem Ing. Radkem Moulisem.

Úřad je dále členěn na následující odbory: odbor hospodářsko-správní (vedoucí Ing. Alena Srbová a dalších šest pracovníků), odbor výstavby a životního prostředí (vedoucí Jan Bernášek a další dva referenti), odbor správy majetku (vedoucí Libor Šulc a další dvě pracovníce).

Do správního obvodu Městského úřadu ve Velvarech spadá kromě města Velvary dalších jedenáct obcí, konkrétně jsou to Černuc, Hobšovice, Hospozín, Chržín, Kamenný Most, Kmetiněves, Loucká, Neuměřice, Poštovice, Sazená, Uhy.

IS Munis

Tvůrcem IS Munis je společnost Triada, spol. s r. o. Základními charakteristikami tohoto IS je modularita, provázanost, otevřenost, variabilita, bezpečnost a jednoduchost ovládání. Za základní kámen tohoto IS je považováno robustní datové jádro, jehož struktura a provoz jsou založeny na moderních technologiích a platformách s předpokladem dlouhodobé životnosti. Díky této architektuře lze i v budoucnu rozvíjet aplikace uživatelského rozhraní v souladu s moderními technologiemi bez velkých zásahů do datového jádra.

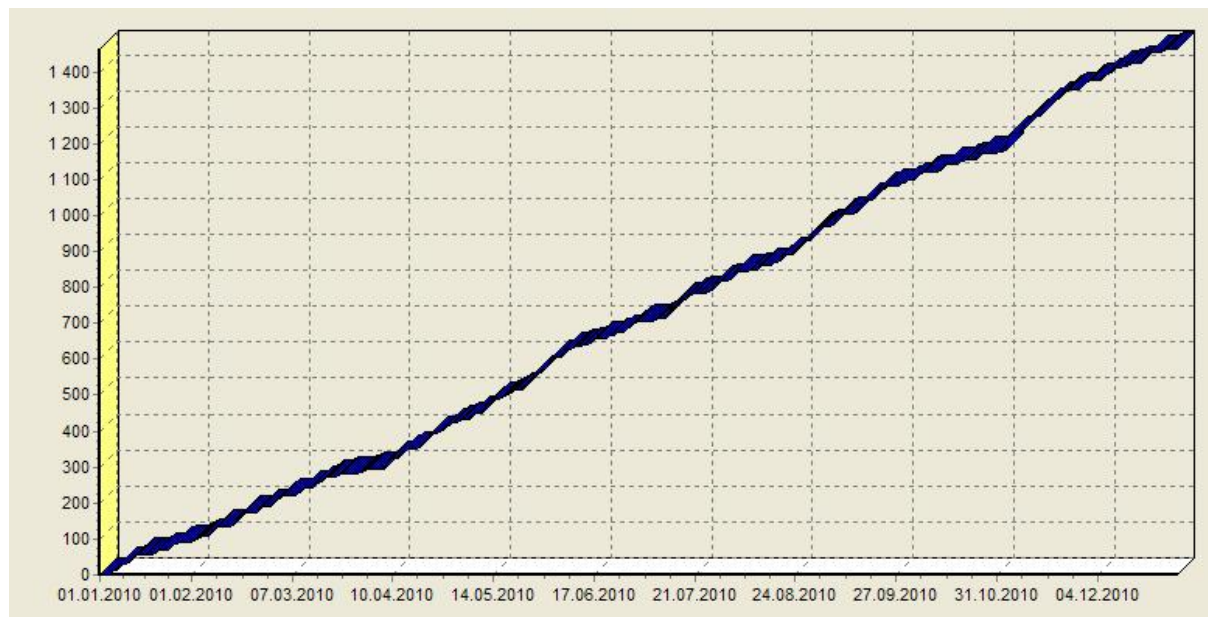
Základní přehled ekonomických, evidenčních a správních agend IS Munis je následující: Elektronická spisová služba Munis ERMS (komplet modulů Kancelář, ePero, PDF tisk a eDok), dále moduly Vazba na Czech POINT, Podpora čárových kódů a Podpora frankovacích strojů, které dále rozšiřují možnosti pro práci spisové služby, pak to jsou moduly Evidence obyvatel a volby, Matrika, Legalizace a vidimace, Evidence oznámení, Úřední deska a eDeska, Majetek, Výherní hrací automaty, Katastr nemovitostí, Evidence čísel popisných, Účetnictví a rozpočet, Výkaznictví, Komunikátor CSÚIS, Tvorba rozpočtu, Výkazy DPH, Fakturace, Bankovní služby, Mzdy, Personalistika, Elektronické výkaznictví ISP, PVS komunikátor, Pokladna, Poplatky aneb operativní evidence příjmů, Platební karty, Komunální odpad a Evidence hřbitova. Nad tím vším lze vytvářet statistické výstupy, přehledy a kontrolní sestavy pomocí modulu Manažerská nadstavba.

V rámci celkové stavby a provázanosti vnitřního informačního systému úřadu je pak IS Munis napojen na moduly dalších dodavatelů, např. Stavební úřad společnosti VITA SW, které tak s výše uvedenými agendami tvoří jednotný vzájemně komunikující informační systém. Dále je IS Munis pro vnější komunikaci napojen na aktuální nástroje e-Governmentu jako je informační systém datových schránek, elektronická pošta (elektronická podatelna je přímo součástí spisové služby IS Munis) či Czech POINT (a to jak v rámci přístupu pro poskytování ověřených výstupů z IS VS, tak v rámci Czech POINT@Office pro autorizovanou konverzi dokumentů z moci úřední dle zákona č. 300/2008 Sb. ve znění pozdějších předpisů).

Výhody komplexního systému na městském úřadě

Informační systém Munis byl na MěÚ Velvary nasazován postupně. Umožnila to již výše zmíněná modularita tohoto systému. Samozřejmě tak nemohly být ihned od prvopočátku využívány výhody plynoucí z provázanosti jednotlivých modulů, ale vzhledem k rozsahu a množství vedených agend byl tento postup snáze zvládnutelný a akceptovatelný jednotlivými úředníky. Navíc díky jednotnosti způsobů ovládání bylo možné při nasazování další modulů stavět na předchozích zkušenostech a znalostech pracovníků.

Jako první byly v roce 2007 implementovány moduly realizující vedení spisové služby úřadu. Již tehdy jsme vnímali tuto agendu jako páteční, což nám legislativní vývoj v letech 2008-2009 (zejména v podobě zákonů č. 300/2008 Sb. a č. 190/2009 Sb.) potvrdil. V roce 2008 jsme pak navázali implementací ekonomických modulů a vše bylo završeno v roce 2009 nasazením Manažerské nadstavby. Nyní již tedy nějakou dobu můžeme plně využívat výhod zmíněné provázanosti a připravovat také různé statistické výstupy, jejichž příklad je uveden na následujícím obrázku.

Obr. 2 - Počty vypravených datových zpráv v roce 2010.

Výhody provázaného informačního systému lze potkávat takřka na každém kroku v naší denní práci. Např. všechny ekonomické moduly vytvářejí dle šablon a vzorů kontaktní řádky, které jsou následně přímočaře předávány do účetnictví a zaúčtovávány, vazba mezi moduly Fakturace a Kancelář umožňuje využití příjmu i odesílání elektronických faktur, a to také ve formátu ISDOC nebo ISDOCX, které mohou být dopravovány prostřednictvím informačního systému datových schránek. Velmi se nám osvědčila také trojstranná vazba mezi moduly Evidence obyvatel, Poplatky a Pokladna. Paní Lenka Rohanová, pověřená výkonem správy místních poplatků, k tomu přímo dodává: „Nemalé úspory mého pracovního času mi přináší okamžitá informace, které mi IS Munis přináší, o platbách místních poplatků, a to také včetně velmi rychlé identifikace dlužníků.“

Závěr

Nasazení komplexního informačního systému považujeme za velmi efektivní pro úřad na jakékoliv úrovni. Provázanost jednotlivých modulů šetří pracovní čas zaměstnancům, kteří vykonávají jednotlivé agendy, a zároveň tím zefektivňuje provoz celého úřadu.

Literatura

- [1] Webové stránky města Velvary, dostupné na <http://www.velvary.cz>
- [2] Webové stránky společnosti Triada, dostupné na <http://www.triada.cz>

Outsourcing jako jedna z forem provozu ICT ve veřejné správě

Antonín Neubauer, ředitel odboru Konzultanti, ČD-Telematika a. s.

Téma outsourcingu ve veřejné správě a vhodnost přechodu na tuto formu provozu ICT se v posledních několika letech přestalo diskutovat. V době ekonomické krize, která přinesla omezení investic v komerční sféře a celkový tlak na snižování nákladů na ICT, byl očekáván i nárůst zájmu o větší využívání provozu ICT formou služeb ve veřejné správě. Masivní rozvoj outsourcingu se však zatím nedostavil.

Může to být způsobeno tím, že ekonomická krize se ve veřejné správě oproti komerčnímu sektoru projeví s jistým zpožděním. Dalším důvodem může být financování rozvojových projektů z evropských a dalších fondů. Pravidla jednoznačně hovoří o nutnosti investic a využití služeb v takto financovaných projektech je minimální. Z jednoho pohledu jsou evropské finance velkým přínosem, bez nichž by některé projekty nebylo možné realizovat, na druhou stranu pravidla mohou vést ke zbytečným investicím. V nejednom případě se budovaly telekomunikační sítě tak, že se vedle stávající funkční infrastruktury pokládaly nové kabely.

Proč outsourcing

Právě dopad nedostatku financí ve státním rozpočtu dává prostor pro rozvoj outsourcingu. Jedním z hlavních důvodů proč outsourcovat je uváděna potřeba soustředit se na hlavní činnost organizace. V dnešní době se objevuje další významný důvod - potřeba měřitelnosti efektivity ICT.

Jakou formu outsourcingu zvolit

Vývoj ICT v současné době vytváří prostředí pro **částečný outsourcing**, který se může týkat například oblasti koncových zařízení a tiskových služeb. Jasně definovaná úroveň koncového zařízení pro danou pracovní roli, definice doby do zprovoznění stanice v případě poruchy, přináší koncovým uživatelům jasnou hodnotu. Další formou je nakoupení infrastruktury či platformy pro provoz aplikací jako služby. Výhodou toho způsobu outsourcingu je získání sofistikovaného prostředí pro provoz aplikací bez nutnosti investovat do serverů, licencí operačního systému, databáze či integrační vrstvy. Služby Cloud Computingu budou zcela jistě v dalším vývoji provozu ICT hrát významnou roli.

Další možností je zvolit **komplexní outsourcing** ICT. Tato forma je nejnáročnější na přípravu i vlastní realizaci přechodové fáze. Jednoznačným přínosem je ale možnost zaměřit se pouze na strategii rozvoje ICT v organizaci a kontrolu plnění úrovně služeb. Nezanedbatelný je i fakt, že odprodej technologií outsourcerovi znamená okamžitou finanční „injekci“ do cash flow organizace.

Před rozhodnutím, jakou formu outsourcingu zvolit, je dobře si odpovědět na několik otázek. Především, zda hledáme pouze rutinní provádění jednodušších činností nebo komplexní službu, která přinese i inovaci a rozvoj. Dále pak je nutné definovat, zda je cílem jen úspora nákladů nebo i rozvoj a zvyšování kvality služeb.

Nepodceňujme přípravu

Vzhledem k tomu, že peníze bývají až na prvním místě, je ekonomická rozvaha základem zvolené strategie. Zmapování veškerých nákladů na současný provoz ICT před vlastním výběrovým řízením je právě ve veřejné správě stěžejní. Dle našich zkušeností se vyplatí na tuto činnost najmout odborníky, kteří mají v této oblasti dostatek zkušeností. Zbavíme se tak nepříjemného překvapení, že jsme v kalkulaci zapomněli na některé položky, například, že IT personál musíme pravidelně školit, pro implementaci nového informačního systému potřebujeme testovací prostředí, atd.

Další důležitou oblastí přípravy je definice služeb, které budou pro provoz potřeba, včetně jejich požadované úrovně. Je třeba mít na paměti, že se vzrůstajícím počtem devítek v parametru dostupnosti také roste cena, kterou je nutné za takovou službu platit.

Vyplatí se provést audit smluvních vztahů se stávajícími dodavateli. Překvapení se může objevit v licenčních vztazích, ale zejména v úrovni poskytovaných služeb. Podpora zejména v oblasti proprietárních aplikací mnohdy funguje na základě dobrých vztahů a „nejlepšího úsilí“ při řešení inciden-

tů. Musíme si být vědomi, že bez smluvního zakotvení úrovně poskytovaných služeb v tzv. Service Level Agreement (SLA) se neobejdeme.

Je dobré nezapomenout na zadní vrátka. Přechod na outsourcing není právě jednoduchý projekt a i cesta zpět je poměrně náročnou procedurou. I když si zpravidla nikdo vznik této situace nepřejí, je dobré hned na začátku proces případného zpětného převzetí ICT od outsourcera popsat.

Umíme pomoci

Společnost ČD – Telematika má s poskytováním služeb formou outsourcingu bohaté zkušenosti. V současné době se jedná zejména o služby, které poskytuje skupině Českých drah. Pro své zákazníky provozuje ČDT rozsáhlou technologickou infrastrukturu ve vlastních datových centrech. Zajišťuje vývoj, provoz a následný rozvoj speciálních kritických aplikací.

ČD – Telematika zabezpečuje také provoz a údržbu rozsáhlé telekomunikační infrastruktury Českých drah, která zahrnuje např. provoz Železniční služební telefonní sítě (ŽSTS), přenosových a datových sítí drah (PDH, ATM a IP sítě), kabelových sítí použitých pro sdělovací a zabezpečovací systémy, radiových sítí, dispečerských zařízení, informačních zařízení pro cestující a provoz celé řady dalších systémů.

Z rozsáhlých projektů je třeba zmínit SAP ERP pro České dráhy, který získal v minulém roce prestižní ocenění v mezinárodní soutěži SAP Quality Awards 2010 pro region střední a východní Evropy. Jedná se o jednu z největších provozovaných implementací SAP v České republice. ČD Telematika zajišťuje tuto službu komplexně od provozu ve vlastním datovém centru, hardware a komunikační infrastrukturu až k databázové a aplikační vrstvě.

Pro České dráhy i další zákazníky, poskytuje ČDT službu provozu koncových zařízení a tiskových služeb včetně zajištění provozu aplikací. Právě systém pokladní aplikace pro ČD je dobrým příkladem správně definované služby z pohledu outsourcingu. Služba je definována jako celek, který zahrnuje PC, jízdenkovou tiskárnu, terminál InKarty, bankovní terminál a vlastní aplikační software. Zákazník v tomto případě neřeší, na které komponentě nastal problém, ale má zajištěnu funkčnost služby jako celku se smluvně definovaným časem zprovoznění.

Praktické zkušenosti s pilotním nasazením silné autentizace ALUCID na Krajském úřadu kraje Vysočina v oblasti eHealth

*Libor Neumann, ANECT a. s.,
Petr Pavlinec, Krajský úřad kraje Vysočina*

Úvod

V průběhu roku 2010 byl na Krajském úřadě kraj Vysočina zrealizován pilotní projekt nasazení nové autentizační technologie ALUCID® [1] v prostředí eHealth/eGovernment. Jedná se o zavedení silné uživatelsky vlné autentizace do aplikace DRG [2], kterou používají pracovníci krajského úřadu a krajem zřizovaných nemocnic.

Nutnou součástí nasazení bylo vyřešit veškeré otázky spojené se správou identit uživatelů a řízením přístupových práv.

Ověření identity a přidělení práv

ALUCID nabízí výjimečnou vlastnost, a tou je plně automatická elektronická identita se silnou autentizací. Elektronická identita (identifikátor přenášený po síti) je zcela nezávislá na skutečné identitě uživatele, lze ji považovat za anonymní.

To přináší své jasné výhody při ochraně soukromí uživatele i při automatizaci správy elektronické identity. Identifikátory jsou pseudonáhodná unikátní čísla, která jsou zcela automaticky generována a používána.

Není třeba žádný lidský zásah, žádná lidská činnost v celém životním cyklu elektronické identity. Proto mohou být používány bez problémů identifikátory s délkou a entropií, kterou lidé nemohou zvládat, není potřeba napravovat chyby uživatelů či správců, není třeba komplikovaně vynucovat kázeň. Tím padají i další problémy, jako jsou konvence pro vytváření jmen účtů, problémy s konfliktními jmény atd.

Zůstává problém, jak poznat, kdo je kdo, jaké přístupové právo má komu být přiděleno. Vždyť z identifikátoru nelze poznat, kdo ho používá; je to pseudonáhodné číslo, které se navíc může v čase měnit.

To byla problematika, kterou jsme museli řešit před zahájením pilotního provozu na krajském úřadě Kraje Vysočina. Požadavek byl, aby správa uživatelů nebyla závislá na aplikaci, aby jednou provedené aktivity spojené se správou uživatelů bylo možno použít i jinými aplikacemi.

Ukázalo se, že k problematice správy uživatelů je potřeba přistoupit jinak, než bývá běžně zvykem. A pokud se na proces správy uživatelů podíváme jinak, vzniknou postupy, které jsou jednoduché a bezpečné.

V rámci pilotního nasazení byly implementovány dva scénáře, které jsme podle základního principu pojmenovali „aktivační heslo“ a „podepsaný formulář“.

Oba scénáře jsou popsány v následujícím textu.

Pro porozumění je důležitá ještě jedna významná vlastnost ALUCID, a tou je fakt, že elektronická identita není vložena do nosiče při výrobě či personifikaci, ale vzniká až používáním.

Pro další text potřebujeme vysvětlit základní používané pojmy. Jedná se o:

- PEIG® (Personal Electronic Identity Gadget) – je „zhmotněná“ elektronická identita v ruce uživatele. V rámci pilotního projektu jsou využívány PEIGy ve formě USB tokenů. PEIG je vyráběn a distribuován bez jakékoli elektronické identity. PEIG může být chráněn pomocí hesla, biometricky nebo jiným nástrojem proti zneužití
- AIM (ALUCID Identity Machine) – je serverová část ALUCID používaná provozovatelem cílové aplikace. V případě pilotního projektu se jedná webovou aplikaci (soubor webových služeb) běžících na web serveru (Tomcat) na platformě MS Windows.
- UIM (User Identity Management) – je správcovská nadstavba AIM, která slouží mimo jiné ke správě identit uživatelů a pomocí které jsou prováděny oba scénáře.

Scénář „aktivační heslo“

Jedná se o scénář, který vychází v podstatě z klasického postupu tak, jak je běžně prováděn při správě uživatelů.

Princip scénáře je, že nejprve správce identit ověří fyzickou identitu uživatele (běžným postupem např. osobním setkáním a kontrolou osobních dokladů). Při tomto ověření lze provést i příslušné administrativní úkony spojené s budoucím přidělením přístupových práv, např. podepsání vyplněného formuláře či smlouvy.

Vybrané osobní údaje správce identit zapíše do databáze identit pomocí UIM a předá ověřenému uživateli aktivační heslo. Oproti klasickým systémům není potřeba se zabývat jménem účtu. Aktivační heslo má omezenou platnost, lze je použít jen jednou a jen za podmínek určených správcem.

Uživatel také obdrží prázdný PEIG bez jakékoli elektronické identity.

V okamžiku, kdy uživatel otevře úvodní stránku UIM se svým aktivovaným (zapnutým) novým PEIG, je automaticky pomocí ALUCID rozpoznán jako nový, systému neznámý uživatel. V tomto okamžiku je generována jeho identita a je mu nabídnuto vyplnění aktivačního hesla.

Pokud uživatel aktivační heslo správně vyplní, jsou jeho ověřené osobní údaje jednoznačně propojeny s jeho PEIG (jeho pseudonáhodným identifikátorem), a od tohoto okamžiku je možné uživateli přidělit příslušná přístupová práva, a tím zpřístupnit příslušnou funkčnost cílové aplikace.

Při dalším přístupu uživatele s aktivovaným PEIG k cílové aplikaci nebo k UIM je uživatel vždy automaticky rozpoznán a nemusí zadávat žádné další údaje. Systém či cílová aplikace však mohou tyto ověřené údaje používat (pokud na to mají právo).

Scénář „podepsaný formulář“

Scénář „podepsaný formulář“ využívá nových vlastností ALUCID, a to zejména faktu, že ALUCID umožňuje bezpečně rozpoznat uživatele ještě dříve, než jsou zjištěny a ověřeny jeho osobní údaje. V podstatě se jedná o využití ALUCID k automatizaci a zjednodušení procesu ověřování identity uživatele.

Princip scénáře je nastaven tak, že budoucí uživatel nejprve obdrží (jakoukoliv cestou) nový prázdný PEIG a s jeho pomocí se přihlásí k UIM. ALUCID (automatická komunikace mezi PEIG a AIM) zjistí, že jde o nového uživatele, a nabídne mu možnost vygenerování elektronické identity a vyplnění formuláře (smlouvy). Uživatel pomocí rozhraní UIM vyplní své osobní údaje ve formuláři, formulář vytiskne, vlastní rukou podepíše a předá (pošle) správci identit.

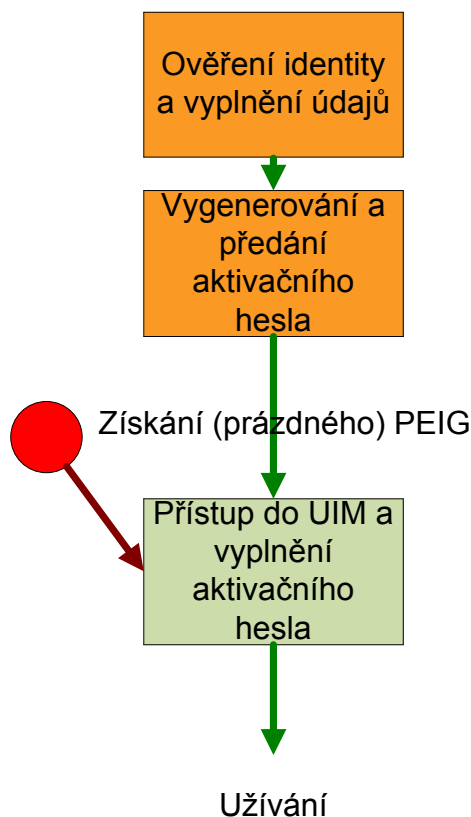
Správce identit ověří správnost údajů a klasického podpisu běžným postupem, a pokud vše dopadne správně, vyznačí úspěšné ověření v UIM. Od tohoto okamžiku je možné uživateli přidělit příslušná přístupová práva a zpřístupnit příslušnou funkčnost cílové aplikace.

Při každém dalším přístupu uživatele s aktivovaným PEIG k cílové aplikaci nebo k UIM je uživatel automaticky rozpoznán, a tedy nemusí zadávat žádné další údaje.

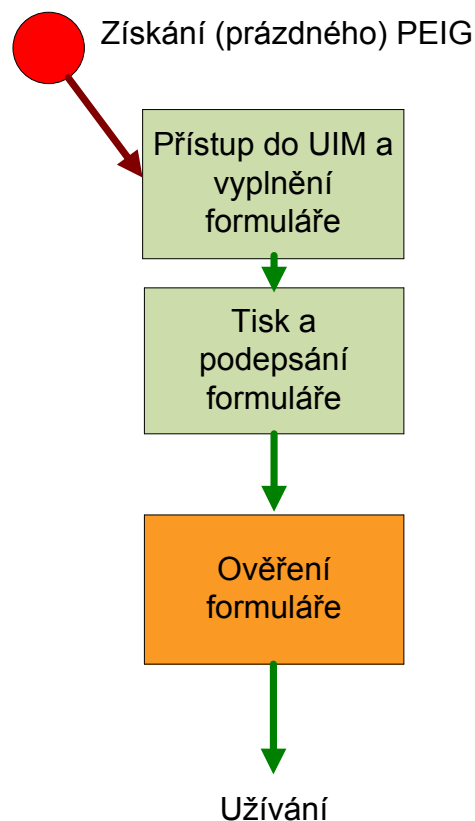
Pro přihlášení k cílové aplikaci prostřednictvím ALUCID PEIG není třeba činit žádné další úkony, zpětně zasílat jakékoliv další přístupové údaje, není nutné používat jakákoliv hesla uživatele či správce. Uživatel pouze aktivuje PEIG a spustí příslušnou stránku cílové aplikace.

Jak to funguje? V okamžiku, kdy uživatel vyplňoval formulář, se údaje zaznamenaly do databáze ALUCID propojené s pseudonáhodným identifikátorem používaným PEIG (který uživatel ani správce nevidí a nepracuje s ním). Takže systém propojil osobní údaje o uživateli s jeho elektronickou identitou. V danou chvíli ještě nebylo ověřeno, zda uživatel uvedl správné a pravdivé údaje. V okamžiku, kdy správce identit ověří správnost a pravdivost údajů se všemi právními náležitostmi, vybere z databáze ALUCID příslušný záznam (např. podle identifikačního čísla formuláře) a potvrdí správnost.

Scénář „Aktivační heslo“

Scénář „Podepsaný formulář“

- Samoobslužná činnost uživatele
- Činnost správce identit

Obrázek 1 - schéma scénářů „Aktivační heslo“ a „Podepsaný formulář“

Krajský úřad zvolil používání scénáře „podepsaný formulář“ pro ověřování identity nových uživatelů a pro přidělování práv.

Co se stane, když...

Velmi důležitou částí návrhu a implementace správy identit je řešení krizových situací, tedy stavů, kdy něco není tak, jak má být.

Z hlediska řízení přístupu uživatelů jsou důležité zejména situace:

- Zapomenutí hesla, PINu, poškození tokenu, ...
- Kompromitace hesla, PINu, ztráta tokenu, ...
- Ukončení pracovního poměru, změna pozice, ...
- Změna jména, změna dalších osobních údajů, ...
- Vypršení platnosti prostředků elektronické identity

Řešením takových situací jsme se zabývali před zahájením pilotního provozu ALUCID. Ve stručnosti popíšeme některé části řešení.

Pokud uživatel zapomene PEIG nebo je PEIG poškozen, ztratí možnost přístupu do cílové aplikace. Taková situace může nastat i dočasně, např. v případě, že uživatel svůj PEIG zapomněl doma, a tedy není potřeba se zabývat rizikem zneužití třetí osobou. I v takovou chvíli je nutné zajistit způsob, jak uživateli umožnit přístup k cílové aplikaci.

V tomto okamžiku pomůže náhradní PEIG. Může jít o prázdný, nikým zatím nepoužívaný, rezervní PEIG. Postižený uživatel převezme takový náhradní PEIG, aktivuje a použije k přihlášení do UIM. Protože jde o uživatele, který už dříve prošel procesem ověření identity, jsou všechny údaje uloženy v systému a postačí jen bezpečně propojit nový PEIG s jeho údaji a s jeho přístupovými právy.

V tomto okamžiku je možné použít scénáře „aktivační heslo“, kdy po zjednodušeném ověření identity uživatele (např. podle čísla mobilního telefonu či odpovědi na kontrolní dotaz) je uživateli sděleno nově vygenerované aktivační heslo, které uživatel zadá do UIM.

V případě ztráty PEIG (nebo podezření, že PEIG by mohl být zneužit neoprávněnou osobou) je možné postupovat obdobně s tím, že správce ALUCID zablokuje možnost používání ztraceného PEIG.

Kromě toho má PEIG vestavěný ochranný mechanismus fungující v případě, že uživatel aktivuje PEIG pomocí hesla. V případě pokusu neoprávněné osoby použít PEIG a opakovaného zadání nesprávného hesla PEIG automaticky signalizuje problém AIM a zničí elektronickou identitu. Tato vlastnost je užitečná zejména tehdy, pokud je PEIG používán svým vlastníkem k více různým cílovým aplikacím různých poskytovatelů služeb. Uživatel nemusí používat více hesel, stačí jedno jediné jedinkrát zadané při aktivaci PEIG. Při případné ztrátě PEIG a pokusu o zneužití třetí osobou jsou smazány všechny elektronické identity všech aplikací.

V případě potřeby změny přístupových práv uživatele, jsou práva změněna správcem identit nebo správcem přístupových práv pomocí UIM přímo v databázi. Není třeba vydávat žádné nové prostředky, není třeba odvolávat certifikát a případně vydávat nový.

Totéž platí i o změně osobních údajů; ty může editovat přímo uživatel nebo správce identit pomocí UIM. Nijak to neovlivňuje elektronickou identitu (protože ta neobsahuje žádné takové údaje).

Elektronická identita ALUCID má omezenou platnost (podobně jako jiné prostředky silné autentizace). To je dáno bezpečnostními kryptografickými důvody. Na rozdíl od jiných prostředků podporuje ALUCID automatickou změnu a prodlužování platnosti. Pokud bezpečnostní správce ALUCID takovou možnost povolí, tak se uživatelé ani správce nemusí o nic starat. ALUCID sám signalizuje blížící se konec platnosti identity a automaticky vygeneruje novou elektronickou identitu a nová tajemství (klíče), které propojí s původními ověřenými osobními údaji.

Integrace s cílovou aplikací

Velmi důležitou otázkou je integrace ALUCID s cílovou aplikací. Z tohoto hlediska bylo pilotní nasazení velmi cennou zkušeností. Cílová aplikace je typickým představitelem specializovaných webových aplikací. Je naprogramovaná v Java a využívá standardní webový server (v našem případě Tomcat). Jejím autorem je třetí strana, dodavatel krajského úřadu.

Aplikace byla vyvinuta s klasickou autentizací pomocí uživatelského jména a hesla (login/password).

Postup integrace byl poznamenán zejména časovými zpožděními oproti původním očekáváním, způsobený probíhajícím vývojem ALUCID, včetně implementace správy uživatelů UIM.

Rozhraní ALUCID z pohledu cílové aplikace je webová služba (standardní Web Service - SOAP). Její specifikace byla na základě zkušeností v průběhu vývoje měněna (došlo jednak ke zjednodušení původní funkčnosti a k rozšíření funkčnosti pro správu uživatelů). Tato změna však přinesla komplikace integrátorovi ALUCID, protože musel opakovat implementaci některých částí, sice zjednodušeně, ale znovu.

Cennou zkušeností bylo zjištění, že standardní specifikace webové služby je sice použitelná, ale pro tvůrce cílové aplikace a integrátora ALUCID zbytečně pracná. Proto byla vytvořena knihovna Java objektů a metod, která integraci zjednodušuje a zrychluje.

Další cennou zkušeností bylo zjištění, že instalace a zejména ověření funkčnosti ALUCID dodávané „po dílech“ na vývojovém pracovišti je vzhledem k odlišnosti používání ALUCID problematická. Pracovníci integrující ALUCID měli problém rozpoznat, co je dobře a co ne. Svoji úlohu v tom jistě hrál i fakt, že instalační dokumentace byla v té době „velmi pracovní“.

Proto byl ALUCID nakonec instalován pracovníky ANECT přímo na pracovišti dodavatele aplikace, a poté už proběhla integrace rychle a bez problémů.

Dalším problémem, který bylo nutné při integraci vyřešit, byla správa přístupových práv uživatelů cílové aplikace. Přesto, že UIM nabízí flexibilní podporu nastavení přístupových práv pro cílové aplikace, bylo rozhodnuto použít jednodušší metodu, a to využití původních mechanismů správy přístupových práv v cílové aplikaci. Přístupová práva k cílové aplikaci se konkrétnímu uživateli přidělují jediným atributem v UIM, kterým je uživatelské jméno v cílové aplikaci. Pokud je správcem identit uživatelské jméno v cílové aplikaci danému pracovníkovi vyplněno, může použít ALUCID k autentizaci do cílové aplikace, přičemž přístupová práva v aplikaci jsou mu přidělena správcem přístupových práv této aplikace. Pokud takové platné uživatelské jméno není vyplněno nebo je vymazáno, uživatel nemá právo přistoupit k cílové aplikaci pomocí ALUCID. To nijak neblokuje používání ALUCID v jiných aplikacích.

A2011

Cenné zkušenosti z přípravy pilotního nasazení ALUCID na krajském úřadu byly využity v prvním na trh uváděném produktu ALUCID nazývaném A2011.

Instalace na pracovišti cílového uživatele i integrátora byla zjednodušena. ALUCID je dodáván ve formě virtuální appliance jako jeden kompletní balík obsahující všechny komponenty potřebné na serverové straně. Stačí jen nasadit na virtuální nebo fyzický server, vyplnit správně konfigurační parametry podle místních podmínek a použít.

Součástí produktu jsou prostředky usnadňující integraci do klasických web aplikací. Zatím nejlépe jsou podporovány aplikace napsané v Java pomocí již zmíněné knihovny (SDK).

Součástí dodávky je také podrobná instalační dokumentace a popis rozhraní. Integrátor má tak možnost zvolit způsob integrace ve svých podmínkách.

Součástí dodávky je rovněž instalátor PEIG, tedy prostředky sloužící k „výrobě“ PEIG pro konkrétní uživatele. Podle požadavků zákazníka mohou být součástí balíku také nosiče PEIG (a to včetně USB tokenů s vestavěným kryptografickým čipem a certifikovanou bezpečností).

Nové vlastnosti

Pilotní projekt přinesl další cenné náměty na vylepšení ALUCID v nejbližší budoucnosti. Bude pokračovat vývoj prostředků snazší integrace ALUCID zejména se standardními nejrozšířenějšími aplikacemi, resp. systémy. To je realizováno pomocí tak zvaných adapterů. Velmi brzo je možné očekávat např. adapter pro VPN (Virtual Private Network), který umožní používání silné autentizace pomocí ALUCID při vzdáleném přístupu do vnitřních sítí.

Budou postupně implementovány nové funkčnosti, které dosud neexistují v jiných autentizačních technologiích. Jako příklad uveďme vytváření záložního PEIG, který je vytvářen bez kopírování tajné informace pomocí tzv. repliky. Cílem je usnadnit řešení mimořádných situací (např. ztráta PEIG, zapomenutí či poškození PEIG) rychleji a s vyšší bezpečností.

Jiným příkladem je umožnit opakované využívání již provedené verifikace identity buď mezi různými izolovanými systémy v rámci jedné organizace, nebo mezi volněji vázanými organizacemi. Bude tedy možné například využít toho, že mateřská organizace ručí partnerským organizacím za své zaměstnance, a neopakovat prověřování osobních dokladů při povolování přístupů do informačních systémů partnerských organizací.

Velmi důležitým poznatkem z oblasti eHealth je potřeba nejen kvalitní uživatelsky jednoduché a silné autentizace, ale také potřeba použití elektronického podpisu. V této oblasti nabízí ALUCID velmi efektivní a bezpečnou cestu automatizované správy a bezpečné distribuce prostředků elektronického podpisu, která bude v blízké budoucnosti uvedena na trh.

Závěr

V průběhu přípravy pilotního projektu se podařilo vyřešit veškeré základní problémy využití nové technologie ALUCID v oblasti eHealth, resp. eGovernment, zejména podporu integrace s typickou cílovou aplikací a správou identit a přístupových práv uživatelů.

Pilotní projekt přinesl řadu cenných poznatků z praxe. Část z nich už byla využita v novém produktu, ostatní budou zařazeny do plánu vývoje v blízké budoucnosti. Tím by se měla usnadnit a zjednodušit cesta dalšímu využití ALUCID v reálném životě ostatním uživatelům i při dalším nasazování na krajském úřadě.

Na závěr děkujeme odboru informatiky Krajského úřadu kraje Vysočina i dodavateli cílové aplikace firmě SWLab, s.r.o. za vstřícnost a trpělivost při přípravě a realizaci pilotního projektu nasazení ALUCID.

Literatura

- [1] Neumann, L. „ALUCID® – elektronická identita nové generace“, ISSS 2010, Hradec Králové, Česká Republika
- [2] SWLab, s.r.o, Systém SWLab DRG - http://www.swlab.eu/drg_cz.html

Komunikace na úřadech s osobami se sluchovým postižením

Ing. Martin Novák, Jaroslav Winter,
Centrum zprostředkování simultánního přepisu České unie neslyšících
www.eprepis.cz, prepis@cun.cz

O lidech se sluchovým postižením se veřejnost často domnívá, že se všichni dorozumívají pomocí znakového jazyka. Také legislativa dříve jako by znala jen neslyšící osoby, které používají znakový jazyk či znakovanou češtinu. V říjnu 2008 však nabyl účinnosti zákon č. 155/1998 Sb., ve znění zákona č. 384/2008 Sb., o komunikačních systémech neslyšících a hluchoslepých osob, jenž uvádí celkem deset systémů, mezi kterými si lidé s postižením sluchu mohou volit podle své potřeby.

Zákon jmenuje 10 systémů – český znakový jazyk a 9 komunikačních systémů vycházejících z českého jazyka (znakovaná čeština, prstová abeceda, vizualizace mluvené češtiny, písemný záznam mluvené řeči, Lormova abeceda, daktylografika, Braillovo písmo s využitím taktilní formy, taktilní odezírání a vibrační metoda Tadoma).

Na zákon o komunikačních systémech neslyšících a hluchoslepých osob navázaly také novely občanského soudního řádu a správního řádu. Konkrétně § 18 občanského soudního řádu uvádí, že účastníci mají v občanském soudním řízení rovné postavení. Mají právo jednat před soudem ve své mateřštině. Soud je povinen zajistit jim stejné možnosti k uplatnění jejich práv. V odstavci 2 pak dodává, že účastníku, jehož mateřštinou je jiný než český jazyk, soud ustanoví tlumočnicka, jakmile taková potřeba vyjde v řízení najevo. Totéž platí, jde-li o ustanovení tlumočnicka účastníku, s nímž se nelze dorozumět jinak než některým z komunikačních systémů neslyšících a hluchoslepých osob.

A co novela správního řádu?

Podobně byl novelizován také **správní řád (zákon č. 500/2004 Sb.)**, který upravuje povinnosti úřadů. Důležitý je zde § 16 odstavec 5, který zní:

*„Neslyšícím uživatelům českého znakového jazyka správní orgán ustanoví tlumočnicka českého znakového jazyka podle zvláštního zákona. Neslyšící osobě preferující český jazyk ustanoví prostřednicka, který je schopen se s ní dorozumět pomocí komunikačních systémů vycházejících z českého jazyka dle její vlastní volby. Osobě hluchoslepé bude ustanoven prostředník, který je schopen se s ní dorozumět pomocí komunikačních systémů neslyšících a hluchoslepých osob dle její vlastní volby. **Prostředník je ustanovován za stejných podmínek, za jakých je ustanovován tlumočnicka českého znakového jazyka.** O ustanovení tlumočnicka nebo prostřednicka vydává správní orgán usnesení, které se oznamuje pouze osobám, jichž se dotýká.“*

Zmíněný zákon o komunikačních systémech neslyšících a hluchoslepých osob sice uvádí celkem 10 těchto systémů, ale v praxi lze na úřadech očekávat nejčastěji požadavky na dva z nich – buď občané se sluchovým postižením budou potřebovat zajistit tlumočení do českého znakového jazyka, anebo simultánní přepis mluvené řeči.

Kde sehnat tlumočnicka

V obou případech existují organizace, které jsou schopny takovou službu na vyžádání zajistit. Tlumočnicka do znakového jazyka je možné si objednat u Centra zprostředkování tlumočení pro neslyšící (<http://www.asnep.cz/tlumoceni/>).

Ke komunikaci s neslyšícími klienty je však možné využít také tlumočení online, které nabízí APPN, o.s. (www.appn.cz). „Doporučuji oznámit i třeba den dva dopředu, že máte jednání s neslyšícím. Tlumočnicka pak bude s tímto termínem počítat a vezme toto tlumočení přednostně, případně bude připraven další tlumočnicka,“ upozorňuje ředitelka APPN Marie Horáková. „O službu online tlumočení je velký zájem, a proto by se jinak mohlo stát, že budete čekat.“

Z úřadů, které již online tlumočení běžně používají, vyzvedává Městský úřad Ústí nad Labem, jmenovitě paní Jitku Palouškovou a Ivetu Hrabovskou.

Technické vybavení potřebné pro online tlumočení není nijak náročné: počítač s instalovaným programem Skype nebo ooVoo, kvalitní webová kamera a vysokorychlostní internet, minimálně 0,5/0,5 Mbit/s – pod tyto hodnoty nesmí rychlost klesnout. Na APPN je možné se obrátit o radu, pomohou zájemcům s výběrem vhodné webové kamery, vyzkouší společně připojení, aby vše bylo připraveno ještě dřív, než přijde první klient.

Tlumočení není pro každého

Pomocí znakového jazyka však komunikuje jen malá část osob se sluchovým postižením. Zpravidla jsou to lidé neslyšící od narození, pro které je znakový jazyk mateřským jazykem. Mnohem více je lidí nedoslýchavých anebo ohluchlých, kteří přišli o sluch v průběhu života. Jejich mateřským jazykem je čeština a jen někteří z nich se naučí znakovému jazyku. Pro ně je optimálním řešením simultánní přepis mluvené řeči do textové podoby.

V jednoduchých situacích docela postačí, když ochotný úředník takovému sluchově postiženému člověku napíše na počítači to, co mu potřebuje říci. Při důležitých úředních jednáních by to však nestačilo, zde musí nastoupit speciálně vyškolení rychlopísaři. A ty dokáže zajistit Centrum zprostředkování simultánního přepisu České unie neslyšících (www.eprepis.cz).

Již více než 230 přepisů

Na zavedení služby simultánního přepisu v ČR má zásluhu Nadace Vodafone ČR, která několika granty podpořila Českou unii neslyšících. Od září 2008 díky tomu ČUN uskutečnila již více než 230 přepisů na akcích nejrůznějšího druhu. Přepis probíhá zpravidla tak, že přepisovatel/ka přepisuje mluvenou řeč na počítači a záznam se ihned promítá na plátno, takže jej mohou sledovat všichni přítomní. V případě malé skupinky či jednotlivce (například u soudu nebo na úřadě) mohou sluchově postižené osoby vidět přepis přímo na notebooku přepisovatele. Kromě technických předpokladů (počítač, projektor, plátno) vyžaduje přepis písaře ovládajícího rychlé psaní a seznámeného se základními pravidly přepisu.

CZSP ČUN spolupracuje s rychlopísaři po celé republice, mezi nimiž je i několik mistrů světa. V současné době má takové spolupracovníky již v 9 krajích, ale v případě potřeby je schopno ve spolupráci se sdružením Interinfo, které se zabývá výcvikem rychlopísařů, zajistit přepis i v ostatních krajích.

Kromě toho je možné zabezpečit přepis i na dálku, kdy přepisovatel nemusí být přímo na místě. Technické zázemí pro to vytvořili řešitelé z ČVUT v rámci projektu eScribe – online přepisovací centrum, podpořené Nadací Vodafone ČR. Přepis pak probíhá tak, že přepisovatel může sedět například doma u svého počítače, mluvená řeč se mu přenáší do sluchátek pomocí internetové telefonie nebo mobilem a jeho simultánní přepis se ihned zobrazuje na webové stránce aplikace, která se promítá na plátno účastníkům dané akce či jednání.

Místo nespolehlivého odezírání

Ty sluchově postižené osoby, které nekomunikují znakovým jazykem, byly dosud odkázány jen na odezírání, které je velmi nespolehlivé. „Přestože dokážu dobře odezírat, jsou situace, kdy to není možné. Například když se jednání zúčastní více než jedna slyšící osoba. To pak nelze stíhat. Za druhé nelze odezírat vše, mnoho slov „vypadá“ stejně a liší se od sebe pouze zvukově. A při oficiálním jednání přicházím do kontaktu i s lidmi, jejichž výslovnost dokonce nelze odezírat vůbec,“ vysvětluje ohluchlá Věra Strnadová a dodává: „Musím myslet i na obsahovou stránku jednání, abych byla schopna včas adekvátně reagovat, ale při odezírání musím sto procent pozornosti věnovat pouze odhadování toho, co asi říká druhá osoba. Simultánním přepisem se všechna tato znevýhodnění odstraňují.“

Není divu, že si Mgr. Strnadová přepis tak pochvaluje. Jako předsedkyně legislativní komise ASNEP (Asociace organizací neslyšících, nedoslýchavých a jejich přátel) jí posloužil při řadě velmi důležitých jednání na ministerstvech, v Parlamentu ČR a dalších orgánech, kde prosazovala zájmy osob se sluchovým postižením.

Je také autorkou Desatera komunikace s osobami se sluchovým postižením, které neuškodí ocitovat, protože většina lidí neví, jak si má počínat při komunikaci s lidmi se sluchovým postižením.

Desatero komunikace s osobami se sluchovým postižením

- 1. Před rozhovorem s člověkem se sluchovým postižením navážeme zrakový kontakt.** Pokud se na nás nedívá, můžeme jej upozornit lehkým dotykem na rameno, paži nebo předloktí, že s ním chceme hovořit. Zrakový kontakt udržujeme po celou dobu rozhovoru.
- 2. Každého člověka se sluchovým postižením se zeptáme, zda chce mluvit, odezírat, psát, nebo používat znakový jazyk.** Otázku můžeme i napsat.
- 3. Odezírání bez pomoci sluchu není spolehlivá metoda vnímání mluvené řeči, dochází při ní často k omylům. Úspěšnost odezírání je velmi snížena při fyzické či psychické nepohodě.** Odezírající osobě předem sdělíme téma hovoru. Mluvíme obrácení čelem k ní, naše tvář musí být osvětlena, nesmíme pohybovat hlavou nebo si zakrývat ústa. Dbáme na zřetelnou výslovnost a mluvíme volnějším tempem při zachování přirozeného rytmu řeči. Zdůrazňujeme klíčová slova. V případě potřeby opakujeme sdělení jinými slovy.
- 4. Při hovoru s nedoslýchavým člověkem nezvyšujeme hlas a nekřičíme.** Zajistíme vhodné poslechové podmínky bez okolního hluku.
- 5. Doprovází-li člověka se sluchovým postižením tlumočnick či jiná osoba, vždy oslovujeme přímo člověka, se kterým jednáme, nikoliv jeho doprovod.**
- 6. Člověku se sluchovým postižením předem vysvětlíme, jakou spolupráci od něj budeme potřebovat.**
- 7. Důležité dotazy raději opakujeme a neváháme ani použít písemnou formu.** U neslyšících uživatelů znakového jazyka je bezpečnější počkat na tlumočnicka.
- 8. Občas požádáme, aby nám člověk se sluchovým postižením svými slovy sdělil, co nám rozuměl.** Nikdy se neptáme, ZDA nám rozuměl, ale CO nám rozuměl. Ptáme se zásadně vždy po každém důležitém sdělení.
- 9. Při neúspěšné komunikaci máme na paměti, že jde o důsledek sluchového postižení.** Proto k takovému člověku přistupujeme se stejným respektem a ohledem na důstojnost jako k člověku bez postižení. Neprojevujeme netrpělivost, neomezujeme komunikaci, ale snažíme se najít cesty, jak se vzájemně lépe dorozumívat.
- 10. Komunikační preference každé osoby se sluchovým postižením jsou individuální.** Proto je nutno projevit vstřícnost a ochotu přizpůsobit se dorozumívacím možnostem každého člověka se sluchovým postižením.

Pro úřady ano, ale za úplatu

„Kromě přepisu jednání na úřadech, jako v případě Mgr. Strnadové, jsme zajišťovali simultánní přepis pro účastníky se sluchovým postižením například na seminářích, pořádaných orgány samosprávy,“ připomíná Ing. Martin Novák, vedoucí Centra zprostředkování simultánního přepisu. „Jednou si nás objednal také Magistrát města Pardubic pro přestupkové řízení, kterého se účastnila ohluchlá osoba.“

Až do konce roku 2010 poskytovalo CZSP ČUN všechny přepisy zdarma díky grantu Nadace Vodafone ČR, který byl určen na ověření a zavedení přepisu v ČR s tím, že poté bude přepis financován státem jako sociální služba. Ministerstvo práce a sociálních věcí však pro rok 2011 nepřidělilo

Centru ani korunu. Zdůvodnění? Že v tomto roce nepodpořilo žádnou novou sociální službu, šanci měly pouze stávající služby.

Že jde o výraznou diskriminaci velmi početné skupiny osob se sluchovým postižením, pro které je vhodným komunikačním systémem simultánní přepis mluvené řeči, to není pro ministerstvo žádný argument.

Centrum zprostředkování simultánního přepisu ČUN samozřejmě hledá alternativní finanční zdroje. Získalo již menší překlenovací grant opět od Nadace Vodafone ČR, který mu umožní pokračovat v zajišťování simultánního přepisu pro osoby se sluchovým postižením. S tím rozdílem oproti minulosti, že zatím jenom na takových akcích, jejichž organizátoři přepis zaplatí. Objednat si jej mohou na adrese prepis@cun.cz nebo telefonicky na 608 719 001.

Praktické aspekty přístupnosti

Mgr. Radek Pavlíček, TyfloCentrum Brno, o. p. s., projekt Blind Friendly Web

Anotace:

Tvůrci webu potřebují jednoduché, snadno dostupné a použitelné nástroje k tomu, aby mohli přístupné weby tvořit. Důležité je také poskytnout jim návody a ukázky správných či možných řešení situací, které pak mohou v praxi použít jako vodítka. Přednáška bude zaměřena na praktické ukázky řešení některých situací (definování textových alternativ, strukturování obsahu) v oblasti přístupnosti.

Úvod

Úspěšnost implementace přístupnosti jde ruku v ruce s jednoduchostí a srozumitelností požadavků, které jsou na tvůrce webů kladeny. Přístupnost není ve své podstatě složitá a v mnoha případech jde ruku v ruce s tvorbou kvalitního webu. Povinností odborníků na přístupnost je zajistit, aby požadavky na přístupnost a jejich implementace byla co nejjednodušší. Pokud chceme, aby se přístupnost stala opravdu běžnou součástí tvorby webu (což je ideální stav), je třeba nabídnout tvůrcům webů jednoduché a srozumitelné návody, kterým budou rozumět i bez toho, aniž by studovali desítky stran materiálů, metodik, pročítali blogy, atp.

Alternativní textové popisky grafických prvků

Smyslem požadavku na relevantní textovou alternativu je zajistit, aby veškerý netextový obsah, který nese významové sdělení, byl k dispozici i v textové podobě. Textem je myšlen text v digitální podobě, ne text ve formě obrázku. Text má totiž oproti jiným způsobům prezentování informací jednu velkou výhodu. Je možné jej prezentovat více způsoby – vizuálně, mluvenou řečí, v hmatové podobě – a dokonce je možné tyto způsoby kombinovat. Text v digitální podobě lze tedy snadno zvětšovat, nechat číst syntetickým hlasem či převést do Braillova písma. Uživatel se specifickými potřebami si jej tedy může upravit tak, že se s jeho obsahem může seznámit nezávisle na pomoci dalších osob.

Při definování textové alternativy je třeba mít na paměti následující pravidla.

- **Ne vždy je nutné definovat textovou alternativu prostřednictvím alternativního popisku k obrázku.** Je řada případů, kdy by to bylo spíše kontraproduktivní. Příkladem může být třeba textová alternativa ke grafu, kde může být vhodnější použít jako textovou alternativu tabulku, která byla zdrojem dat ke grafu, než graf složitě popisovat.
- **Alternativní textový popis obrázku se může měnit podle kontextu,** v němž je obrázek použit. Stejný obrázek tedy může mít různou textovou alternativu v závislosti na tom, zda jej použijeme jako dekoraci (v takovém případě ji ani mít nemusí), až po situaci, kdy bude jeho textovou alternativou třeba již zmíněná tabulka.
- **Méně je mnohdy více** – spíše než dlouhý a komplikovaný popis uživatelé ocení stručné a jasné vyjádření smyslu či významu netextového obsahu.

Strukturování obsahu

Uživatelé běžně vnímají strukturu prostřednictvím různých vizuálních podnětů – nadpisy jsou často napsány větším písmem oproti běžnému textu, položky seznamů jsou uvozeny odrážkami a jsou odsazeny, důležitá slova jsou zvýrazněna pomocí tučného písma, kurzívy či jiného fontu, atp.

V případech, kdy se forma prezentace na straně uživatele změní, je třeba zachovat a uživateli prezentovat i informace a vztahy mezi nimi, zachováním informací a vztahů mezi nimi, které jsou naznačeny jen vizuálně či auditivně. Příkladem může být použití screenreaderu, braillova řádku či nahrazení stylů definovaných autorem těmi, jež preferuje uživatel.

Zachování informací v dokumentu a vztahů mezi nimi lze dosáhnout především dodržáním sémantiky a použitím příslušných nástrojů textových editorů. Konkrétně ve formátu webových stránek HTML lze tohoto stavu dosáhnout vyznačováním pomocí elementů, které sémantickou informaci implicitně nesou a jsou v souladu s prezentovaným obsahem. V praxi tedy:

- **Nadpisy** nesou informaci o úrovni osnovy (v HTML elementy <h1> – <h6>) a jsou hierarchicky strukturovány.
- Bloky odrážek tvořících **seznam** jsou logicky sdruženy (v HTML elementy , a <dl>) a nesou informaci o typu seznamu a jeho formátování. Každá položka seznamu má potom jasné stanoven svůj začátek a konec (v HTML elementy , <dt> a <dd>).

Prezentování informací v tabulkách patří z pohledu uživatelů screenreaderů mezi jeden z nejobtížnějších aspektů, protože data v tabulce jsou 2D, zatímco screenreadery je prezentují lineárně. Při tvorbě tabulek je tedy třeba dbát na jejich maximální jednoduchost, a pokud už je nutné použít komplikovanou tabulku, je třeba dodržet několik pravidel:

- do každé buňky dát pouze informace, které spolu souvisí,
- zajistit smysluplnost při čtení tabulek po řádcích zleva doprava,
- vyznačit příslušnými prostředky záhlaví řádků a sloupců,
- zajistit jednoznačnou vazbu mezi buňkami a jejich záhlavími (v HTML atributy id a headers) v případě, kdy buňka má více než jedno záhlaví a jejich určení je nejednoznačné,
- u samotné tabulky příslušnými prostředky definovat souhrnný popis s účelem tabulky a jejím rozložením (v HTML atribut summary).

Je nutno podotknout, že **správně naformátované dokumenty oddělující obsah od vzhledu nepomáhají jen uživatelům se zdravotním handicapem, ale každému, kdo je musí dále zpracovávat** – ať už se jedná o zpracování ruční (zkopírování informací z webových stránek do jiného programu) či programové (generování obsahu na základě korektně definovaných nadpisů). Přínos tohoto pravidla tedy jde výrazně nad rámec potřeb a požadavků uživatelů se zdravotním handicapem.

Závěr

Tvůrci obsahu potřebují jednoduché, snadno dostupné a použitelné nástroje k tomu, aby mohli přístupný obsah tvořit. **Nestačí tedy pouze definovat požadavky na přístupnost, ale neméně důležité je i zajistit, aby mohly být bez větších obtíží naplňovány.** V opačném případě dochází k divergenci mezi definováním požadavků na přístupnost a možnostmi tvůrců obsahu, což se pochopitelně ve svém důsledku může negativně odrážet na reálné přístupnosti dokumentů. Důležité je také **poskytnout návody a ukázky správných či možných řešení konkrétních situací, které mohou tvůrcům obsahu posloužit jako vodítka** při konkrétních případech implementace přístupnosti.

Touto problematikou se zabývají další pracovní skupiny Iniciativy pro přístupný web konsorcia W3C mající na starost tvorbu příslušných doporučení přístupnosti, konkrétně pak pro nástroje pro tvorbu obsahu se jedná o Authoring Tool Accessibility Guidelines (ATAG) a pro přístupové prostředky o User Agent Accessibility Guidelines (UAAG).

Ambicemi tohoto příspěvku nebylo podat komplexní řešení v oblasti přístupnosti, spíše připomenout úskalí, která se při tvorbě dokumentů z hlediska přístupnosti mohou vyskytnout, a současně nastínit východiska, která z přístupnosti nedělají zbytečnou režií navíc, ale něco, co je v konečném důsledku užitečné všem a zejména těm, kteří mají své specifické potřeby.

Zájemce o hlubší seznámení s tematikou přístupnosti odkazují například na svůj seriál o WCAG 2.0³, který v magazínu Zdroják, či blog POSLEPU⁴, kde s kolegy o novinkách v oblasti přístupnosti pravidelně píšeme.

³ <http://zdrojak.root.cz/serialy/wcag-2-0/>

⁴ www.poslepu.cz

Systém pro monitoring řízení projektů financovaných ze Strukturálních fondů EU

Ing. Eva Pecháčová, ITEG a. s.

Systém pro řízení projektů financovaných ze Strukturálních fondů EU

Systém pro řízení projektů financovaných ze Strukturálních fondů EU (dále SAPS) je modul, který rozšiřuje základní spektrum funkcionality systému CA CLARITY PPM o možnosti sledování a vyhodnocování projektů z pohledu čerpání finančních prostředků ze Strukturálních evropských fondů. Tato služba je určena pro zákazníky, v jejichž portfoliu jsou projekty, u kterých je vyžadováno informovat o stavu a průběhu projektů prostřednictvím monitorovacích zpráv. V současné době je veřejnou správou řešeno mnoho projektů, které využívají prostředky Strukturálních fondů (SF EU). Administrativní náročnost těchto aktivit a pracovní vytíženost zaměstnanců pokrývající tuto oblast s sebou nese značné riziko chybovosti jak formální, tak i věcné. Tyto nedostatky se mohou negativně promítnout zejména v oblasti zadávání veřejných zakázek.

Cílem služby SAPS je vytvořit prostředí, které v maximální možné míře eliminuje vznik rizik spojených s uskutečněním veřejné zakázky a s přípravou a zpracováním monitorovacích zpráv u projektů financovaných z SF EU, například projekty v rámci strategie „Smart Administration“ atd. Analýzou problémů při realizaci těchto projektů byly identifikovány klíčové oblasti, které mají zásadní vliv na úspěšnost realizovaných projektů a to jak z pohledu dodržení termínů harmonogramů tak dodržení rozpočtu a kvality. Jsou to oblasti:

Pořizování majetku a služeb v rámci realizovaných projektů

Cílem řešení v této oblasti je řízení procesů spojených s realizací veřejných zakázek (vycházejících ze zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách) uskutečňovaných ve všech realizovaných projektech veřejné správy.

Příprava a kompletace žádosti o čerpání prostředků z SF EU

Cílem této oblasti je zpracování monitorovacího hlášení, etapové monitorovací zprávy a žádosti o platbu v projektech spolufinancovaných z prostředků SF EU. Řešení navazuje na použité metody řízení projektu a obsahuje stejně jako v případě veřejných zakázek podporu sběru a třídění podkladů, podporu kompletace monitorovací zprávy, základní kontrolní mechanismy úplnosti a automatizaci základních procesů.

Datová podpora – informační zdroje pro podporu předchozích dvou oblastí

Cílem této oblasti je poskytnutí informační podpory služby formou rozsáhlých číselníků, které jsou plněny aktuálními daty z platné legislativy a programové dokumentace jednotlivých dotačních nástrojů.

Z výše uvedeného vyplývá, že SAPS je řešením pro **efektivní řízení, sledování a vyhodnocování projektů financovaných z prostředků SF EU.**

- Řešení SAPS je postaveno nad prověřeným nástrojem pro řízení projektů a projektových portfolií CA CLARITY PPM,
- Řešení SAPS umožňuje **řídít celý životní cyklus projektů včetně dohledu nad stavem čerpání z fondů EU** a stanovit priority jednotlivým procesům, požadavkům a zdrojům,
- Řešení SAPS pomáhá **zajistit připravenost na čerpání EU fondů** díky předpřipraveným postupům a integrované metodické pomoci,
- Výstupem řešení SAPS je i **monitorovací zpráva včetně povinných příloh** dle požadavků specifikovaných poskytovatelem dotace,
- Řešení SAPS umožňuje i **řídít projekty organizace dle uznávaných metodik** (PMBOK, PRINCE2, LifeMethodTM a dalších).

Výjimečná budova Úřadu městské části Praha 6

Jiří Plátek, AV MEDIA, a. s.

Obr. 1 – Úřad městské části Praha 6, duben 2010

Toto označení plně vystihuje nově zrekonstruované prostory Úřadu městské části Praha 6. Budova radnice byla postavena již v roce 1923. Záměr vybudovat moderní a pro občany dostupnou radnici schválilo Zastupitelstvo městské části Praha 6 již v roce 2001. Definitivní podoba celé rekonstrukce byla schválena v roce 2007. Od stejného roku se společnost AV MEDIA, a.s. stala partnerem pro dodávku a následnou instalaci komunikačních technologií.

Úřad městské části Praha 6 je ukázkovým příkladem toho, jak lze vybudovat v krátkém čase moderní administrativní komplex pro cca 350 osob. Hlavním cílem bylo vytvořit pro občany takové prostředí, které nabídne nejvyšší možnou úroveň poskytovaných služeb. Zajistit přímou a efektivní dostupnost informací např. formou elektronické úřední desky nebo vstupní halou, která slouží jako místo pro identifikaci požadavků občana s následnou navigací na konkrétní odbory Úřadu městské části. Všechna pracoviště se podařilo umístit pod jednu střechu. Od odboru služeb pro veřejnost po odbor evidence osob i nově vzniklé služebny městské policie. Nové prostory byly pro občany zpřístupněny koncem roku 2009.

Proč moderní, efektivní a otevřený způsob komunikace s občany?

Na tuto a další otázky jsme se zeptali pana Víta Eliáše – vedoucího odboru informatiky Úřadu městské části Praha 6.

„Forma komunikace s občany je důležitou součástí každého úřadu. Měli jsme jedinečnou příležitost při rekonstrukci budovy umístit do našich prostor moderní komunikační nástroje určené veřejnosti, které usnadní formu předávání informací, ale hlavně zjednoduší pracovní procesy úředníků. Do této kategorie patří nově vybudovaná elektronická úřední deska. Úřední deska je nepřetržitě přístupná veřejnosti, odolná vůči okolním vlivům i neoprávněným útokům. Dalším důležitým faktorem je napojení na Spisovou službu s možností automatického stahování nových dokumentů z databázové složky. Dokumenty jsou tak aktualizovány přímo z kanceláří odpovědných úředníků bez nutnosti zásahu či obsluhy elektronické úřední desky umístěné na veřejně dostupném místě. Navíc umožňuje zapojení interaktivního nástroje (dotykové fólie), která vede k flexibilnímu, úspornému a efektivnímu využití úřední desky,“ popisuje technické detaily pan Eliáš. „Přiznám se, že jsem byl ten, kdo elektronickou úřední desku před vedením úřadu prosazoval. Jsem přesvědčen, že doba papírování je dávno za námi a pomocí nových technologických nástrojů můžeme docílit mnohem konkrétnějších výsledků, což se v tomto případě jednoznačně potvrdilo. Máme více času věnovat se podstatnějším pracovním úkolům. Každodenní manuální vyvěšování úředních dokumentů je pro nás vzdálenou minulostí!”

Hovoříme o přístupu a formě komunikace s veřejností, ale co úředníci a vedoucí pracovníci úřadu? Změnil se styl jejich práce v moderně zrekonstruované budově?

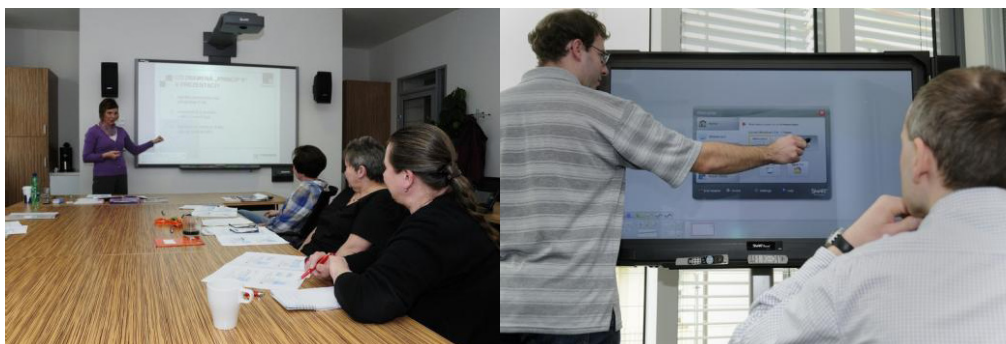
„Ano, řekl bych dost zásadně. „Jak už bylo zmíněno na začátku, hlavním záměrem rekonstrukce bylo vytvoření moderních prostor nejen pro občany, ale také pro úředníky. Zasedací místnosti a kanceláře vedoucích pracovníků jednotlivých odborů jsou vybaveny interaktivními plazmovými monitory nebo tabulemi SMART Board, které jsou určeny pro porady, jednání nebo školení. Cílem je úředníky posouvat k týmové spolupráci, přímému zapojení při realizaci klíčových úkolů s možností získání zpětné vazby. Interaktivní nástroje dodané společností AV MEDIA, a.s. plní naše počáteční požadavky. Potřebujeme úředníky motivovat a naučit je používat moderní formy komunikace. Některým pracovníkům se nová koncepce moc nezamlouvala. Postupem času se obavy z nasazení začaly v tom dobrém slova smyslu měnit, především po absolvování individuálního školení, jak využít interaktivních nástrojů pro prezentace a porady v praxi. Dokonce i starší generace úředníků si našla cestu, jak interaktivní řešení začít efektivně používat.

Obr. 2 – Moderní, efektivní a pohodlný způsob zveřejňování dokumentů pomocí elektronické úřední desky.

Jaké další metody moderní komunikace používáte?

„Mezi další, v dnešní době již standardními prvky moderní komunikace patří videokonference,“ doplňuje pan Eliáš. „Videokonferenci používáme ve dvou místnostech úřadu. První je hlavní zasedací místnost úřadu, druhá je centrální místnost odboru dopravy a životního prostředí, která je osazena zobrazovacími panely, sloužícími pro monitoring kamerového systému městské policie. Dále je určena pro sledování dopravní situace na území Prahy 6 nebo při komunikaci s firmami zajišťujícími čistotu našeho městského obvodu. Firmy mají ve svých vozidlech zabudovanou GPS navigaci a pomocí našeho monitorovacího zařízení můžeme operativně vyhledat vozidlo, které se nachází v místě výskytu znečištění komunikace či jiné události. Těmito kroky šetříme čas a vynaložené prostředky za zprostedkované služby. Videokonference nám slouží jako propojovací zařízení centrální místnosti s hlavní zasedací místností, ve které může při řešení vážných situací nebo živelných pohrom, zasedat krizový štáb, který se osvědčil a byl využit např. při rozsáhlých povodních v roce 2002. Videokonferenci chceme do budoucna používat i mimo prostory Úřadu městské části Prahy 6 s dalšími složkami veřejné či státní správy. Videokonferenci a systém distribuce signálu pro centrální místnost dodala a kompletně nainstalovala společnost AV MEDIA.

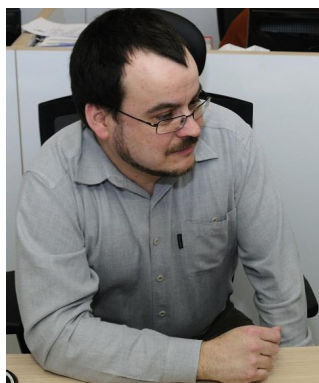
Obr. 3 – Zasedací místnost a kancelář vedoucího odboru vybavena interaktivní tabulí a dotykovou plazmou SMART Board.

Obr. 4 - Centrální řídicí místnost – odbor dopravy a životního prostředí Úřadu městské části Prahy 6.

Úřad městské části Prahy 6 je mimořádný v mnoha oblastech. Moderní pojetí, otevřenost k občanům, profesionální úřednický přístup. To jsou hlavní kritéria veřejně dostupného místa pro občany. Ani nelze věřit, že budova postavená v polovině dvacátých let, sloužila původně jako nízkonákladová ubytovna pro důstojníky, poté provizorně jako soud a od padesátých let jako národní výbor. Doufejme, že Úřad městské části Prahy 6 nebude jediným takto moderně dostupným úřadem v české republice.

Vít Eliáš – vedoucí odboru informatiky Úřadu městské části Prahy 6

Na Úřad městské části Prahy 6 (ÚMČ) nastoupil před 21 lety. První zkušenosti získal z pozice referenta pro Plánovací odbor. Ve stejnou dobu získal ÚMČ první počítač Videoton VT 20, při jehož rozběhu se spolupodílel také pan Eliáš. „Z pozice vedoucího oddělení informatiky je mým hlavním úkolem nasazení a plná funkčnost informačních systému v oblasti hardware i software. Snažím se hledat nové technologické nástroje, které usnadní práci mým kolegům nebo ostatním odborům Úřadu městské části. V dnešní době je potřeba myslet hodně do budoucna. Při plánované rekonstrukci jsem měl jedinečnou příležitost podílet se na návrhu a celkové koordinaci aktuálně nasazené komunikační a informační techniky. Dnes mohu prohlásit, že to byla velice zajímavá zkušenost, která mě v práci v mnohém posunula. Celou řadu rozhodnutí bylo potřeba řešit v co nejkratším čase, ale s rozvahou a s ohledem na další postupy a budoucí procesy. Sám bych jednotlivé požadavky nebyl schopen kompletně zajistit. Musím podě-

kovat svým kolegům za skvělou spolupráci, bez které se neobejdu ani dnes. Věřím, že nám v mnohém pomůže nainstalovaná audiovizuální a interaktivní technika, která zefektivní naše pracovní procesy jak uvnitř úřadu tak navenek mezi občany.“

Provázání s controllingem zvýší efektivitu datového skladu

Ing. Vladimír Přeč, GORDIC spol. s r. o.

Dlouhodobou prioritou předních dodavatelů informačních technologií je podpora rozhodování managementu organizací. Data, která u těchto organizací vznikají v procesu zpracování účetnictví a rozpočtu, jsou velmi cenným materiálem a pokud jsou správně prezentována a interpretována, mohou vedení úřadu usnadnit jeho rozhodování, a to nejen v ekonomických otázkách. Jak tato data ale správně vytěžit? Zajímavou možností v této souvislosti představuje kombinace již delší dobu využívaná technologie datových skladů a moderních controllingových aplikací.

Manažerské systémy: evropské peníze čekají

Softwarová podpora rozhodování je dnes realizována především formou budování různých typů manažerských nadstaveb podle potřeb i finančních možností uživatelů. Tyto nástroje mají širokou škálu podob, od jednoduchých, na kancelářských systémech založených řešení, až po velké datové sklady a k nim příslušející analytické nástroje.

Co je to datový sklad? Jedná se o – zjednodušeně řečeno – zvláštní typ databáze, která umožňuje rychle a jednoduše analyzovat data, vytvářet potřebné výkazy a přehledy, hledat odchylky od normálního průběhu, sledovat a porovnávat údaje za jednotlivé oblasti, sledovat časové řady vývoje a podobně. Čas nutný pro přípravu podkladů, výkazů a analýz se snížil na nutné minimum a zvětšuje se tak prostor pro tvorbu rozhodnutí a koncepcí. Datový sklad je budován většinou formou tzv. datových tržišť, což jsou vzájemně integrovatelné „malé datové sklady“ speciálně určené pro analýzy dané předmětné oblasti.

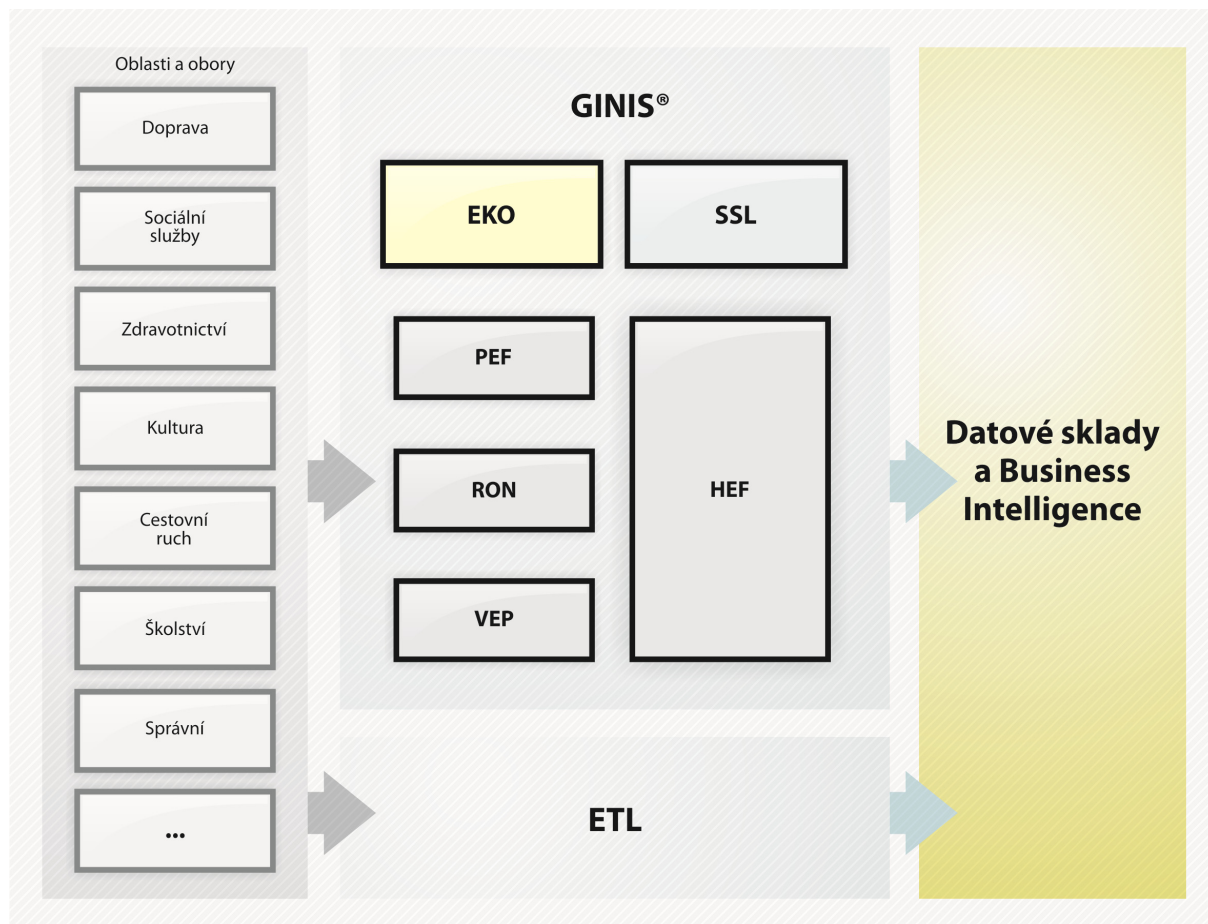
Jejich správné využívání výrazně přispívá k zabezpečení vnitřního kontrolního systému účetní jednotky a analýze informací o ekonomickém dění. Není proto náhodou, že právě datové sklady, manažerské informační systémy a nástroje Business Intelligence (BI) budou finančně podpořeny v rámci Integrovaného operačního programu na Rozvoj služeb eGovernmentu v krajích.

Controlling neznamena jen kontrolovat

Současným trendem je doplnění datových skladů či nástrojů BI controllingovými softwarovými aplikacemi. Controlling jako pojem se používá pro označení vnitropodnikového (organizačního) řízení. Jde o metodu, která prostřednictvím hodnotových nástrojů sleduje hospodaření, přispívá ke zvyšování efektivnosti a konkurenceschopnosti. Controlling lze také vysvětlit „to controll“ – tzn. „kontrolovat, prověřovat“ nebo „mít pod kontrolou, ovládat“. Oba pojmy vystihují jak podstatu, tak přístup uživatelů ke controllingu:

- Kontrolovat – controlling je kontrolní činnost nad plněním prováděná nadřízenými nebo kontrolním orgánem (pak je controlling pouze módním synonymem kontroly)
- Mít pod kontrolou – pak je controlling systémovým nástrojem, koncepcí řízení organizace nebo jej lze chápat jako samostatnou větev ekonomického řízení organizace.

Hlavním přínosem controllingu je v soustředění se na cíle a strategii. Jinými slovy, neinterpretovat informace „ex post“ (z toho co se stalo), ale „ex ante“, tedy umět vyjadřovat očekávání do budoucnosti, předpovídat a sledovat směr vývoje.

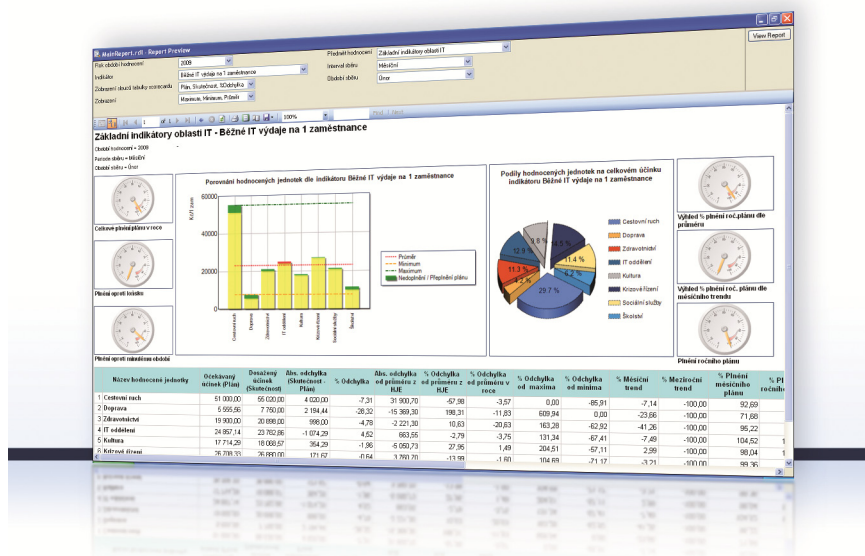

Obr. 1 – Začlenění controllingových modulů IS GINIS do práce s daty v organizaci

Ač se vlastní pojem „controlling“ historicky objevil až v 80. letech 20. století – je jako nástroj znám již skoro sto let. Teprve nyní se však pro organizace nabízí možnost využít plný potenciál controllingu – a to pomocí prostředků IT. Z pohledu informačních technologií můžeme tedy „Controllingem“ označit ucelený informační systém, sloužící pro potřeby manažerského řízení organizace, který odhaluje směr budoucího vývoje. Controllingový přístup spočívá ve stanovení strategických cílů, jejich rozpracování do operativních plánů, ve sledování plnění, identifikaci odchylek, jejich interpretace a modelování vlivu odchylek a nápravných opatření na stanovené cíle a plány.

Controlling jako přidaná hodnota datového skladu

Controllingové moduly podporují technologii datových skladů a Business Intelligence zejména v oblastech správy datového rozsahu a obsahu, či přesněji jsou určeny k procesu zajištění informační základny. To spočívá především v uživatelsky jednoduchém doplnění dříve neměřených, ale pro manažerské rozhodování velice důležitých rozměrů a ukazatelů a managementem sběru dat, který zajistí garantovaná a validní informace. To je zvláště důležité vzhledem ke specifiku veřejné správy, a totiž, že data nejsou pouze interní věc firmy, jak je tomu v podnikatelském sektoru, ale týkají veřejných statků a je nad nimi uplatňována veřejná kontrola.

Obr. 2 - Controllingový modul Hodnocení efektivity (HEF) – Znáznornění běžných IT výdajů na jednoho zaměstnance

Controlling dále přináší pro Business Intelligence podporu plánování a tzv. forecasting (předpovědi, prognózy). Právě porovnání předpovědi s měřenou a sbíranou skutečností poskytuje ty správné podklady pro vytěžení možností Business Intelligence. Datové sklady a Business Intelligence na druhou stranu poskytují controllingu vhodnou vrstvu pro prezentaci dat. To je totiž klíčovým faktorem úspěchu při nasazení controllingu: aby i odborní specialisté na odborech organizací veřejné správy zvládli lehce obsluhovat svěřenou controllingovou oblast, a to i bez potřeby hlubších IT znalostí.

Jak Evropská unie vidí a hodnotí český eGovernment?

Mgr. Jiří Průša, ředitel odboru koncepce a koordinace ICT ve veřejné správě, Ministerstvo vnitra

Během posledních let se rozvoj eGovernmentu v České republice zaměřoval především na otázky infrastruktury, kdy se podařilo položit základy, jako jsou CzechPOINTy, Datové schránky či Základní registry. Pokud se však podíváme na dlouhodobé hodnocení eGovernmentu ze strany Evropské komise, zjistíme, že v jednotlivých hodnotících žebříčcích se Česká republika stále pomalu propadá. Na začátku března vyhlásil ministr vnitra **Radek John** jako jednu ze strategických priorit resortu **adaptaci eGovernmentu na vize Evropské komise**, především v oblasti Digitální agendy pro Evropu. K tomu, abychom se k těmto vizím přiblížili a negativní trend hodnocení se nám podařilo zvrátit, je důležité se podívat na priority, ze kterých Evropská komise při svém hodnocení vychází, stejně, jako na úkoly vytyčené v Digitální agendě pro Evropu a Akčním plánu pro eGovernment.

Základní služby eGovernmentu

Již několik let se jádro hodnocení (tzv. benchmarkingu) rozvoje eGovernmentu opírá o **20 základních služeb** – 12 určených občanům a 8 určených podnikatelům. Mezi **služby pro občany** se řadí:

- Podání daně z příjmu FO.
- Služby hledání zaměstnání.
- Žádost o dávky sociálního zabezpečení.
- Žádost a vydání osobních dokumentů (občanské průkazy, cestovní pasy apod.).
- Registrace vozidel.
- Žádost o stavební povolení.
- Oznámení pro policii.
- Služby veřejných knihoven (on-line katalogy s možností objednání, avíza apod.).
- Získání tzv. osobních certifikátů (např. rodný list, oddací list apod.) či jejich kopií.
- Možnost zaslání přihlášky na vysokou školu.
- Oznámení související s přestěhováním.
- Zdravotnické služby.

Služby pro podnikatele jsou pak definovány jako:

- Sociální přídavky pro zaměstnance.
- Podání daně z příjmu PO.
- Podání daně z přidané hodnoty (DPH).
- Registrace nové společnosti.
- Odevzdání dat pro statistické úřady.
- Celní deklarace.
- Povolení týkající se životního prostředí.
- Veřejné zprostředkování.

V rámci hodnocení jsou pak pro každou službu používána dvě základní kritéria. Kritérium **dostupnosti** ověřuje, zda daná služba je alespoň částečně elektronická, byť jen v podobě návodu, jak při jejím vyřizování postupovat. **Kritérium sofistikovanosti** pak pomocí pěti stupňů hodnotí „vyspělost“ dané služby včetně možnosti plného vyřízení bez nutnosti návštěvy úřady. V **první fázi** označované jako „**Informace**“ stačí, když je na internetu umístěn alespoň návod k vyřízení dané úřední agendy, např. v podobě životních situací na Portálu veřejné správy⁵. V **druhé fázi** pod názvem „**Jednocestná interakce**“ je nutné mít ke stažení formulář, nezjišťuje se však, zda jej lze i elektronicky odeslat. Toto kritérium je hodnoceno až ve **třetí fázi** „**Dvoucestná interakce**“, kdy se hodnotí, zda jsou k dispozici elektronické formuláře s možností vyplnění a on-line odeslání. S ohledem na zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi, pak v České republice stačí, když jsou dostupné

⁵ <http://portal.gov.cz>

alespoň formuláře, které je následně možné odeslat prostřednictvím informačního systému datových schránek. V rámci třetí fáze je však hodnocena pouze možnost odeslání formulářů, nikoliv úplné vyřízení agendy elektronicky, tj. včetně příloh a zaplacení. Tato situace je zjišťována až ve **čtvrté fázi**, tzv. **Transakční části**, která pro některé služby představuje nejvyšší možné hodnocení. U služeb, jejichž povaha to umožňuje, např. daňových příznání či statistických výkazů je zařazena i **pátá fáze** nazývaná jako „**Personalizace**“, nebo též „proaktivní eGovernment“. S takto vyspělými službami veřejné správy se můžeme setkat především v severovýchodních zemích, kde daňové příznání chodí od úřadu již předvyplněné a statistická šetření jako např. sčítání lidu, domů a bytů je díky údajům z registrů realizováno bez nutnosti vyplňování formulářů.

V rámci **posledního srovnání**, které bylo uveřejněno na konci února, se Česká republika dostala v kritériu **dostupnosti** na nepříliš lichotivé **21. místo**, u **sofistikovanosti** pak český eGovernment spadl dokonce na **23 příčku** z celkem 32 hodnocených zemí⁶. Na předních místech se pak umístilo Irsko, Itálie, Malta či Rakousko.

Na první pohled se může zdát, že se český eGovernment neustále propadá a bruselský vlak mu neúprosně ujíždí. Pokud se však podíváme i na jiné ukazatele a např. cíle vytyčené v již zmíněné Digitální agendě pro Evropu, zjistíme, že díky pevným základům a správnému směřování v tomto volebním období je zde velká **možnost tento trend zvrátit** a dostat se alespoň nad „šedý“ evropský průměr.

První, co nás může výrazně posunout vpřed je **zprovoznění základních registrů**, které u mnoha služeb umožní kvalitativně skokový nárůst a to někdy až na onen „magický“ pátý a nejvyšší stupeň sofistikovanosti. Ani základní registry však nebudou působit jako všelék, pokud se rozvoj eGovernmentu nezaměří na nové služby určené především pro občany, jako např. podání na policii či vydání osobních dokladů, kde Česká republika v hodnocení dlouhodobě ztrácí cenné body.

O tom, že **předstihnout** onen „šedý“ průměr Evropy **nemusí být fikcí** a český eGovernment stojí na dobrých základech, svědčí i to, že dle nedávných výsledků uveřejněných Českým statistickým úřadem (ČSU), **využívalo v loňském roce služby eGovernmentu 91 % českých firem**, zatímco evropský průměr činí 72% a **cíl** vytyčený **Evropskou komisí** si jako laťku pro rok **2015 stanovil 80 %, tj. o 11 % méně, než má Česká republika již nyní**. Přitom ještě v roce 2008 bylo využívání eGovernmentu ze strany firem na úrovni pouhých 66 %. Pokud se České republice podaří podobný skok i u služeb pro občany, pozitivní hodnocení na sebe nenechá jistě dlouho čekat.

Pro úplnost je však třeba dodat, že zmíněný benchmarking nevychází jen z oněch 20 základních služeb, ale sleduje i další ukazatele, jako např. to, jak jsou uživatelé s danou službou spokojeni či jakou další elektronickou službu veřejné správy by uvítali. Mezi sledovaná kritéria pak v neposlední řadě patří rovněž propojení národních projektů s projekty v jiných členských zemích, tzv. přeshraniční služby eGovernmentu.

Přeshraniční služby eGovernmentu

Na rozdíl od dvaceti základních služeb eGovernmentu je definice tzv. přeshraničních on-line služeb poměrně obecná a pokud se podíváme do strategických dokumentů EU, zjistíme, že o těchto službách většinou hovoří jako o „*službách ke zvýšení mobility těch, kdo se chtějí pohybovat mezi evropskými zeměmi např. za studiem, prací, zdravotní péčí, bydlením a/nebo důchodem*“.⁷

Konkrétní představu o těchto službách může přinést až pohled na tzv. **rozsáhlé pilotní projekty** (Large Scale Pilots), které jsou financovány prostřednictvím Rámcového programu pro konkurenceschopnost a inovace (CIP ICT-PSP) – významného finančního nástroje určeného k prosazování politik (a představ) Evropské komise.

V posledních letech byla zahájena realizace celkem pěti rozsáhlých pilotních projektů označených typem A, které mají za cíl **usnadnit mobilitu osob a firem** a v podobě přeshraničních služeb **odstranit překážky na jednotném trhu** tak, jak k tomu došlo či dochází v rámci čtyřech základních svobod – svobody pohybu osob, zboží, služeb a kapitálu. Právě vytvoření tzv. jednotného digitálního trhu

⁶ Vedle evropské sedmadvacítky je hodnoceno Chorvatsko, Island, Norsko, Švýcarsko a od roku 2010 i Turecko.

⁷ KOM(2010) 743; Evropský akční plán „eGovernment“ na období 2011–2015

je pak hlavním cílem strategie Digitální agenda pro Evropu a často předmětem tzv. páté svobody označované jako **svoboda informací**.

Mezi pět rozsáhlých pilotních projektů se řadí:

- **epSOS**⁸ (European Patients Smart Open Services) – projekt zaměřený na oblast elektronického zdravotnictví, především elektronickou výměnu zdravotní dokumentace do jiného členského státu EU, pokud je v něm pacientovi poskytována zdravotní péče.
- **PEPPOL**⁹ (Pan-European Public Procurement Online) si klade za cíl zavedení společných standardů umožňujících jednotné elektronické zadávání veřejných zakázek v celé Evropě včetně propojení vnitrostátních systémů.
- **SPOCS**¹⁰ (Simple Procedures Online for Cross-border Services) usiluje především o zlepšení konkurenceschopnosti malých a středních podniků tím, že jim umožní využívat dostupné národní i evropské postupy např. při podávání žádostí či získávání informací. Realizace projektu SPOCS je úzce spjata s implementací tzv. Směrnice o službách a vytvořením systému jednotných kontaktních míst pro podnikatele.
- **STORK** (Secure Identity Across Borders Linked)¹¹ představuje projekt zaměřený na otázku přeshraniční identifikace a autentizace zejména při využívání elektronických služeb nejen veřejné správy. Jedna z hlavních myšlenek projektu vychází právě ze svobody pohybu osob, kdy klasické občanské průkazy jsou již nyní uznávány např. na všech evropských letištích, využití elektronických občanských průkazů pro využívání služeb eGovernmentu v jiném členském státě však stále není možné.
- V rámci projektu STORK pak můžeme najít i první specifikaci přeshraničních služeb spojených se studiem, kdy v rámci projektu STORK je jako jeden z pěti ověřovacích pilotů vyvíjen projekt usnadňující změnu adresy v souvislosti s **přestěhováním**. Další z projektů se zaměřuje na **studentskou mobilitu** především vysokoškolských studentů, kteří mají díky národním eID přístup k on-line službám zapojených univerzit, jako je např. zápis ke studiu, elektronické služby knihoven či přístup k on-line studijním materiálům.
- **e-CODEX**¹² je nejnovějším rozsáhlým pilotním projektem, jehož hlavním cílem je především podpora vzájemné spolupráce v oblastech justice, zejména usnadnění přístupu k informacím a spolupráce na případech s cizím prvkem. Technická řešení, která jsou plánována v této souvislosti, musí dodržovat jak zásadu nezávislosti soudní moci, tak zásadu subsidiarity.

Z výše uvedených pěti rozsáhlých pilotních projektů je **Česká republika** v současné době **plnohodnotně zapojena** pouze **do dvou** a to projektu **epSOS** a projektu **e-CODEX**. Spolu s postupujícím procesem evropské integrace je však jasné, že **propojení českých projektů elektronické veřejné správy se svými evropskými protějšky je nevyhnutelné** a pokud se máme v nadcházejícím období zaměřit na adaptaci eGovernmentu na vize Evropské komise, především v oblasti Digitální agendy pro Evropu, je zapojení do těchto projektů nevyhnutelné. Jedním z důvodů může být totiž i to, že v rámci hodnocení dvaceti základních služeb si lze poměrně snadno představit další, šestý, stupeň hodnotící sofistikovanost dané služby na základě jejího propojení v rámci Evropy. Příležitostí pro vstup do těchto projektů může být i letošní výzva programu CIP ICT-PSP, která podpoří nejen další projekt zaměřený na oblast elektronické identifikace, ale třeba projekt podporující přechod na IPv6 či přístupnost služeb veřejné správy pro zdravotně postižené.

Kontakt na autora:

jiri.prusa@mvcz.cz

⁸ www.epsos.eu

⁹ www.peppol.eu

¹⁰ www.eu-spocs.eu

¹¹ www.eid-stork.eu

¹² www.e-codex.eu

Financování eGovernmentu z komunitárních programů

Mgr. Jiří Průša, ředitel odboru koncepce a koordinace ICT ve veřejné správě, Ministerstvo vnitra

Spolu s klesajícím počtem výzev v rámci strukturálních fondů se v poslední době stále více firem i institucí veřejné správy začíná poohlížet po alternativě, která alespoň částečně může pomoci s financováním nejrůznějších projektů eGovernmentu. Jednu z těchto možností představují tzv. **komunitární programy**, jež jsou zajímavou **alternativou** zejména tehdy, pokud se rozhodneme spolupracovat s dalšími subjekty v rámci Evropské unie.

Právě podmínka vytvoření konsorcia, ve kterém jsou zastoupeny různé členské státy, představuje největší rozdíl mezi komunitárními programy a strukturálními fondy jako je IOP či OP LZZ. Další rozdíl je možné najít při předkládání projektů, které je nutné zaslat přímo na Evropskou komisi, jež zajišťuje rovněž hodnocení projektů.

Podobně jako podporují strukturální fondy implementaci národních strategií, např. Smart Administration, tak i komunitární programy představují důležitý finanční nástroj, pomocí kterého Evropská komise realizuje **podporu „svých“ politik**, jinak řečeno cílů vytyčených ve strategických dokumentech, zejména **Digitální agendě pro Evropu**¹³ a **Akčním plánu pro eGovernment**¹⁴. Vazba na tyto dokumenty hraje důležitou roli nejen při stanovení témat jednotlivých výzev, ale i při předkládání žádostí, kdy se doporučuje prokázat co nejužší vazbu mezi projektovým záměrem a zmíněnými dokumenty.

Rámcový program pro konkurenceschopnost a inovace (CIP)

Nejširší možnosti i nejvyšší objem financování poskytuje českým subjektům Rámcový program pro konkurenceschopnost a inovace, konkrétně pak jeho část zaměřená na podporu politik v oblasti ICT (**CIP ICT-PSP**).

O tom, že tento program není pro české subjekty neznámý, svědčí především to, že v rámci loňské výzvy **uspělo celkem 14 subjektů**, které se zapojily do 11 projektů, což představuje cca **40 % všech podpořených projektů**. Mezi úspěšné žadatele patří vedle Ministerstva vnitra, Ministerstva dopravy a Ministerstva spravedlnosti rovněž IZIP, Národní muzeum či IT společnosti Anect a Telematix Software. Převedeno do řeči čísel české společnosti získaly z evropského měšce více než 1 300 000 €, tj. více než 30 000 000 Kč. Výše **spolufinancování** ze strany Evropské komise se pohybuje v rozmezí od 50 % do 100 %, dle zvoleného nástroje.¹⁵

V **letošní páté výzvě** nabízí CIP ICT-PSP možnost získání podpory ve výši 115,5 mil. €, které budou rozděleny v následujících **kategoriích**:

- ICT pro nízkouhlíkové hospodářství a inteligentní mobilitu
- Digitální obsah
- ICT pro zdravotnictví, důstojné stáří a začlenění
- ICT pro inovativní veřejné služby
- Otevřené inovace pro nové internetové služby

V kategorii „**ICT pro nízkouhlíkové hospodářství a inteligentní mobilitu**“ mohou získat podporu především projekty zaměřené na **úspory energie**, ať již se jedná o osvětlení využívající elektroluminiscenčních diod či inteligentních systémů vedoucích k úsporám energií alespoň o 15 %. Zvláštní pozornost se zaměřuje na elektricky poháněná vozidla a jejich plnou integraci do dopravních systémů, tzv. **elektro-mobilitu**.

V rámci kategorie „**Digitální obsah**“ bude tradičně hlavní pozornost věnována digitalizaci kulturního obsahu ve spojení s Evropskou digitální knihovnou **Europeana**¹⁶, která dnes obsahuje více než 15 mil. položek. Šanci na získání podpory mají vedle knihoven i muzea, galerie či další instituce

¹³ KOM(2010)245

¹⁴ KOM(2010)743

¹⁵ Pilotní projekty, Best Practice Network a Tematické sítě

¹⁶ www.europeana.eu

sdužující kulturní sbírky. Novým tématem v rámci digitálního obsahu je **e-learning**, kdy EK usiluje o vytvoření celoevropského e-learningového portálu a nalezení vhodného obchodního modelu pro jeho dlouhodobý provoz.

Pod tématem „**ICT pro zdravotnictví, důstojné stáří a začlenění**“ mohou najít podporu projekty zaměřené na prevenci a detekci pádů zejména u starší populace. Organizace zabývající se problematikou stárnutí a využití informačních technologií v tomto procesu. V rámci elektronického zdravotnictví bude podpořen i projekt zaměřený na zvýšení komfortu pro pacienty, např. díky on-line rezervačním systémům či možnosti získat názor na zvolený postup léčby i od jiného lékaře. S cílem usnadnit využívání informačních a komunikačních technologií i ze strany zdravotně postižených osob bude podpořen projekt na podporu přístupnosti webových stránek, digitální televize či aplikací pro mobilní telefony.

Největší možnosti pro podporu projektů eGovernmentu nabízí téma „**ICT pro inovativní veřejné služby**“, v rámci kterého je největší pozornost věnována „**cloud computingu**“, který představuje rovněž jedno z hlavních témat letošní konference ISSS. Výhody přechodu na „řešení v mracích“ budou podpořeny především u veřejné správy, které se tento moderní trend často vyhýbá. S podporou Evropské komise se však možná již příští rok dočkáme toho, že naše Klauzie oblékne „modrý trikot“ a eGovernment vyrazí vzhůru k obloze. Podpory se však může dočkat i projekt zaměřený na přechod na novou verzi internetového protokolu **IPv6** či řešení zabývající se **elektronickou identifikací** v oblastech jako je doprava, bankovníctví či telekomunikační služby.

Poslední páté téma s názvem „**Otevřené inovace pro nové internetové služby**“ skrývá možnosti především pro města, která chtějí podpořit využívání řešení založených na vysokorychlostním připojení k internetu vyvíjených ve spolupráci s uživateli, především v tzv. Living Labs.

Do programu CIP ICT-PSP je možné se podobně, jako u dalších komunitárních programů, **zapojit** buď v roli koordinátora, který nese hlavní odpovědnost za celý projekt a většinou je i hlavním tvůrcem projektu, nebo v roli účastníka, což je vhodné zejména pro ty, kteří zatím nemají s těmito projekty takové zkušenosti. V každém případě však můžete počítat s **podporou** ze strany **Ministerstva vnitra**, které plní rovněž roli Národního kontaktního bodu pro tento program. A na závěr to nejdůležitější: **termín uzávěrek** je již **1. června** a právě teď je tak poslední šance na to najít partnery a zapojit se do pokud možno vítězného konsorcia.

Bezpečnější internet (Safer Internet)

Cílem programu **Safer Internet** (Bezpečnější internet) je především podpořit bezpečné využívání internetu (zejména dětmi a menšinami), boj proti nedovolenému, nechtěnému a škodlivému obsahu a zvyšování všeobecného povědomí v této oblasti mezi rodiči, učiteli a dětmi jako koncovými uživateli. Oproti předcházejícímu programu Safer Internet Plus je boj proti nelegálnímu obsahu rozšířen i na škodlivé chování (např. grooming) a rovněž jsou zohledněny nové typy komunikace, především sociální sítě, jako je Facebook či YouTube.

Ve srovnání s programem CIP ICT-PSP nabízí Safer Internet řádově nižší možnosti podpory, která je směřována především do provozu tzv. **národních center bezpečnějšího internetu**. Důležitou vlastností těchto center je, že v jednom celku integrují **osvětové činnosti**, linku určenou pro **oznámení nelegálního a nevhodného obsahu** a telefonní linku **psychologické pomoci**.

Vzhledem k tomu, že financování českého centra bezpečnějšího internetu¹⁷ bylo z prostředků Evropské komise podpořeno i pro příští rok, možnosti českých subjektů v letošní výzvě jsou prakticky omezené na následující druhy podpory.

- **Tematická síť sdužující nevládní organizace zaměřené na on-line ochranu dětí.** Cílem této sítě je navázat na úspěšný projekt eNasco II.¹⁸, který končí v srpnu příštího roku, a podpořit vzájemnou spolupráci organizací, jako je např. nadace Naše dítě. Z prostředků programu Safer Internet budou plně hrazeny pouze náklady pro koordinátora, účastníci z jednotlivých členských zemí mohou získat prostředky určené na krytí cestovních nákladů.

¹⁷ viz www.saferinternet.cz

¹⁸ www.enasco.eu

- **Vzdělávací program pro profesionály pracující s dětmi**, kdy je cílem tohoto programu především vývoj vzdělávacích a osvětových materiálů, především videoklipů či on-line her. Nedílnou součástí projektu musí být vzdělávací aktivity určené pro profesionály pracující s dětmi a zaměřující se aspekty, jako je rozpad rodiny, domácí násilí či sexuální zneužívání, které často vedou k psychické zranitelnosti dětí.

Řešení interoperability pro evropské orgány veřejné správy (ISA)

Posledním z komunitárních programů zaměřených na rozvoj informační společnosti včetně eGovernmentu je program **ISA** (Interoperability Solutions for Public Administration), jehož předmětem jsou otázky elektronického styku (interakce) mezi orgány veřejné správy na přeshraniční a meziresortní úrovni, poskytování (doručování) elektronických veřejných služeb a zajišťování existence společných (horizontálních) ICT řešení pro veřejnou správu.

Vzhledem k tomu, že tento program nepracuje na principu výzev a konsorcií, možnosti jeho využití se zaměřují především na využití řešení a služeb vyvinutých v rámci tohoto programu. Největším projektem financovaným z programu ISA je **komunikační síť sTESTA**, kterou využívá např. Ministerstvo vnitra (především policie), Ministerstvo dopravy, Ministerstvo spravedlnosti či Ministerstvo financí. Další možností je **využít řešení vyvinutých v rámci programu**, která jsou vždy založena na otevřeném kódu. Jedním z takových řešení je i příprava systému pro elektronický sběr podpisů v rámci Evropské občanské iniciativy či repositář OSOR.eu, ve kterém je možné najít open-source aplikace určené především veřejné správě.

Kontakt na autora:

jiri.prusa@mvcv.cz

Přístupnost jako komplexní problematika eGovernmentu

Michal Rada, Iniciativa Informatiky pro Občany

Jsme v době elektronizace informací, agend, systémů, dokumentů a vlastně vůbec všeho. Každoročně se setkáváme zde v Hradci Králové na ISSS, abychom se podívali dopředu, ale tak trochu i za sebe. O problematice přístupnosti jsme hovořili již několikrát, vždy v konkrétním kontextu. Tradičně zde diskutujeme nad přístupností webových stránek, poslední dva roky jsme probírali i přístupnost elektronických dokumentů, byla řeč i o přístupnosti projektů jako jsou datové schránky, apod. Tedy, s menšími či většími obtížemi, umíme dodat lidem informace. A dostáváme se do těch samých stádií porodních bolestí jako před deseti lety s weby. Tehdy jsme opatrně začali hovořit o něčem, co se nazývá přístupnost. Ano, ty doby jsou sice již dávno pryč a my jen nostalgicky zamačkáváme slzy, ale to rozhodně neznamená, že bychom dnes měli vyhráno.

Přístupnost se ale dnes již zdaleka netýká pouze webových stránek. Musíme mít na paměti, že dnes je virtuální informační svět daleko širší. Cílové skupiny uživatelů přístupnosti (což mimochodem, jak neustále říkám, zdaleka nejsou jen osoby se zdravotním postižením) již dnes samozřejmě nesbírají informace pouze z webových stránek. Doba rozvíjejícího se eGovernmentu u nás dává občanovi velký prostor k tomu, aby nejen pasivně získal určité informace, ale aby také aktivně využíval moderních elektronických služeb a komunikoval se svým státem. Kromě webových stránek jsou k dispozici i milióny elektronických dokumentů a tisíce různých interaktivních aplikací. I tyto věci musíme připravovat a provozovat tak, aby se s nimi mohli seznámit všichni uživatelé.

Upřímně si řekněme, že jakýkoliv systém splňující principy přístupnosti bude daleko lépe čitelný doslova pro každého a nabídne i běžným uživatelům, obzvláště pokud využívají alternativní zařízení, nové a zajímavé funkce. Jednoduchý příklad: Pokud budu mít jednotlivé úseky informací označené nadpisy, tak i standardní prohlížeč mi může zprostředkovat strukturu daného dokumentu.

Vzijme se do role nevidomého uživatele. Ten se sice podívá na webovou stránku nějakého úřadu (protože ta musí být podle pravidel přístupnosti) a najde si tam dokument například o sociálních službách, ale daný dokument už si nemusí přečíst. Protože oblast přístupnosti dokumentů je velmi nová a dokument může být tak špatně technicky zpracován, že jej takový uživatel prostě nebude schopen přečíst. Lidsky řečeno, taková věc je uživateli naprosto k ničemu. K čemu je mu, že si přečte obsah webových stránek, když se nedokáže seznámit s obsahem na nich umístěných dokumentů? Podobné to může být třeba i v aplikacích typu „Objednejte se na úřad“ nebo v již hodně známých datových schránkách.

Je tedy třeba, abychom přístupnost začali vnímat daleko komplexněji než dosud. Onen zpátečnický a od samého počátku chybný výklad, že se má jednat jen o určité webové stránky, již je dnes celosvětově dávno překonán a my se k tomu musíme postavit čelem.

Prakticky se jedná o tři základní oblasti přístupnosti: Je to přístupnost webového obsahu (která zajistí, že webové stránky a informace na nich budou čitelné i pro tyto uživatele). Pak zcela nová problematika přístupnosti dokumentů (ta zajistí, že i obsah elektronických dokumentů bude čitelný pro každého). A třetí je přístupnost a využitelnost interaktivních aplikací (tím zase řešíme, aby i s aplikacemi na internetu mohli pracovat všichni).

Praktickou ukázkou zlepšení přístupnosti informací jsou například datové schránky. Tolik kritizovaný komunikační kanál by samozřejmě měl sloužit také zdravotně postiženým. Před několika týdny byla do ISDS přidána nová funkce takzvaného náhledu, která umožňuje číst datové zprávy pouze ve webovém prohlížeči bez nutnosti dalších doplňků. Pro řadu uživatelů vítané zpestření, ale pro zdravotně postižené prakticky jediná možnost, jak s datovou zprávou pracovat pro ně obvyklým způsobem. Ostatně, je k dispozici již i zcela samostatné přístupné webové rozhraní pro práci s datovou schránkou (na adrese www.opens.cz). Je to jeden z několika konkrétních výsledků naší práce, obdobně jako třeba web www.pristupnostdokumentu.cz, kde se zájemci dozví něco o již zmiňované přístupnosti dokumentů.

Pojďme se tedy v rámci ISSS podívat na tři hlavní věci: Co chceme? Čeho jsme už dosáhli? A co nás čeká?

Internet v české společnosti

Mgr. Eva Skarlandtová, Český statistický úřad

Míra rozšíření a především pak způsob využití moderních informačních a komunikačních technologií a na ně navazujících procesů stejně jako znalosti a dovednosti s nimi související, ve stále větší míře ovlivňuje způsob práce, komunikace, ale i trávení volného času. Přístup k informačním a komunikačním zdrojům, který tyto moderní technologie umožňují a jejich efektivní využívání jsou považovány za klíčový faktor ekonomického a sociálního rozvoje společnosti.

Pro rozvoj využívání ICT veřejnou správou je velmi důležitým předpokladem dostatečná vybavenost organizací veřejné správy informačními technologiemi, zpřístupnění on-line služeb klientům a dostatek úředníků schopných pracovat s náročnými informačními systémy. Na druhé straně je velmi podstatným faktorem, bez něhož by veřejná správa využívající moderní informační technologie byla zcela zbytečná, rozvinutá informační společnost, kde jednotlivci a podniky mají přístup k internetu a běžně jej využívají. Za základní technologii, která k rozvoji využívání ICT přispívá nejvyšší měrou lze označit právě internet, jemuž se budou věnovat následující řádky.

Tento příspěvek vychází ze tří datových zdrojů Českého statistického úřadu. Informace o využívání ICT v organizacích veřejné správy pocházejí z ročního šetření o využívání ICT veřejnou správou, které probíhá již od roku 2004. Zatím poslední šetření k této problematice proběhlo v první polovině roku 2010 a referenčním obdobím byl 31. prosinec 2009. Zdrojem dat o využívání ICT v podnicích je šetření o využívání ICT v podnikatelském sektoru. Poslední dostupná data, týkající se využívání ICT v podnicích jsou vztažena k lednu 2010. Data o využívání internetu v domácnostech a jednotlivci pak pocházejí z pravidelného ročního šetření o využívání ICT v domácnostech a mezi jednotlivci, kdy je referenčním obdobím první čtvrtletí roku, a poslední data jsou vztažena k roku 2010.

Data ze zmiňovaných šetření se vztahují k různým referenčním obdobím (viz výše). Jelikož je však mezi nimi nepatrný časový rozdíl, je pro přehlednější v grafech obsahujících výsledky z těchto více zdrojů uváděn rok 2010.

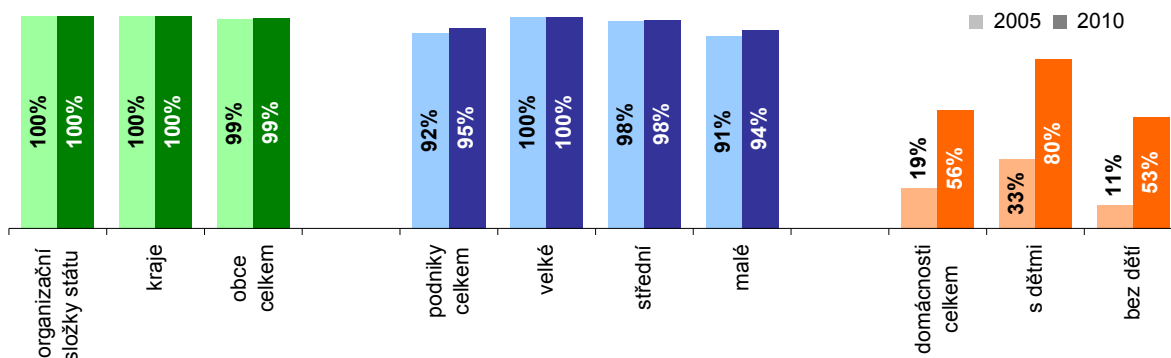
Internet

Internetem bylo na konci roku 2009 vybaveno všech 373 organizačních složek státu, všech 13 krajských úřadů a 5790 úřadů obecních, jejichž podíl na všech obcích, které se zúčastnily šetření, činil 99,4 %. K internetu tak nebylo připojeno pouhých 37 obecních úřadů, a jak lze předpokládat, nacházela se většina z nich mezi obcemi s méně než 500 obyvateli.

Mezi podniky s deseti a více zaměstnanci jich bylo v lednu 2010 internetem vybaveno 95 %, přičemž zaznamenáváme nepatrné rozdíly v jednotlivých velikostních kategoriích, kdy podniky s více jak 250 zaměstnanci byly k internetu připojeny 100 %, kdežto podniků s 10–49 zaměstnanci bylo k internetu připojeno 94 %.

V případě využívání internetu v podnicích i v organizacích veřejné správy jsou v posledních pěti letech hodnoty velmi vysoké a v průběhu let se již téměř nemění. Oproti tomu v případě domácností, byl v posledních letech zaznamenán významný nárůst těch, které využívají internet. Ještě v roce 2005 bylo mezi českými domácnostmi vybaveno internetem 19 % a v roce 2010 se jednalo již o 56 % domácností. Velké rozdíly mezi domácnostmi nalézáme, pokud se zaměříme na domácnosti podle přítomnosti dětí. V roce 2010 bylo připojeno k internetu 53 % bezdětných domácností a téměř 80 % domácností s dětmi. Nikoho asi nepřekvapí, že přítomnost internetu v domácnostech významně ovlivňuje také jejich příjmová situace. Mezi domácnostmi patřícími do prvního kvartilu (nejnižší příjmy) bylo v roce 2010 vybaveno internetem necelých 19 % a v kvartilu čtvrtém (nejvyšší příjmy) to bylo 89 % domácností.

Graf 1: Organizace/domácnosti s internetem*

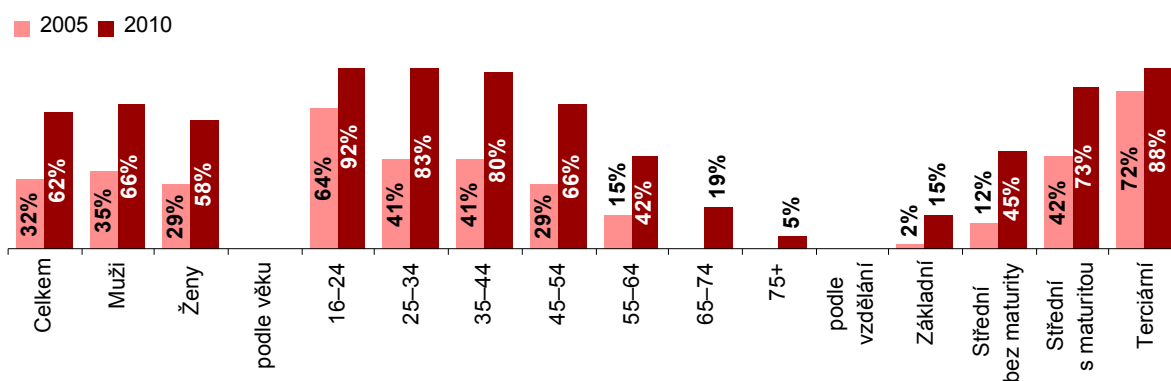

* % celkového počtu organizací/domácností v dané kategorii

Zdroj: ČSÚ 2010

K významnému nárůstu došlo i v případě uživatelů internetu (jednotlivci, kteří použili internet v posledních třech měsících). V roce 2005 použilo internet 32 % všech jednotlivců starších 16 let a do roku 2010 se jejich zastoupení v populaci zvýšilo o 30 procentních bodů. Během sledovaných let se nezvyšovalo pouze zastoupení uživatelů internetu v populaci jako celku, ale také mezi jednotlivými kategoriemi. Ve všech sledovaných letech však lze zaznamenat jisté pravidelnosti: internet je více využíván ze strany mladších ročníků, více ho využívají osoby s vyšším dosaženým vzděláním a také je spíše využíván zaměstnanými než osobami bez práce. V roce 2010 se mezi jednotlivci ve věku 16-24 let nacházelo 92 % uživatelů internetu a naopak mezi staršími ročníky již bylo, zcela podle očekávání, zastoupení uživatelů internetu velmi malé (cca 20 % v kategorii 65–74 let). Je však nutné zmínit, že ještě v roce 2005 bylo v této věkové kategorii zanedbatelné zastoupení uživatelů internetu, jednalo se o cca 3 %, a tak lze zmiňovaných 20 % označit za významný posun. Pokud se zaměříme na další kritéria, například vzdělání, zjistíme, že nejvyšší zastoupení mají uživatelé internetu v populaci osob s terciárním vzděláním (88 % v roce 2010) a naopak nejméně mezi osobami se základním vzděláním (15 % v roce 2010). V zaměstnané populaci se v roce 2010 nacházelo 78 % uživatelů internetu a mezi nezaměstnanými jich bylo 54 %.

Graf 2: Uživatelé internetu*

* % celkového počtu jednotlivců

Zdroj: ČSÚ 2010

Vysokorychlostní internet

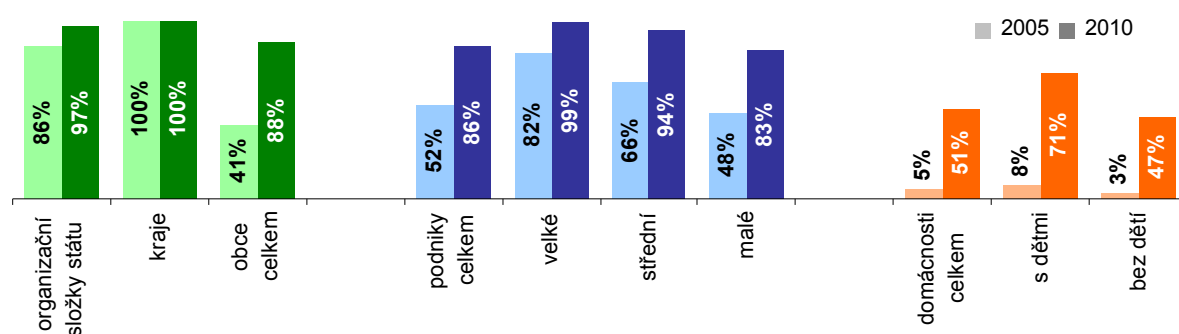
Oproti internetu nacházíme v případě vysokorychlostního připojení mezi jednotlivými organizacemi veřejné správy i velikostními kategoriemi podniků významnější rozdíly. Vysokorychlostně jsou

k internetu připojeny všechny krajské úřady, 362 organizačních složek státu (97 %) a 5 099 obecních úřadů (88 %).

Mezi podniky byl v lednu 2010 vysokorychlostní internet využíván z 86 %. V kategorii velkých podniků (250 a více zaměstnanců) byl tento typ připojení zaznamenán u 99 % z nich a mezi podniky malými (10–49 zaměstnanců) potom u 83 %.

Zatímco v roce 2005 bylo k internetu vysokorychlostně připojeno pouhých 5 % českých domácností, v roce 2010 byla vysokorychlostně připojena již každá druhá domácnost (51 %). Pokud se zaměříme pouze na domácnosti s internetem zjistíme, že v roce 2005 bylo vysokorychlostně připojeno necelých 27 % z nich a o pět let později mělo rychlý internet již 91 % ze všech domácností připojených k internetu. Stejně jako u vybavenosti domácností internetem, platí i v případě vysokorychlostního internetu to, že jsou lépe vybaveny domácnostmi s dětmi než bez dětí a také domácnosti z vyšších příjmových skupin.

Graf 3: Organizace/domácnosti s vysokorychlostním internetem*

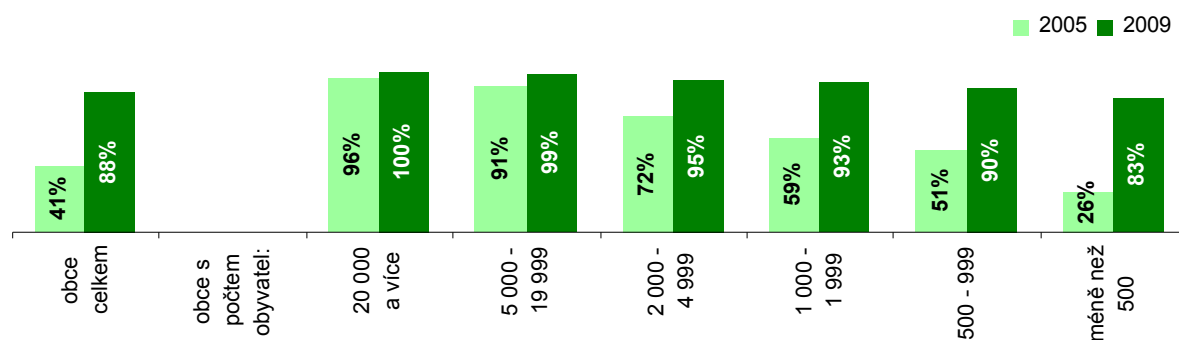

* % celkového počtu organizací/domácností v dané kategorii

Zdroj: ČSÚ 2010

Mezi jednotlivými velikostními kategoriemi obcí se samozřejmě nacházejí rozdíly, avšak v současnosti nejsou již tak významné, jako tomu bylo v roce 2005. Hranice 100 % s vysokorychlostním připojením dosáhly v roce 2009 obce s více než 20 000 obyvateli. Obce z ostatních velikostních kategorií se k této hranici však již také blíží. V roce 2009 bylo vysokorychlostně připojeno více jak 90 % obcí s 500 a více obyvateli a obcí z kategorie „méně než 500 obyvatel“ bylo ve stejném roce vysokorychlostně připojeno 83 %. V případě nejmenších obcí je velmi významný nárůst podílu obcí s vysokorychlostním připojením za poslední čtyři roky. Od roku 2005 stoupl podíl vysokorychlostně připojených obcí v této kategorii o 57 procentních bodů.

Graf 4: Vysokorychlostní internet v obcích ČR*

* % celkového počtu organizací v dané kategorii

Zdroj: ČSÚ 2010

Činnosti na internetu

Kvalitnější a rychlejší internetové připojení s sebou přináší další možnosti v jeho využívání. V šetření jsou kladeny dotazy na to, zda organizace využívá internet k internetové telefonii, elektronickému bankovníctví či ke školení svých zaměstnanců, v případě jednotlivců je kladen dotaz na účast v on-line kurzu ze soukromých pohnutek.

Internetová telefonie umožňuje pomocí internetového připojení volání na pevné linky, mobilní telefony a do internetu. V roce 2009 využívalo internet k internetové telefonii 5 krajských úřadů, 81 organizačních složek státu (22 %) a 654 obcí (11 %). Stejně jako v případě většiny ostatních ukazatelů, využívaly internet k tomuto účelu v nejvyšší míře obce s 20 000 a více obyvateli (24 %) a nejméně naopak obce nejmenší (9 %).

Mezi podniky v lednu 2010 využívalo internet k telefonování 21 % z nich a i v tomto případě jsou mezi jednotlivými velikostními kategoriemi významné rozdíly. Prostřednictvím internetu telefonovalo 36 % podniků velkých a pouze 19 % podniků malých.

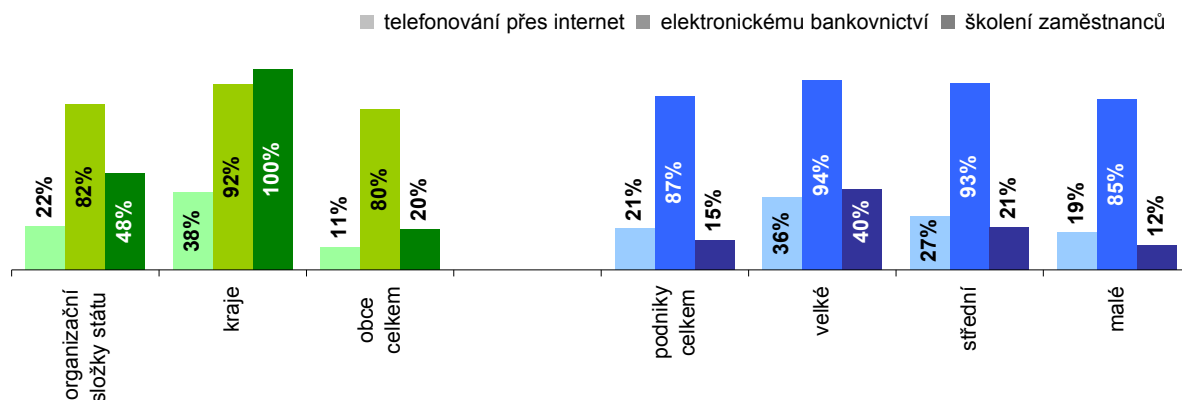
Využívání internetu k elektronickému bankovníctví bylo ze tří sledovaných možností využití internetu nejhodnější. V roce 2009 využívalo internet k elektronickému bankovníctví 12 krajských úřadů (92 %), 307 organizačních složek státu (82 %) a 80 % obecních úřadů. Internet k tomuto účelu využívalo 99 % obecních úřadů obcí s více jak 20 000 obyvateli a 72 % z obcí s méně než 500 obyvateli.

I elektronické bankovníctví využívají podniky téměř ve stejné míře jako organizace veřejné správy, kdy internet k této činnosti využilo celkem 87 % podniků. I zde jsou rozdíly mezi velikostními kategoriemi, nejsou však nikterak významné, elektronické bankovníctví praktikovalo 94 % velkých, 93 % středních a 85 % malých podniků.

Ke školení zaměstnanců je podle výsledků posledního šetření internet využíván všemi krajskými úřady, 179 organizačními složkami státu (48 %) a 1 191 úřady obecními (20 %). Mezi obcemi je v nejvyšší míře internet k tomuto účelu využíván v obcích s 20 000 a více obyvateli (80 %), oproti tomu obcí s méně než 500 obyvateli školilo prostřednictvím internetu zaměstnance pouze 13 %.

Podniky využívají internet ke školení zaměstnanců méně než organizace veřejné správy. Mezi podniky školilo v lednu 2010 své zaměstnance s využitím internetu 15 %, přičemž nejvíce tuto možnost využití internetu aplikovaly velké podniky (40 %) a mezi malými školilo své zaměstnance pomocí internetu pouze 12 % z nich.

Graf 5: Činnosti prováděné pomocí internetu*, 2010

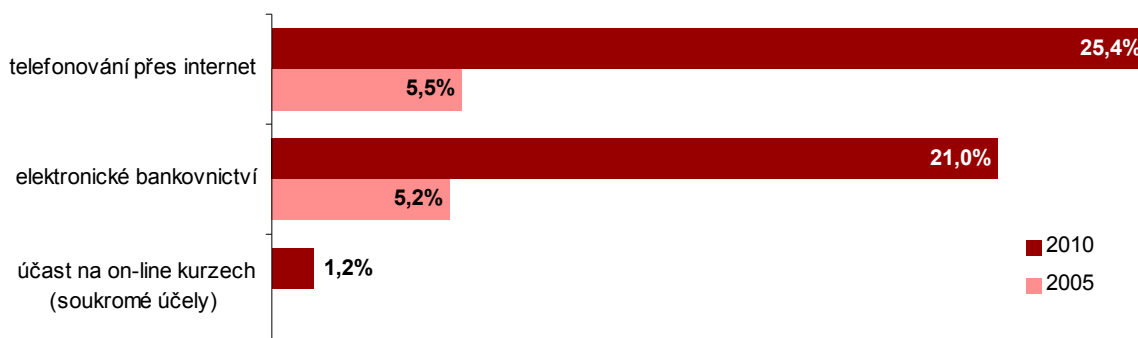
* % celkového počtu organizací v dané kategorii

Zdroj: ČSÚ 2010

Jak již bylo naznačeno výše, sledují se zmiňované internetové činnosti i v případě jednotlivců, přičemž v jejich případě se jedná jen o malou část zjišťovaných internetových činností. Mezi jednotlivci staršími 16 let se věnovalo telefonování přes internet 25 %, elektronickému bankovníctví 21 % a ze soukromých důvodů se on-line kurzu zúčastnilo 1,2 % z nich. Telefonování prostřednictvím internetu se v roce 2010 věnovali nejvyšší měrou jednotlivci z věkové skupiny 16–24 let (54 %), jednotlivci

s terciárním vzděláním (40 %) a vyšší zastoupení osob provozujících na internetu tuto činnost bylo také mezi muži (28 %) než mezi ženami (23 %). Elektronické bankovníctví, je stejně jako předchozí činnost nejhojněji využíváno ze strany osob s terciárním vzděláním a mužů, v případě věkových skupin je však oproti internetovému telefonování zaznamenáván rozdíl, když je nejvyšší podíl osob praktikujících internetové bankovníctví ve věkové skupině 25–34 let (36 %) a nezanedbatelný není ani jejich podíl mezi jednotlivci ve věku 35–44 let (33 %). On-line kurzů se největší měrou zúčastňují, zcela dle očekávání, studenti, mezi kterými bylo těch, kteří se takto vzdělávali 5,3 %.

Graf 6: Činnosti prováděné pomocí internetu jednotlivci*

* % celkového počtu jednotlivců

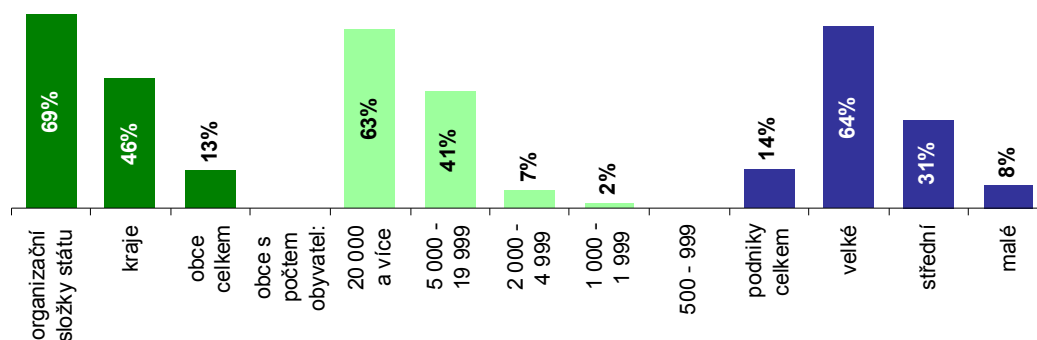
Zdroj: ČSÚ 2010

Omezování v přístupu na internet

Internet slouží zaměstnancům veřejné správy (a nejen jim) jako zdroj informací potřebných pro výkon zaměstnání a jako komunikační prostředek, může se ale také stát, že zláká k vyhledávání informací a provádění činností nepotřebných pro práci. Z tohoto důvodu již mnoho zaměstnavatelů, včetně organizací veřejné správy, přistupuje k omezování přístupu na internet a k zakazování domén (webových stránek), které nejsou k dané práci potřebné. V roce 2009 omezovalo svým zaměstnancům přístup na internet 256 organizačních složek státu (69 %), 6 krajských úřadů a 176 obcí (13 %). Z obcí uplatňovaly omezování přístupu na internet nejvíce obce s 20 000 a více obyvateli, těch bylo 63 %. Malé obce naopak své zaměstnance v přístupu na internet téměř neomezují.

Mezi podniky omezovalo v lednu 2010 svým zaměstnancům přístup na internet 14 % všech podniků. Stejně jako u obcí však zaznamenáváme i mezi podniky velké rozdíly v jednotlivých velikostních kategoriích. Nejvíce jsou v přístupu na internet omezováni zaměstnanci velkých podniků, z nichž 64 % toto omezení vůči svým zaměstnancům uplatňuje. Mezi středními podniky omezuje zaměstnancům přístup k internetu 31 % a mezi podniky malými potom pouhých 8 %.

Graf 7: Organizace omezující zaměstnancům přístup na internet*, 2010

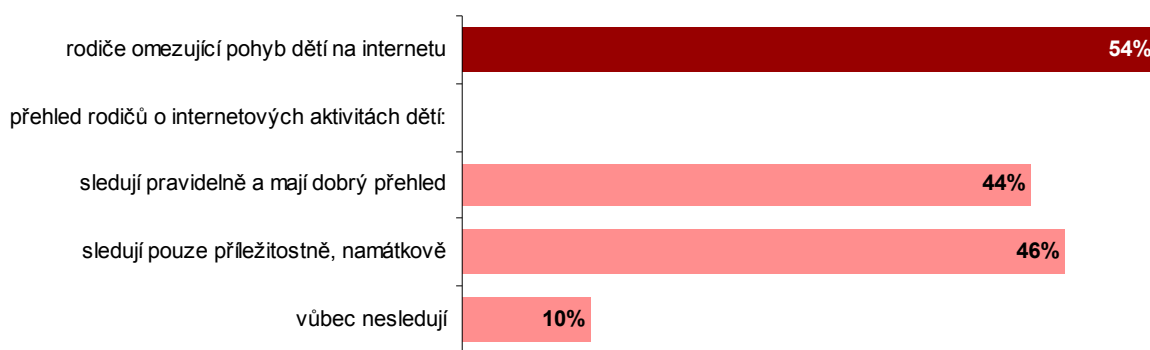

* % celkového počtu organizací v dané kategorii

Zdroj: ČSÚ 2010

Organizace veřejné správy a podniky omezují či sledují činnosti prováděné svými zaměstnanci na internetu spíše z ekonomických důvodů. Internet však přináší velké množství nástrah i pro běžné uživatele a obzvláště pak pro děti (ať se již jedná nevhodný obsah stránek či o přílišné množství času strávené na počítači potažmo internetu). Rodiče by měli mít přehled o tom, jaké činnosti na internetu jejich děti provádějí a jak dlouho se mu věnují, z tohoto důvodu byl v dotazníku za rok 2010 zařazen blok otázek týkající se právě této problematiky. Z výsledků vyplynulo, že většina rodičů dětí používajících doma internet, sleduje, co jejich ratolesti na internetu provádějí, takových je 90 %, přičemž 44 % sleduje internetové aktivity svých dětí pravidelně a 46 % namátkově. Stejně jako omezují přístup svým zaměstnancům firmy, mohou samozřejmě omezovat přístup na internet rodiče svým dětem. Mezi rodiči dětských uživatelů internetu bylo takových, kteří nějakým způsobem omezují dětem pohyb na internetu 54 %. Například přístup na stránky s nevhodným obsahem blokuje svým dětem 17 % rodičů a přístup jen na vybrané stránky dovozuje 5 % rodičů.

Graf 8: Přehled rodičů o chování dětí na internetu*, 2010

* % domácností s dětmi ve věku 10-15 let, které používají doma internet

Zdroj: ČSÚ 2010

Veřejně přístupný internet

Mezi služby, které ve stále větší míře obce svým občanům nabízejí patří také možnost navštívit internet na veřejně přístupném počítači. V roce 2009 umožňovalo přístup k internetu ve svých prostorách 107 organizačních složek státu (29 %), 9 krajských úřadů a 4 163 obcí (71 %). V případě tohoto ukazatele neplatí to, co v jiných případech a to, že se snižující se velikostní kategorií obcí se snižuje i podíl obcí majících danou technologii či poskytující danou službu. Nejvyšší podíl obcí poskytujících občanům přístup na internet v prostorách organizace je u obcí ve velikostní kategorii 1000–1999 obyvatel (80 %). Velmi dobře jsou na tom i nejmenší obce, těch umožňovalo občanům přístup k internetu 67 %, což je více než v případě obcí největších (56 %).

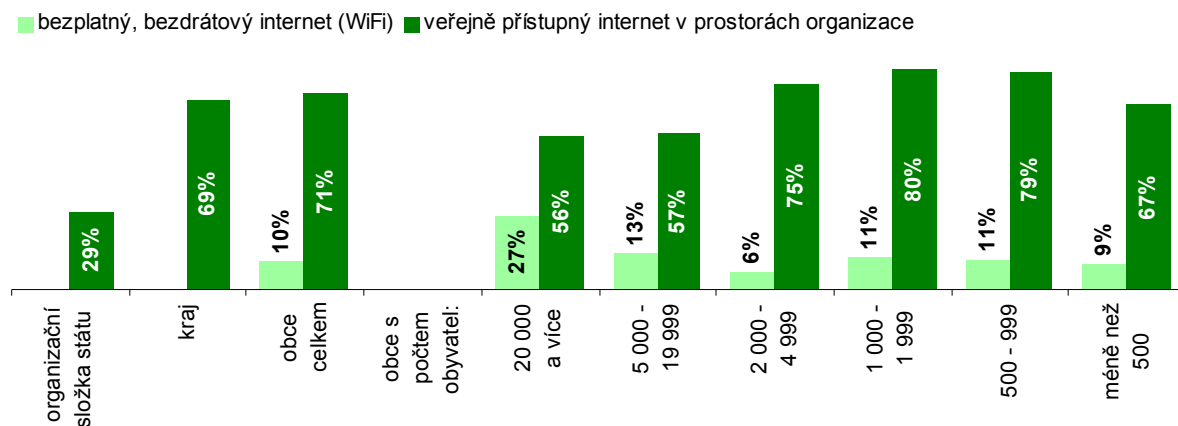
Předchozí řádky nám ukázaly, do jaké míry je českými úřady občanům nabízena možnost využívat veřejně dostupného internetu v prostorách organizace, je však otázkou, jak hojně je tato služba ze strany občanů využívána. Odpověď na tuto otázku nám nastíní následující řádky.

V roce 2010 využilo možnost sledovat internet na veřejně přístupném místě na úřadě 2,7 % ze všech jednotlivců starších 16 let, přičemž se jednalo o 4,3 % ze všech uživatelů internetu starších 16 let. Veřejně přístupný internet využívali více muži než ženy, v mužské populaci bylo 4,8 % uživatelů internetu připojujících se na úřadech a 3,9 % takovýchto žen. Z vysokoškolsky vzdělaných uživatelů internetu se jich možnost podívat se na internet na úřadech ocenilo 7,9 % a z uživatelů internetu se středním vzděláním bez maturity využívalo možnost připojení na úřadech 2,2 %. Mezi zaměstnanými uživateli internetu se vyskytovalo 4,6 % těch, kteří se připojovali na internet na úřadě a mezi nezaměstnanými 8,5 %. Vyšší výskyt mezi nezaměstnanými uživateli internetu může být do jisté míry ovlivněn jejich častějším výskytem na úřadech, konkrétně na úřadu práce a s tím spojeným vyhledáváním zaměstnání.

Nejen, že obecní úřady umožňují občanům přístup na internet na veřejném počítači, ale také přinášejí občanům internet do domácností a to prostřednictvím bezplatného bezdrátového internetu pomocí technologie WiFi. Bezplatné připojení k internetu nabízelo svým občanům 10 % ze všech

obcí, přičemž u obcí s 20 000 a více obyvateli byl tento podíl vyšší (27 %) a u obcí z menších velikostních kategorií byl dále jejich podíl nabízející tuto službu téměř vyrovnán (okolo 10 %).

Graf 9: Organizace veřejné správy* nabízející internet občanům, 31. 12. 2009

* % celkového počtu organizací v dané kategorii

Zdroj: ČSÚ 2010

Shrnutí

Jak ukázaly předchozí řádky, internet je již dlouhodobě naprostou samozřejmostí mezi organizacemi veřejné správy i mezi podniky a v současné době je bez připojení k internetu jen velmi malé množství z nich. Do domácností si internetové připojení hledalo cestu výrazně delší dobu, ale výsledky šetření nám ukazují, že se situace rok od roku významně zlepšuje a v současné době je již k internetu připojena více než polovina domácností, přičemž více jak 90 % z nich je připojeno vysokorychlostně. Zastoupení vysokorychlostního typu připojení internetu v domácnostech ukazuje, jak významný rozvoj této technologie v posledních pěti letech nastal, v roce 2005 bylo vysokorychlostně připojeno pouhých 27 % domácností s internetem.

Pokud se zaměříme na sledované internetové činnosti, dojdeme k závěru že jak internetovou telefonování, tak také elektronické bankovníctví využívají podniky téměř ve stejné míře jako organizace veřejné správy. Pouze ke školení zaměstnanců je internet v menší intenzitě využíván ze strany podniků než organizací veřejné správy. Jednotlivci telefonují přes internet i ho využívají k elektronickému bankovníctví o poznání méně, než zmiňované organizace, v jejich případě je však od roku 2005 zaznamenáván výrazný nárůst.

Na závěr lze tedy konstatovat, že internet sehraává nezastupitelnou úlohu ve všech oblastech naší společnosti, ovlivňuje stále více našich činností a dochází k jeho rychlému pronikání do našich domácností a životů.

Mnoho dalších informací a dat o využívání ICT ve výše zmiňovaných oblastech naleznete na odkaze http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/informacni_techologie_pm. Na stejném odkazu jsou k dispozici také informace týkající se internetové infrastruktury, využívání ICT ve zdravotnictví a ve školství a také statistická data a informace za oblast informační ekonomiky (lidské zdroje pro IT, ICT sektor, zahraniční obchod s ICT atd.).

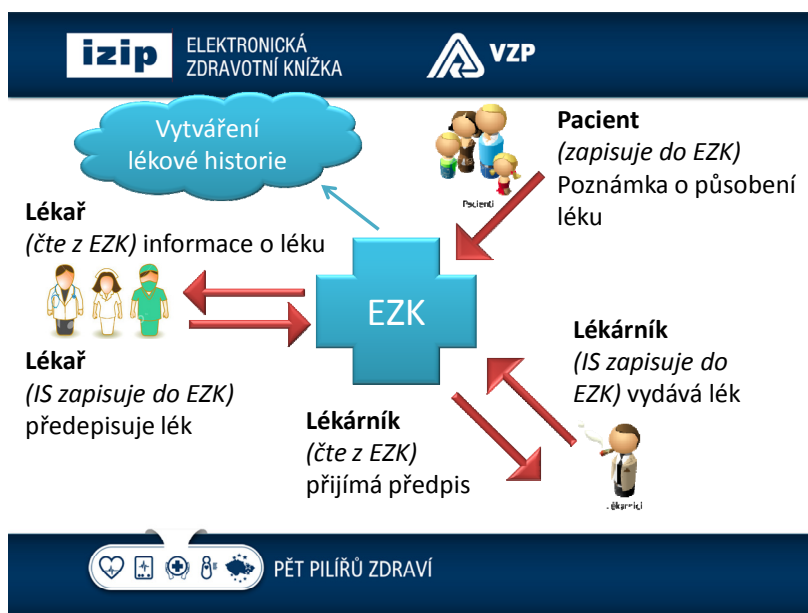
Elektronická komunikace: klíč k efektivní péči o pacienta

Mgr. Tomáš Staněk, IZIP a. s.

Nové diagnostické metody v medicíně jsou sice obrovským krokem vpřed, ale zároveň představují jednu z hlavních příčin růstu výdajů na zdravotní péči v civilizovaném světě. Ve zdravotnictví celosvětově každý rok tak stoupají náklady na léčbu. Vzhledem k omezeným národním rozpočtům a ke stárnutí populace je jisté, že je tato situace dlouhodobě neudržitelná. Přitom stát garantuje všem jeho občanům dostupnou lékařskou péči. Řešením je elektronizace zdravotnictví, která přináší vyšší efektivitu poskytované péče, efektivněji alokuje zdroje, umožňuje bezpečnější léčbu a snižuje asymetrii informací mezi pacientem a lékařem.

V ČR může již více než čtvrtina obyvatel využívat výhod elektronického zdravotnictví, protože mají svou Elektronickou zdravotní knížku (EZK). Uživatel systému EZK si například nemusí pamatovat, kdy v minulosti, jakou nemoc prodělal, či jaké léky mu byly aplikovány. Má také přehled o výsledcích vyšetření i léčbě a může se aktivně sám starat o své zdraví (například díky aplikaci Očkovacího kalendáře nebo sledování BMI indexu). Díky lepší komunikaci s lékařem se může vyhnout zbytečnému opakování některých vyšetření. V případě extrémní situace (například autonehoda) může EZK dokonce klientovi zachránit život. EZK obsahuje tzv. Emergentní dataset, v němž se mohou pracovníci záchranné služby například dozvědět, zda zraněný pacient netrpí nějakou formou alergie, či jaké prodělal nedávno operace a nechybí ani informace o kontaktní osobě.

Významné výhody přináší systém i zdravotnickým odborníkům. Systém EZK poskytuje lékařům a zdravotnickým pracovníkům komplexní přehled o pohybu jejich pacienta po zdravotnických zařízeních a potřebné výsledky mají k dispozici prakticky ihned po vyšetření. Dobrým příkladem co elektronizace zdravotnictví přináší, může být graf zobrazující vytváření lékové historie, kdy lékař má pod kontrolou, zda si pacient skutečně vyzvedl lék v lékárně a lékárník může pacienta informovat, že třeba jiný lék může být s kupovaným v kontraindikaci.

Lékaři oceňují, že je systém sám upozorní, že výsledky vyšetření pacienta jsou již zapsány do jeho EZK. Můžou si vyhledat, které testy a vyšetření pacient podstoupil, mají k dispozici včas a v době, kdy je pacient právě v ordinaci aktuální a přesné informace o zdravotním stavu svého pacienta. Elektronická zdravotní knížka je koncipována tak, aby nejdůležitější informace o pacientovi měl lékař okamžitě k dispozici. Data v Elektronických zdravotních knížkách jsou strukturovaná a tím maximálně výtěžitelná.

V systému Elektronická zdravotní knížka získává výhodu doslova každý. Zdravotní pojišťovny efektivněji vynakládají finanční prostředky, lékaři rychleji stanoví diagnózu a pacienti se dostane kvalitnější a často i včasnější léčby, zkrátí se například čekací doba na operaci.

O systému EZK v kostce

Systém Elektronických zdravotních knížek (EZK) představuje vysoce zabezpečený souhrn online zdravotních informací pacienta. Výrazně zkvalitňuje péči o pacienta samotného, zároveň zefektivňuje poskytovanou péči a vynakládání finančních prostředků v celém procesu poskytování zdravotní péče. Díky své komplexnosti a okamžité dostupnosti systému – nepřetržitě – je velmi kladně hodnocen v rámci Evropské unie, která si jej zvolila jako referenční projekt. Přístup do EZK je možný kdekoli na světě, kde je dostupné internetové připojení.

Systém Elektronických zdravotních knížek představuje unikátní patentovanou službu. V ČR neexistuje podobný systém sdílení informací v reálném čase (okamžitě) mezi lékaři a pacientem a mezi lékaři navzájem.

Aktuálně využívá služeb EZK více než 2 500 000 klientů, přičemž se do systému IZIP zapojilo již více než 18 000 lékařů a 8 000 zdravotnických zařízení, z toho 101 nemocnic. Elektronické zdravotní knížky se těší stále většímu zájmu a dynamický růst počtu jejich majitelů je toho důkazem. Za poslední rok získalo svou EZK milion nových uživatelů.

Systém IZIP získal řadu velmi významných ocenění nejen na domácím poli, např. Cena ministryně informatiky na INVEXU 2005, ale i v zahraničí. V listopadu 2005 převzal cenu za nejlepší projekt na světě v oblasti e-Health v prestižní soutěži World Summit Award, pod patronací OSN. Za pozornost stojí také to, že se systém IZIP stal referenčním projektem pro státy Evropské unie.

V první polovině roku 2011 připravila VZP ČR ve dvou krajích České republiky, konkrétně v Karlovarském kraji a na Vysočině, nový motivační program, který lékaře významně motivuje k využívání jednotlivých prvků eHealth. Cílem tohoto programu, který nese označení Akord 2G, je zvýšení kvality poskytované péče a efektivnější využívání finančních prostředků, které jsou spotřebovávány v rámci poskytování zdravotní péče. Efektivnost bude dosažena maximálním využitím elektronizace procesů ve zdravotnictví, sdílením zdravotnických dat a jejich následnou online kontrolou a vyúčtováním.

Co Elektronická zdravotní knížka nabízí?

Elektronická zdravotní knížka obsahuje souhrnné informace o zdravotním stavu pacienta, která je dostupná klientovi a jeho ošetřujícím lékařům na internetu. Prakticky přispívá k tomu, že zdravotnické informace pacienta jsou k dispozici v potřebném místě a čase, jinými slovy – tam, kde je pacient, tam jsou i jeho zdravotní informace.

Pro prevenci je podstatné, že EZK upozorňuje na vznikající potencionální zdravotní rizika ještě dříve, než dojde ke skutečným zdravotním komplikacím. EZK totiž nově obsahuje „Preventivní prohlídky“ a „Očkovací kalendář“ s podrobným průvodcem, který usnadní plánování nadcházejících očkovaní. Preventivní prohlídka je komplexním nástrojem umožňujícím na základě věku stanovovat doporučené preventivní prohlídky pro klienty. Díky tomu je možné řadu chronických onemocnění začít léčit včas, čímž se zvyšuje úspěšnost léčby. V přehledných kalendářích mohou klienti také plánovat události, na které je systém sám upozorní, a to formou zaslání zprávy na mobilní telefon nebo do emailové schránky.

EZK informuje také o indexu tělesné hmotnosti (BMI) klienta, tvaru postavy, množství tělesného tuku nebo o průběhu měření krevního tlaku. Index tělesné hmotnosti (BMI – Body mass index) je měřítkem obezity.

Elektronická zdravotní knížka v mezinárodním měřítku

Služba EZK je nedílnou součástí systému epSOS. Je integrována s informačními systémy poskytovatelů zdravotní péče ze zemí EU prostřednictvím Národního kontaktního bodu (National Contact Point – NCP). Projekt Evropské komise epSOS vytváří infrastrukturu služeb pro zajištění přeshraniční interoperability, tzn. schopnosti různých systémů elektronických zdravotních záznamů spolupracovat, v Evropě bez nutnosti provádět změny ve stávajících zákonných opatřeních a národních systémech. Pacienti tak budou mít na svých cestách do ostatních zemí své zdravotní informace dostupné a srozumitelné i tamním zdravotníkům. Na počátku letošního roku vstoupil projekt epSOS ve vybraných zemích Evropské unie do své pilotní fáze.

„eÚřad“ na platformě Adobe

Vladimír Strálka a kolektiv, Adobe Systems, s. r. o.

Adobe přichází v roce 2011 na konferenci ISSS s řešeními partnerů, která adresují potřeby a problematiku státních institucí a větších úřadů v samosprávě (kraje, statutární obce, ...). Chceme spolu s partnery ukázat na již realizovaných projektech výhody systémů, které jsou postaveny na standardech a na univerzální platformě (Adobe LiveCycle). Umožňují velmi rychlou implementaci, minimalizaci programování na zakázku a snížení doby a nákladů na školení, provoz a údržbu systémů. Připravili jsme společně s partnery ukázkou dvou řešení nejčastěji diskutované problematiky:

- Univerzálního formulářového portálu
- Automatizace interních procesů úřadu

Nezapomeňte proto navštívit stánek Adobe na ISSS a tato řešení si prohlédnout „naživo“.

Formulářové řešení

Inteligentní formuláře

ATBON a.s.

Představujeme Vám řešení, které umožní státním institucím, magistrátům a městským i krajským úřadům velmi rychle a efektivně nahradit papírové dokumenty – jejich podání elektronickou formou. S PDF technologií od společnosti ADOBE® lze učinit přechod k automatizaci samotných procesů a tím přispět k vyšší efektivitě práce a komunikace s občany.

Formulářový systém od společnosti ATBON a.s. naplňuje jednu z hlavních priorit, tj. elektronizace veřejné správy umožňující minimalizaci nutných návštěv občanů na úřadech při vyřizování mnoha agend. Nosným cílem formulářového řešení je tedy umožnit fyzickým a právnickým osobám vyřizovat svá podání elektronicky, bez nutnosti návštěvy konkrétního úřadu.

Hlavní cíle řešení pro elektronická podání

- zvýšit kvalitu poskytovaných služeb v oblasti výkonu organizace – elektronická podání, minimalizace chybovosti, vytěžování dat,
- optimalizovat náklady pro procesy ve veřejné správě,
- redukovat zdroje potřebné pro procesy – reorganizace a optimalizace organizace,

Okamžité přínosy a měřitelné ukazatele uvedeného řešení

- úspora režijního a spotřebního materiálu
- redukce lidské práce – optimalizace činností, procesů – nové, efektivní procesy podporující koncepcce, strategie včetně reorganizace a optimalizace organizace
- snížení nákladů na archivaci – PDF/A
- eliminace chybovosti a vstupních dat do agendových systémů a nadpráce při zadávání vstupních dat,
- přehled o všech podání – podpora rozhodování pracovníků apod.,
- plná kontrola nad procesem – řízení jeho kvality a spolehlivosti (doba vyřízení),
- snížení počtu stížností, odvolání.

Komponenty řešení formulářového systému

Zavádění elektronických formulářů

Společnosti ATBON a Adobe nabízí způsob, jak postupně, pro pracovníky úřadu přirozeným způsobem, zavádět elektronické formuláře. PDF dokument koresponduje svým vzhledem s dokumentem papírovým, všechny potřebné úkony se realizují jednoduchým programem Adobe® Reader® a schvalování probíhá automatizovaně podle přednastavených parametrů.

Běžná práce s dokumenty PDF

Nástrojem pro běžné uživatele, dostupným zdarma, který umožňuje dokument číst, ověřit podpis, vyplnit formulář a podepsat, schválit, odmítnout apod. je Adobe® Reader®. Nahrazuje samozřejmě tiskárnu, pero, tužku nebo psací stroj, ale také snižuje potřebu fyzického předávání papírových dokumentů a výrazně snižuje riziko jeho ztráty. Svoji obecnou rozšířeností Adobe® Reader® šetří náklady na školení a jednoznačně eliminuje bariéry používání systému.

Automatizace práce s elektronickými formuláři

Pomocí technologií Adobe dokážeme automatizovat všechny potřebné úkony s elektronickými PDF dokumenty a navíc je dokážeme propojit s již používanými agendami a aplikacemi v organizaci. Použitím produktu Adobe® LiveCycle® lze velmi jednoduše a efektivně automatizovat a elektronizovat procesy v kterémkoliv úřadě nebo organizaci, bez potřeby zásadně měnit zákony, předpisy či procesy samotné.

Čárové kódy

Výhodné je využití technologie 2D čárových kódů online a offline. PDF může nést dynamický čárový kód a umožňuje později automatizovat čerpání dat z tištěných formulářů a předávat je do ústředních systémových procesů. Pro čerpání dat z čárového kódu na formuláři slouží nastavení Adobe® LiveCycle® BarcodedForms ES.

Řízení oběhu PDF formulářů

Možnost nastavit, jak bude PDF formulář obíhat mezi lidmi, podle jakých pravidel a s ohledem na organizační strukturu. Adobe® LiveCycle® Process Management ES umožňuje automaticky rozpoznat, kterou část formuláře může kdo vyplňovat, kontrolu elektronických podpisů (ať kvalifikovaných tak interních), rozhodování toku procesu podle údajů ve formuláři, zastupování a vyhodnocování průběhů všech procesů.

Správa PDF formulářů

Modul zajišťující publikaci formuláře ve formátu HTML nebo SWF a umožňuje tak práci s formulářem v browseru nebo Flashplayeru. Umožňuje také dynamicky skládat formuláře z fragmentů: Adobe® LiveCycle® Forms ES.

Práce s elektronickým podpisem v PDF

Umožňuje ukládat elektronický podpis nebo časová razítka do dokumentu formátu PDF. Adobe® LiveCycle® Digital Signatures ES ověřuje elektronické podpisy a umožňuje nastavení zabezpečení v rámci elektronického dokumentu.

Formulářový systém na platformě Adobe LiveCycle

Formulářový systém jednoduše spravuje všechny dynamické formuláře, jejich části a nastavuje jednotlivé funkcionality PDF dokumentu. Umožňuje dle autentizace uživatele provést podání na libovolný úřad nebo jeho část. Zabezpečuje propojení na spisové služby, agendy a ostatní systémy úřadu.

Systém plní všechny požadavky na sofistikované formulářové řešení:

- elektronické vyplnění formuláře, připojení digitálních příloh a podpisů (pokud je uživatel držitelem kvalifikovaného certifikátu)
- kontrolu správnosti vyplnění formuláře
- odeslání některým z podporovaných způsobů
- sledování stavu podání realizovaných s využitím registrované identity
- po přihlášení občana předvyplnění osobních údajů z uživatelského účtu do formuláře

Při vyplňování formuláře je uživatel automaticky upozorňován na logické chyby (např. vyplnění textového řetězce místo údaje číselného, apod.); v případě odeslání chybně vyplněného formuláře je informován o chybách (vyznačením ve formuláři) a systém mu umožní chybně vyplněné položky opravit a znovu odeslat formulář.

V případě, že se uživatel pokouší učinit podání s využitím neaktuální verze formuláře, je na tuto skutečnost systémem automaticky upozorněn a je mu nabídnuta aktuální verze předmětného formuláře, včetně doplněných dat, která je možné ze staré verze formuláře automaticky převzít.

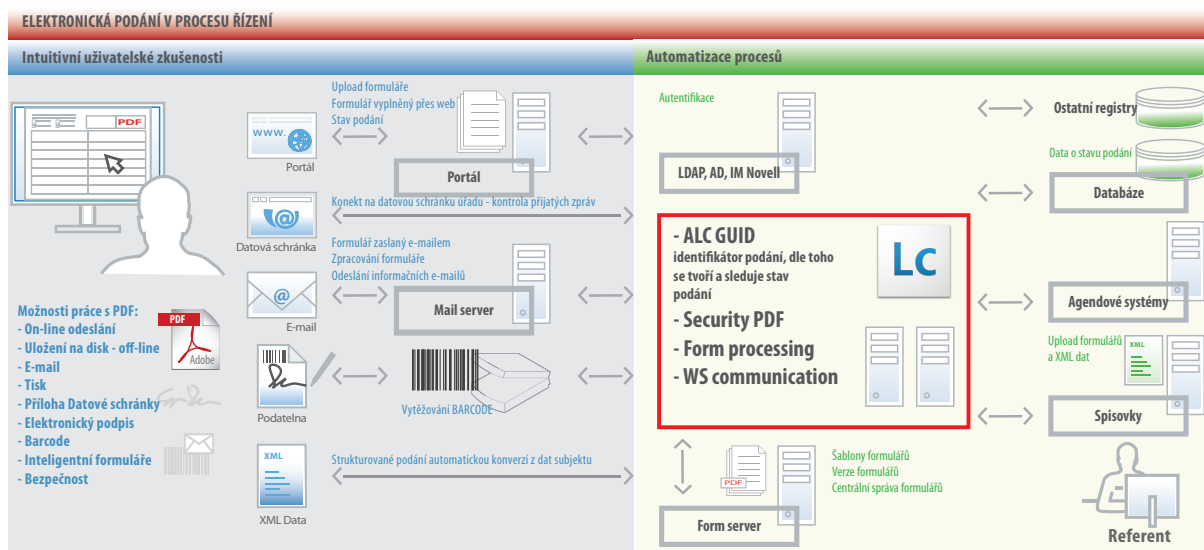
Systém umožňuje, aby si občan mohl uložit formulář na svůj lokální disk (za účelem archivace pro následné podání, nebo pro vytisknutí a odeslání klasickou poštou, případně s využitím datové schránky).

Systém dále umožňuje, aby si občan mohl vytisknout formulář s 2D čárovým kódem, který obsahuje zakódovaný obsah formuláře včetně portálového ID uživatele, který formulář odesílá, a jednoznačného identifikátoru dokumentu, a zaslat jej podepsaný v papírové podobě.

Na straně podatelů je možné implementovat proces vytěžení formuláře opatřeného 2D čárovým kódem. Vytěžení formuláře nahrazuje manuální natypování formuláře na podatelně.

V případě, že uživatel nedisponuje platným zaručeným elektronickým podpisem, je při odeslání formuláře prostřednictvím systému vyzván k doručení fyzické kopie podání (opisu). Uživateli je v takovém případě systémem předložen k vytištění graficky odlišný formulář, který není možné editovat a který obsahuje identifikační údaje nutné ke spárování elektronického a dodatečného fyzického podání na straně podacího úřadu.

Notifikace je možné provádět formou e-mailu nebo SMS dle údajů, které uživatel zadal při registraci svého účtu. Tyto údaje jsou předvyplněny do formuláře a uživatel bude mít možnost ve formuláři tyto údaje změnit.

Obr. 1 – Schéma automatizace podání

Automatizace interních procesů úřadů

Proces porad vedení

Významným faktorem pro zefektivnění porad je elektronizace celého procesu nebo jeho částí. Navrhované řešení se zabývá hlavně popisem elektronické podoby s ohledem na personální uspořádání, organizační strukturu a aktuální infrastrukturu systémů úřadů státní správy.

Prvotní částí procesu je vypsání termínu pro poradou vedení. Organizátor porady definuje její termín a zve jednotlivé osoby k účasti. Každý účastník může navrhnout body jednání, které se stanou součástí programu jednání. Program jednání se dále skládá z předem stanovených bodů jako např. kontrola zápisu z minulé porady nebo kontrola plnění úkolů. Již během porady vzniká její zápis, který je tvořen kromě předem navržených bodů také z bodů, které vzniknou ad-hoc při jednání. Zápis z porady, prezenční listina a seznamy úkolů jsou schvalovány po ukončení porady. Po schválení zápisu z jednání jsou úkoly přiřazeny jejich garantům, kteří nesou odpovědnost za splnění.

Současný stav

V současnosti navrhovatelé bodů porady zasílají své dokumenty organizátorovi porady v nestrukturované podobě. Organizátor z těchto dokumentů ručně vytváří program porady kopírováním do vznikajícího dokumentu. Současně se tisknou seznamy úkolů, které jsou generovány v systému pro správu úkolů. Přidělený úkol však již neobsahuje informace obsažené v podkladových materiálech, ale pouze krátkou anotaci. Přidělené úkoly nejsou aktualizovány guaranty v reálném čase, ale až před následnou poradou.

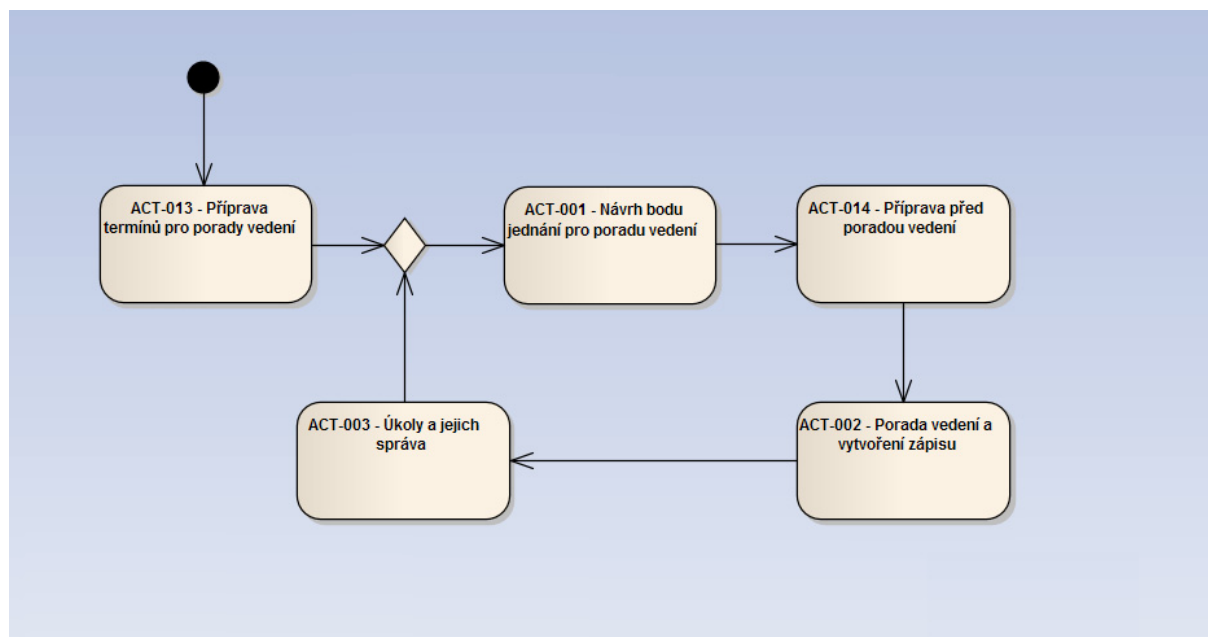
Neefektivní úkony

- Úkoly vznikající z různých zdrojů nejsou centrálně integrované
- Při vytváření zápisů se příliš mnoho textu opětovně přepisuje
- Vzniklé úkoly na poradě nejsou ihned zapisovány do seznamu celkových úkolů
- Kontrola úplnosti úkolů probíhá skupinově před poradou
- Generované úkoly postrádají informace o podkladových materiálech a jejich obsahu

Návrh řešení

Proces porad vedení by měl být plně integrován do systému pro správu dokumentů a úkolů. Všechny dokumenty by měly být součástí dokumentového úložiště a úkoly vznikající v průběhu procesu by měly být součástí centrální správy úkolů.

Tím se bude minimalizovat práce s dokumenty, zejména stále se opakující kopírování textů do jednotlivých dokumentů. Sníží se náročnost při kontrole úkolů, každý garant bude moci vyplňovat údaje o splnění úkolu online a prostřednictvím notifikací bude informován také organizátor porad, který bude kontrolovat splněné úkoly jednotlivých garantů.

Obr. 2 – Základní struktura procesu

Funkčnost řešení

Organizátor porad vypisuje do systému správy porad jejich termíny konání. S ohledem na skutečnost, že porady jsou periodickým procesem se stálými účastníky, při generování termínu je automaticky přiřazen výčet předem definovaných účastníků a zasedací místnost. Pro každý termín lze účastníky i zasedací místnost měnit a termíny posouvat dle aktuálních potřeb. Důležitým parametrem porady je také řádný termín pro ukončení přijetí návrhu na bod jednání. Samozřejmě i po tomto termínu je možné vložit návrh bodu k projednání; tento bod má však časovou značku, která určuje, že daný bod byl navržen po termínu.

Předkladatelé navrhnou body k jednání vyplněním formuláře a vložením příslušných dokumentů, definujících navrhovaný bod jednání, do formuláře. Předkladatel může původní návrhy prepisovat novými aktuálními verzemi návrhu bodů k jednání.

Pro samotný průběh porady zapisovatel použije formulář zápisu z porady, který obsahuje prezentační listinu s možností editace účastníků a náhled pro zápis bodů z porady. Tento zápis se vytváří jednoduše výběrem bodů z porady nebo vložením nového bodu. Současně se zápisem z porady mohou být ke každému bodu vytvářeny úkoly včetně volby garanta a termínu.

Již při tvorbě návrhu zápisu a jeho uložení do systému je vygenerován seznam nových úkolů, které mohou být v průběhu editace zápisu obsahově měněny dle vzniklých požadavků.

Dokončený zápis je schválen kompetentní osobou a stvrzen elektronickým podpisem. Schválením zápisu se zafixuje také obsah úkolů.

V případě formálních připomínek na následující poradě se odsouhlasené změny zapracují do zápisu a potvrdí podpisem.

Tím je dokument zápisu z porady definitivně uzavřen pro zápis a je k dispozici pouze ke čtení.

Hlavní výhody řešení

Plná elektronizace operativních úkolů z porad

- Jednotná správa zápisů z porad a zároveň správa a distribuce úkolů, které jsou na poradách přiřazené garantům.
- Správa workflow (úkolů) v rámci task manageru, možnost sledování stavu plnění, delegování úkolů atd.
- Automatická příprava podkladových materiálů na další porady a aktualizace stavu plnění úkolů do nového zápisu porady.
- Možnost měření a vyhodnocování plnění úkolů, jejich četnost ve vztahu k problematice, ke garantům, atd. – podklad pro definici KPI.
- Integrace řešení na DMS zákazníka nebo dodávka vlastního DMS řešení
- Integrace na LDAP nebo AD, na personální systém (organizační struktura)
- Postaveno na robustním J2EE řešení Adobe LiveCycle, které umožňuje graficky navrhovat design procesu (tedy i rychle a efektivně proces dle potřeby upravit) a přirozeně jej provázet s elektronickými dokumenty.

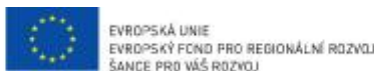
O dodavateli řešení a zvolené technologii

Společnost Cleverbee, implementační partner Adobe® na platformě Adobe LiveCycle, má rozsáhlé zkušenosti v sektoru státní správy, a to především v oblastech dodávek dokumentových platforem a zajištění komplexní správy dokumentů, dokumentových procesů a správy workflow.

Partnerství se společností Adobe®, která drží celosvětové prvenství na trhu vývoje elektronických dokumentů, umožňuje přinášet přidanou hodnotu pro úřady a jejich komunikaci s veřejností především tam, kde je důležité zajistit právní relevanci papírového a elektronického dokumentu, což je v dnešní době možné v podstatě pouze s PDF Adobe technologií. Nabízené řešení je unikátní např. pro internet online/offline PDF formuláře, které je možné procesně řídit, editovat, elektronicky podepisovat certifikačním podpisem a zabezpečit proti zneužití informací.

Elektronická tržiště (e-tržiště)

RNDr. Jiří Svoboda, Ministerstvo pro místní rozvoj

Elektronické tržiště je webová aplikace, která umožňuje elektronické zadávání veřejných zakázek ve stanovených zadávacích řízeních. E-tržiště je plně elektronický systém, všechny úkony v zadávacím řízení provádí zadavatel i dodavatel v elektronické podobě. V rámci soustavy Národní infrastruktury pro elektronické zadávání veřejných zakázek (NIPEZ)¹⁹ bude existovat několik e-tržišť.

Jejich regulaci upravuje usnesení vlády č. 343 ze dne 10. 5. 2010, k používání elektronických tržišť subjekty veřejné správy při vynakládání finančních prostředků.

Tato regulace navazuje na dosavadní systém elektronických tržišť, který je definován na základě usnesení vlády ČR č. 683 ze dne 26. června 2002, o opatřeních ke koordinovanému vynakládání finančních prostředků na informační a komunikační technologie a nahrazuje toto usnesení.

Hlavním záměrem navrhované úpravy stávajících elektronických tržišť je zvýšení efektivity a úspor při vynakládání veřejných finančních prostředků, dle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů.

Výhody nové úpravy e-tržišť

Nová podoba oproti stávajícímu systému upřesňuje pravidla využívání e-tržišť a rozšiřuje seznam standardizovatelných komodit, které lze hodnotit automatickou metodou (např. kancelářské vybavení, počítače, kancelářské potřeby, opravy, dopravní a logistické služby). U těchto komodit vznikne povinnost nákupu prostřednictvím e-tržišť. Upravuje se výše předpokládané hodnoty zadávaných veřejných zakázek a precizuje se závaznost pro státní správu. Navíc budou e-tržiště primárně obsahovat otevřené formy zadávacích řízení, ve kterých mohou podat nabídku všichni dodavatelé, kteří mají zájem.

Po zavedení nové podoby e-tržišť a rozšíření objemu na něm zadávaných veřejných zakázek **dosáhne státní správa výrazných finančních úspor,** zejména díky **nižší ceně nakupovaných komodit. Sníží se také transakční náklady** spojené s procesem zadávání veřejných zakázek, a to nejen na straně zadavatelů, ale i dodavatelů.

Posílení systémových pravidel pro zadávání, snadný přístup k informacím o zakázkách prostřednictvím e-tržišť a transparentnost celého procesu **otevře cestu k veřejným zakázkám pro více dodavatelů, zejména z řad malých a středních podniků.** Urychlí se také proces vyhodnocování jednotlivých nabídek.

Dojde ke zvýšení počtu e-tržišť, kdy každé e-tržiště bude udržovat v činnosti jeden provozovatel. Všechna elektronická tržiště budou přístupná z jednoho místa. Bránu ke vstupu na e-tržiště zabezpečí správce – Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (MMR ČR).

Rovněž se zvyšuje **konkurenční prostředí mezi dodavateli** za současného udržení standardů spolehlivosti a kvality dodávek. Zavádí se i ucelenější evidence veřejných zakázek za účelem analytických a statistických vyhodnocení (např. výdajové analýzy). Na garanci standardů spolehlivosti a kvality fungování e-tržišť, včetně udělování koncesí jejich jednotlivým provozovatelům bude dohlížet správce.

Důvody zavádění nového systému e-tržišť

V roce 2008 zpracovalo MMR ČR na základě opatření J.6 Národního plánu „Analýzu elektronických tržišť (GEM) pro veřejnou správu zajišťujících nákup komodit z oblastí informačních a ko-

¹⁹ Více o systému NIPEZ naleznete v manažerském shrnutí NIPEZ či na tematickém informačním portálu MMR ČR <http://www.portal-vz.cz/NIPEZ-Eltrziste-verejne-sprava>

munikačních technologií z pohledu ekonomického a právního“. Výsledky analýzy ukázaly některé nedostatky stávající úpravy fungování e-tržišť.

Novou úpravou dojde k rozšíření objemu zadávání veřejných zakázek (dále VZ) prostřednictvím e-tržišť a tím k výrazné úspoře a zefektivnění, a mimo to se vyřeší sporné otázky ze stávajícího systému. Jsou řešeny problémy, které v rámci současného systému vyplývají ze způsobu hrazení poplatků za úkony realizované prostřednictvím elektronického tržiště. Upřesňuje také postupy pro regulaci i zadávání veřejných zakázek nebo provozní řád elektronického tržiště a rozšiřuje i pole působnosti e-tržišť z oblasti IT na všechny vyjmenované standardizovatelné komodity. Počítá se zvýšením objemu zakázek realizovaných elektronickou formou.

Komu a jak e-tržiště slouží

Uložení povinnosti využívat e-tržiště vybraným kategoriím zadavatelů bude probíhat ve **2 základních etapách**.

Etapa 1 – od 1. 1. 2012

Nová pravidla stanovují povinné využívání e-tržišť **pro ústřední orgány státní správy a jejich podřízené organizace na nákup komodit**, které budou **vyjmenované v „Seznamu komodit“** (např. kancelářské vybavení, počítače, kancelářské potřeby, opravy, dopravní a logistické služby). Povinnost se vztahuje **na veřejné zakázky malého rozsahu (VZMR)**, v hodnotě **nad 50 tis. Kč bez DPH**, případně na nákup komodit **v režimu zjednodušeného podlimitního řízení**, nebo na realizaci veřejných zakázek **zadávaných na základě rámcové smlouvy**, pokud byla rámcová smlouva uzavřena s více uchazeči a hodnota takové zakázky nepřesáhne limit pro veřejné zakázky malého rozsahu (VZMR).

Zadavatelé, kterým stát uloží povinnost využívat e-tržiště k zadávání VZ nad 50 tis. Kč, mají také možnost **dobrovolně využít e-tržiště** pro nákupy určených komodit **v hodnotě 5 – 50 tis. Kč, resp. pro nákup komodit mimo Seznam komodit**. E-tržiště mohou dobrovolně využívat i ostatní veřejní zadavatelé (místní samosprávy, územní celky, obce).

Etapa 2 – začátek 2 roky po zahájení ostrého provozu e-tržišť

Po vyhodnocení provozu e-tržišť bude rozhodnuto o rozšíření povinnosti používat e-tržiště i na další kategorie zadavatelů, příp. další komodity. Rozšíření povinnosti používat e-tržiště si vyžádá novelizaci zákona o veřejných zakázkách.

Počet provozovatelů a způsob výběru provozovatelů e-tržišť

V souladu s dokumentem „Návrh modelu fungování národní infrastruktury pro elektronické zadávání veřejných zakázek (NIPEZ)“ zpracovaném na základě opatření J.9 Národního plánu **je počet provozovatelů e-tržišť stanoven na nejvýše 5 provozovatelů**.

Klíčovým aspektem stávajícího i navrhovaného modelu e-tržišť v ČR **je vytvoření konkurenčního prostředí mezi provozovateli e-tržišť** s cílem zajištění dynamiky rozvoje jednotlivých řešení e-tržišť a kvality nabízených služeb. S vytvořením konkurenčního prostředí úzce souvisí i přenesení značné části obchodních rizik na provozovatele e-tržišť tak, aby měli zřejmý ekonomický zájem na tom, že e-tržiště budou v ČR maximálně využívána.

Provozovatelé e-tržišť budou vybráni **v koncesním řízení** na období 5 let. Stát nebude jednotlivým provozovatelům vyplácet žádný poplatek za dostupnost služeb e-tržišť, tj. provozovatelé nesou obchodní riziko (pokud, žádný ze zadavatelů nezadá prostřednictvím e-tržišť žádnou VZ, bude příjem koncesionáře v daném období 0 Kč). Tento typ konkurence bude garantovat současně udržení standardů spolehlivosti a kvality dodávek.

Jak budou e-tržiště hrazena

Jednotliví zadavatelé a dodavatelé budou využívat e-tržiště bezplatně, pokud jejich VZ dosáhne hodnoty alespoň 5 000 Kč. Provozovatel e-tržišť bude od státu dostávat přiměřené poplatky. Celková výše poplatků bude upřesněna kombinací výkonnostní (tj. platby za jednotlivé úkony, které provozov-

vatel činí v souladu s plněním svých smluvních povinností) a objemové (tj. podílové platby z objemu procesovaného zadávacího řízení) platby. Uvedené **platby bude provozovatelům e-tržišť proplácet stát, prostřednictvím správce** (tj. MMR) s výjimkou nadstandardních služeb (tzv. aditivních služeb²⁰), které bude provozovateli hradit přímo zadavatel nebo dodavatel v případě, že se rozhodne aditivních služeb provozovatelů využít.

Harmonogram zavádění nového systému e-tržišť

Název aktivity	Termín realizace
Zpracování technické specifikace pro e-tržiště	III. – VIII. 2010
Zpracování kategorizace a standardizace komodit vhodných pro zadávání prostřednictvím e-tržišť	III. - VII. 2010
Příprava podkladů pro výběr provozovatelů e-tržišť	V. – VIII. 2010
Výběr provozovatelů e-tržišť	I. 2011 – VII. 2011
Vytvoření (či přizpůsobení) ²¹ elektronických nástrojů dle závazné technické specifikace	VII. – XI. 2011
Pilotní provoz e-tržišť	XI. – XII. 2011
Plný provoz v rámci Etapy 1	Zahájení I. 2012
Vyhodnocení Etapy 1 a příprava legislativy pro Etapu 2	2013

Všechny tyto systémové změny směřují k naplnění cílů stanovených ve strategických dokumentech (EU i národních) upravujících zavádění moderních informačních a komunikačních technologií do státní správy a procesů zadávání veřejných zakázek.

E-tržiště ve světle zahraniční zkušenosti

Podobný přístup ve strategii zadávání a vyhodnocování veřejných zakázek využívá například Velká Británie (elektronická jednotka Buying Solutions), Německo (elektronická platforma Kaufhaus des Bundes (KdB)) a Itálie (webová aplikace MEPA), kde jsou tyto systémy rovněž využívány z důvodu dosažení finančních úspor, zefektivnění rozhodování veřejné správy a samosprávy, zvýšení transparentnosti ve vyhodnocování veřejných zakázek a podpory středních a menších podniků v přístupu k soutěžím veřejné zakázky.

V širší podobě je tato praxe v zahraničí běžná, doporučuje ji i Evropská unie, proto, aby se dosáhlo větší transparentnosti u zadávání a vyhodnocování veřejných zakázek, u nichž evropské právo nedefinuje přímo postupy.

²⁰ Aditivní služby jsou takové operace, které nejsou přímo nezbytné pro řádné a účelné zadání veřejné zakázky, a které nabízí provozovatel v rámci e-tržišť v mezích stanovených koncesní smlouvou jako doplňkovou funkcionalitu pro uživatele; aditivní službou jsou rovněž operace, které umožňují veškeré potřebné kroky a úkony zadavatele při zadávání veřejných zakázek, jejichž předpokládaná hodnota nedosahuje částky 5.000 Kč.

²¹ Týká se případných resortních e-tržišť.

Shrnutí regulace e-tržišť

	Kdo povinně používá e-tržišť	Způsob regulace e-tržišť
Etapa 1	Povinnost je uložena: Všem ústředním orgánům státní správy (ÚOSS) tak, aby prostřednictvím e-tržišť bylo zadáváno 100 % finančního objemu vynakládaných ze strany ÚOSS při zadávání VZ malého rozsahu, VZ zadávaných ve zjednodušeném podlimitním řízení a VZ zadávaných na základě rámcové smlouvy postupem podle § 92 odst. 3 ZVZ, jejichž předmětem jsou vyjmenované standardizovatelné komodity Podřízeným organizacím jednotlivých ÚOSS, kteří jsou veřejnými zadavateli dle ustanovení § 2 odst. 2 písm. a) a b) ZVZ tak, aby prostřednictvím e-tržišť bylo zadáváno alespoň 50 % finančního objemu vynakládaných podřízenými organizacemi ÚOSS při zadávání VZ malého rozsahu, VZ zadávaných ve zjednodušeném podlimitním řízení a VZ zadávaných na základě rámcové smlouvy postupem podle § 92 odst. 3 ZVZ, jejichž předmětem jsou vyjmenované standardizovatelné komodity	E-tržišť budou regulována prostřednictvím usnesení vlády ČR. Usnesení vlády nebude obsahovat sankční mechanismus, neboť ten nelze v usnesení vlády upravit
Etapa 2	Rozšíření povinnosti používat e-tržišť i na další kategorie zadavatelů (např. vybrané územní samosprávné celky)	Regulace bude založena na kombinaci úpravy v následujících právních předpisech: ZVZ bude obsahovat zmocňovací ustanovení pro vládu ČR k vydání prováděcího předpisu (nařízení vlády ČR) s tím, že v oblastech stanovených nařízením vlády mají vyjmenované subjekty povinnost používat elektronické nástroje (tj. i e-tržišť) Dále ZVZ zakotví kontrolní mechanismus a stanoví sankce (formou správního deliktu). Konkrétní požadavky na používání elektronických nástrojů (e-tržišť, později dalších modulů NIPEZ) upraví nařízení vlády ČR v rámci stanoveného zmocnění

Národní infrastruktura pro elektronické zadávání veřejných zakázek (NIPEZ)

RNDr. Jiří Svoboda, Ministerstvo pro místní rozvoj

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
ŠANCE PRO VÁŠ ROZVOJ

Úvod

Oblast zadávání veřejných zakázek upravuje zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách (ZVZ). Zadávání veřejných zakázek je významnou součástí národního hospodářství a tvoří téměř 17 procent hrubého domácího produktu v ČR, což představuje v absolutní výši více než 600 miliard korun ročně. V Informačním systému o veřejných zakázkách je uveřejňováno 55 % celkového finančního objemu veřejných zakázek, zbytek představují veřejné zakázky malého rozsahu nebo zakázky zadávané dle výjimek z působnosti zákona (§ 18 a § 19 ZVZ). Významným prvkem vedoucím k posílení zásad transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace při zadávání všech veřejných zakázek je využití elektronických postupů. Dlouhodobé sledování rozvoje elektronického zadávání veřejných zakázek ukázalo, že je třeba výrazným způsobem podpořit zadavatele v této oblasti, a proto vznikl projekt NIPEZ.

Co je NIPEZ

NIPEZ je modulárně členěná soustava informačních systémů a komunikačního rozhraní, jehož cílem je podpořit procesy elektronizace zadávání veřejných zakázek. Systém obsáhne uveřejňování informací o veřejných zakázkách, elektronická tržiště a elektronické nástroje pro zadávání veřejných zakázek. NIPEZ bude poskytovat programové řešení, metodickou a technickou podporu při zavedení elektronického zadávání veřejných zakázek na všech úrovních veřejné správy a pro všechny kategorie zakázek podle zákona o veřejných zakázkách.

NIPEZ má vazbu na projekt Smart Administration – vládní program zlepšení podmínek výkonu veřejné správy s podporou poskytovanou v rámci strukturálních politik EU – zejména Integrovaného operačního programu.

Vláda chce dosáhnout lepších veřejných služeb a lepší veřejné správy tak, aby naplnila očekávání občanů, flexibilně reagovala na jejich potřeby a přitom fungovala hospodárně. Jak přispěje NIPEZ k naplnění cílů Smart Administration, ukazuje následný obrázek.

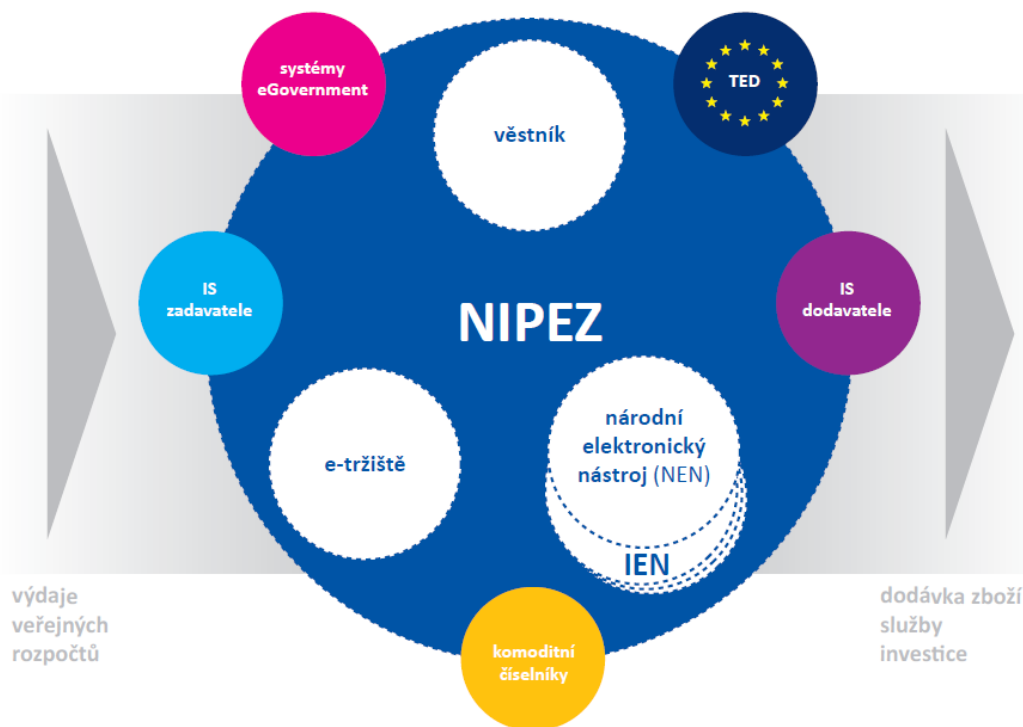
- **Technologie** – díky využití elektronických nástrojů se odstraní nadbytečné „papírování“ a ulehčí se styk občana (podnikatele) s veřejnou správou a také komunikace uvnitř veřejné správy.
- **Občan** – veřejná správa bude průhlednější. V rámci projektu NIPEZ bude posílen jednotný systém zveřejňování (vše na jednom místě), v němž občané získají přehledné informace o zadávacích řízeních.

- **Úředník** – bude výrazně usnadněna práce úředníků. Dojde k omezení chybovosti a zvýšení efektivity jejich pracovní činnosti. Projektem budou dotčeni zejména úředníci, kteří participují na procesu zadávání veřejných zakázek.
- **Organizace** – projekt zjednoduší veškerou komunikaci se zadavatelem, například přístup k zadávací dokumentaci veřejných zakázek, a posílí průhlednost jejich zadávání. Prostřednictvím NIPEZ budou eliminována slabá místa současného stavu (např. aktivity subjektů šedé ekonomiky).
- **Finance** – svým řešením projekt NIPEZ přispěje ke zvýšení efektivity nákladů a lepšímu rozdělení zdrojů, což povede k nižšímu zatížení rozpočtů, resp. efektivnějšímu a účelnějšímu využití rozpočtových zdrojů.
- **Legislativa** – implementace NIPEZ bude doprovázena legislativními kroky, které budou zajišťovat zvolenou míru závaznosti používání NIPEZ.

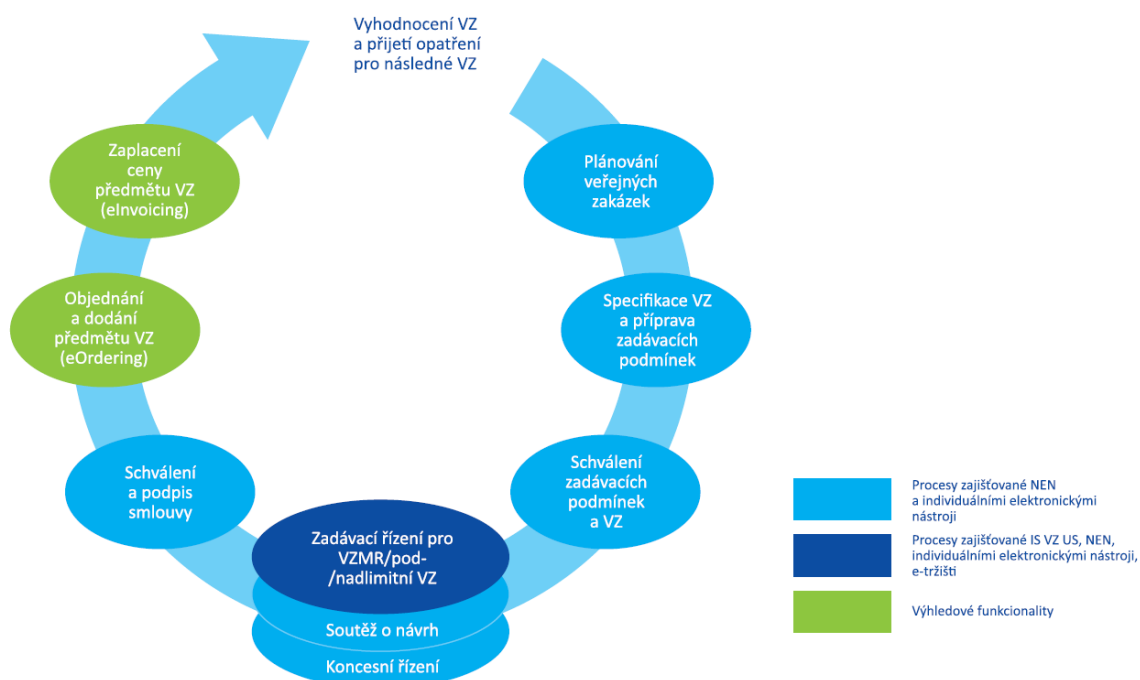
Technické řešení NIPEZ

Systém v sobě zahrnuje:

- **Moduly pro plnění zákonné povinnosti:**
 - zadavatelů v oblasti uveřejňování informací o veřejných zakázkách – „věstník“ (viz ustanovení § 146 zákona o veřejných zakázkách (dále ZVZ)).
 - Ministerstva pro místní rozvoj (gestor ZVZ) v oblastech:
- vedení seznamu kvalifikovaných dodavatelů (viz ustanovení § 125 a násl. ZVZ), vedení seznamu certifikovaných dodavatelů (viz ustanovení § 135, odst. 5 ZVZ),
- vedení rejstříku osob se zákazem plnění veřejných zakázek a plnění koncesních smluv (tzv. „black listu“),
- zajištění statistických výstupů o veřejných zakázkách (zejména dle ustanovení zadávacích směrnic ES).
- **Modul e-tržišť**, webová aplikace, která umožňuje elektronické zadávání veřejných zakázek ve stanovených zadávacích řízeních.
- **Elektronické nástroje** (národní a individuální), prostřednictvím nichž zadavatelé a dodavatelé provádějí úkony v zadávacím řízení v elektronické podobě.
- **NEN** – (Národní elektronický nástroj) – je informační systém obsahující komplexní funkcionalitu zejména pro plánování a přípravu všech veřejných zakázek včetně procesní podpory zadavatele; ucelenou evidenci zadávacích řízení v organizaci zadavatele pro účely řízení, monitoringu, statistik a analýz o skladbě prováděných nákupů. Poskytuje i možnost provádět vybrané či všechny úkony v zadávacím řízení v elektronické podobě a další podpůrné funkce.
- **IEN** – (Individuální elektronické nástroje) – jde o informační systémy s více či méně ucelenou funkcionalitou pro zadávání VZ, které si vytvářejí ti zadavatelé (resorty), kteří nechtějí používat NEN. Všechny tyto nástroje budou upraveny a poté používány ve shodě s technickou specifikací NEN.
- **Rozhraní na interní informační systémy (IS) zadavatele/dodavatele** – (Informační systémy zadavatele/dodavatele) – jedná se o rozhraní, pro která bude NIPEZ poskytovat webovou službu.
- **Rozhraní na jiné interní informační systémy (IS)** slouží jiným interní a externím informačním systémům – například Systému TED – (Tenders Electronic Daily) elektronické verzi „Dodatku k Úřednímu věstníku Evropské unie“, který se věnuje evropským veřejným zakázkám a poskytuje bezplatný přístup k obchodním příležitostem v rámci EU. Přes externí rozhraní bude možno přistupovat ke komoditním číselníkům nebo systémům eGovernment za účelem zajištění vazby na procesy, které předchází či následují po veřejné zakázce (VZ) a za účelem sdílení dat.

NIPEZ nabídne ucelenou informační podporu pro celý životní cyklus veřejných zakázek (VZ).

Na národní úrovni (a centrálně) budou v rámci NIPEZ provozovány tyto moduly:

- **Jednotný uveřejňovací systém** – informace o veřejných zakázkách budou na národní úrovni České republiky uveřejňovány na jedné webové adrese (elektronický věstník), na které je budou zájemci schopni vždy pohodlně najít.
- **Elektronická tržiště**, která budou navazovat na stávající systém e-tržišť pro veřejnou správu.

- **Technická specifikace pro elektronické nástroje** – zadavatelé při vývoji či úpravě elektronických nástrojů zajistí splnění požadavků této technické specifikace (půjde o minimální požadavek).
- **Národní elektronický nástroj (NEN)** – pokrývá svou funkcionalitou požadavky Technické specifikace (stěžejní životní cyklus VZ – příprava, administrace). Zajišťuje rozhraní na jiné interní a externí informační systémy (vazby na procesy, které předchází či následují po veřejné zakázce). Bude k dispozici k používání jednotlivým zadavatelům/resortům.

Legislativní cesta projektu NIPEZ

Vytvoření návrhu modelu NIPEZ představuje jedno z opatření Národního plánu zavedení elektronického zadávání veřejných zakázek pro období let 2006–2010. Vytvoření návrhu modelu NIPEZ bylo schváleno usnesením vlády České republiky č. 574 ze dne 4. května 2009. **Nasazení vytvořených částí NIPEZ bude probíhat ve dvou etapách.**

1. etapa – povinné používání NIPEZ ústředními orgány státní správy (ÚOSS). Tato povinnost bude uložena **Nařízením vlády ČR**, jehož součástí budou **podmínky a pravidla** využívání jednotlivých modulů a **technická specifikace**, která stanoví technické požadavky na funkčnost národního elektronického nástroje a individuálních elektronických nástrojů. Na základě vyhodnocení výsledků této etapy bude rozhodnuto o povinném používání všemi zadavateli veřejných zakázek v ČR.

2. etapa – povinné používání NIPEZ všemi zadavateli veřejných zakázek v ČR. Nezbytným předpokladem realizace je novela zákona o veřejných zakázkách.

Cíla předpokládaný přínos projektu NIPEZ

Hlavním cílem průřezového projektu NIPEZ je dosáhnout významných finančních úspor elektronizací zadávání veřejných zakázek v České republice, a to:

- **snížením cen nakupovaných komodit,**
- **snížením transakčních nákladů na straně zadavatelů i dodavatelů.**

Celý proces zadávání a vyhodnocování veřejné zakázky bude možné od začátku až do samého závěru sledovat prostřednictvím Internetu. Využíváním infrastruktury NIPEZ dojde ke snazší komunikaci, mnohem efektivnějšímu rozhodování a rychlejšímu vyhodnocení. V neposlední míře elektronizací celého procesu výrazně ubude byrokracie a posílí se systémová pravidla pro zadávání. Vedle finančních úspor lze rovněž očekávat:

- **Větší transparentnost zadávání** – zejména u standardizovaných komodit povinně zadávaných elektronicky v rámci míry závaznosti.
- Zjednodušený přehled dodavatelů o nabídkách veřejným institucím.
- **Zjednodušený přístup** Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže k zrealizovaným tendrům v rámci provádění dohledové činnosti.
- Zjednodušený přístup kontrolních orgánů k realizovaným tendrům v rámci provádění kontrolní činnosti.
- Snížení počtu námitek proti postupům zadavatele díky zvýšení transparentnosti v rámci elektronického zadávání.
- **Lepší přehled zadavatelů o veřejných zakázkách v rámci organizace**, včetně možnosti lépe provádět výdajové analýzy a optimalizovat nákup.
- Procesní kontrolu správnosti postupu při výběru dodavatelů v rámci projektů financovaných či spolufinancovaných z fondů EU a eliminaci rizika vrácení prostředků z důvodů nedodržení těchto postupů.
- **Zlepšení informovanosti veřejnosti o zadávaných VZ.**
- Usnadnění přístupu k veřejným zakázkám dodavatelům z řad malých a středních podniků.

- **Urychlení procesu vyhodnocování nabídek** a rovněž rozšíření konkurenčního prostředí mezi dodavateli za současného udržení standardů spolehlivosti a kvality dodávek.

Další postup projektu NIPEZ:

Aktivity byly rozděleny v závislosti na prioritách nositele projektu a možnostech úpravy legislativního rámce do dvou následujících projektů:

1. Projekt – Vytvoření a spuštění nové verze e-tržišť, NEN a ostatních modulů NIPEZ

V rámci tohoto projektu budou realizovány tyto aktivity:

- Zpracování technické specifikace pro e-tržišť.
- Zpracování kategorizace a standardizace komodit vhodných pro zadávání prostřednictvím e-tržišť.
- Příprava legislativy a metodických pokynů pro e-tržišť.
- Příprava podkladů pro části zadávacích podmínek výběru provozovatelů e-tržišť.
- Zpracování technické specifikace pro NEN (vč. rozhraní), USISVZ a individuální elektronické nástroje.
- Zpracování kategorizace a standardizace pro ostatní komodity.
- Příprava/novelizace legislativy v souvislosti s NEN a dalšími částmi NIPEZ.
- Vývoj Národního elektronického nástroje (NEN).
- Příprava dalších částí zadávacích podmínek (např. provozní řád apod.) pro výběr dodavatele a provozovatele NEN a provozovatele Uveřejňovacího subsystému informačního systému veřejných zakázek (IS VZ US).

Průřezové aktivity projektu NIPEZ:

- – Technický a projektový dozor.
- – Zajištění dotačního managementu.
- – Informační kampaň.
- – Externí audit.
- Pilotní provoz e-tržišť.
- Provoz e-tržišť.
- Provoz Národního elektronického nástroje (NEN).
- Provoz informačního systému veřejných zakázek uveřejňovacího subsystému (IS VZ US).

2. Projekt – Školení uživatelů NIPEZ

Součástí projektu NIPEZ bude rozsáhlá informační kampaň zahrnující odborná školení uživatelů, semináře a workshopy. Úkolem kampaně bude seznámení zadavatelů i dodavatelů s možnostmi využití NIPEZ, osvojení základních postupů při realizaci zadávacích řízení prostřednictvím NIPEZ a prohloubení znalostí v oblasti elektronického zadávání veřejných zakázek.

System vzdělávání eGovernmentových dovedností podle Strategie implementace eGovernmentu do území

Ing. Zdeňka Šilhová, Institut pro místní správu Praha

Abstrakt

Ministerstvo vnitra vydalo koncem roku 2008 Strategii implementace eGovernmentu v území, která se ve velké míře věnuje i vzdělávání úředníků a zaměstnanců, kteří budou agendy eGovernmentu zajišťovat. System vzdělávání je postaven na vzájemné spolupráci Institutu pro místní správu Praha a eGON center, která podle Strategie vznikla na krajských úřadech a v obcích s rozšířenou působností. Jak Institut, tak eGON centra mají v systému své vymezené role. Institut zpracovává vzorové vzdělávací programy, školí manažery vzdělávání a školitele eGON center, poskytuje jim metodickou a technologickou podporu a zpřístupňuje každému centru system pro řízení elektronického vzdělávání LMS ELEV. eGON centra organizují vzdělávání ve své spádové oblasti a při školení využívají vzdělávací programy připravené Institutem. V současné době poskytuje vzdělávání podle vzorových vzdělávacích programů 98 eGON center z celé ČR. Do systému vzdělávání jsou zahrnuty i další subjekty, jako Česká pošta s.p. a Hospodářská komora ČR.

Strategie implementace eGovernmentu do území

Přijatá Strategie si klade za cíl sjednotit a zefektivnit vzdělávání úředníků, zaměstnanců ÚSC a veřejnosti v používání a využívání nových funkcí, které do veřejné správy přináší elektronizace. Součástí navrženého systému vzdělávání je i využívání moderních forem vzdělávání, především e-learningu. Pro splnění úkolů definuje Strategie i potřebné finanční zdroje v podobě několika výzev z OPLZZ.

Role Institutu

Institutu jako organizaci s bohatými zkušenostmi v oblasti vzdělávání dospělých prezenční i distanční formou a s velmi dobrou znalostí územní veřejné správy připadl úkol připravit vzorové vzdělávací programy, proškolení manažery vzdělávání a školitele eGON center a poskytnout jim bezplatně system pro řízení elektronického vzdělávání (LMS).

Pro řízení e-learningové výuky má Institut vlastní LMS nazvaný ELEV, který využívá k organizaci e-learningových kurzů, vedení evidence a statistik o studiu a který také přímo umožňuje tvorbu e-learningových kurzů. Pro potřeby eGON center byla vytvořena zjednodušená verze LMS ELEV obsahující pouze funkce nutné pro organizaci kurzů, evidenci studujících, tutorů a základních studijních výsledků.

Vzdělávání podle Strategie uplatňuje stupňovitý system založený na proškolení školitelů a manažerů vzdělávání a následné realizaci vzdělávání proškolenými školiteli v území. Pro podporu činnosti školitelů a manažerů vzdělávání je eGON centrum poskytnut LMS ELEV a vzorové vzdělávací programy, které při výuce používají.

Součástí školení manažerů a školitelů jsou povinné prezenční kurzy Základní kompetence manažera/školitele eGON centra, kde se účastníci seznamují s LMS ELEV v rozsahu uživatelských práv náležejících dané roli, se základy práce s Czech POINTem a získávají informace o dosud vytvořených vzorových vzdělávacích programech. Druhým povinným kurzem je Pedagogické minimum, zaměřené na problematiku vzdělávání dospělých a základy lektorských dovedností. Požadavek na povinné absolvování kurzů vychází z nutnosti naučit se administrovat LMS ELEV a také z toho, že převážná část školitelů jsou odborníci na danou oblast, ale mají menší zkušenosti z lektorské činnosti. Kurz Pedagogického minima absolvují však i zkušení lektori, kteří mají možnost vyměnit si zkušenosti se začínajícími kolegy a dále si rozvíjet své pedagogické dovednosti.

Další prezenční kurzy pro manažery a školitele, které mohou absolvovat dle svého uvážení, jsou Práce s portálem Czech POINT a Informační system datových schránek.

Pro manažery a školitele Institut pořádá semináře na aktuální témata, kterých se mohou zúčastnit i zaměstnanci územních samosprávných celků. V roce 2010 byly uspořádány tři semináře na téma Digitální dokumenty, jejich podepisování a dlouhodobé ukládání, Elektronické spisové služby a

archivace – příklady dobré praxe a Ochrana osobních údajů ve veřejné správě. Na rok 2011 jsou připravovány také tři semináře, z nich první se bude věnovat budování technologických center.

Institut připravuje pro eGON centra e-learningové kurzy, které distribuuje prostřednictvím LMS ELEV. K dnešnímu dni bylo celkem vytvořeno a předáno 36 kurzů. K nejúspěšnějším patří kurzy Zaručený elektronický podpis, Informační systém datových schránek a všechny kurzy vztahující se k obsluze Czech POINTu.

Role eGON center

eGON centra realizují výuku ve svých spádových oblastech. Rozhodují o vypisování termínů kurzů, zvolené formě vzdělávání, lektorském obsazení, podmínkách vydání osvědčení absolventům a dalších organizačních záležitostech. Cílovou skupinou eGON center jsou zaměstnanci úřadu, zastupitelé a zaměstnanci jimi zřízených příspěvkových organizací. V případě eGON center v obcích s rozšířenou působností jsou to ještě zaměstnanci a zastupitelé obcí I. a II. typu v jejich správní oblasti.

Spolupráce s Českou poštou s. p. a Hospodářskou komorou ČR

Obdobná spolupráce funguje také s Českou poštou s.p. a Hospodářskou komorou ČR. Pro oba subjekty zajišťuje Institut školení školitelů a zkušebních komisařů a jejich zkoušku podle zákona č. 21/2006 Sb., o ověřování shody opisu nebo kopie s listinou a ověřování pravosti podpisu a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Po složení zkoušky jsou absolventi zapsáni na seznam odborníků na zkoušky ze znalosti a schopnosti aplikace zákona č. 21/2006 sb., ve znění pozdějších předpisů. Dále potom školí, organizují zkoušky a vydání osvědčení pro zaměstnance a členy svých organizací.

Open semináře pro širokou veřejnost

Pro širokou veřejnost uspořádal Institut ve spolupráci s Ministerstvem vnitra cyklus seminářů k datovým schránkám a autorizované konverzi dokumentů. Všechny semináře byly realizovány v aktuální době před nabytím účinnosti zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů. Díky vhodnému načasování přesáhla účast na všech seminářích počet 1400 účastníků.

Konference

Významnou vzdělávací akcí bylo v říjnu 2009 uspořádání mezinárodní konference „eSvět: Quo vadis elektronizace veřejné správy?“. Konference byla rozdělena do dvou odborných sekcí a 150 účastníků si vyslechlo přes 40 příspěvků.

Způsob financování

Vzdělávání eGovernmentových dovedností je financováno z více zdrojů. Převážná část finančních prostředků pochází z OPLZZ prostřednictvím dvou výzev. Ve výzvě č. 38 – Nastavení systému vzdělávání v eGovernmentu a zavedení procesního modelování agend veřejné správy byl Odbor efektivní veřejné správy úspěšným předkladatelem projektu Vzdělávání úředníků a zaměstnanců veřejné správy, metodiků a školitelů a politiků v oblasti zavádění eGovernmentu do veřejné správy. V rámci tohoto projektu jsou vytvářeny vzorové vzdělávací programy a organizuje se školení manažerů vzdělávání a školitelů eGON center. Generálním dodavatelem vzdělávacích aktivit projektu je Institut.

eGON centra financují vlastní vzdělávací aktivity prostřednictvím projektů schválených ve výzvě č. 40 – Vzdělávání v eGON centrech krajů a obcí s rozšířenou působností.

Další činnosti, jako údržba a provoz LMS ELEV, pořádání některých seminářů a kurzů, jsou financovány z rozpočtu Institutu.

Statistiky

Počty absolventů vzdělávacích akcí organizovaných přímo Institutem nebo v eGON centrech přesahuje deset tisíc. Uvedené číslo vypovídá o počtu absolvovaných kurzů, nikoli o počtu individuálních osob. Je běžné, že jedna osoba absolvovala několik kurzů. Přesné statistiky proškolených a podpořených osob jsou uváděny v monitorovacích zprávách projektů.

K 30. lednu 2011 bylo v projektu Vzdělávání úředníků a zaměstnanců veřejné správy, metodiků a školitelů a politiků v oblasti zavádění eGovernmentu do veřejné správy dosaženo následujících hodnot:

Počet podpořených osob	2323
Počet úspěšných absolventů	6087
Počet vytvořených vzorových vzdělávacích programů	46
Počet aktivních eGON center	98

V lednu 2011 evidoval Institut 98 aktivních eGON center. Od počátku roku 2009, kdy se začal budovat systém vzdělávání podle Strategie, došlo k poklesu aktivních eGON center přibližně o jedno sto. Je to zapříčiněno tím, že řada obcí s rozšířenou působností později nepřistoupila k výzvě č. 40 a nemohla tak bezplatně využívat LMS ELEV a e-learningové kurzy. Souhrnný počet přihlášek do kurzů za rok 2009 a 2010 ve všech eGON centrech činil 38 950. Následující obrázek uvádí přehled aktivních eGON center v obcích s rozšířenou působností. Krajské úřady přistoupily k výzvě č. 40 všechny a všechny poskytují vzdělávání podle Strategie.

Závěr

Realizace projektu má kromě uvedených výsledků ještě další přínosy. Pro studující s malými znalostmi práce s počítačem se velmi osvědčily kombinované formy vzdělávání, kdy jsou účastníci před zahájením studia prvního kurzu seznámeni na prezenčních tutorialech se způsobem studia a e-learningovým prostředím. Tím, že lektor při výuce demonstruje e-learningový kurz a seznámí účastníky s jeho obsluhou, pomůže jim při ovládnutí počítače apod., ztrácejí prvotní obavy z počítače. Při vlastním distančním studiu jsou potom poměrně úspěšní. Ukazuje se, že i toto může být cesta, jak nenásilnou formou přispět ke zvyšování počítačové gramotnosti.

Zkušenosti získané při zavádění systému vzdělávání eGovernmentových dovedností podle Strategie ukazují, že je to systém funkční a dá se na něm stavět do budoucna při dalším pokračování elektronizace veřejné správy.

Czech POINT – kontaktní místo veřejné správy

Mgr. Jarmila Šmardová, Ministerstvo vnitra

Projekt Czech POINT je jedním z prvních projektů českého eGovernmentu. Jeho cílem je vybudovat a rozvíjet systém pro kontaktní místa veřejné správy.

Systém Czech POINT prochází neustálým vývojem. Na začátku byly tři agendy – výpis z živnostenského rejstříku, výpis z katastru nemovitostí a výpis z obchodního rejstříku. Dnes čítá Czech POINT více než 15 agend, a stále nejsme na konci s jeho rozvojem. K pilotnímu provozu v roce 2007 se přihlásilo 37 obcí. Dnes je Czech POINT již ve více než 5000 obcích v České republice a celkový počet kontaktních míst přesáhl 6500. Rekordů bylo dosaženo i v počtu vydaných výpisů v počtu 4 500 000 a celkový počet provedených operací dosáhl úctyhodného čísla 10 000 000.

V současnosti můžeme systém Czech POINT rozdělit na dvě části. Část veřejnou – **Czech POINT**, který představuje klasické kontaktní místo, a část neveřejnou **CzechPOINT@Office** – rozhraní pro vnitřní potřeby úřadu. Klasické kontaktní místo v sobě zahrnuje služby, jako je vydávání ověřených výpisů, agendy pro Informační systém datových schránek či autorizovanou konverzi na žádost. Rozhraní CzechPOINT@Office naopak slouží pro potřeby úřadu. Poskytuje služby autorizované konverze z moci úřední, výpis nebo opis z rejstříku trestů a nově také **agendy matrik, ohlašoven a soudů**.

Pro potřeby autorizované konverze dokumentů navíc slouží tzv. **Úschovna dokumentů**, jejímž prostřednictvím lze předat dokument ke konverzi nebo si jej již zkonvertovaný vyzvednout. Ukládání ověřovacích doložek provedených konverzí probíhá v **Centrálním úložišti ověřovacích doložek**.

Od 1. července 2010 je nově systém Czech POINT napojen na Informační systém evidence obyvatel. Prostřednictvím 33 nových formulářů hlásí matriční úřady, ohlašovny a soudy změny do Informačního systému evidence obyvatel. V současnosti se pracuje na doladění formulářů matričních událostí v souvislosti s platnou legislativou.

Výrazný dopad na stávající systém kontaktních míst bude mít schválení návrhu novely zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy. Podle návrhu by měla vzniknout tzv. osoba autorizovaná k působnosti kontaktního místa Ministerstvem vnitra. Touto osobou jsou myšleny banky, jež by se staly novými kontaktními místy. V případě schválení zákona by došlo k výraznému rozšíření počtu kontaktních míst veřejné správy.

Další legislativní úpravou, která bude mít v případě schválení dopad na systém Czech POINT, je připravovaný zákon o Úřadu práce České republiky. Návrh zákona zavádí tzv. pověřené kontaktní místo veřejné správy, jež by v případě uzavřené dohody s úřadem práce za něj vykonávalo některé úkony stanovené tímto zákonem.

Mezi nově připravovanými funkcionalitami Czech POINTu je **internetové kontaktní místo** pro zasílání datových zpráv orgánům veřejné moci od osob, které nemají datovou schránku. V přípravě je řešení pro konverzi dokumentů s expirovaným certifikátem.

Systém kontaktních míst veřejné správy je hojně využíván a velmi pozitivně vnímaný projekt ze strany široké veřejnosti. Věříme, že tomu tak bude i nadále.

Co jsou Chytrá města a jak využívají moderní technologie?

Ing. Jaroslav Šolc, SIKS a. s.

V souvislosti s implementací eGovernmentu jsou otevírány otázky, jak města a obce mohou využít moderní informační a komunikační technologie ke svému prospěchu. V současné praxi převládají témata podle vládní koncepce zvané Smart Administration, tedy efektivní úřadování. Samosprávy mají však odpovědnost také za řadu dalších činností, kde technologie a data v kombinaci s osvědčenými postupy mohou významně pomoci. Platí, že čím větší obec či město, tím více témat k řešení, tím větší potřeba dobré rozvahy, integrovaného přístupu, tím spíše se vyplatí inspirace u jiných, doma i v zahraničí. Jedním z nápadů, kterými se můžeme inspirovat, je koncept Chytrých měst (Smart Cities).

Chytrá města – téma k zamyšlení

Představení myšlenky Chytrých měst začneme trochu zešíroka. V nejrůznějších strategiích, plánech a politických proklamacích jste jistě zaslechli výrazy jako efektivita, uplatňování inovací, zavádění nových technologií, využití informací a znalostí pro ekonomický růst, zaměstnanost i řešení sociálních otázek. Hovoří se o tom ve světě i doma. Hospodářská krize nás všechny donutila nejen šetřit, ale také hledat cesty jak dál. Nutí nás hledat chytrá řešení. Prvním krokem je uvědomit si, že role samospráv je širší nežli být prodlouženou rukou státu, regulovat, povolovat, vyplácet dávky apod. Například udržitelný rozvoj, konkurenceschopnost, transparentnost a spoluúčasť na veřejné správě těžko vměstnáme mezi paragrafy. Zejména města jsou specifickým „organismem“ a mají své problémy i příležitosti k inovacím v oblasti samosprávných činností (doprava, energetika, životní prostředí, zdravotní a sociální péče, vzdělávání aj.).

Chytrá města jsou tématem nejen pro osvětu a marketing ze strany velkých společností působících na mezinárodní scéně, společností, které se mohou pochlubit zajímavými projekty ve městech v různých koutech světa a usilují o jejich uplatnění i jinde. Chytrá města (a regiony) jsou tématem i pro orgány a instituce EU. Samozřejmě i pro osvědčená města, která zajímavé inovace připravují a realizují, přemýšlejí nejen o technických aspektech, ale také o různých modelech financování a spolupráce.

V EU byla přijata nová strategie pro zaměstnanost a růst 2020, která mj. zdůrazňuje využití inovací, digitálního hospodářství, vzdělání a znalostí, ale také potenciál regionů. Jiné dokumenty EU akcentují urbánní rozměr regionální politiky. Hovoří se o lokálním rozměru Digitální Agendy Evropy i o Chytrých městech a regionech. Také o tom, že ve městech žije téměř 80 % populace, vytváří se 70 % HDP a spotřebovává 80 % energie.

Myslíte, že se nás to zatím netýká? Omyl! Jde mimo jiné o peníze. Ladí se podoba Kohezní politiky po roce 2013, tedy i zaměření budoucí podpory Strukturálních fondů EU. Za dvěma je chvíle, kdy i ČR bude připravovat své nové programové dokumenty, které jsou rámcem pro nasměrování budoucích dotací. Existuje i řada jiných finančních nástrojů, např. komunitární programy. Těmi EU podporuje témata týkající se také měst a regionů, které umí spolupracovat napříč Evropou. A kdo nefandí dotacím, měl by uznat, že se jedná o témata, nad kterými by se měla města zamýšlet i za cenu investic pouze z vlastní kapsy.

Jaké problémy mohou řešit velká města?

Velká evropská města řeší či brzy budou muset řešit podobné problémy, a to i přes některá specifika v různých zemích (včetně ČR). Jejich výčet je obsažen například v dokumentu z minulého roku, zpracovaném Svazem měst a obcí ČR ve spolupráci se společností IBM a diskutovaném i v Bruselu, díky europoslanecké roli Oldřicha Vlasáka, předsedy Svazu. Jsou to:

- Překotná urbanizace, rozpínání měst, vznik deprivovaných zón.
- Stárnoucí populace, demografické změny.
- Vysoká míra nezaměstnanosti, zejména u občanů s nižším vzděláním.
- Společenské vyloučení v určitých skupinách populace a v částech měst.

- Snížená bezpečnost, nárůst kriminality, násilí, užívání drog, jiné závislosti.
- Nekvalitní a nedostupné bydlení, vyliďňování center, degenerace bytového fondu, problém panelových sídlišť.
- Nezdravé životní prostředí, znečištění ovzduší, hluk, energetická náročnost a klimatické změny.
- Dopravní zácpy a nízká flexibilita veřejné dopravy.
- Nedostatečná likvidace pevného odpadu a čištění odpadních vod.
- Malá podpora měst ze strany regionálních a státních orgánů.

Může se nám zdát, že uvedené problémy nemají nic společného s ICT, ale při troše zamyšlení dojdeme k poznání, že i zde mohou technologie pomoci jejich inteligentnímu, chytrému překonávání.

Jak na to jdou Chytrá města?

Představíme několik důležitých bodů. Výčet jistě není úplný. Leckdo by našel i další nápady, zaměřené podrobněji na specifické aspekty jako organizace, řízení, technologie či udržitelný rozvoj a úspory energií.

Strategické plánování, projektové řízení, monitoring, benchmarking

Dříve jsme měli pětiletky, s jejichž pomocí jsme kapitalismus nedohonili. Nicméně, bez úvah o vývoji v delším časovém horizontu se neobejdeme ani dnes. Nestačí plánování rozpočtu z roku na rok, nestačí ani čtyři roky volebního období, pro něž se vytvářejí koaliční programová prohlášení. Víze a strategie bychom měli mít na období delší. Přemýšlejí tak subjekty privátní, proč ne i veřejné. A to dobrovolně, nejen vyžaduje-li to zákon. Než dáme či necháme dát koncepce na papír a schválíme v zastupitelstvech, měly by předcházet kvalitní analýzy, rozvahy i odborné a veřejné diskuse. Víme-li co chceme a jak toho dosáhnout, lépe rozvrhneme své síly i peníze. Je již běžným zvykem rozdělit si dlouhou cestu na menší úseky a řídit realizaci záměrů pomocí programů a projektů, tedy i s pomocí osvědčených metodických postupů.

Naše cíle by měly být konkrétní, měřitelné. Měli bychom umět průběžně monitorovat, jak se k nim přibližujeme. Pod heslem benchmarking je uplatňováno poměřování, jak si na tom stojíme v porovnání s jinými městy, v čem jsme lepší, v čem se můžeme inspirovat od druhých. To jsou chytrá řešení, která stačí opisovat.

Spolupráce klíčových subjektů ve městě

Chytrá města si uvědomují, že řešení dalšího rozvoje je společnou výzvou pro orgány samospráv, ale i další subjekty – městské organizace, utility spolupracující s městem, školy, zdravotnická zařízení, občanské instituce, podniky působící na území města aj. Je žádoucí úzká spolupráce, a to ve všech fázích aktivit – při přemýšlení nad záměry, při realizaci projektů, ale i při zajišťování provozu jejich výsledků. Spolupracovat a sdílet můžeme úsilí, nápady, organizaci práce, ale i technologie a data. Dokonce lze spojit síly při financování (např. staré známé PPP). Například řada zahraničních měst má zkušenosti s konceptem Living Labs. Nebo založila nové společnosti řízené městem, ale fungující i jako inovační agentury, jejichž záběr přesahuje obvyklou polohu informatiky na našich magistrátech a městských úřadech (příklady za všechny Amsterdam Innovation Motor, Manchester Digital Development Agency).

Uplatňování moderních technologií

Moderní informační a komunikační technologie (ICT) pronikly již všude a jsou stále sofistikovanější. Vytvářejí se různé infrastruktury, např. datové sítě (např. metropolitní), sítě pro mobilní komunikaci a přístup k datům (od satelitů, mobilní sítě operátorů, lokální či metropolitní bezdrátové sítě), narůstá počet a rozšíření nejrůznějších koncových zařízení (mobilní telefony/PDA, notebooky, RFID čipy, elektronické karty apod.). Kvalitní infrastruktura je nutnou podmínkou, nikoliv však dostačující. Velmi rychle vzniká řada různých systémů, množství dat a způsobů práce s nimi. Vznikají on-line služby, které začínáme vnímat jako samozřejmost. Ani komerční sektor, ani města si nemohou dovolit neefektivní nasazování nových technologií. Technologie musí být dobrým sluhou, nikoliv zlým pánem. Je

třeba dbát na vzájemné propojování systémů, odstraňování duplicit, vytěžení správných a včasných informací, usnadnit komunikaci s klienty (občany), ale i hledat nové nápady, inspirovat se od druhých.

Může jít o metropolitní sítě, práci s daty o městě (včetně dat o území a geografických systémech), sdílení ekonomických údajů, práci s elektronickými dokumenty, ale i změny procesů a vzdělávání uživatelů. Technologie mohou i hlídat bezpečnost (kamerové systémy), pomáhat šetřit energie i prostředí (chytré sítě), řídit dopravu (telematické systémy), ale také vzdělávat na dálku či pomáhat žít naplno seniorům a hendikepovaným.

Respektování principů udržitelného rozvoje

Připomeňme tři základní aspekty, které je třeba při udržitelném rozvoji pečlivě vyvažovat: environmentální, ekonomický a sociální. Téma využití ICT v ochraně prostředí a udržitelném rozvoji bylo autorem podrobně prezentováno na minulé konferenci ISSS. Zde bych chtěl zdůraznit, že se jedná o téma se vši vážností diskutované a realizované v řadě evropských měst. Dokladem budiž např. Zelená digitální charta měst sdružených v organizaci EUROCITIES, případně aktivity měst prezentované pod hlavičkami Green/Liveable/Sustainable Cities a dalšími.

Chytrá města vzájemně spolupracují a inspirují se

Proč znovu a znovu objevovat Ameriku, když jsou i jiní objevitelé a průkopníci? Chytrá města sledují, co a jak dělají jiní, snaží se poučit z úspěchů i chyb jiných, což neznamená utlumení vlastních iniciativ. Chce to jen prolomit bariéru geografickou, politickou a jazykovou. Spoluprací s jinými městy se otevírají obzory, nápady i nové možnosti financování společných projektů. Také se vyplatí ověřit si marketingové best practices dodavatelů přímo u měst, jichž se to týká. Od dvoustranných vztahů je krůček ke spolupráci v rámci asociací měst a regionů ať již národních či mezinárodních (např. EUROCITIES Knowledge Society Forum, dříve TeleCities, ELANET, ERIS@, Major Cities of Europe, Global Cities Dialogue, CEMR apod.). S řadou zástupců těchto organizací jsme se v minulosti setkali i v Hradci Králové na konferencích ISSS.

Na tématu Smart Cities spolupracují v Evropě i asociace samospráv s asociacemi ICT společností. Příkladem je spolupráce EUROCITIES (sdružuje cca 140 velkých evropských měst, z ČR jsou členy Praha, Brno, Plzeň, Ostrava) a DIGITALEUROPE (zastřešuje evropská zastoupení korporací působících i v ČR, jako Microsoft, IBM, Cisco, Siemens, SAP, HP, Intel aj., stejně jako národní ICT asociace). Obě organizace připravily v loňském roce v Bruselu seminář na téma Smart Cities v rámci kampaně European Sustainable Energy Week.

Příklady ze zahraničí

Zmíněné společnosti nepochybně mohou prezentovat příklady úspěšných projektů z různých měst ve světě, které by se vešly do konceptu Chytrých měst. Z Evropy např. v Amsterdamu, Manchesteru, Barceloně, Vídni, Helsinkách, Haagu, Stockholmu, Turínu, Benátkách a mnoha dalších. Za zmínku stojí i aktivity u sousedů z Visegrádské čtyřky, na Slovensku, v Polsku i v Maďarsku – přinejmenším zapojení do kampaně Pakt starostů a primátorů (Covenant of Mayors). Hlubší studium a prezentace příkladů z Evropy přesahuje rámec jedné konferenční přednášky. Může to však být námět na projekt. Třeba právě ve spolupráci s ICT společnostmi, českých měst a možná i s podporou státu či státem obhospodařovaných fondů EU.

Závěr – a jak jsme na tom my?

Také v českých městech se dějí zajímavé inovace. Řada měst má své strategické plány, případně Integrované plány rozvoje měst (IPRM) zpracované kvůli dotacím ze strukturálních fondů. Pravda, ne vždy se zakomponovanými možnostmi využití ICT. Dřívější legislativa ISVS nás nutila zpracovávat Informační strategie. Mezitím se vytvářely metropolitní sítě, zaváděly nejrůznější systémy do úřadů, ať již vlastní (samospráva), nebo pro agendy státu (přenesená působnost). Politik či úředník bez počítače napojeného do sítě je snad již raritou. Přibývá uživatelů, pro něž jsou služby po internetu samozřejmostí. Snažíme se komunikovat elektronicky, stát zrovnoprávnil papírovou a elektronickou formu písemností. Snažíme se o systémovou práci s daty o městě, rozvíjíme datové sklady, pracujeme

s geoinformacemi. Rozvíjíme on-line služby a někteří využívají ICT i ve službách transparentnosti a participace.

Jen peněz není nazbyt a v současnosti mají města problémy i s kofinancováním projektů podle architektury eGovernmentu připravené státem do prostředí české kotliny, projektů řešených v rámci výzev stávajících programů IOP a OPLZZ. O to větší důvod k zamyšlení jak postupovat chytřeji, jak nezapomenout na všechny úlohy samosprávy a jak investovat a spolupracovat se všemi subjekty, které život města zajišťují. Budeme věřit, že i stát nalezne cestu, jak městům pomoci. Jak méně nařizovat uplatňovat centrální řešení a jejich financování. Pojďme spolu diskutovat o problémech, o vizích i cestách k jejich uskutečnění, o tom, jak inovují i jinde. Skoro se nabízí parafráze někdejšího výroku o rodině – chytrá města jsou základem chytrého státu!

O autorovi

Ing. Jaroslav Šolc, e-mail: jaroslav.solc@siks.cz

Konzultant, SIKS a.s., člen Komise informatiky Svazu měst a obcí ČR

Turistické aktivity v rámci přeshraniční spolupráce na území Krkonoš

Petra Štátná, Správa Krkonošského národního parku

Správa KRNAP, jakož i ostatní instituce státní správy, využívá ICT technologie jako účinný nástroj komunikace s veřejností, její informovanosti a případně i vzdělávání. Vzhledem k tomu, že na území Krkonoš funguje jako hlavní správce území z pohledu ochrany přírody, informuje tímto způsobem jak místní subjekty, tak návštěvnickou veřejnost. Protože však území hor spadá severní stranou do Polska, je řešení problémů v řadě případů oboustranné, v tomto směru však je stále ještě třeba dost věcí zlepšovat a v současnosti k tomuto účelů probíhá několik přeshraničních projektů, které by měly současný stav posunout dále.

Nejdůležitějším nástrojem komunikace s veřejností jsou webové stránky KRNAP (www.krnep.cz), které kromě ostatních informací obsahují sekci „Zaměřeno na veřejnost“ a kde se, kromě akcí pořádaných pro veřejnost, nachází odkaz, který se týká cestovního ruchu a po jeho rozbalení i jednotlivých turistických aktivit (např. cykloturistika, pěší turistika, skialpinismus, lezení na ledopádech), která lze provozovat na území KRNAP a za jakých konkrétních podmínek. Kromě toho je na příslušných stránkách uveden i návštěvní řád, který se vyjadřuje i k turistickým aktivitám, jež zatím nejsou na www stránkách tak podrobně řešeny jako výše zmiňované. Asi nejlépe řešený je odkaz na skialpinismus a lezení na ledopádech, kde kromě zobrazení podrobných map, jsou uvedeny i důvody, proč jsou stanoveny konkrétní podmínky z pohledu ochrany přírody, varování před případnými nebezpečnými situacemi a kontakty na první pomoc. K lezení na ledopádech se váže i aplikace rezervačního systému (<http://ledopad.krnep.cz/>) omezující počet denních návštěvníků, jež zkušebně probíhá tuto zimní sezónu. Do budoucna se počítá se zpřesněním těchto informací i k ostatním sportovním-rekreačním aktivitám (např. vodní sporty, horolezectví, létání aj.) a s těsnějším provázáním na Mapový server Správy KRNAP, který na stránkách funguje, ale spíše samostatně. Samozřejmostí budou i jazykové mutace (polština, angličtina). Co se týče provázanosti webu Správy KRNAP s polskou stranou národního parku, funguje zatím pouze jako vzájemný odkaz. Avšak i v rámci projektu INSPIRE je řešeno propojení GIS vrstev týkající se turismu jak na polské tak české straně, které by se potom staly jednotné pro návštěvníky z obou stran.

Dalším společným projektem v rámci česko-polské spolupráce v rámci projektu INSPIRE je rozšíření lokalit se sčítacími zařízeními, které budou na české straně situovány hlavně do vrcholových partií hor, na hranici první, tedy nejcennější, zóny národního parku. Tyto sčítače by měly rozeznávat pohyb pěších, cyklistů a automobilů po sledovaných cestách. Předpokladem je jejich bezproblémové fungování v období bez sněhu a omezená funkčnost v době se sněhovou pokrývkou a námrazou. Získané informace budou sloužit jak pro potřebu Správy KRNAP, tak budou uveřejňovány i na stránkách pro veřejnost. Doposud se taková data získávala velmi pracným a časově náročným ručním sčítáním a tato nově instalovaná technologie (snad červen 2011) by měla být ve výsledku i přesnější. Na polské straně již byly sčítací přístroje na některá místa instalovány v minulosti a další instalace akorát doplní jejich současnou síť. Vzájemné poskytování dat pak umožní získávání přesné informace o pohybu návštěvníků v Krkonoších.

O autorovi

Petra Štátná, Správa KRNAP, Dobrovského 3, 54301 Vrchlabí, tel.: 499 456 219, e-mail: pstastna@krnep.cz

Řízení rizik ve státní správě

RNDr. Ilona Štěpánková, ITEG a. s.

Aktuální téma

V souladu se zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, jsou všichni vedoucí orgánů veřejné správy povinni „zavést a udržovat vnitřní kontrolní systém, který je způsobilý včas zjišťovat, vyhodnocovat a minimalizovat provozní, finanční, právní a jiná rizika vznikající v souvislosti s plněním schválených záměrů a cílů orgánu veřejné správy.“

Nejde ale jen o zákonnou povinnost. Řízení rizik má svůj hluboký smysl. Každá činnost člověka je spojena s riziky. Čím složitější rozhodnutí musíme činit, tím jsou rizika větší. S riziky se musíme naučit žít a reagovat na ně. Nemá žádný smysl rizika zakrývat nebo je ignorovat. Naopak, poznání rizik je základním předpokladem jejich úspěšného zvládnutí.

V orgánech veřejné správy lze nalézt mnoho různých rizik. Jsou to například rizika strategického směřování, organizační rizika, projektová, personální a kompetenční, shody s legislativou a dobrými mravy, financí, účetnictví a výkaznictví, hlavních a podpůrných procesů, změn, právních sporů a trendů, podvodů a jiné trestné činnosti, korupčního chování a mnohá další. Speciální skupinu rizik tvoří rizika bezpečnostní, například informací, ICT, požární, BOZP a podobně.

V současné době se zvyšují nároky na výslednost orgánů veřejné správy, a to při snižování rozpočtů a dalších zdrojů. S určitostí lze říci, že ani do budoucna nebude více lidí, zato velký tlak na zvyšování výkonnosti a odpovědnosti. To je nejenom zdrojem celé řady nových rizik, ale i důvodem ke zvýšení úsilí o vypořádání se s nimi.

Podstatným způsobem roste význam řízení rizik projektů spolufinancovaných ze strukturálních fondů. Hlavní fází vedoucí k získání prostředků ze strukturálních fondů je zpracování projektové žádosti a studie proveditelnosti, jejichž součástí musí být analýza rizik. Cílem této analýzy rizik je předcházení změnám těchto projektů na základě událostí nebo nových okolností, které nejsou v době zpracování projektu aktuální, ale je nutné s nimi počítat. Může nastat situace, kdy kontrolní orgány dotačních programů i Evropská komise zjistí odchylku mezi schváleným projektem a jeho realizací. Jejich negativní nálezy může mít za následek krácení nebo odejmutí celé dotace.

Prísna pravidla pro čerpání dotací mají však i svoji pozitivní stránku. Jedním z možných zdrojů financování povinností řídit rizika jsou v současné době samotné strukturální fondy, jmenovitě operační programy zaměřené na zefektivnění činnosti veřejné správy – Integrovaný operační program (IOP) a Operační program lidské zdroje a zaměstnanost (OPLZZ).

Připomeňme, že pro účely naplňování povinností vycházejících z legislativy je pro veřejnou správu zajímavý uznatelný (proplatitelný) výdaj na analýzu rizik jako součást obsahu projektu.

Zde ovšem už nevystačíme s intuicí ani s formálně sestavenými tabulkami. Budeme se muset konečně naučit rizika analyzovat, zvládat a hlavně – systematicky je řídit.

Analýzy rizik

Existuje nepřeberné množství metodik (a nástrojů) pro analýzy rizik a jejich poměrně propracovaná systemizace. Příkladem takové dobré systemizace je mezinárodní norma ISO/IEC 31010:2009, která rovněž uvádí popis asi 30 nejrozšířenějších typů analýz rizik.

Není prostor v tomto příspěvku se zabývat jednotlivými metodami analýz rizik. Užitečnější bude ukázat na některé zásady, které je třeba při volbě a provádění těchto analýz dodržet:

- Je nutné vycházet z oboru, který analyzujeme. Některé tyto obory mají na míru ušité či dokonce předepsané metody či nástroje analýzy rizik, typicky rizika jaderné bezpečnosti jaderných zařízení, rizika potravinového řetězce, rizika požární bezpečnosti staveb, ale také rizika informačních systémů, resp. systémů informačních a komunikačních technologií. Součástí těchto metodik je obvykle katalog typových rizik, která se zkoumají. Musíme tedy nejprve zjistit, zda taková na míru šitá metodika není k dispozici.
- Je třeba vycházet z cíle, který má analýza rizik splnit, což je obvykle spojeno s volbou míry detailu. Například v oboru bezpečnosti dat se zcela jinak analyzují rizika bezpečnosti informací na

úrovni organizace (třeba pro účely certifikace ISMS), jinak pak rizika jednotlivých informačních a komunikačních technologií.

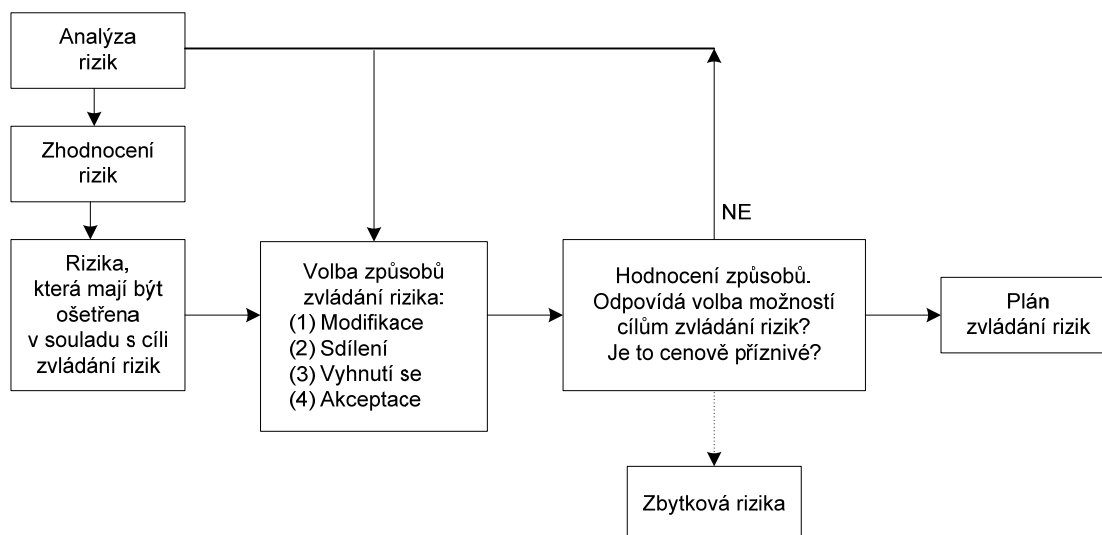
- Často je výhodné použít poměrně jednoduché (avšak dokumentované) analýzy rizik, založené na „metodě tvořivého myšlení“ což představuje například Delfská metoda a její varianty. Takové metody se obejdou bez drahých podpůrných nástrojů, zato však vyžadují určitou zkušenost, alespoň na počátku zavádění.

Volba metodiky analýzy rizik je klíčové rozhodnutí. Nesprávná metodika má obvykle za následek nízkou vypovídací hodnotu výsledků analýz, nepřiměřenou pracnost a zbytečně vynaložené náklady. Navíc, obvykle není důležité zkoumat všechna rizika. Aplikace Paretova pravidla „20/80“ je zde na místě: 20 % největších rizik bývá zdrojem 80 % všech škod.

Zvládání rizik

Analyzovat rizika možná umíme nebo si to alespoň myslíme, soudě dle seznamů rizik nejrůznějšího charakteru, která nalezneme na většině úřadů. Odhlédneme-li od způsobu, jakým tyto seznamy vznikly, zjistíme záhy, že jejich sestavením práce s riziky v mnohých orgánech veřejné správy také končí.

Jenže žádná analýza nemá smysl, pokud za ní nenásledují kroky vedoucí ke zvládání rizik. Proces zvládání rizik znázorňuje obrázek Obr. 1.

Obr. 1

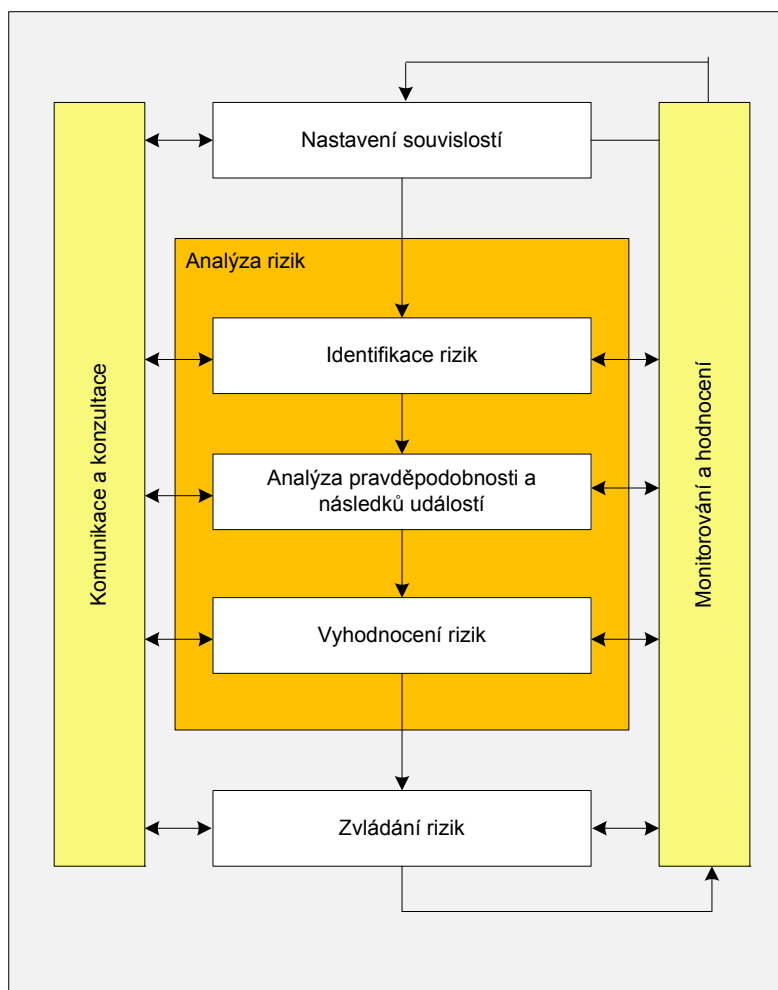
Chybou některých analytiků je snaha o modifikaci (eliminaci) co největšího počtu rizik nasazením protopatření, ať to stojí co to stojí. Obvykle to není ani efektivní, ani nutné. Částečné snížení rizika spojená s jeho průběžným (periodickým) monitorováním, případně úplná, avšak řízená (vědomá) akceptace rizika bývá mnohem efektivnější.

Další možností zvládání rizik je jejich sdílení, respektive přenesení na někoho jiného. To se dělá formou smluvních ujednání například s dodavatelem nebo formou pojištění. Je sice pravda, že z hlediska cíle se tím riziko nijak zvlášť nezmění, je to stále častěji používaná metoda snižování rizik při realizaci projektů, avšak bohužel zatím uplatňovaná hlavně ze strany dodavatelů.

Jak je vidět, při zvládání rizik je třeba činit mnohá rozhodnutí. Ono je to totiž vždy o penězích, resp. zdrojích, které je možné na zvládání rizik vyčlenit. Aby bylo možné rizika efektivně zvládat, musí existovat ucelený systém řízení rizik obsahující proces a kritéria pro rozhodování.

Řízení rizik

Řízení rizik je komplexní proces velmi dobře popsany mezinárodní normou ISO 31000:2009, jak ukazuje obrázek Obr. 2.

Obr. 2

Existuje řada faktorů, souvislostí a komunikačních toků, které je třeba spravovat. Žádná jednotlivá aktivita nemá naději na úspěch sama o sobě.

Aby bylo vůbec možné pracovat s riziky, je třeba nejprve definovat cíle řízení rizik, identifikovat a nastavit externí a interní souvislosti (vlivy) s ohledem na specifika daného prostředí (orgánu veřejné správy, odboru, organizace), zainteresované osoby, cíle, které je třeba chránit, kritéria jednotlivých projektů, aktivit, které by se měly podřizovat cílům, řídicí a odpovědnostní strukturu, informační toky, formální i neformální rozhodovací procesy a klíčové aktivity atd. Práce s riziky nesmí být samoúčelná, musí sloužit konkrétním cílům.

Jedním z nejdůležitějších procesů v řízení rizik je nastavení komunikačních kanálů se zainteresovanými osobami. Řízení rizik nesmí být něco, čemu málokdo rozumí. Správná komunikace integruje různé náhledy na rizika a posiluje důvěru. Nikoli nepodstatné je také vykazování aktivit souvisejících s řízením rizik. To umožňuje demonstrovat zájem a prokázat kompetentnost jak ve vztahu k nadřízeným, tak i navenek, vůči veřejnosti (občanům).

Se zjištěnými riziky je třeba pracovat. Je třeba stanovit osobu odpovědnou za zvládání každého specifikovaného rizika. Proces realizace plánu zvládání rizik vyžaduje jeho monitorování a průběžné vyhodnocování; výsledky této činnosti musí být součástí podávání zpráv všem relevantním interním

i externím zainteresovaným osobám (politické reprezentaci, vedení úřadu, auditorům, smluvním partnerům i veřejnosti). Bez komunikace se zainteresovanými osobami nelze získat jejich podporu při zvládání rizik a celé úsilí má jen pramalou naději na úspěch.

Zdůraznit je třeba i dílčí proces vyhodnocení rizik. Cílem je připravit podklady pro rozhodnutí, jak s identifikovanými a oceněnými riziky naložit, kterým rizikům je třeba věnovat prvořadou pozornost a jaké priority jim přiřadit. Jedná se o naprosto klíčovou a v praxi často opomíjenou oblast řízení rizik. Jejím hlavním smyslem je přenést výsledky analýzy rizik (často modelové a formalizované) do reálného rámce možností zvládání rizik.

Registr rizik

Aby bylo možné efektivně s riziky pracovat, je třeba mít o nich trvalý přehled a zavést vhodný systém evidence rizik. Tuto úlohu dobře plní registr rizik (například ITEG RIMS) obsahující nejen popsání rizika a výsledky jejich ohodnocení, ale i rozhodnutí o způsobu jejich zvládání, a přijatá opatření. Registr rizik musí též umožňovat reakci na probíhající změny.

Kromě toho by registr rizik měl zachycovat i jednotlivá rozhodnutí učiněná v rámci liniového řízení nadřízenými orgány.

Z registru rizik, pokud je veden náležitě a udržován v aktuálním stavu, by měly být kdykoli patrné následující klíčové informace:

- největší rizika,
- nejkritičtější způsoby zvládání rizik,
- opatření nebo procesy, která s největším potenciálem vedou ke snížení ztrát či zvyšování efektivnosti organizace.

Opět je k dispozici více příkladů různých řešení týkajících se volby položek vedených v registru rizik. Důležitější než struktura registru rizik však je, aby tento registr umožňoval participaci více různých zainteresovaných osob na práci s registrem rizik, a to přirozeně s různými přístupovými právy.

Žádný nástroj, ani ten nejpracovanější, ovšem nenaplní očekávání jeho protagonistů, pokud není vytvořen příslušný proces řízení rizik, například dle již zmíněné mezinárodní normy ISO 31000. Není to nic složitého, vyžaduje to jen zájem, alespoň základní znalosti (nejlépe i zkušenosti) a trochu té práce, bez které se ovšem nepodaří nikdy nic.

Generační změna IT MZe

Ing. Martina Tomešová, Telefónica O2 Czech Republic, a.s.

Shrnutí stavu integrace datových zdrojů resortu MZe

Resort Ministerstva zemědělství prodělal v posledních sedmi letech v oblasti IT významný rozvoj, který je uvozen několika zlomovými milníky. Prvním zásadním bodem bylo spuštění portálu farmáře v roce 2006, který umožnil zemědělským podnikatelům nahlížet on-line do jejich individuálních dat evidovaných v základních registrech MZe a to za použití jedné www adresy a jediného uživatelského jména a hesla. Ve stejném roce byl též započat vývoj nového registru zvířat, jakožto druhého klíčového registru MZe, který měl nahradit stávající registr IRZv2. Poslední, nejkomplicovanější část tohoto registru – evidence skotu, byla uvedena do provozu v roce 2009. V roce 2007 byl po složitém prosazování uvnitř MZe zahájen projekt na vytvoření rozsáhlého kontrolního systému pro dotace – tzv. cross-compliance (kontroly podmíněnosti), jehož hlavním cílem bylo kromě jiného i sjednocení způsobu komunikace mezi jednotlivými registry a zajištění centrálního přístupu do systémů dozorových orgánů i mimo síť KIVS. Portál MZe pro centrální přístup k interním aplikacím resortu byl spuštěn 30.6.2008, celý systém cross-compliance pak k 1. 1. 2009. Na jaře roku 2009 byla spuštěna dosud nejmodernější verze předtisků žádostí o dotace v EU, kdy farmář či pracovník zemědělské agentury žádost kompletně připraví na portále a je mu vygenerována mapa se všemi potřebnými zákresy i značkami ve formátu PDF. Současně probíhalo prosazování konceptu rozšíření portálové integrace, která by umožnila centrální přístup veřejnosti k informačním zdrojům resortu. Projekt eAGRI byl po určitých smluvních peripetiích zahájen v srpnu 2009 a jádro portálu tvořené po obsahové stránce webem MZe, webem ÚPÚ, Portálem farmáře a Portálem sítě pro venkov bylo oficiálně uvedeno do provozu 7. 1. 2010. V roce 2010 pak portálová integrace pokračovala postupným začleňováním dílčích prezentací, např. Zatřídění vína, Regionální potraviny a 1. 12. 2010 došlo i k integraci externí i interní prezentace Státní rostlinolékařské správy.

Vývoj portálové integrace

Architektura řešení IT MZe měla v roce 2007 i přes svou značnou technologickou vyspělost několik významných nedostatků, mezi něž patřil například individuální přístup uživatelů ke každé aplikaci, neexistovalo tzv. jednotné přihlášení a systémy dozorových orgánů byly až na specifické výjimky zcela izolovány od srdce systému – registrů ve správě Ministerstva zemědělství. Rovněž nebylo ze strany interních pracovníků možné přistupovat k aplikacím z internetu, což zejména pro terénní pracovníky kontrolních organizací bylo značným handicapem. Bylo nadmíru zřejmé, že výzva vytvoření rozsáhlého kontrolního systému pro dotace, jakým je systém cross-compliance, nebude za stávající architektury řešení IT MZe zvládnutelná a zejména provozně udržitelná.

Společnost TO2, tehdy působící v roli systémového integrátora, si byla těchto zásadních nedostatků architektury IT MZe vědoma a proto se snažila do projektu řešení cross-compliance prosadit podstatné architektonické změny, které by předcházely realizaci samotného kontrolního systému. Hlavní vlajkovou lodí těchto zásadních změn bylo vytvoření tzv. Interního a externího portálu, které by zajišťovaly jednotný uživatelský přístup k aplikacím MZe. Fakticky by vytvořily „autentizační bránu“ pro uživatele a veškerý uživatelský přístup by byl routován pouze k těmto portálům, přičemž interní portál, jehož aplikační servery jsou umístěny v DMZ2, vytváří bránu pro přístup z prostředí CMS a externí portál s aplikačními servery umístěnými v DMZ2, který je posílen o předřazený VPN koncentrátor Cisco ASA, vytváří bránu pro přístup z prostředí internetu. Interní i Externí portál sdílejí společnou repozitoty databázi na Oracle RAC. Pro zajištění autentizace uživatelů bylo využito Oracle SSO vybudované na portálu Farmáře. Aplikace začleněné za portál přijímali autentizaci uživatele v http hlavičkách, které předával portál.

Efekt prosazení konceptu centrálního přístupu k aplikacím resortu MZe se ukázal jako naprosto zlomový. Jestliže v termínu spuštění portálu v červnu 2008 bylo za portálem k dispozici necelých 10 aplikací, pak za necelé 3 roky provozu se počet aplikací integrovaných za portál rozrostl na více než 45. Portálové řešení včetně návaznosti na LDAP se ukázalo také jako bonus pro rychlost vývoje

aplikací. Vývoj menších aplikací od fáze analýzy po nasazení do produktivního prostředí se zkrátil na méně než 5 měsíců (příkladem budiž aplikace STATPOR nebo Registr de minimis).

Poté, co byl dokončen centralizovaný přístup interních uživatelů k aplikacím resortu MZe, vystala otázka centrálního přístupu veřejnosti (laické i odborné) k informačním zdrojům resortu MZe. Bylo zjevné, že Portál farmáře je nedostatečným řešením a jakožto brána k aplikacím poskytuje uživatelům jen minimální informační background. Historickým vývojem se vyprofilovalo v rámci resortu MZe několik informačně významných webů, které však mezi sebou ať již z technologických důvodů, nebo organizačních prakticky nesdílely žádný společný koncept. Pro uživatele měla tato situace dost neblahé důsledky, protože se tím výrazně zesložilo vyhledávání informací z resortu nehledě na to, že mezi jednotlivými weby mnohdy byly prezentovány informace duplicitně a ve vzájemné rozporu.

Proto začal vznikat koncept eAGRI, jakožto řešení, které by vytvořilo pro veřejnost jeden centrální přístupový bod, a to jak k základním „webově prezentovaným informacím“, tak i k aplikacím v rámci resortu MZe. Technologicky bylo využito řešení I/E Portálu rozšířené o robustní redakční systém, což je základní rozdíl oproti Internímu a Externímu portálu, který žádný redakční systém nemá. Právě použití vhodného redakčního systému a sjednocení informací pod jednu střechu bylo nejsložitějším úkolem. Ideový návrh portálu eAGRI prezentovaný ministrem Gandalovičem na výstavě Země živitelka v srpnu 2008 obsahoval myšlenku tematických subportálů doplněných o průřezové oblasti typu veřejné zakázky, úřední desky či elektronické podání. Prosazení konceptu eAGRI trvalo takřka rok, projekt byl spuštěn po určitých smluvních peripetiích v srpnu 2009 s ambicí spustit jádro portálu tvořené po obsahové stránce webem MZe, webem ÚPÚ, Portálem farmáře a Portálem sítě pro venkov do konce roku 2009.

Portál eAGRI byl s většinou plánovaných funkcionalit a začleněním výše zmíněných webových prezentací včetně intranetu MZe spuštěn pro veřejnost k 7. 1. 2010. V srpnu 2010 byl pak zahájen projekt začlenění prezentace Státní rostlinolékařské správy včetně integrace jak veřejných, tak i interních aplikací této organizace. V rámci projektu došlo k významnému zásahu do logiky strukturování redakčního systému tak, aby bylo možné podobné prezentace v budoucnu zapojovat jednoduchým stavebnicovým způsobem a nebylo nutné celý systém s každou takovou implementací zásadně měnit. Stránky SRS včetně intranetu byly spuštěny 1. 12. 2010. Kromě tohoto projektu byly v průběhu roku 2010 do eAGRI začleňovány drobné prezentace typu Zatržidění vína nebo Registr hnojiv a též byly v rámci jednoho redakčního systému nasazeny i webové stránky s vlastní prezentační logikou a designem, jimiž jsou stránky věnované značce Regionální potravina a prezentace Měsíc biopotravin a ekologického zemědělství.

Technické řešení portálu eAGRI je rozděleno na prezentační část (samotné stránky eagri.cz) umístěnou v DMZ1 a redakční část (redakční systém určený pro editory – jNetPublish) umístěnou v DMZ2. Redakční část je redaktorům publikována prostřednictvím Interního a Externího portálu MZe. Přihlašování uživatelů do portálu je zajištěno pomocí Single Sign-On realizované na technologii SUN OpenSSO Enterprise. Redakční část je integrována standardním způsobem za Interní a Externí portál MZe. Portál eAGRI je integrován na základní infrastrukturní prvky resortu MZe – tj. databázi uživatelů LDAP MZe, dále na ESBServer jakožto centrální výměník elektronických zpráv a sdílené datové zdroje typu UIR-ADR, organizační struktury, SZR apod. Tato integrace umožňuje na jedné straně využívat k prezentaci na portálu veškerá dostupná data v systémech MZe i podřízených dozorových orgánů, na straně druhé umožňuje i to, aby interní databáze právních předpisů byla každodenně synchronizována s ASPI.

Završení portálové integrace

Portál eAGRI, byť ve zmenšeném rozsahu než se původně předpokládalo, ukázal jasnou cestu pro moderní řešení prezentace informačních zdrojů veřejnosti. Současně se ukázalo, že při zvolení správné technologické platformy a správné logiky přeměrování lze velmi rychle stavět za portálem aplikace respektující potřeby uživatelů, a to i pro uživatele interní. Vzniká tak jednotné prostředí, v němž se uživatel orientuje podstatně lépe, než když musí přeskakovat mezi různými weby s odlišnou logikou ovládání.

Další směr portálové integrace by proto měl stále sledovat původní záměr vzniku portálu eAGRI, kterým je sjednocení webových prezentací resortu a měl by se zaměřit na využití všech benefitů

portálu. Jedním z logických kroků je například začlenění I/E portálu do portálu eAGRI. I pro interní uživatele jsou informace prezentované na portálu nezbytné pro jejich práci a je logické, aby brána pro přístup k interním systémům se stala přirozenou součástí portálu eAGRI. Dostupnost jednotlivých systémů pro různé kategorie uživatelů lze efektivně řídit prostřednictvím přístupových práv spravovaných v LDAP, tudíž z bezpečnostního hlediska se nebude jednat prakticky o žádné riziko. Další možnosti jsou pak v integraci prezentací a aplikací ostatních organizací zřízených Ministerstvem zemědělství, jako je například Státní veterinární správa nebo Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský.

Už máte svou datovou schránku?

Mgr. Najah Torbová a Ing. Petr Blažek, Česká pošta, s. p.

Prostřednictvím datových schránek už bylo odesláno více než 30 milionů datových zpráv! To ukazuje, že se lidé a firmy sžívají s fenoménem datových schránek a přicházejí na chuť možností, které tato nová forma komunikace nabízí.

Česká pošta, s. p., jako provozovatel datových schránek spolu se správcem, Ministerstvem vnitra, reaguje na podněty svých zákazníků a neustále systém vylepšuje tak, aby byl pro uživatele jasně srozumitelný, jednoduše ovladatelný a komfortní. Jedině tak může beze zbytku splnit svůj účel. Výsledkem je řada následujících novinek.

Časově neomezená platnost hesla

Novinku, kterou ocení zejména ti, kteří s datovými schránkami pracují denně, je nastavení časově neomezené platnosti hesla. Tato úprava umožňuje deaktivovat povinnou změnu uživatelského hesla, které má v systému platnost 90 dní. Dříve byla při překročení této doby při následujícím přihlášení změna hesla systémem vynucována, což mnohým uživatelům činilo problémy. Nově je zavedena možnost omezenou platnost hesla deaktivovat, resp. nastavit časově neomezenou platnost hesla. Pokud se bude uživatel datové schránky chtít vrátit k původnímu nastavení, lze samozřejmě časově omezenou platnost hesla kdykoliv znovu aktivovat.

Filtrování a třídění nových zpráv

Z námětu uživatelů datových schránek vzešla funkce filtrování a třídění datových zpráv. Tato úprava umožňuje uživatelům snadnější nalezení konkrétní datové zprávy v seznamech zpráv, a to tak, že lze filtrovat či třídít datové zprávy zobrazené ve stránkových seznamech doručených a odeslaných datových zpráv. Při vyhledávání stačí uvést hledaný text a určit sloupec, ve kterém má být uvedený výraz vyhledán, a systém obratem vypíše seznam všech datových zpráv, kde se uvedený výraz (celé slovo) ve zvoleném poli nachází. Vyhledávání lze rovněž omezit i na určité časové období, ve kterém byla hledaná datová zpráva přijata či odeslána. Nově lze vytvořit i adresář nejčastěji používaných datových schránek a nyní je i automaticky tvořen seznam deseti naposledy použitých „adres“ datových schránek.

Generování hesla

Mezi další nové funkce datových schránek, které je třeba zmínit, rozhodně patří změna generování hesla pro prvotní přístupové údaje. K této změně jsme se rozhodli rovněž na základě podnětů ze strany uživatelů, protože jak se ukázalo v průběhu fungování systému, mnohým uživatelům činilo nemalé potíže použití speciálních znaků mimo rozsah české klávesnice. Některé znaky používané pro generování hesla byly příliš komplikované a vedly ke zbytečným chybám při jeho zadávání. Díky této změně prvotní hesla generovaná systémem již neobsahují znaky, které nejsou ihned patrné na české klávesnici, což jistě všichni uživatelé ocení.

Nelze nezmínit také možnost náhledu datové zprávy a možnost stáhnout přílohy, to vše bez instalace doplňku 602XML Filler.

Praktické využití

Budme ale konkrétní: Jednoznačně pozitivní zkušenost s datovými schránkami potvrzuje například Mojmir Mazaný z Prahy: „Datovou schránku, jako fyzická osoba, jsem si nechal zřídit už v minulém roce. Líbila se mi myšlenka, že nebudu muset ani pro doporučené dopisy ani pro zásilky do vlastních rukou na poštu. Když chodím odpoledne z práce, bývá u nás na pobočce fronta a toho času stráveného čekáním na dopis mi bylo líto.“ Mojmir Mazaný připouští, že do datové schránky mu zatím chodí hlavně předvolání městské policie za špatné parkování. Přejme mu co nejméně podobných datových zpráv.

Nedávno ale objevil další půvab datových schránek: „V lednu mne čekala nikterak příjemná povinnost, a to podat daňové přiznání k dani z nemovitosti. Když jsem v televizi viděl reportáž o tom, že se může jednat o časově náročnou a stresující záležitost, začal jsem přemýšlet, jak by se tato věc dala vyřídit jinak.“ Mojmir Mazaný se rozhodl řešit podání daňového přiznání elektronicky: „Vyplnit formulář elektronického daňového přiznání na portálu daňové správy byla otázka deseti minut. Zejména jsem ocenil, že nemusím zjišťovat žádné koeficienty pro výpočet daně, protože výpočet proběhl po zadání vstupních údajů automaticky. Spokojený jsem byl také s tím, že aplikace upozorní na chyby v daňovém přiznání. To významně snižuje pravděpodobnost, že bude následovat nějaké další dohadování s finančním úřadem.“ Pak už následovalo jen odeslání připraveného formuláře do datové schránky finančního úřadu: „Příslušný finanční úřad jsem velmi snadno vyhledal prostřednictvím své datové schránky, protože měl na svých webových stránkách uvedeno ID své datové schránky pro snazší komunikaci. Zejména jsem ocenil, že vyplnit a poslat daňové přiznání jsem mohl v klidu a doma, v jedenáct hodin večer. Tak dlouho by na mne na žádném úřadě nečekali. V konečném důsledku mě letos podání daňového přiznání stálo minimum času a žádné peníze.“

A co vy? Také vás čeká podání daňového přiznání? Nebo potřebujete vyřídit jinou úřední či důležitou soukromou korespondenci? Pořídte si datovou schránku. Ušetříte čas a peníze. Přijďte si zřídit vlastní datovou schránku na kteroukoli pobočku České pošty, kde je dostupná služba Czech POINT.

Úřady a právnické osoby povinně, ostatní dobrovolně

Připomeňme, že datovou schránku mají povinně zřízeny všechny úřady a další veřejné instituce, které označujeme jako orgány veřejné moci, a také všechny právnické osoby zapsané v obchodním rejstříku. Fyzické osoby si datové schránky zřizují na vlastní žádost. Za předpokladu, že to umožňuje charakter dokumentu, používají orgány veřejné moci tuto formu komunikace jako odesílatel povinně. To znamená, že orgány veřejné moci musí doručovat do datových schránek všem, kteří mají datovou schránku zřízenou, ať už povinně ze zákona nebo na vlastní žádost. Pro firmy a fyzické osoby je naopak použití datových schránek k zasílání dokumentů úřadům dobrovolné.

Společný GIS v ochraně přírody KRNAP a KPN

Mgr. Miroslav Válek, Správa Krkonošského národního parku

Úvod

Role systémů GIS a přístupu k prostorovým informacím je klíčová pro správné rozhodování o prostoru a stále častěji je vidět podpůrná role těchto systémů ve strategickém plánování a územním řízení. Neopominutelnou úlohu sehrávají i ve vztahu k řízení zdrojů přírodního prostředí, zejména k úkolům spojeným s efektivní ochranou přírody, včetně řízení ochrany biodiverzity a krajinné rozmanitosti a oblastí obzvláště cenných, jako jsou národní parky, oblasti Natura 2000, přírodní rezervace aj.

Správě KRNAP a jejím partnerům se v roce 2010 podařilo úspěšně odstartovat projekt Krkonoše v INSPIRE - společný GIS v ochraně přírody, který je podpořen prostředky z Evropského fondu pro regionální rozvoj. Tento projekt zaměřený na ochranu životního prostředí, který je jedním ze základních faktorů kvalitního rozvoje česko-polského příhraničí. Prostředkem pro úspěšnou správu národních parků je Geografický informační systém (GIS), který je ve spolupráci vyvíjen již od roku 1999. Pro další rozvoj je nutná harmonizace datových sad Bilaterální Biosférické Rezervace Krkonoše/Karkonosze tak, aby management ochrany přírody byl jednotný a integrovaný. Harmonizace databází, jejich přizpůsobení ustanovením směrnice Evropské unie INSPIRE a zajištění geoinformačních služeb umožňujících výhodně využívat zdroje těchto dat v obou parcích jsou klíčovým úkolem tohoto projektu.

INSPIRE

Směrnice INSPIRE (The INfrastructure for SPatial InfoRmation in Europe) zpracovaná Evropskou komisí tvoří legislativní základ pro budování a činnost infrastruktury pro prostorové informace v Evropě, za účelem formulování, zavádění, monitorování a hodnocení politik Společenství na všech úrovních aktivit a poskytování informací veřejnosti. INSPIRE tvoří rámec infrastruktury pro prostorové informace v Evropě. Určuje směr postupné harmonizace prostorových dat ve státech Společenství. To má umožnit průtok dat mezi členskými státy a integraci těchto dat na úrovni Společenství. Hlavním cílem INSPIRE je tedy zlepšení a zdokonalení přístupnosti prostorových dat pro rozhodování v rámci Společenství a zavádění jejich politik v členských státech.

Harmonizace prostorových dat

Spolupráce mezi polským a českým parkem v oblasti tvorby GIS trvá od roku 1999. Nezbytnost harmonizace informačních zdrojů je důsledkem této spolupráce a je klíčová pro posílení řízení přírodního prostředí celých Krkonoš. Vyplývá i z ustanovení směrnice EU INSPIRE týkající se prostorových informací, proto budou informace v obou parcích harmonizované a integrované na základě implementačních předpisů INSPIRE. Odborní pracovníci obou parků odpovídají za řízení území v Krkonoších a nejenom využívají informační zdroje (hlavně ve formě map vyhotovených specialisty GIS), ale i získávají nová data (např. během práce v terénu). Jedná se o početné skupiny, které ve své práci budou muset přímo zavádět na organizační a provozní úrovni postupy přizpůsobené ustanovením směrnice INSPIRE. Proto je důležité zahájit školení výše zmíněných skupin pracovníků, aby získaly nezbytné vědomosti v oblasti geoinformací, dále zvýšily své dovednosti v rozsahu využití informačních technologií, zejména v oblasti uplatnění GIS a využití geoinformačních zdrojů v každodenní praxi. Oba parky těsně spolupracují i v oblasti ochrany přírody. Doposud byly přírodně cenné ekosystémy rozdělené státní hranicí inventarizovány zvlášť na polské i české straně. Příkladem jsou nelesní ekosystémy, zejména mokřadní, pro něž byla na polské straně provedena podrobná inventura, jejímž výsledkem jsou fyto-sociologické mapy, které uměle dělí rostlinná stanoviště a ekosystémy (např. rašelinště), jež v přírodě tvoří jednotný areál. Podobné problémy můžeme vidět i během spolupráce v oblasti ochrany lesů, fauny a neživé přírody.

Harmonizace dat GIS se bude konat na dvou úrovních: (1) informační a (2) obsahové. První se bude týkat struktury datové báze a jejího přizpůsobení standardům, výměnným formátům a soustavám souřadnic, sjednocení geometrie a topologie dat, vytvoření metadat. Zde budou spolupracovat týmy

programátorů, expertů a odborníků GIS všech partnerů. Mnohem složitějším úkolem je harmonizace na obsahové úrovni, která vyžaduje zapojení expertů v různých vědeckých oblastech jak z Polska, tak z České republiky. Hlavním úkolem bude provedení analýz týkajících se souladu mezi systematikami, které se používají na obou stranách hranice, a metodologie tvoření tematických map v jednotlivých státech. I zdánlivě podobné informační vrstvy GIS se po důkladné analýze mohou ukázat neslučitelné bez expertních znalostí. Příkladem mohou být mapy lesních stanovišť: ve vysvětlivkách české mapy se rozlišuje cca 30 různých stanovišť, zatímco v polských vysvětlivkách jich najdeme mezi 10 a 20. Výsledkem práce expertů bude tedy „klíč“ umožňující propojení vrstev a jejich promítnutí podle jedné zvolené systematiky, polské nebo české. V rámci možností se budou všechny mapy zpracovávat podle mezinárodních klasifikací a norem (např. ISO, FAO/UNESCO atp.). Vysvětlivky budou v polském a českém jazyce.

Výjimečným úkolem pro harmonizaci je cestovní ruch. Na hranici obou parků dochází k mnoha procesům, jejichž vliv může zasahovat daleko do sousedova území. Po vstupu Polska a České republiky do schengenského prostoru je nejzřetelnějším příkladem takového vlivu pohyb turistů, který zatím nebyl podrobně analyzován z hlediska přítomnosti turistů ze sousedního státu, kteří nyní mohou svobodně překračovat hranice. S cestovním ruchem jsou těsně spojeny i turistické informace, které by v této situaci měly být přístupné na jednom místě a v jednotné podobě. V tomto ohledu se rovněž objevuje problém řízení cestovního ruchu a využití jednotných způsobů jeho usměrňování po obou stranách hranice. Důležitým prvkem systému proto budou záznamníky cestovního ruchu rozmístěné v terénu. Jejich úkolem bude počítání turistů v určitém místě na cestě a přenos dat na server. Tyto údaje budou použity pro řízení cestovního ruchu a vizualizace stavu využití na trasách na geoportálu. Záznamníky budou instalovány na obou stranách hranice.

Po analýze problémů v oblasti správy národního parku s přeshraničním charakterem určili projektoví partneři předběžný informační rozsah zdrojů GIS pro harmonizaci, která se bude vztahovat na následující tematické okruhy: Cestovní ruch, Natura 2000, Fauna, Flóra, Mokřadní ekosystémy, Ekologické koridory, Lesy, Geologie a geomorfologie, Škodlivé vlivy, Technická infrastruktura.

Integrované informační vrstvy budou vloženy do databází a následně na servery GIS obou parků. Každý park bude zodpovídat za jejich správu (databázi a obsluhu serverů) ve vlastní části prostřednictvím: aktualizace dat, jejich vhodné přípravy podle zavedených standardů, publikace na geoportálech (map–serverech). Data po harmonizaci budou přenášena ze serverů prostřednictvím aplikace mapového serveru a propojována neviditelně pro uživatele (technologie seamless), který je pak bude moci prohlížet v podobě map, resp. informačních vrstev, (pro celé Krkonoše) v internetovém prohlížeči.

Harmonizace dat bezpochyby přispěje k lepší spolupráci mezi oběma parky, odbornými pracovníky, vědci, řídicím personálem, čímž pozitivně ovlivní účinnost ochrany přírody.

Společná báze pro vědecký výzkum

Jedním z úkolů národních parků, které musí plnit ze zákona, je zpřístupnění jejich zdrojů pro vzdělávací účely. Kromě dat, jež jsou obecně dostupná v internetové síti, existují i data, která jsou zpřístupňována podle určitých pravidel pouze k vědeckým účelům. Díky projektu se poprvé setkáme se zpřístupňováním přeshraničních dat týkajících se celých Krkonoš. Vznikne společná polsko-česká databáze vědeckých výzkumů vedených v jednotlivých parcích. To bude vyžadovat právní analýzu ohledně možností a pravidel zpřístupňování a výměny dat mezi sousedními státy. Vzhledem k tomu, že každou vědeckou práci doprovází budování nových informačních zdrojů, které posilují bázi prostorových dat, bude nutné zpracovat směrnice v oblasti metodologických požadavků na tvoření zdrojů GIS v obou parcích podle databáze Krkonoš, tedy i pravidel INSPIRE.

Závěr

Je tedy nezbytné zajistit možnosti pro vytvoření jednotného geoinformačního zdroje pro oblast celých Krkonoš, který umožní společné řízení zdrojů přírodního prostředí, čímž posílí účinnost ochrany krkonošské přírody. Všechny zmíněné aktivity budou realizovat pracovníci Krkonošského národního parku a Karkonoszkiego Parku narodowego ve spolupráci s expertními týmy a dodavateli. Oba parky

odpovídají za podporu přeshraniční složky. Pro podpůrnou a expertní úlohu v oblasti metodologie a uplatnění geoinformací, tematické kartografie a geovizualizace, a zejména v oblasti přizpůsobení informačních zdrojů obou parků implementačním předpisům INSPIRE bylo pak do projektu přizváno Centrum UNEP/GRID-Varšava.

Konference ISSS
4. - 5. dubna 2011
Hradec Králové

issss[®]

Internet ve státní správě a samosprávě

**LOCAL AND REGIONAL
INFORMATION SOCIETY**

Visegrádská konference V4DIS

CO SI TAK ASI MŮŽEME DÁT, KDYŽ NÁŠ STŮL
DLUŽÍ STÁTU ODHADEM TŘI ČTVRTI MILIONU ?!

www.issc.cz

KATALOG

Generální partner konference

Česká spořitelna, a. s.

Centrála České spořitelny
Olbrachtova 1929/62, 140 00 Praha 4
tel.: +420 956 711 111
e-mail: csas@csas.cz
<http://www.csas.cz>
zelená linka: +420 800 207 207

ČESKÁ SPOŘITELNA

Hlavní partneři konference

Česká pošta, s. p.

Politických vězňů 909/4, 110 00 Praha 1
tel.: +420 221 131 111 (ústředna)
zákaznická linka: 840 111 244
<http://www.ceskaposta.cz>

IBM Česká republika, spol. s r. o.

V Parku 2294/4, 148 00 Praha 4-Chodov
tel.: +420 272 131 111
fax: +420 272 131 401
<http://www.ibm.com/cz>

ICZ a. s.

Na Hřebenech II 1718/10, 140 00 Praha 4
tel.: +420 222 271 111
fax: +420 222 271 112
<http://www.i.cz>

Oracle Czech s. r. o.

V Parku 2308/8, 140 00 Praha 4
tel.: +420 221 438 150
fax: +420 221 438 151
<http://www.oracle.com/cz>

Siemens IT Solutions and Services, s. r. o.

Dudlebská 1699/5, 140 00 Praha 4
tel.: +420 233 034 211
fax: +420 233 034 299
<http://www.itsolutions.siemens.cz>

Partneři konference

Accenture Central Europe B. V., org. sl.

Jiráskovo náměstí 6, 120 00 Praha 2

tel.: +420 221 984 545

fax: +420 221 984 646

e-mail: prague@accenture.com

<http://www.accenture.com>

Accenture je globální společnost poskytující odborné služby v oblasti manažerského poradenství, technologických služeb a outsourcingu prostřednictvím svých více než 211 000 pracovníků ve více než 120 zemích. Díky kombinaci zkušeností a znalostí napříč všemi odvětvími, doplněnými o rozsáhlý výzkum světových firem, spolupracuje Accenture se svými klienty tak, aby jim pomohla stát se vysoce výkonnými organizacemi jak v oblasti podnikání, tak ve veřejném sektoru.

ANECT a. s.

Antala Staška 2027/79, 140 00 Praha 4

tel.: +420 271 100 100

fax: +420 271 100 101

e-mail: anect@anect.com

<http://www.anect.com>

ANECT a. s. je na středoevropském trhu preferovaným dodavatelem inovativních řešení postavených na integrované ICT infrastruktuře. Tato řešení přispívají ke zvýšení konkurenceschopnosti zákazníků, přičemž jsou určena především pro velké organizace, jejichž míra úspěchu závisí na způsobu a intenzitě využívání informačních a komunikačních technologií.

Asseco Central Europe, a. s.

Podvinný mlýn 2178/6, 190 00 Praha 9

tel.: +420 266 198 550

fax: +420 266 198 641

email: sales@asseco-ce.com

<http://www.asseco-ce.com>

Asseco Central Europe, a. s. (CR), člen mezinárodní skupiny Asseco, patří mezi nejvýznamnější poskytovatele komplexních řešení a služeb v oblasti IT v České republice. Má dlouholeté zkušenosti s vývojovými a outsourcingovými projekty. Mezi jeho zákazníky patří instituce veřejné správy i komerční subjekty. Základní kompetencí společnosti je vývoj softwarových řešení na zakázku.

AutoCont CZ a. s.

Nemocniční 12, 702 00 Ostrava

tel.: +420-596 152 111

fax: +420-596 152 112

e-mail: info@autocont.cz

<http://www.autocont.cz>

AutoCont CZ a. s. je stálý a stabilní partner pro státní správu a samosprávu s celorepublikovou působností. Mezi významné zakázky pro veřejnou správu aplikačního charakteru za rok 2008 a 2009 v uplynulých letech patří dodávky služeb, infrastruktury a SW pro Úřad vlády ČR, Ministerstvo dopravy, Ministerstvo obrany, Ministerstvo vnitra, Hlavní města město Praha, Magistrát města Brno, Jihomoravský kraj, Kraj Vysočina, Karlovarský kraj, Magistrát města Opava, Město Mělník, Magistrát města Olomouc, Magistrát města Ostrava, Město Nový Jičín, Město Havlíčkův Brod, Město Pelhřimov, Město Sokolov, Město Cheb, Energetický regulační úřad, Ústavní soud, Státní zemědělskou a potravinářskou inspekci, Všeobecnou zdravotní pojišťovnu, Českou poštu, ČEZ, Letiště Praha a řadu dalších zákazníků.

ČD-Telematika a. s.

Pod Tábořem 369/8a, 191 00 Praha 9
 tel.: +420 972 225 555
 fax: +420 972 225 556
 e-mail: cdt@cdt.cz
<http://www.cdt.cz>

ČD-Telematika a. s. poskytuje ICT řešení a služby v sektoru železniční dopravy. Je také významným poskytovatelem telekomunikačních služeb a služeb v oblasti systémové integrace, ERP systémů, vývoje aplikací pro osobní a nákladní železniční dopravu a správu železniční infrastruktury. Nabízí outsourcing informačních technologií a údržbu telekomunikační a drážní sdělovací infrastruktury. Zajišťuje služby pro zákazníky ze segmentu telekomunikačních služeb, ale i státní správy a velkých podniků.

GORDIC spol. s r. o.

Erbenova 4, 586 01 Jihlava
 tel.: +420 567 309 136
 fax: +420 537 307 343
 e-mail: gordic@gordic.cz
<http://www.gordic.cz>

Společnost GORDIC se specializuje na tvorbu a dodávky flexibilního software a poskytování komplexní podpory jeho uživatelům v oblasti státní správy, samosprávy a bankovníctví. Vysoká užitná hodnota softwarových produktů a souvisejících služeb je zajištěna silným analytickým, metodickým a technologickým zázemím. Dominantní postavení na trhu podporuje obchodní a servisní činností distribuční síť více než 300 autorizovaných odborníků.

Hewlett-Packard s. r. o.

Vyskočilova 1/1410, 140 00 Praha 4
 tel.: +420 261 307 111
 fax: +420 261 307 613
 e-mail: info.cz@hp.com
<http://www.hp.cz>

Společnost Hewlett-Packard (HP) je předním dodavatelem technologických řešení pro spotřebitele, podniky a instituce na celém světě. V současnosti má HP po celém světě více než jednu miliardu zákazníků a je dodavatelem technologií ve více než 170 zemích. Celkové tržby společnosti HP přesahují částku 100 miliard USD za rok. Žádná jiná společnost nenabízí tak ucelené portfolio produktů a technologií jako společnost HP, která poskytuje kompletní infrastrukturu a nabízí široké spektrum produktů pro všechny segmenty trhu, od malých periférií až po nejvýkonnější superpočítačové instalace. Díky komplexnosti svého portfolia patří HP mezi největší IT společnosti světa. Nabízí tiskárny, osobní počítače, software, služby a celkovou IT infrastrukturu.

ITEG a. s.

Hvězdova 1716/2b, 140 78 Praha 4
 tel.: +420 222 500 111
<http://www.iteg.cz>

Naším cílem je spolehlivě poskytovat konzultační služby s vysokou přidanou hodnotou. Zaměřujeme se na projektové a procesní poradenství, řízení informační bezpečnosti v organizacích a podporu klíčových procesů. Mezi naše klienty patří významné organizace státní správy a samosprávy i soukromého sektoru. Systematicky rozvíjíme kompetence našich odborných týmů i jednotlivců tak, abychom byli připraveni našim zákazníkům poskytnout účinnou podporu při realizaci jejich vizí a cílů.

Novell-Praha, s. r. o.

Na Žertvách 29/2247, 180 00 Praha 8

tel.: +420 283 007 311

fax: +420 283 007 399

e-mail: mstuchlikova@novell.cz

<http://www.novell.cz>

Společnost Novell, Inc. (Nasdaq: NOVL) poskytuje infrastrukturní software pro otevřené podnikové systémy. Je lídrem v oblasti operačních systémů podnikové třídy založených na Linuxu a open source softwaru a také v oblasti bezpečnosti a správy systémů nezbytné pro provoz heterogenních IT prostředí. Pomáháme našim zákazníkům minimalizovat náklady, komplikace a rizika a umožňujeme jim soustředit se na inovace a růst.

The Novell logo consists of the word "Novell" in a bold, red, sans-serif font.**Odborný partner konference****Telefónica O2 Czech Republic, a. s.**

Olšanská 55/5, 130 34 Praha 3

tel.: +420 800 222 777

fax: +420 271 469 896

<http://www.cz.o2.com>

Společnost Telefónica O2 Czech Republic, a. s., je největším integrovaným telekomunikačním operátorem v České republice, který poskytuje komplexní nabídku hlasových, datových a internetových služeb v oblasti fixní i mobilní komunikace. Telefónica O2 Czech Republic, a. s., od roku 2007 také významně rozšířila své IT a ICT služby (komplexních zákaznických řešení komunikace) a také v této oblasti je důležitým partnerem soukromého sektoru i státní správy a samosprávy.

The O2 logo features a large, dark blue 'O' with a smaller '2' positioned at the bottom right of the 'O'.

Partneři odborných bloků

Blok „Digitalizace a archivace dokumentů“

Adobe Systems s. r. o.

Avenir Business Park, Radlická 714/113a, 158 00 Praha 5

tel.: +420 225 020 900

fax: +420 225 020 909

<http://www.adobe.com>

Řešení společnosti Adobe založené na technologiích Adobe PDF a Flash využívá celá řada předních světových firem a organizací z nejrůznějších oblastí. S rozvojem systému datových schránek je spojeno také masivní nasazení PDF v české veřejné a státní správě, kde plní úlohu univerzálního elektronického dokumentu. Jeho masové rozšíření umožňuje automatizovat klasické dokumentové procesy a komunikaci s občany nebo ostatními subjekty. Adobe spolu s implementačními partnery představuje na ISSS úspěšná řešení a koncepty na platformě Adobe LiveCycle, což je prostředí pro podporu komunikace a řízení procesů.

Blok „Provoz systémů veřejné správy“

T-SOFT a. s.

Novodvorská 1010/14, 142 01 Praha 4-Lhotka

tel.: +420 261 710 561–2

fax: +420 261 710 563

e-mail: tsoft@tsoft.cz

<http://www.tsoft.cz>

IT společnost s prioritním zaměřením na oblast systémů pro kritické nasazení, bezpečnost a ICT bezpečnost a krizové řízení. K jejím nejcennějším znalostem a zkušenostem patří schopnost vytvářet a implementovat speciální systémy i celostátního rozsahu ve velice krátkých termínech. Společnost T-SOFT a. s. je Gold resellerem společnosti SafeNet, Inc.

Blok „Veřejné zakázky“

Ministerstvo pro místní rozvoj

Staroměstské náměstí 6, 110 15 Praha 1

tel.: +420 224 861 111 (ústředna)

tel.: +420 224 861 282, 138 (informační centrum)

fax: +420 224 861 333

e-mail: info@mmr.cz

<http://www.mmr.cz>

Blok „ICT v ochraně životního prostředí“

Ministerstvo životního prostředí

Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10

tel.: +420 267 121 111

fax: +420 267 310 308

e-mail: info@mzp.cz

<http://www.mzp.cz>

Ministerstvo životního prostředí

Blok „Spouštění základních registrů“

Český úřad zeměměřický a katastrální

Pod Sídlištěm 9/1800, 182 11 Praha 8
 tel.: +420 284 041 111
 fax: +420 284 041 204
 e-mail: cuzk@cuzk.cz
 http://www.cuzk.cz

Blok „Přecházíme na digitální TV“

Národní koordinační skupina pro digitalizaci televizního vysílání v ČR

Náměstí Hrdinů 3, 140 21 Praha 4
 tel.: +420 974 816 282
 zelená linka: +420 800 90 60 30
 e-mail: nks@mvcv.cz
 http://www.digitalne.tv

Národní koordinační skupina (NKS) je centrálním koordinačním orgánem, jehož zřízení schválila vláda ČR z důvodu potřeby koordinovat celý proces přechodu na digitální vysílání s přesahem do mnoha resortů a oblastí. Telefonní informační linka k přechodu na digitální televizní vysílání: 800 90 60 30

ICT SUMITT 2011 – ICT – akcelerátor úspěchu ČR

ICT Unie o. s.

K Červenému dvoru 25a/3269, 130 00 Praha 3
 tel.: +420 222 582 880
 fax: +420 222 585 278
 e-mail: ictu@ictu.cz
 http://www.ictu.cz

Blok „eHealth

Ministerstvo práce a sociálních věcí

Na Poříčním právu 1/376, 128 01 Praha 2
 tel.: +420 221 921 111
 fax: +420 224 918391
 e-mail: posta@mpsv.cz
<http://www.mpsv.cz>

Ministerstvo zdravotnictví ČR

Palackého nám. 4, 128 01 Praha 2
 tel.: +420 224 971 111
 fax: +420 224 972 111
 e-mail: mzcr@mzcr.cz
<http://www.mzcr.cz>

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
 ČESKÉ REPUBLIKY

České národní fórum pro eHealth

Trojanova 12, 120 00 Praha 2
 e-mail: info@healthforum.cz
<http://www.ehealthforum.cz>

Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky

Orlická 4/2020, 130 00 Praha 3
 tel.: +420 221 751 111
 e-mail: info@vzp.cz
<http://www.vzp.cz>

**VŠEOBECNÁ
 ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA
 ČESKÉ REPUBLIKY**

IZIP – Elektronická zdravotní knížka. **AKORD** – Program kvality péče. **PORTÁL** – Výměna digitálně podepsaných dat a poskytování informací z informačního systému VZP. VZP je s více než 6,2 miliony klientů největší zdravotní pojišťovnou v České republice, existuje od roku 1992 a dlouhodobě patří k základním pilířům systému zdravotnictví v ČR.

Instituce a sdružení

Asociace krajů České republiky

Zborovská 11, 150 21 Praha 5
tel.: +420 257 280 122
fax: +420 257 280 639
<http://www.asociacekraju.cz>

CENIA, česká informační agentura životního prostředí

Litevská 8, 100 05 Praha 10
tel.: +420 267 225 340
fax: +420 271 742 306
e-mail: info@cenia.cz
<http://www.cenia.cz>

Centrum pro regionální rozvoj ČR

Vinohradská 46, 120 00 Praha 2
tel.: +420 221 580 201
fax: +420 221 580 284
e-mail: crr@crr.cz
<http://www.crr.cz>

České národní fórum pro eHealth

Trojanova 12, 120 00 Praha 2
e-mail: info@healthforum.cz
<http://www.ehealthforum.cz>

Český telekomunikační úřad

Sokolovská 219, 190 00 Praha 9
tel.: +420 224 004 111
fax: +420 224 004 830
e-mail: podatelna@ctu.cz
<http://www.ctu.cz>

Český úřad zeměměřický a katastrální

Pod Sídlištěm 9/1800, 182 11 Praha 8
tel.: +420 284 041 111
fax: +420 284 041 204
e-mail: cuzk@cuzk.cz
<http://www.cuzk.cz>

ICT UNIE o. s. – ICTU

K Červenému dvoru 25a/3269, 130 00 Praha 3
 tel.: +420 222 582 880
 fax: +420 222 585 278
 email: ictu@ictu.cz
<http://www.ictu.cz>

Správa Krkonošského národního parku

Dobrovského 3, 543 01 Vrchlabí
 tel.: +420 499 456 111
 fax: +420 499 422 095
 e-mail: podatelna@knap.cz
<http://www.knap.cz>

Svaz měst a obcí České republiky

Kongresové centrum Praha, 5. května 1640/65, 140 21 Praha 4
 tel.: +420 234 709 711
 fax: +420 234 709 786
 e-mail: smocr@smocr.cz
<http://www.smocr.cz>

Sdružení tajemníků městských a obecních úřadů ČR, o. s.

Dlážděná 6, 110 00 Praha 1
 Doručovací adresa: Mírové náměstí 1175/5, 405 38 Děčín IV
 tel.: +420 481 312 276
 mobil: +420 606 882 187
 fax: +420 481 312 276
 e-mail: stmou@mmdecin.cz
<http://www.tajemnici.cz>

Zeměměřický úřad

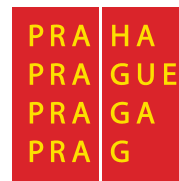
Pod Sídlištěm 9/1800, 182 11 Praha 8
 tel.: +420 284 041 111
 fax: +420 284 041 416
 e-mail: zu.praha@cuzk.cz
<http://www.cuzk.cz>

Kraje a města

Hlavní město Praha

Mariánské náměstí 2, 110 01 Praha 1
 tel.: +420 236 001 111
 e-mail: posta@cityofprague.cz
<http://www.praha-mesto.cz>

Kraj Vysočina

Žižkova 57, 587 33 Jihlava
 tel.: +420 564 602 100
 fax: +420 564 602 420
 e-mail: posta@kr-vysocina.cz
<http://www.kr-vysocina.cz>

Královéhradecký kraj

Wonkova 1142, 500 02 Hradec Králové 2
 tel.: +420 495 817 111
 fax: +420 495 817 336
 e-mail: posta@kr-kralovehradecky.cz
<http://www.kr-kralovehradecky.cz>

Statutární město Hradec Králové

Československé armády 408, 502 00 Hradec Králové
 tel.: +420 495 707 111
 fax: +420 495 707 100
 e-mail: posta@mmhk.cz
<http://www.hradeckralove.org>

Statutární město Kladno

Náměstí Starosty Pavla 44, 272 01 Kladno
 tel.: +420 312 604 111
 fax: +420 312 248 021
 e-mail: magistrat@mestokladno.cz
<http://www.mestokladno.cz>

Ministerstva

Ministerstvo pro místní rozvoj

Staroměstské náměstí 6, 110 15 Praha 1
 tel.: +420 224 861 111 (ústředna)
 tel.: +420 224 861 282, 138 (informační centrum)
 fax: +420 224 861 333
 e-mail: info@mmr.cz
<http://www.mmr.cz>

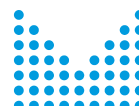
Ministerstvo práce a sociálních věcí

Na Poříčním právu 1/376, 128 01 Praha 2
 tel.: +420 221 921 111
 fax: +420 224 918391
 e-mail: posta@mpsv.cz
<http://www.mpsv.cz>

Ministerstvo vnitra

Nad Štolou 3, poštovní příhrádka 21, 170 34 Praha 7-Letná
 tel.: +420 974 811 111
 e-mail: public@mvcr.cz
<http://www.mvcr.cz>

MINISTERSTVO VNITRA
 ČESKÉ REPUBLIKY

Ministerstvo zdravotnictví

Palackého nám. 4, 128 01 Praha 2
 tel.: +420 224 971 111
 fax: +420 224 972 111
 e-mail: mzcr@mzcr.cz
<http://www.mzcr.cz>

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
 ČESKÉ REPUBLIKY

Ministerstvo životního prostředí

Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10
 tel.: +420 267 121 111
 fax: +420 267 310 308
 e-mail: info@mzp.cz
<http://www.mzp.cz>

Ministerstvo životního prostředí

Prezentace firem

ADVANteach s. r. o.

Školská 1343, 744 01 Frenštát pod Radhoštěm
tel.: +420 555 440 075
e-mail: info@magikinfo.cz
<http://www.magikinfo.cz>

Pokračovatel systému PCInfo zdokonaluje původní řešení komplexní správy pracovních stanic, interní distribuce softwarových licencí, monitoringu aktivit zaměstnanců a minimalizace nákladů na provoz a rozvoj firemních IT.

AG COM, a. s.

Náměstí Míru 22, 503 03 Smiřice
tel.: +420 495 405 911
fax: +420 495 421 108
e-mail: obchod@agcom.cz
<http://www.agcom.cz>

Specializujeme se na dodávky řešení ke zvyšování výkonnosti, dostupnosti a bezpečnosti ICT pomocí nástrojů renomovaných světových výrobců. Poskytujeme služby od konzultací po komplexní outsourcing ICT.

ALC, spol. s r. o.

Nábřežní 2437/10, 591 01 Žďár nad Sázavou
tel.: +420 566 630 078
e-mail: info@alvao.cz
<http://www.alvao.cz>

ALVAO Monitoring je nástroj pro sledování aktivity na jednotlivých počítačích v síti. Díky pokročilým metodám a přehlednému zobrazení výsledků Vám usnadní kontrolu zaměstnanců.

aplis.cz, a. s.

Bezručova 1001, 252 63 Roztoky u Prahy
Korespondenční adresa: Jankovcova 57a, 170 00 Praha
tel.: +420 277 002 211
fax: +420 283 870 548
e-mail: sales@aplis.cz
<http://www.aplis.cz>

Společnost apsis.cz, a. s., je předním českým softwarovým dodavatelem, zaměřuje se na vývoj a dodávku komplexních a flexibilních řešení postavených na platformě Oracle.

ARCDATA PRAHA, s. r. o.

Hybernská 24, 110 00 Praha 1
tel.: +420 224 190 511
fax: +420 224 190 567
e-mail: office@arcdata.cz
<http://www.arcdata.cz>

Distributor geografických informačních systémů Esri a dodavatel komplexních GIS řešení s řadou referencí ve veřejném i privátním sektoru.

AV MEDIA, a. s.

Pražská 63, 102 00 Praha 10
 tel.: +420 261 260 218
 fax: +420 261 227 648
 e-mail: paha@avmedia.cz
<http://www.avmedia.cz>

Audiovizuální technika – zobrazovací systémy, ozvučení, videokonference, hlasovací a tlumočnické systémy, interaktivní ploché displeje, řídicí systémy.

AVG Technologies CZ, s. r. o.

Holandská 4, 639 00 Brno
 tel.: +420 549 524 011
 fax: +420 541 211 432
 e-mail: obchod@avg.com
<http://www.avg.cz>

O krok napřed. Používání počítače a Internetu je nedílnou součástí našeho každodenního života, což přináší značné výhody, ale také mnohá rizika. AVG si klade za cíl chránit uživatele před těmito riziky nabídkou výkonné a snadno použitelné ochrany, která pracuje na pozadí počítače a umožňuje být stále online bez jakýchkoliv starostí. AVG využívá nejnovější technologie vytvořené nejlepšími světovými bezpečnostními experty a poskytuje tak nejmodernější ochranu před počítačovými hrozbami v reálném čase.

B2B Centrum, a. s.

Starochodovská 1359/76, 149 00 Praha 4
 tel.: +420 234 707 311
 fax: +420 234 707 315
 e-mail: sales@b2bcentrum.cz
<http://www.b2bcentrum.cz>

Tvorba, vývoj a správa elektronických tržišť a e-commerce aplikací. Specializujeme se na elektronické zadávání veřejných zakázek, organizaci výběrových řízení a elektronických aukcí.

CCA Group a. s.

Karlovo náměstí 17, 120 00 Praha 2
 tel.: +420 277 002 550
 e-mail: cca@cca.cz
<http://www.cca.cz>

Český systémový integrátor, významný dodavatel SW aplikací a systémů pro řízení vzdělávání. Působí úspěšně na trhu již 20 let. CCA je významným partnerem společnosti Oracle pro oblast řešení Document Management Systémů, spisové služby, datových schránek, zpracování dokumentů a digitalizace, postavené na produktové řadě Oracle Enterprise Content Management.

Cisco Systems, s. r. o.

Budova Millenium Plaza, V Celnici 10, 117 01 Praha 1
 tel.: +420 221 435 111
 fax: +420 222 244 488
<http://www.cisco.cz>

CNS a. s.

Nad Šafranicí 574, 276 01 Mělník
 tel.: +420 315 626 513
 fax: +420 315 626 522
 e-mail: ssl@cns.cz
<http://www.cns.cz>

CNS a. s. – dodavatel řešení oběhu dokumentů (Spisové služby) pro orgány veřejné správy i komerční společnosti všech velikostí.

Corpus Solutions a. s.

Pod Pekařkou 1, 147 00 Praha 4-Podolí
 tel.: +420 241 020 333
 fax: +420 241 020 331
 e-mail: info@corpus.cz
<http://www.corpus.cz>

Corpus Solutions, a. s., úspěšně působí na trhu ICT již od roku 1992. Poskytuje řešení, která garantují bezpečnost, dostupnost a efektivitu Vašich business aplikací.

DAIN, s. r. o.

Na Výsluní 201/13, 100 00 Praha 10
 tel.: +420 284 683 592
 fax: +420 284 683 476
 e-mail: info@dain.cz
<http://www.dain.cz>

DAIN, s. r. o., je specializovaným poskytovatelem řešení v oboru informačních a komunikačních technologií, procesního řízení a znalostního managementu.

DIGIS spol. s r. o.

Gen. Sochora 6176/6A, 708 00 Ostrava-Poruba
 tel.: +420 596 938 986
 fax: +420 596 938 972
 e-mail: marketing@digis.cz
<http://www.digis.cz>

Dodáváme ucelená řešení v oblasti geografických informačních systémů (GIS). Prodej a autorizovaný servis velkoformátových, knižních a robotických skenerů. 3D tisk – zhotovení skutečných objektů z modelů vytvořených v grafických programech.

eNovation s. r. o.

Štěpánská 535/6, 120 00 Praha 2
 tel.: +420 222 523 549
 fax: +420 222 523 549
 e-mail: enovation@enovation.cz
<http://www.enovation.cz>

Společnost eNovation s. r. o. je specialistou na získávání dotací z EU, zajišťuje dotační poradenství v oblasti veřejné správy, podnikání, průmyslu a inovací.

GEODIS BRNO, spol. s r. o.

Lazaretní 11a, 615 00 Brno
 tel.: +420 538 702 040
 fax: +420 538 702 061
 e-mail: geodis@geodis.cz
<http://www.geodis.cz>

Kompletní služby v oboru geodézie, katastru nemovitostí a fotogrammetrie. Letecké snímkování, termografie, mobilní mapování, digitální model terénu, pozemní a letecké laserové skenování, 3D modelování a vizualizace.

GEOVAP, spol. s r. o.

Čechovo nábřeží 1790, 530 03 Pardubice
 tel.: +420 466 024 111
 fax: +420 466 657 314
 e-mail: info@geovap.cz
<http://www.geovap.cz>

Informační systémy pro města a obce – CityWare, spisová služba a systémy pro správu dokumentů, mapové servery a systémy GIS.

GEPRO, spol. s r. o.

Štefánikova 52, 150 00 Praha 5
 tel.: +420 257 089 811
 fax: +420 257 089 838
 e-mail: gepro@gepro.cz
<http://www.gepro.cz>

GIS systém MISYS denně používají na více než 1800 úřadech měst a obcí celé České republiky.

GOPAS, a. s.

Kodaňská 46, 100 00 Praha 10
 tel.: +420 234 064 900-3
 fax: +420 234 064 849
 e-mail: info@gopas.cz
<http://www.gopas.cz>, <http://www.skola.cz>

Největší školicí středisko v ČR v oblasti výpočetní techniky a manažerského vzdělávání. Praha, Brno, Bratislava. Více než 1500 kurzů v aktuální nabídce.

GRADA Publishing, a. s.

U Průhonu 22, 170 00 Praha 7

tel.: +420 234 264 401

fax: +420 234 264 400

e-mail: info@grada.cz

<http://www.grada.cz>

Nakladatelství odborné literatury z oblastí výpočetní techniky, ekonomie a podnikání, účetnictví, financí, práva a mnoha dalších oborů.

Hydrosoft Veleslavín s. r. o.

U Sadu 13, 162 00 Praha 6

tel.: +420 220 611 045

fax: +420 220 611 045

e-mail: hydrosoft@hv.cz

<http://www.hydrosoft.cz>

WEBMAP – mapový server, UAP – komplexní řešení, povodňové plány, informační systémy pro města a obce, územní plány, vodohospodářské studie a sw.

IDS Scheer ČR, s. r. o.

Křenová 72, 602 00 Brno

tel.: +420 539 038 666

fax: +420 539 038 601

e-mail: nikola.pleska@ids-scheer.com

<http://www.ids-scheer.cz>

IDS Scheer je součástí skupiny Software AG a je přední společností na trhu software pro řízení podnikových procesů a dalších IT řešení a služeb pro společnosti i veřejné organizace.

Intel Czech Tradings, Inc.

Pobřežní 3, 186 00 Praha 8

tel.: +420 222 090 301

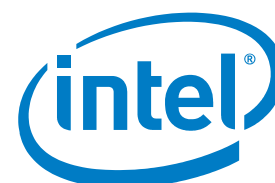
fax: +420 222 090 340

kontakt: MUDr. Pavel Kubů, e-mail: pavel.kubu@intel.com

Per Ulvr, e-mail: petr.ulvr@intel.com

<http://www.intel.cz>

Společnost Intel je světovým lídrem v oblasti výroby a vývoje polovodičů, technologií, produktů a iniciativ s cílem soustavně zlepšovat pracovní prostředí a životy lidí. Další informace o společnosti Intel jsou dostupné na www.intel.com/pressroom a <http://blogs.intel.com>.

Intergraph CS s. r. o.

Prosecká 851/64, 190 00 Praha 9

tel.: +420 724 890 721

fax: +420 234 707 821

e-mail: info-cz@intergraph.com

<http://www.intergraph.cz>

Intergraph je předním světovým poskytovatelem řešení a služeb pro správu a vizuální reprezentaci komplexních informací. Intergraph poskytuje geoprostorová řešení a služby pro instituce veřejné správy, inženýrské sítě a telekomunikace, dopravu, obranu a zpravodajství, bezpečnostní a ochranné služby.

INVEA-TECH a. s.

U Vodárny 2965/2, 616 00 Brno

tel.: +420 511 205 250

e-mail: info@invea.cz<http://www.invea.cz>

INVEA-TECH je český výrobce unikátního síťového řešení FlowMon pro monitorování, bezpečnost a analýzu síťového provozu.

IZIP, a. s.

Hvězdova 1073/33, 140 21 Praha 4

tel.: +420 221 458 180

e-mail: izip@izip.cz<http://www.izip.cz>

Společnost IZIP, a. s., se specializuje na oblast elektronického zdravotnictví a jedním z hlavních produktů je systém IZIP, který provozuje Elektronické zdravotní knížky.

KOMIX s. r. o.

Avenir Business Park, Radlická 753/113e, 158 00 Praha 5

tel.: +420 257 288 211

fax: +420 257 288 221

e-mail: sales@komix.cz<http://www.komix.cz>

KOMIX je systémový integrátor, který se zaměřuje na dodávky informačních systémů na míru a zároveň poskytuje standardní řešení v různých oblastech potřeb zákazníků (BI, CRM atd.).

Magnus Regio, s. r. o.

Dvořákova 14, 602 00 Brno

tel.: +420 542 425 210

fax: +420 545 425 231

<http://www.moravskéhospodarstvi.cz>, <http://www.magnusregio.cz>

Ekonomicko-hospodářský měsíčník Moravské hospodářství je určen pro státní správu a management firem. Napomáhá k lepší informovanosti a provázanosti mezi státní a soukromou sférou.

MARBES CONSULTING s. r. o.

Brojova 16, 326 00 Plzeň

tel.: +420 378 121 500

fax: +420 378 121 501

e-mail: marbes@marbes.cz, obchod@marbes.cz<http://www.marbes.cz>

Společnost MARBES CONSULTING s. r. o. je česká konzultační a vývojová společnost působící v oblasti informačních technologií jako systémový integrátor a dodavatel ucelených SW řešení zejména pro státní správu a samosprávu.

Microsoft, s. r. o.

BB centrum, budova Alpha
 Vyskočilova 1461/2a, 140 00 Praha 4
 tel.: +420 261 197 111
 fax: +420 261 197 100
<http://www.microsoft.cz>

Microsoft®**Ness Czech s. r. o.**

V Parku 2335/20, 148 00 Praha 4-Chodov
 tel.: +420 244 026 400
 fax: +420 244 026 200
 e-mail: nesscz@ness.com
<http://www.ness.com/cz>

Globální partner a v ČR jeden z lídrů v oblasti business a IT služeb. Naše řešení a služby (vč. outsourcingu, nearshore i offshore) pomáhají optimalizovat náklady a zvyšovat efektivitu.

NEWTON Media, a. s.

Budova Gemini, Na Pankráci 1683/127, 140 00 Praha 4
 tel.: +420 225 540 201
 fax: +420 225 540 101
 e-mail: obchodni@newtonmedia.cz
<http://www.newtonmedia.cz>

NEWTON Media, a. s. – elektronická výstřižková služba z tisku, rozhlasu, televize a internetu, monitoring sociálních sítí

OKI Systems (Czech and Slovak), s. r. o.

Pobřežní 3, 186 00 Praha 8
 tel.: +420 224 890 158
 fax: +420 222 326 621
 e-mail: info@oki.cz
<http://www.oki.cz>

OKI
 PRINTING SOLUTIONS

Specialista v oboru tištěné podnikové komunikace. Hlavní sortimentní skupiny jsou počítačové tiskárny, multifunkční zařízení a faxy, vč. tiskových řešení.

OKsystem s.r.o.

Na Pankráci 125, 140 21 Praha 4
 tel.: +420 236 072 111
 fax: +420 236 072 112
 e-mail: info@oksystem.cz
<http://www.oksystem.cz>

 OKsystem

OKsystem se zaměřuje na vývoj rozsáhlých informačních systémů pro veřejnou správu. Zajišťuje všechny související služby od návrhu a realizaci po outsourcing.

Orion IT s. r. o.

Za Pohořelcem 4, 169 00 Praha 6
 tel.: +420 773 115 566
 e-mail: info@obchodnirejstrik.cz
 http://obchodnirejstrik.cz
 http://insolvenčni-rejstrik.cz

Provozujeme online portály se vztahem k státní správě nabízející zajímavé nadstavbové služby, např. hlídání změn v obchodním a insolvenčním rejstříku a dalších rejstřících.

ORTEX spol. s r. o.

Resslova 935/3, 500 02 Hradec Králové
 tel.: +420 499 991 111
 fax: +420 499 991 999
 e-mail: ortex@ortex.cz
 http://www.ortex.cz

Systémový integrátor a dodavatel softwarových řešení, která zahrnují informační systém Orsoft RADNICE, oblasti Business Intelligence, CRM a portálová řešení.

QCM, spol. s r. o.

Heršpická 813/5, 639 00 Brno
 tel.: +420 538 702 702
 fax: +420 541 210 338
 e-mail: info@qcm.cz
 http://www.qcm.cz

QCM je spolehlivý dodavatel internetových řešení pro státní správu a samosprávu. Vytváří a dodává systém pro elektronizaci veřejných zakázek E-ZAK, provozuje portál pro elektronické aukce EAUKCE.cz, tvoří webové portály a prezentace na intuitivním redakčním systému Marwel.

SITWELL s. r. o.

Táborská 31, 140 00 Praha 4
 tel.: +420 255 710 010–012
 e-mail: info@sitewell.cz
 http://www.sitewell.cz

Společnost Sitewell se dlouhodobě specializuje na dodávky kompletního řešení prostorově orientovaných informačních systémů se zaměřením na správu majetku, provozně technické a územně identifikační informační systémy. Zásadním prvkem našich dodávek je orientace na bezpečné webové portálové aplikace a jejich využití jak v prostředí intranetu tak Internetu. Naším cílem je poskytovat informační systémy, které usnadňují a urychlují rozhodování ve složitém informačním prostředí.

SODATSW spol. s r. o.

Horní 32, 639 00 Brno
 tel.: +420 543 236 177
 e-mail: info@sodatsw.cz
 http://www.sodatsw.cz

SODATSW patří k české špičce v zabezpečení dat. Naše šifrovací technologie chrání data na PC i přenosných médiích. Pomocí našich řešení umíme také vyhodnotit efektivitu práce zaměstnanců.

Software602, a. s.

Hornokrčská 15, 140 00 Praha 4

tel.: +420 222 011 602

fax: +420 222 011 218

e-mail: info@602.cz<http://www.602.cz>

Společnost Software602 se orientuje na dodávky projektů využívajících vlastní formulářová řešení pro pořizování XML dat a koloběh dokumentů s elektronizací těchto procesů serverovými nástroji. V oblasti formulářových řešení je vedoucí firmou na trhu zejména ve veřejné správě, při dodávkách projektů spolupracuje s klíčovými systémovými integrátory. Software602 působí všude tam, kde elektronizace dokumentů a procesů pomáhá dosáhnout obchodních a provozních cílů rychleji, efektivněji a s nižší chybivostí než dříve.

Státní tiskárna cenin, státní podnik

Růžová 6, 110 00 Praha 1

tel.: +420 236 031 201

fax: +420 236 031 400

e-mail: stc@stc.cz<http://www.stc.cz>

Státní tiskárna cenin, státní podnik, realizuje výstavbu Národního datového centra s cílem poskytovat nadstandardní služby bezpečného datového centra s maximální odbornou podporou. Budeme jedním z nejlépe zabezpečených datových center v Praze s vysokou dostupností služeb v oblasti IT, dosahujeme parametrů TIER III dle hodnocení Uptime Institute. Předpokládaný termín spuštění služeb v 1. polovině roku 2012.

T-MAPY spol. s r. o.

Špitálská 150, 500 03 Hradec Králové

tel.: +420 498 511 111

fax: +420 495 513 371

e-mail: info@tmapy.cz<http://www.tmapy.cz>

Nabízíme webové technologie pro geografické i základní informační systémy, softwarové prostředky pro desktopový GIS a geografická data pro všestranné využití.

TESCO SW a. s.

Jeremenkova 1142/42, 772 00 Olomouc-Hodolany

tel.: +420 587 333 400

fax: +420 587 333 885

e-mail: tescosw@tescosw.cz<http://www.tescosw.cz>

Monitorovací a ekonomické IS, systémová integrace a komplexní dodávky SW pro facility management v oblasti státní správy, samosprávy, zdravotnictví, školství.

Trusted Network Solutions, a. s.

Žižkova 600, 664 01 Bílovice nad Svitavou
 tel.: +420 545 423 160
 fax: +420 545 423 169
 e-mail: info@tns.cz
 http://www.kernum.cz

Nejbezpečnější firewall díky stálému vývoji. Monitorování efektivity práce zaměstnanců. Bezpečná schránka – jediné speciální řešení pro ochranu datových schránek.

TyfloCentrum Brno, o. p. s.

Chaloupkova 7, 612 00 Brno
 tel.: +420 541 240 421
 fax: +420 541 240 419
 e-mail: info@centrumpronevidome.cz
 http://www.centrumpronevidome.cz
 Poradna pro bezbariérový web.

T-Systems Czech Republic a. s.

Na Pankráci 1685/17-19, 140 21 Praha 4
 tel.: +420 236 099 111
 fax: +420 236 099 999
 e-mail: info@t-systems.cz
 http://www.t-systems.cz

Společnost T-Systems Czech Republic a. s., je poskytovatelem komplexních IT a telekomunikačních řešení včetně outsourcingu, dynamických služeb, bezpečnostních produktů a řešení systémové integrace. T-Systems se zaměřuje na inovace a kvalitu. Při poskytování služeb svým zákazníkům využívá stabilní mezinárodní zázemí a celosvětové zkušenosti.

Vema, a. s.

Okružní 871/3a, 638 00 Brno
 tel.: +420 530 500 000
 fax: +420 530 500 170
 e-mail: vema@vema.cz
 http://www.vema.cz

Přední český dodavatel informačních systémů pro řízení lidských zdrojů. Vyvíjí, implementuje a udržuje vlastní řešení v oblastech mezd, personalistiky, docházky, systemizace, vzdělávání, výběrových řízení, cestovních příkazů. Možnost využívat přes internet formou služby (ASP). Nabízí externí zpracování mezd.

Vera, spol. s r. o.

Sídlo: Lužná 2, 160 00 Praha 6
Kontaktní adresa: Klicperovo náměstí 39/I
503 51 Chlumeck nad Cidlinou
tel.: +420 495 703 211
fax: +420 495 703 210
e-mail: obchod@vera.cz, marketing@vera.cz
http://www.vera.cz

Kompletní řešení IT pro veřejnou správu. Komplexní systém ekonomiky, majetku a agend, včetně MIS (manažerské systémy) a portálu (Portál úředníka, Portál občana)

VUMS LEGEND spol. s r. o.

Podbabská 20, 160 00 Praha 6
tel.: +420 244 313 187
fax: +420 220 188 114
e-mail: vlegend@legend.cz
http://www.legend.cz

Chceme být pro každého zákazníka partnerem a pomáhat efektivně využívat informační technologie tak, aby se pro něj staly silnou konkurenční výhodou a významným prostředkem pro dosahování strategických záměrů a firemních cílů. Naší specialitou je správa dokumentů a informační portály.

WEBHOUSE, s. r. o.

Provozovna: Masarykovo nám. 47, 586 01 Jihlava
Sídlo: Levského 3187/6, 142 00 Praha 4
tel.: +420 567 310 166
fax: +420 567 311 772
e-mail: obchod@webhouse.cz
http://www.webhouse.cz

Webové stránky pro města a obce s redakčním systémem vismo Online. Využijte naši specializaci za bezkonkurenční ceny. Více na <http://www.webhouse.cz>.

Wolters Kluwer ČR, a. s.

U Nákladového nádraží 6, 130 00 Praha 3
tel.: +420 246 040 444
fax: +420 246 040 401
e-mail: obchod@wkcr.cz
http://www.wkcr.cz

Vydavatelství a přední poskytovatel informačních služeb z oblasti práva, ekonomiky, účetnictví, financí, daní, bezpečnosti, školství a personalistiky. Mezi nejnámější produkty patří například Systém ASPI, knižní komentáře k zákonům a odborné portály.

Pořadatelé

Triada, spol. s r. o.

U Svobodárny 1110/12, 190 00 Praha 9-Libeň
 tel.: +420 284 001 284
 fax: +420 284 818 027
 e-mail: info@triada.cz
<http://www.triada.cz>

Pobočka Brno:

Cejl 72, 602 00 Brno
 tel.: +420 545 210 549, fax: +420 545 210 549

vzdělávací instituce akreditovaná MV ČR

Munis – informační systémy pro města a obce
 iMunis SMiS – portál obce pro komunikaci s občany

Obec & finance – odborné periodikum pro ekonomické otázky měst a obcí
 Veřejná správa online – příloha zaměřená na ICT technologie ve veřejné správě

Den malých obcí – pravidelné setkání starostů malých obcí s představiteli státní správy a dalšími odborníky nad aktuálními problémy
<http://www.denmalychobci.cz>

Deník veřejné správy – konference, semináře a školení pro pracovníky ve veřejné správě – <http://denik.obce.cz>

Solón – legislativní a metodická podpora pracovníků veřejné správy
<http://www.solon.cz>

Sdružení Český zavináč

U Svobodárny 12/1110, 190 00 Praha 9
 tel.: +420 284 001 284
 fax: +420 284 818 027
<http://www.ceskyzavinac.cz>

PONCA spol. s r. o.

Drahobejlova 34/1142, 190 00 Praha 9

